

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

7.

IV

JOHANNE MARGRETHE

KAYSEN

OG HENDES SLÆGT

BD. B.

ANETAVLE IV.

BD. B.

I N D H O L D.

Kådmand Peter Redlefsen i Tønder og hans børn.	s.167.
Herredsfogedslægten på Farenstedgård.	s. 172.
Cord Kallesen i Flensborg og hans efterkommere.	s. 177.
Oldemorstoft- slægten.	s. 193.
Kollund-slægten.	s. 216.
Familien Ketelsen i Flensborg.	s. 228.
Familien Hacke i Flensborg.	s. 248.
Præsteslægten fra Emmelev.	s. 260.

RÅDMAND PETER REDLEFSEN I TØNDER OG HANS BØRN.

I. Peter Redlefsen (IV - 610)

Peter Redlefsen nævnes første gang 1533 ved Christian III's hyldning i Tønder, da en del af kongens følge blev indkvarteret i byen. Peter Redlefsen (Rellefsen) fik 2 mand og 2 heste i indkvartering.⁽¹⁾

Endvidere nævnes han i en skatteliste fra 1537 for staden Tønder. Der skulle betales 1 skilling af hver mark af dødt og levende indbo, altså 6½ %. Her hører Peter Redlefsen til de bedrestillede, han betaler 24 mark.⁽¹⁾

1541 nævnes han som kirkeværge for den gamle Nicolai kirke i Tønder.

Som rådmænd nævnes han 1550.

Han må være død før 1562, da hans enke Marin Peters står opført for stavenen i matriklen for dette år (Land - und Deichregister).⁽²⁾ Huset lå i Østergade mellem Marine Henricks mod øst og Janicke Heicksen mod vest.

Marine Peters (IV - 611) er formentlig død efter 8.11.1573 og før 20.11.1573, da der rettes spørgsmål til rådet angående arv efter hende. (se nedenfor)

Familiens våben var tre trekløvere.

Børn:

1. Redlef Petersen v. II.
2. Marine Petersdtr (IV - 305), død Hajstrupgård 18.2.1594. Gift 1555 med Hans Nissen (IV - 304), født Hajstrupgård 1535, død sammested 31.3.1574. Herredsfoged i Slogs herred. (Se afsnittet: Herredsfogedslægten på Hajstrupgård.)
3. Margrethe, død i sommeren 1573, formtl. ugift.
4. Agathe, gift 1. gang med Thomas Andersen (hans 2. ægteskab). Gift 2. gang 1575 med Andres Lassen, Tønder, død 27.2.1593.
23.7.1575 begærede Magister Laurentius Thomæus, Lorentz Nansen og Jacob Vidt, formentlig formyndere for eller ægtefæller til Agathes børn af 1. ægteskab, at Agathe skulle aflægge regnskab efter kontrakten eller skifte efter lybsk ret. Hertil svarede Hans Jensen, Agathes formynder, at Agathe ville efterleve kontrakten.⁽³⁾
Laurentius Thomæus var senere rektor ved Tønder Latinskole.
5. Cathrine, død Tønder 1564. Gift med købmand i Tønder Hans Jensen. Han var gift 2.gang med Lucie Nissen.

Børn:

- a. Cathrine, født 1552, død Tønder 8.9.1608. Gift med rådmænd Thomas Andersen, f. Tønder 1542, død Tønder 2.5.1588. Søn af rådmænd Anders Mosen i Tønder (IV - 1326) og Margrethe Thomasdtr (IV - 1327) fra Flensborg.

(Se afsnittet: Rådmænd i Tønder Mom Andersen og hans slægt).

6. NN, død før 8.11.1573. Gift med byfoged i Tønder Jens Owsen.

8.11.1573 forespørger Jens Owsen for "det siddende råd", hvorledes han skal forholde sig til sine svogere Hans Nissen, Redlef Petersen og Agathe Thomses med hensyn til skiftet efter sin afdøde kones søster, der var død den forgangne sommer. Han får ikke svar i første omgang.⁽⁴⁾

20.11.1573 tales der om en "sag" mellem Redlef Petersen, Marin Hanses og Agathe Thomses på den ene side og Hans Jensens børn på den anden side med hensyn til skiftet efter den afdøde søster Margrethe og moderen (der altså formentlig er død i mellemtiden).

Dommen lyder på, at Hans Jensen og Jens Owsens børn skal arve sammen med de andre.⁽⁵⁾

(Den appelleres).

28.1.1576 rejser Jens Owsen spørgsmålet igen. Denne gang nævnes kun arv efter bedstemoderen Marine Peters. Spørgsmålet gentages 16.2.1576.

Jens Owsen beboede -ifølge matriklen fra 1562 - en stavn på Østergades nordside, der senere ejes af Peter Owssen "tho Helsenor".⁽¹⁰⁾

Børn:

a. Peter Owsen bosat i Helsingør.

b. Cathrine, gift med Jacob Miølsing, søn af Jürgen Miølsing og Cathrine Jensdatter (Smyt).

(Se: Ebbe Smedes efterslægt).

II. Redlef Petersen.

Redlef Petersen synes at have været en noget stridbar herre. Han nævnes flere gange i retsprotokollen, der er bevaret fra 1573. Redlef Petersen døde i 1599.

24.3.1586 måtte Redlef Petersen gøre afbigt overfor borgmester Hans Petersen. Det skete i nærværende af Laurentz Riggelsen, Jasper Petersen, Hynrick Wilhelmsen, alle rådmænd, og Eskel Eriksen, Karsten Johannsen, Andres Karstensen, Gerdt Widou, Hans Eggertsen, Andres Hansen, Nis Henricksen, Nhan Bossen, Mathies Laurentzen, Laurentz Nannsen, Jørgen Barscher og Jens Henningsen. Redlef Petersen havde sagt om borgmesteren, at han lod sig lede og handlede mod sin ed.⁽⁵⁾

11. sept 1588 skriver hertug Philip i et brev til rådet i Tønder, at Redlef Petersen overfor ham har beklaget sig over nogle "urolige folk". Hertugen indskærper, at selvtægt ikke må tåles, og at man skal påse, at supplicanten ikke har grund til at besvære sig over manglende ret og billighed.⁽⁹⁾

23.4.1593 havde Redlef Petersen overfaldet Andres Karstensen med skældsord, hvorefter Andres Karstensen havde givet Redlef Petersen "eyn Örlinek".

De fik begge at vide, at de måtte vige fra deres rådsstole, indtil deres bøde derfor var betalt.

I Tønder Amtsregnskab for 1594 er der i bøderegnskabet for Tønder by noteret følgende indtægt: "Andres Karstensen Radman ut der Stath Tundern hefft Redleff Petersen, och Rathman, in dem Rathhuse gestött, und an das Ohr geschlagen. 22 mark 8 s.

Redlef Petersen har muligvis aldrig betalt sin bøde og derfor ikke genindtrådt i rådet. 1599 betegnes han som forhenværende rådmand.

11.9.1596 var Redlef Petersen anklaget af Johan Ketelsen. Redlef Petersen blev for det, han havde begået mod Johan Ketelsen og forvirket efter lybsk ret, dømt til at betale "Fyrstelig Nåde" og staden 1 daler, samt et læs vin med seks "ahmer".

1595 kom der til en strid mellem Redlef Petersen på den ene side og borgmesteren og Niels Werkmeister på den anden side, og efter Niels Werkmeisters død, hans børn og Redlef Petersen.

Redlef Petersen søgte at trække sagen ud, idet han påberåbte sig sygdom, et par gange sendte han sønnen Peter, men også svogeren, Nis Hansen, mødte og undskyldte med, at Redlef var sengeliggende med "livssvaghed".

8.5.1596 stævnedes han for 5.gang. 17.7.1596 for 6.gang.

Således hedder det 15.nov. 1595:

"Dewile Redloff Petersen, dörch den Almechtigen an Lienes gesundheit geschwecket is, Als hefft he vp hüten, dorch sinen Söne Petern, in den Saken twischen ehme, dem hern Bürgermeistern sambt den Werkmeistern, vp Achte dages frist dilitation mitthodelende gebeden vnd begerett, welches eme Vörghünnet worden. (6)

24.2.1599 faldt der dom i sagen mellem Niels Werkmeisters børn og Redlef Petersen (Niels Werkmeister var død i mellemtiden, og forholdet til borgmesteren vel ordnet på anden måde).

1. Redlef Petersen er skyldig at betale 100 daler, således bestemt ved dom og confirmeret af fyrstelig nåde.
2. Redlef Petersen har på rådstuen beskyldt Niels Werkmeister, i rådets nærværelse, for at være en "modvillig" ("moethwilligen"). Det har Redlef selv indrømmet, hvorfor han skal betale bøde til Fyrstelig Nåde og staden, efter lybsk ret.
3. Redlef har indrømmet at have kastet med økse (formtl. mod "Werkmeisterne"). Også herfor skal han sættes til bøde.
4. Redlef har væltet nogle sten, der i mange år har ligget ved Werkmeisterne og lavet 2 veje på deres jord. Også herfor skal han betale bøde.
5. Redlef skal have ladet grave i deres gård, men det kan ikke bevises, derfor er dette punkt forblevet uoplyst.

6. 18.nov.1591 havde Redlef Petersen sagt til de to Werkmeistere, at deres far Negels var trådt ud af rådet, og at han ikke ville gøre nogen ret. Også herfor skal Redlef betale bøde.

7. Redlef har gravet et stykke ind på salig Negels Werkmeisters grund og bygget, hvilket han dog igen havde ladet bryde ned. Han sættes også til bøde for dette.

8. Med hensyn til, at Werkmeisterne havde slået Redlef på hovedet og såret ham, til trods for det fredspåbud, der af rådet var pålagt parterne, måtte der tages hensyn til, at Werkmeisterne stod i deres egen gård, og at Redlef Petersen, som dengang var en "rådsperson", skulle have iagttaget det pålagte fredsbud bedre. Men Werkmeisterne havde taget retten i egen hånd, Henrik var løbet efter en fork, og Hans havde en økse i hånden og de havde slået Redlef med fork og økse. Derfor skal de på grund af den brudte fred betale 60 mark i bod til den sårede Redlef Petersen og sættes til bøde til Fyrstelig Nåde og staden.⁽⁷⁾

Børn:

a. Peter Redlefsen, nævnt 15.11.1595 og 22.11.1595. Han er formentlig død ung eller er fraflyttet byen.

Huset i Østergade indehaves ca. 1610 af Lübbert Wydow, født 1563, død i Emden 26.5.1628. Han blev 1597 gift med Catharina, datter af Thomas Andersen og Catharina Hansdatter, datter af Hans Jensen og Cathrine Pedersdatter (død 1564), datter af Peter Redlefsen (I).

(Se ovenfor).

Senere ejere:⁽⁸⁾

Hans Wydow, begr. 4.11.1679, søn af Lübbert Wydow.

Marcus Paulsen i Flensborg.

Amtsskriver Fredrich Jürgens.

Commissair Heinemann.

1740 Christian Albrecht Jürgens.

Kilder og henvisninger til Rådmand Peter Redlefsen i Tønder og hans børn.

1. trykt i Ludwig Andresen: Bürger und Einwohnerbuch der Stadt Tondern bis 1860 s.160.
2. Land- und Deichregister. Tønder byarkiv nr. 426, L.A.S.
3. Tønder retsprotokol. Retsbetjent nr. 1721, L.A.S.
4. Tønder retsprotokol. Retsbetjent nr. 1721, L.A.S.
5. Tønder retsprotokol. Retsbetjent nr. 1721, L.A.S.
6. Tønder retsprotokol. Retsbetjent nr. 1722, L.A.S.
7. Tønder retsprotokol. Retsbetjent nr. 1722, L.A.S.
8. Matrikel ca. 1700 - 1750, Tønder byarkiv nr. 431, L.A.S.
9. Tønder byarkiv, nr. 109. Indkomne breve.
10. Salig Jens Owsens hus og gård, beliggende mellem Berndt Ubbing og Sonnick Petersen, blev d. 1. febr. 1614 skødet til Berndt Ubbing af Nis Hansen, Hajstrup, som fuldmægtig Peter Owsen, rådmand i Helsingør, samt svogrene Jacob Jørgensen og Hans Lassen og fætre og konefætre og deres arvinger.
(Tønder retsprotokol. Retsbetjent nr. 1724. L.A.S.)

HERREDSFOGEDSLÆGTEN PÅ FARENSTEDGÅRD. (1)

I tilslutning til det epitafium, som Anne Erichsdatter (Clementsen) lod opsætte i Bylderup kirke over sin afdøde mand herredsfoged Nis Hansen, Hajstrupgård, der døde d. 8. febr. 1616, har hun også givet et "Stammregister" for sine egne forfædre, herredsfogederne på Farenstedgård:

Stammregister der Haredsfagede to Farenstedt.

Clement Erichsen iss gestorven Ao 1542 im 65 Jahre sines Haredsfagede-amdtes.

Erich Clements gestorven Ao 1557, im 39 Jahre sines Amdtes.
Detleff Clements gestorven Ao 1618 im 21 Jahre sines Amdtes.

Iss also de Haredsvagedie by dyssen Geslechte gebleven in de 140 Jahr.

Farenstedslægten førte som våben en bugtet egegren med fire blade og syv (tre) agern.

I. CLEMENT ERICHSEN (IV - 1224).

Før Clement Erichsen nævnes 1463 Peter Lassen som herredsfoged i Strukstrup herred i Angel. Clement Erichsen var herredsfoged fra 1477 til 1542, altså i henved 65 år.

Da Frederik I førte krig mod den afsatte Christiern II, udrustede Clement Erichsen nogle ryttere og et mandskab til fordel for førstnævnte. Til gengæld gav Frederik I ham som belønning frihed (skattefrihed) for 3 bondegårde, tilsammen til en værdi på 16 mark guld (den i Angel gældende værdiansættelse) og to stykker ornum (sørmark). (4)

Clement Erichsen var gift med MARINE (IV - 1225).

Søn:

1. Detleff Clementsen (Clements).

II. DETLEFF CLEMENTSEN (CLEMENTS). (IV - 612).

Han var som faderen herredsfoged i Strukstrup herred og boede på Farenstedgård, hvor han døde i 1557. Han var herredsfoged fra 1542 til 1557. Han var gift med MARGRETHE (IV - 613) fra Slesvig.

D. 13. nov. 1556 tilskrev hertug Hans den ældre i Haderslev herredsfogeden i Farensted, om at være behjælpelig med at sende to tønder østers til dronning Sofie i Kiel, vor "hertzvielgelippte frawe mutter".⁽⁵⁾

Ifølge de gottorpske amtsregnskaber blev der 1554 udbetalt "Detleff Clement tho Farenstedt" 18 mark for det, som hertug Adolf havde fortæret under harejagt.^(6 og 11)

(17)

Detlef Clementsen havde to sønner, der delte gården:

1. E r i c h C l e m e n t s e n .

Erich Clementsen fik stamgården på 10 mark guld eller 2 plove.
v.i.

2. A s m u s C l e m e n t s e n .

Asmus Clementsen fik de 6 mark guld, der lå mod syd. Her byggede han en ny gård.

III. E R I C H C L E M E N T S E N . (IV - 306).

Erich Clementsen blev født ca. 1530 og døde d. 22. okt. 1597.

Han var ejer af Farenstedgård og herredsfoged i Strukstrup herred ligesom faderen. Hans embedsperiode var fra 1557 til 1597.

Erich Clementsen er sammen med svogeren Andreas Marquardsen blandt de slægtninge og "svogere" der d. 17. jan. 1579 ved retten i Flensborg går i forbøn for Claus Cordsen.⁽¹⁵⁾ (I øvrigt se afsnittet "Cord Kallesen i Flensborg og hans slægt").

Erich Clementsen var gift med DOROTHEA CORDSDATTER fra Flensborg (IV - 307), død d. 7. juni 1608, datter af Cord Kallesen i Flensborg (I øvrigt se ovennævnte afsnit).

Børn:

1. D e t l e f C l e m e n t s (E r i c h s e n),

Detlef Clements eller Erichsen var herredsfoged i Strukstrup herred fra 1597 til 1618. Han døde på Farenstedgård i 1621.

Også hos Detlef Clementsen d.y. spiste hertugen (Johan Adolf), "bei Detlef Clementsen zue Varenstede Unser G. Fürst und Herr mit der Fürstinnen in der Persohn, auch Hertzog Christian etc., der Herr Amtmann, Jägermeister, Huusvogt, Ambt und Kornschreiber auch Jäger, Wildschüttsz". Der blev fortæret for 88 mark 11 skilling og 6 penning.⁽⁶⁾

Ligeledes 1612 for 8 daler, 26 skilling og 1613 for 15 daler og 16 skilling.

Farenstedgård nævnes i en jordbog for Gottorp amt fra 1604. (Bi-lag)

Detlef Clements var gift med Margrethe. 1613 nævnes hendes moder, Catharina Bruers.⁽¹⁰⁾ Samme år fik Detlef Clements "dom" på salig Lütke Kocks hus i Ramsherred i Flensborg.⁽⁹⁾

Detlef Clements(en) forærede en altertavle og en døbefont til kirken i Sdr. Farensted. Et brudstykke af altertavlen er bevaret, det er dateret 1607 og bærer ægteparrets våbener - egegren med agern for Detlef Clements vedkommende og et tandhjul for Margrethe.

Døbefonten bærer følgende indskrift: "Anno domini 1615 der ehrbar Detlef Clement vnde sine Fruwe Margarete disse dope alhir mildichlichen vorehret hat tho Ehren disser Karken thom Sirath." Indskriften findes på fontens låg, der også er forsynet ægteparrets våben.

Fonten menes, som det også er tilfældet med en prædikestol, som ægteparret har skænket til kirken i Bøl, at være udgået fra Hinrich Ringerinks værksted i Flensborg.⁽¹¹⁾

Herredsfoged Hans Nissen, Hajstrupgård, var d. 22. marts 1621 formynder for Margrethe Clements, da hun ved retten i Tønder sag-søgte Andreas Thomsen d.æ. for 490 rdl., som i 1616 var blevet forstrakt ham ved omslaget.⁽¹⁴⁾

Børn:

a. Margrethe (eller Cathrine) Clementsen, død 1610 i Flensborg. Gift med byfoged i Flensborg Lorentz Jessen, søn af Jes Lorentzen og Ingeborg Paysen i Bredsted.

Lorentz Jessen blev 2. gang gift med Margrethes kusine Anne, en datter af Tuike Festersen og Cathrine Cordsdatter i Flensborg. (I øvrigt se afsnittet: "Cord Kallesen i Flensborg og hans efterkommere.")

b. Erich Clementsen, død før d. 4. juli 1634. Han var herredsfoged i Strukstrup herred fra 1621 til ca. 1634.

Gift 1626 med Anna Münden, datter af borgmester i Slesvig Bernhard Münden og Anna Esich fra Hamborg.

Han havde inviteret hertugen til brylluppet og fik derfor d. 16. aug. 1626 udbetalt 4 rosenobel i bryllupsgave, overrakt af husfoged Wulf Hoek.⁽¹⁸⁾

Anna giftede sig 2. gang med Bendix Kamphövener, født i Süderhastedt (Holsten), død ca. 1673 i Farensted. Han var søn af sognepræst Habacuc Kamphövener og Elisabeth. Han havde været løjtnant i gottorpsk tjeneste.

Bendix Kamphövener købte gården af sine stedbørn og 1649 blev der købt en bondegård i Bøglund på 4 mark guld, dertil endvidere for 2 mark guld på Bøgelund mark, samt flere enkelte marker. 1764 blev Farenstedgård adeligt gods. (17)

- c. En søn var muligvis også Detlev Clementsen, der nævnes som adjunkt i Ølsby-Farensted i 1617 og 1623. .

Han må være død før 1630, da hans efterfølger tiltrådte. (16)

2. C l e m e n t C l e m e n t s e n .

Han var født ca. 1574 og døde d. 18. juni 1604, 30 år gammel.

Han skænkede Farensted kirke en ny prædikestol, der tilskrives en angelbomester, elev af Hinrich Ringerink i Flensborg.

Den bærer følgende indskrift: "Anno Christi 1604 den 18. Junii is/ de erbar vnd vornem Clement Clementz/ des selichen Erik Clementzen Son/ in Got dem Heren salichliken/ entslapen vnd heben sine nage- la/ tene Erven sinen latesten Willen vnd Begeren na disen Predigt/ stoel Got to Eren dvsser Karke tom Zirat vnd em (våbenskjold) einer ewigen Gedechtnisse vt sinen vorlatenen Gvdern mil/ dicliken naset- ten sines Olders 30/ Jare. D.S.G.G." (12)

4. A n n a E r i c h s d a t t e r C l e m e n t s e n .

Anna Erichsdatter blev født på Farenstedgård d. 5. maj 1570 og døde på Hajstrupgård d. 15. dec. 1620. (IV - 153).

Gift d. 6. okt. 1586 med herredsfoged i Slogs herred Nis Hansen, Hajstrupgård. Født d. 1. nov. 1558, død d. 8. febr. 1616. (IV - 152)

I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård" s. 95.

Bilag

Jordebog.

S.-H.L.A., Slesvig. Abt. 410, nr. 2070. (Original i R.A.)
Struxdorf Harde: p.4

Der Hardsvogt Detleff Clement hat seine freye Bunden Güter, auch seine eigene Kätner und sermarcke an Holzungen, Ackern, Wiesen und Fischereyen, ist ganz befreyet Lanter habenden Fürstl. Briefen.

Seines Vatern Brudern Gulh, so nechst bey Ihm gelegen, und itzo van Behrent Laurentzen besessen wird, ist ehew. gestalt gänzlich befryet, hat auch seine eigene Kätener und Seemarckte an Holzungen, Äckern, Wiesen und Fisherey.

p.5: In diesem Harde ist Detlef Clement wohnhaftig zu Vahrenstedt Hardsvogt.

NOTER OG HENVISNINGER.

1. Jonathan Smith: De sønderjyske Herredsfogeder. Manuskript. L.A.S.
2. Die Heimat 1927, s. 264.
3. Repertor. Diplom. Regii Dan. Medicin. Series secund. Pag. 544. Bd. 1.
4. H.N.A. Jensen: Angeln 1. del, s. 272.
5. Hans d. æ. Lukkede breve 1556-57. Hansb.arkiv., S-film 1219. R.A.
6. Ludw. Andresen: Studien und Quellen zur Geschichte der Verwaltung und Wirtschaft in Gottorf 1544-1659. Bd. I, s. 97.
7. Samme s. 101.
8. Pontoppidan: Danske Atlas VII, s. 645.
9. O.H. Moller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. Stadtarch. Flensb. XII Handschr. 954^I. Nr. 2320.
10. Samme Nr. 2321.
11. Ifølge de gottorpske amtsregnskaber blev der 1554 udbetalt "Detlef Clemend tho Farensted" 18 mark for det, som hertug Aadolf havde fortæret under en harejagt. (6)
12. Claudia Anette Meier: Heinrich Ringerink und sein Kreis. Flensb. 1984, s. 203.
13. samme, s. 230.

14. Tønder retsprotokol. Retsbetjentark. nr. 1726. L.A.S.
15. Ratsgerichtsprotokoll. Stadtarch. Flensb. A 34.
16. K. Gether: Middelalder-familier i Flensborg og Nordfrisland. København 1986/87. S. 354, 355, 438.
17. J.P. Trap: Hertugdømmet Slesvig 2. del, s. 514. København 1864.
18. Jonathan Smith: Hochzeitsgelder des Gottorfer Hofes. Familienkundliches Jahrbuch Schlesw.-Holstein 1979.

CORD KALLESEN I FLENSBORG OG HANS SLÆGT.

I Rygge - og frmtl. på Ryggegård - i Nr. Brarup sogn i Strukstrup herred i Angel levede fra ca. 1540 til ca. 1610 en mand ved navn Claus Kallesen.

Han var broder til Bartold Kallesen, borger i Flensborg, og frmtl. også til Cord Kallesen, der ligeledes var borger i Flensborg. Meget tyder på, at de alle tre var hjemmehørende i Struksstrup herred. Således bekræfter Bartold Kallesen og Thomas Kallesen, begge "bedagede og troværdige" borgere i 1588, at Ellen, gift med Peter Tylsen i Flensborg, er datter af Jacob Jessen i Sønder Farensted, Strukstrup herred.⁽⁸⁾ Ligeledes var Cord Kallesens datter Dorothea gift med herredsfogeden for Strukstrup herred Erich Clementsen på Farenstedgård. (v.i.) I 1542 nævnes en Kalle Petersen i Rygge.⁽⁴⁵⁾ Hvorvidt Nis Kallesen, hvis hus i Flensborg Claus Kallesen overtog, og den ovenfor nævnte Thomas Kallesen (Becker), der tog borgerskab i Flensborg d. 26. febr. 1565 og betalte sit "erffkop", er slægtninge til de ovennævnte må stå hen. Samme dag svor Nis Kallesen sin borgered.⁽¹⁹⁾ Thomas Kallesen Becker fik 1572 skøde på et hus i Angelbogade. Det lå mellem et hus tilhørende Anna von der Wisch og Cord Kallesens hus. Skødet fik han af Andreas Rantzau.

1. B a r t o l d t K a l l e s e n . v. I 1. s. 177.
2. C l a u s K a l l e s e n . v. I 2. s. 179 A.
3. C o r d K a l l e s e n . v. I 3. s. 180.

I. 1. BARTOLDT KALLESEN.

Bartoldt Kallesen gik d. 23. nov. 1577 sammen med Frodde Frese i forbøn for Claus Cordsen, der frmtl. var søn af Cord Kallesen, da han i retten i Flensborg var tiltalt for utilbørlig opførsel og selvtægt i rådhuskælderen (I øvrigt se afsnittet "Claus Cordsen"). Ligeledes optrådte Bartoldt Kallesen i retten i Flensborg d. 17. jan. 1579 sammen med Cord Kallesens svigersønner Andreas Marquardsen og herredsfoged Erich Clementsen, Farenstedgård, da Claus Cordsen var tiltalt for at have lavet "parlament" med drabanterne foran det kongelige herberge. (I øvrigt se "Claus Cordsen").

Bartoldt Kallesen var frmtl. gift med en datter af Carsten Paysen, hvis hus i Angelbogade han overtog i 1556. Det var Peter Samson, der gav skødet.⁽⁹⁾ Han var sognepræst i Hlyrup. Død d. 29. maj 1559.

Bartoldt Kallesen var købmand. Han døde i Flensborg d. 7. juli 1596.

Søn:

1. K a r s t e n K a l l e s e n. (59)

Karsten Kallesen var født ca. 1554 og døde i Flensborg d. 21. marts 1631, 77 år gammel.

Han blev valgt til deputeret borger d. 22. april 1600, d. 2. nov. 1618 til rådmand og d. 7. juli 1630 til borgmester for St. Nicolai.

D. 14. juni 1602 fik Karsten Kallesen "dom"⁽¹¹⁾ og d. 28. marts 1603 skøde på sin faders hus i Angelbogade. Det betegnes som liggende mellem Peter Tylsen mod øst og Hinrich Tylsen mod vest. Karsten Kallesens halvsøster var blevet tilfredsstilet efter oprettet arvekontrakt.

Karsten Kallesen købte i 1596 et hus i Angelbogade efter salig Nis Ruther. Dette hus overdrog han senere samme år til sin svoger Hinrich Tylsen. Det lå mellem Anna Tylsens hus mod vest og Karsten Kallesens eget hus mod øst.⁽⁶⁰⁾

Karsten Kallesen optræder flere gange i retten med fuldmagt fra sin farbror Claus Kallesen i Rygge. (v.i.)

Karsten Kallesen var to gange gift:

Gift 1. gang i 1572 med Elsabe Finck, en datter af købmand og borgmester i Flensborg Matthias Finck og Margrethe up der Heide.

Gift 2. gang i 1575 med Anna Paulsen, en datter af købmand i Flensborg Matthias Paulsen. Hun var født omkr. 1557 og døde i Flensborg d. 24. april 1640. Matthias Paulsen var frmtl. gift med en datter af Peter Festersen og Anna, der var datter af klokkestøberen Peter Hansen i Flensborg og Mette. (I øvrigt se afsnittet "Flensborg-Rudbøl-Tønder-slægten", s. 335 A - 335 D.).

Karsten Kallesen efterlod sig 3 døtre:

a. Datter N.N. Hun døde i Flensborg d. 2. dec. 1597. ⁽⁶³⁾

Gift i sept. 1596 i Flensborg med Thomas Hansen eller Klapholt.⁽⁶¹⁾

Han døde allerede efter et års ægteskab d. 18. nov. 1597.⁽⁶²⁾

Thomas Hansen Klapholt var i første ægteskab gift med Marquard Godborgs enke. Hun døde d. 10. jan. 1596, efter at hun 8 dage forinden havde fået et sykke kød galt i halsen.⁽⁶³⁾

b. Metta. Hun døde i Tønder i 1646.

Gift 1. gang d. 2. sept. 1599 i Flensborg med købmand Peter Iwer-

sen. ⁽⁶⁴⁾ Han døde d. 20. jan. 1617, 52 år gammel.
 Gift 2. gang d. 24. febr. 1622 med amtsskriver Lucas Peuss i Tøn-
 der. Han var søn af landfoged Lucas Preuss i Nertz ved Oldesloe
 og født d. d. 6. dec. 1581. 1607 blev han amtsskriver i Trittau
 og 1609 i Tønder. Han døde i Tønder d. 24 april 1632. ⁽⁶⁵⁾

Lucas Preuss havde 1. gang været gift med Margrethe Iwersen,
 en datter af staller i Ejdersted Iwer Iwersen. Hun døde d. 1.
 dec. 1620 i Tønder.

På sangerpulpituret (Lettner) i Tønder kirke ses blandt pulpitu-
 rets giveres våben også Mette Kallesens (som frmtl. også har væ-
 ret Karsten og Bartold Kallesens): Tre gyldne løvtræer på sølv-
 grund bag et stakit, der er takket foroven. På hjelmen et træ. ⁽⁴⁸⁾

Mettes børn af første ægteskab:

aa. Dorothea Iwersen. Hun var født i 1600 og døde i Flensborg d.
 6. nov. 1639, 39 år gammel.

Ca. 1618 blev hun gift med købmand i Flensborg Christian Søn-
 nichsen, født i Læksgårde, søn af herredsfoged i Kær herred
 Sønnich Christiansen og Maria. Christian Sønnichsen døde i
 Flensborg d. 1. juni 1635.

bb. Karsten Iwersen.

cc. Bartolt Iwersen. Han var købmand i Flensborg og boede på Søn-
 dertorv.

Gift med en datter af borgmester Gerritz Gerritzen i Dochum i
 Holland.

Bartolt Iwersen gik konkurs i 1650. Muligvis er han identisk
 med den Bartolt Iwersen, der senere var sognefoged i Rudbøl.

Mettes børn af andet ægteskab:

dd. Marcus Preuss.

ee. Peter Preuss, født d. 11. jan. 1623, død i Tønder d. d. 10. dec.
 1686. Han var landskriver i Bøking og Vidding herred og skri-
 ver på Solvig. 1674 blev han borgmester i Tønder.

Gift d. 27. juni 1640 med Laureta de Bähr, en datter af råd-
 mand i Tønder Berend de Bähr og Botilla Petersen. Hun døde i
 Tønder d. 27. marts 1697.

Hinrich Bloxmüller i Tønder betegnes som svoger til Bartelt Iwersen. Nu var "svoger" på de tider et noget diffust begreb, det dækkede nærmest "ikkekødeligt slægtsskab", for eks. kunne en kusines mand kaldes svoger.

Hinrich Bloxmüller kaldes også "Oheim", dengang ofte det samme som nu fætter i forskellige grader, til rådmand Berend Übbing i Tønder.

Han var ifølge Ludvig Andresen kommet til Tønder som "vandrende linnedhandler" ⁽⁶⁷⁾ og døde som gårdmand i Sommersted.

- c. Anna Kallesen. Hun blev født i Flensborg d. 25. dec. 1583 og døde sst. d. 15. marts 1649.

Gift den 28. aug. 1603 i Flensborg ⁽⁶⁸⁾ med købmand Hans Lorenzen i Flensborg. Han var søn af Lorenz Petersen og Anna Ketelsen. Hans Lorenzen blev deputeret borger i Flensborg og døde der d. 15. marts 1649.

En datter af dette ægteskab, Elisabeth, blev 1630 gift med Bartold Thomsen fra Rygge i Nr. Brarup sogn i Angel, hvor han var født ca 1598. Ægteparret var frmtl. beslægtede.

Bartold Thomsen var købmand i Flensborg og døde der d. 17. okt. 1670, 72 år gammel. Han blev begravet i St. Nicolai kirke d. 25. okt. Møller angiver ham som søn af Thomas Hansen eller Thomsen i Rygge og Anna. Han nævnes som rådmand i 1660. ⁽⁷⁵⁾

I 1635 fik Bartold Thomsen skøde på sin salige fader Jens Thomsens hus på Søndertorv i Flensborg. Huset var beliggende mellem Margrethe Kellinghusens hus mod øst og Hans Schröders hus mod vest. ⁽⁷³⁾

I 1636 fik han skøde på huset. Brødrene Claus Kallesen og Thomas Thomsen, begge bosiddende i Rygge, gav deres kære broder Bartold Thomsen skødet, de gav det i deres søstres og medarvingers navn. ⁽⁷⁴⁾

Anna Kallesen og Hans Lorenzen havde ialt 5 sønner og 3 døtre. Med hensyn til børn og børnebørn henvises i øvrigt til afsnittet "Familien Ketelsen i Flensborg", s. 236-240.

I. 2. CLAUS KALLESEN.

Claus Kallesen kalder Karsten Kallesen for brodersøn, da han ved retten i Flensborg d. 24. febr. 1589 havde stævnet Peter Kremer for et pantebrev på 400 mark og 24 mark rente. Ved den lejlighed beskikker han sin brodersøn Karsten Kallesen til at varetage sine

interesser.

Claus Kalllesen var bosiddende i Nr. Brarup sogn i Angel. Han nævnes på Ryggegård i 1603.⁽¹²⁾ Han er frmtl. identisk med den Clawes Kalsen i Rygge, der i 1570 indbetaler 180 mark til Gottorp amt i anledning af begået drab. Beløbet dækker dels bøden, dels betales tilbagekøb af beslaglagt gods.⁽⁵⁴⁾

Claus Kalllesen har muligvis giftet sig ind på gården, hvor der 1586 nævnes en Jes Thomsen.⁽¹²⁾

I 1618 fæster Thomas Kalllesen sin faders bol i Rygge. Ved denne tid er Claus Kalllesen frmtl. død.

I 1594 gav Hans Kalllesen tilligemed sin svoger Ewerdt Nissen i Lærskøde på sin salige faders Nis Kallesens hus i Angelbogade i Flensborg til Karsten Kalllesen som fuldmægtig for Claus Kalllesen i Rygge.⁽⁵⁾ Huset havde Nis Kalllesen erhvervet i 1570 af Michel Bartscher.⁽⁶⁾ Claus Kalllesen solgte igen i 1609 samme hus til Hans Nichelsen. Også ved denne handel var Karsten Kalllesen fuldmægtig for Claus Kalllesen.⁽⁷⁾

Nis Kalllesen var gift med en datter af Hans Kuhr og Anna.

Som omtalt ovenfor tog Thomas Kalllesen (Becker) i 1565 borgerskab sammen med Nis Kalllesen. Thomas Kalllesen erhvervede 1572, mandagen efter trinitatis, et hus i Angelbogade af Andreas Rantzow. Huset lå mellem fru Anna von der Wisch's hus og Cord Kallesens hus.⁽⁷⁶⁾

I 1607 støttede Caspar Brandes (gift med Cord Kallesens datter Cathrine) og Karsten Kalllesen Claus Kalllesen under en strid denne havde ved Strukstrup herreds ting med en mand ved navn Claus Nissen, der var Claus Kallesens nabo i Rygge. Striden drejede sig om køb af jord til en mark guld. Kontrakten var sluttet i Caspar Brandes hus i Flensborg. Claus Nissen hævdede, at der var begået falsk med kontrakten. Han måtte gøre afbigt.⁽⁴⁷⁾

Søn:

1. T h o m a s K a l l e s e n (?).

En søn af Claus Kalllesen er muligvis den Thomas Kalllesen, der i 1618 fæstede sin faders bol i Rygge.⁽¹²⁾

En efterkommer af Claus Kalllesen er frmtl. den yngre Claus Kalllesen, der som omtalt ovenfor sammen med broderen Thomas Thomsen, begge bosat i Rygge, i 1636 giver skøde til deres broder Bartold Thomsen på deres salige faders Jens Thomsens hus i Flensborg.⁽⁷³⁻⁷⁴⁾

I. 3. CORD KALLESEN. (IV - 610).

Cord Kallesen var borger i Flensborg og var frmtl. købmand. I Joachim Sturms ligprædiken (Threnae Flensburgenses) over herredsfoged Hans Nissen, Oldemorstoft, fra 1660,⁽¹⁾ siges det, at Cord Kallesen var rådmand. Halling⁽²⁾ nævner (under Rickertsen/Kallesen) en utrykt liste over personer ved navn Kallesen af O.H. Møller, hvor Cord Kallesen kaldes "senator Flensburgensis". I samtidige kilder nævnes han ikke som sådan.

Cord Kallesen bliver et par gange omtalt i de flensborgske skøder. Således d. 21. nov. 1569 da Benedictus Ahlefeld, Bertrams søn, skødede sit hus i Angelbogade til Andreas Rantzau. Cord Kallesen og Bartold Kallesen kautionerede for, at køberen ville efterkomme sine borgelige forpligtigelser overfor staden. Det drejede sig om nabohuset til Cord Kallesens eget hus i Angelbogade.⁽⁷⁰⁾

Det var dette hus som Andreas Rantzau som omtalt ovenfor i 1572, mandagen efter trinitatis, solgte til Thomas Kallesen. Det betegnes nu som beliggende mellem Anna von der Wisch's hus og Cord Kallesens hus. Ved den lejlighed nævnes Cord Kallesen frmtl. sidste gang som værende i live.

Cord Kallesens hus overtages senere af svigersønnen Hans Urbani. Det vides ikke, med hvem Cord Kallesen var gift, men hans datter Cathrine udtaler under en vidneafhøring d. 26. juli 1624 i Flensborg, at hendes bedstemoder var søster til Cathrine Martens på Op-husum, d.v.s. at hun var datter af Frodde Brodersen på Toftum. (v.i. Sammenholder man dette vidneudsagn med, at der under den langvarige retssag, Cathrine og hendes første ægtemand, Tyke Festersen, og senere hendes anden ægtemand, Caspar Brandes, måtte føre med Karsten Richertsen, fra rettens side et par gange blev påpeget, at parterne var "mituorwandten" - Karsten Richertsen var søn af Peter Richertsen, der igen var søn af Karsten Richertsen og Marine, en søster til rådmand Claus Frese - kunne den hypotese måske være nærliggende, at Cord Kallesens hustru var datter af Claus Frese og Cathrine Froddesen, Frodde Brodersens datter. En anden mulighed kunne være, at hun var datter af Boy Paysen og Dorothea, såfremt Dorothea som postuleret var en datter af Frodde Brodersen.

Jfr. at Cord Kallesen havde såvel en datter ved navn Cathrine som

som en ved navn Dorothea. (I øvrigt se afsnittet "Froddesen-slægten fra Toftum").

Efter børnebørnenes navne at dømme har hustruen navn muligvis været Anna.

Børn:

1. C l a u s C o r d s e n .

Som Claus Cordsens svogre og slægtninge nævnes Cord Kallesens svigersønner Erich Clementsen, Farenstedgård, og Andreas Marqardsen, Flensborg (v.I.) Endvidere som slægtninge Bartold Kallesen, Frodde Frese og Paul Paysen m. flere.

Det må betragtes som utvivlsomt, at Claus Cordsen var en nær slægtning til Cord Kallesen, men måske - på grund af den store aldersforkel der var på Claus Cordsen og Cord Kallesens frmt. yngste datter Cathrine - noget tvivlsomt, om han var en søn. Han er derfor behandlet i et tillæg for sig, hvor der er gjort nærmere rede for problemet.

2. A n n a (C o r d e s).

Datteren Anna blev den 29. juli 1582 gift med Hans Urbani.⁽¹³⁾ Han var søn af Urban Harricksen og Cathrine Urbans, sidstnævnte døde d. 7. dec. 1588 i Flensborg.⁽¹⁵⁾

En broder til Hans Urbani var frmtl. Harcke Urban, der var gift med Margrethe Harckes. De døde begge i 1583.

d. 9. nov. 1580 fik Hans Urbani "dom" på sin salig faders hus i St. Nicolai.⁽⁷⁾ Han solgte huset igen - samme år som han overtog Cord Kallesens hus, nemlig i 1582 - til Jacob Kallesen. Han var søn af Kalle Hansen i Kværn i Angel og Margrethe, Iwer Jepsens datter i Esgrus.⁽¹⁸⁾ Jacob Kallesen var 1578 blevet borger i Flensborg.

1585 fik Hans Urbani "dom" på svigerfaderens Cord Kallesens hus i Angelbogade og d. 11. juli 1586 skødede Cord Kallesens arvinger huset til ham. Huset betegnes som beliggende mellem Euerth Bartscher mod vest og Thomas Becker (Thomas Kallesen) mod øst.⁽¹⁴⁾

Anna døde d. 22. aug. 1591.⁽⁷⁷⁾ Hans Urbani giftede sig igen d. 28. juli 1594.⁽¹⁶⁾ Også hans anden kone hed Anna. Hun var datter af Johan(nes) Meier, sognepræst ved St. Marie 1565-84, og Anna Pepers, der døde i Flensborg i 1613.

Der var født børn i Annas og Hans Urbanis ægteskab. D. 10. juli 1598 klagede Caspar Brandes og Detleff Erichsen fra Farensted over,

at Hans Urbani efter sin første kones død ikke har skiftet med sine børn af første ægteskab. (49)

Hans Urbani gik fallit, sandsynligvis i forbindelse med kejserkrigen (Wallensteinkrigen). På grund af denne blev der ikke holdt retsmøder 1627-30. D. 22. aug. 1631, da der blev holdt retsmøder igen, var han død. Han nævnes allerede som "salig" i 1631.

Hans hus og gård i Angelbogade mellem Jens Marquardsen i øst og Joachim Krambeck i vest blev vurderet til 1800 mark lybsk. En øde have, der ikke var indhegnet, beliggende uden for Friserporten, blev vurderet til 50 mark.

1638 gav Andreas Petersen Goldschmid i kreditorenes navn Jens Marquardsen skøde på Hans Urbanis hus. (78)

3. M e t t e C o r d e s .

Hun kaldes ved dette navn - Mette Cordes - også efter sine to ægteskaber.

Gift 1. gang med Andreas Marquardsen eller Timmermann. Han tog borgerskab i Flensborg og betalte sit "erffkop" d. 10. okt. 1571, samme dag som svogeren Tuike Festersen..

Andreas Marquardsen fik d. 27. okt. 1578 skøde på salig Marcus Feruers d. æ.'s hus i Angelbogade, beliggende mellem Blasius Ekenbergs hus på vestsiden og Henning Paysens på østsiden. Skødet blev givet af magister Sebastian Schröder og mester Michel Dibler. (55)

Sammen med svogeren Erich Clementsen, Farenstedgård, og andre slægtninge går han d. 17. jan. 1579 i retten i Flensborg i forbøn for Claus Cordsen. (20) v.i.

Andreas Marquardsen døde d. 8. nov. 1579. (79)

Gift 2. gang d. 11. juni 1581 med Peter Christensen eller Frese (was Andreas Markertsen Wedewen kost mit Mattis Fresen Broder). (80)

D. 27. okt. 1589 stævnedes Bartold Kallesen, Niels Owsen og Paul Moth ved retten i Flensborg Matthias Christensen (eller Frese) som formynder for broderens, den afdøde Peter Christensens, søn i anledning af gældssag mod salig Peter Christensen.

D. 22. nov. 1591 fik Mette Cordes "dom" på salig Andreas Marquardsens hus i Angelbogade mellem Blasius Eichenberg på den vestre og Henning Paysen på den østre side. (14) Huset solgte Mette d. 21. febr. 1592 til Clawes Jensen. Det skete ved Bartold Kallesen og Hans Urbani som fuldmægtige for Mette. (81)

Andres Marquardsen Timmermann havde d. 20. nov. 1565 fået skøde

på et hus i St. Johannes sogn, beliggende med Møllestrømmen næst på sydsidem. Det blev givet af Asmus Christensen som fuldmægtig for Peter Andersen, salig Andres Grapengeters søn, og for Jørgen Kliplo og hans arvinger og alle deres stifbørn. Det blev givet med visse betingelser, fordi der var umyndige børn. (82)

Nette er død før d. 10. juli 1598 - jfr. Caspar Brandes sag mod Hans Urbani. (v.i.)

Søn:

a. Kordt Petersen. Han må efter moderens død have opholdt sig hos Caspar Brandes og mosteren Cathrine, i 1600 stævner Caspar Brandes ved retten i Flensborg Matthias Christensen (Frese) som formynder for brodersønnen Kordt Petersen for et års kostpenge. (51)

4. D o r o t h e a (C o r d e s) (IV - 307).

Dorothea døde på Farenstedgård d. 7. juni 1608. Hun var gift med herredsfoged i Strukstrup herred Erich Clementsen (IV - 306), Farenstedgård, der døde d. 22. okt. 1597.

Erich Clementsen nævnes d. 17. jan. 1579, da han i retten i Flensborg sammen med svogeren Andreas Marquardsen og Bartold Kallesen går i forbøn for Claus Cordsen (se senere i afsnittet "Claus Cordsen"). Endvidere sst. da han beskikkes som formynder for svigerinden Cathrines datter Anna d. 29. jan. 1593.

Børn:

a. Detlef Clementsen, død 1621, herredsfoged i Strukstrup herred 1597-1618. Detlef Clementsen døde i 1621.

Han var gift med Margrethe.

I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Farenstedgård."

b. Anna Clementsen (IV - 153). Født på Farenstedgård d. 5. maj 1570, død på Hajstrupgård d. 15. dec. 1620.

Gift d. 6. okt. 1588 med Nis Hansen (IV - 152), Hajstrupgård, herredsfoged i Slogs herred.

I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård".

5. N. N. (C o r d s e n).

En søn af Cord Kallesen omtales d. 26. april 1591 som opholdende sig i Dantzic, da Claus Witte fra Egernførde ved retten i Flensborg fører sag mod søsteren, salig Tüke Festersens enke. (43)

Han er muligvis identisk med Claus Cordsen eller med nedennævnte.

6. N. N. (Cordsen) ?

En søn af Cord Kallesen nævnes også d. 8. maj 1604, da Caspar Brandes på borgmester Marcus Schröders vegne ved retten i Flensborg lader foretage en vidneafhøring angående en kørevej ved den såkaldte "Frisiske Lykke", som oprindeligt var givet til Claus Frese af byen som tak for de fortjenester han havde gjort den, og den blev senere arvet af sønnen Frodde Frese, der solgte den til Claus thor Smede.

Et par mænd blev adspurgt, om der i Cord Kallesens eller hans søns tid var en vej norden om hækken.

Afhørt blev bl.a. Hans Forman, der oplyser, at han for 45 år siden (d.v.s. ca. 1559) tjente hos Cord Kallesen.

Endvidere Karsten Kock, som havde tjent Cord Kallesen, da Landsknægtene lå i staden (d.v.s. 1572, Jonas Hoier).⁽⁴⁴⁾

7. Cathrine (Cordes).

D. 27. juli 1624 er Cathrine, der på det tidspunkt er enke efter Caspar Brandes, vidne ved retten i Flensborg, da kannik i Slesvig Ludwig Heidtmann lader foretage en vidneafhøring for at få fastslået moderens, Ingeborg Heidtmanns, slægtsskab med den afdøde Mette von Ahlefeld (d.y.) i anledning af arvesag. Cathrine oplyser ved den lejlighed, at hun er 68 år, hun er altså født ca. 1556. Hun oplyser endvidere, at hendes bedstemoder (mormor?) var søster til Mette von Ahlefelds bedstemor Cathrine Martens, født Froddesen, på Ophusum.

Cathrine var 2 gange gift:

Gift 1. gang med Tyke (Tuike) Festersen. Han var frmtl. fra Flensborg⁽²¹⁾ hvor hans søster d. 7. nov. 1596 blev gift med Nis Hothmarker.

D. 10. okt. 1571 svor Tyke Festersen sit borgerskab og betalte "erffkop". I øvrigt samme dag som svogeren Andreas Marquardsen. Som garant for Tyke Festersen nævnes Fester Festersen.

I 1578 fik han skøde på salig Marcus Wolders hus i Marie sogn. Friedrich Frese gav ham skødet med fuldmagt fra alle arvinger. Huset lå mellem Matthias Thuesen mod nord og Jürgen Holste mod syd, med en kørevej til Kogangen.⁽⁵³⁾

Tyke Festersen var skipper og sejlede med skibet "Die heilige Dreyfaltigkeit". Han havde selv en fjerdepart i skibet, en anden fjerdepart havde Karsten Richertsen, og halvdelen havde Daniel Rantzau

på Søgård.⁽²⁵⁾ Daniel Rantzau solgte d. 14. marts 1589 sin andel til Willem Valentin for 6000 mark.⁽²⁰⁾

I sommeren 1581 foretog Tyke Festersen med kgl. pas en rejse til Narva. Karsten Richertsen, der også skulle have fragt med derfra, kunne ikke få sine varer anbragt, da Daniel Rantzaus "tjener" havde fyldt skibet op. Karsten Richertsen måtte lade varerne fragte hjem på anden måde, herved blev de taget af svenskerne. Også Tyke Festersen led skade derved.

Karsten Richertsen påbegyndte en meget langvarig erstatningsproces mod Tyke Festersen. Den varede ved udover begges død, først enkerne sluttede fred i 1593. På et vist tidspunkt klagede Karsten Richertsen til kongen over den langvarige behandling ved retten i Flensborg. Kongen sendte d. 13. marts 1590 en opfordring til retten om ikke at sinke sagen.⁽²⁶⁾

Det hedder sig i retsprotokollen, at de stridende parter er "mituorwandten" (slægtninge), og retten opfordrer til en ordning ved "samfrænders" mellemkomst.

D. 25. april 1586 udpeges der mæglere, nemlig Hans Iwersen, Hans Fischer, Tuike Harcke, Bartold Kallesen, Nis Jensen (Festersen), Niels Owsen og Laurens Ketelsen.⁽²⁷⁾

Tyke Festersen må være død mellem d. 6. aug. 1589, da han nævnes sidste gang, og d. 22. juni 1590 da hans arvinger nævnes.

Karsten Richertsen døde d. 8. aug. 1596. Tirsdag d. 6. sept. 1597 sluttedes et forlig mellem Caspar Brandes, der var blevet gift med Tyke Festersens enke Cathrine, og Karsten Richertsens enke Cathrine. Det skete ved "velmenende herrers og frænders" mellemkomst. Der blev udstedt "Schein" med rådets sekret. De medvirkende var: Marcus Schröder, Johan Klöcker, Nis Jensen (Festersen) og Jacob von der Wattering, rådmænd, endvidere Baltzar Wegener, stadsfoged, Paridom Fake, Karsten Kallesen og Paul Matzen, borgere i Flensborg. Det udtales i dokumentet, at man skulle lade alle modsætninger falde og beflicte sig på venskab og alt godt. Der synes ikke at være tale om erstatning til nogen af parterne, der i forvejen havde erklæret sig villige til at acceptere de ovennævnte herrers afgørelse.⁽²⁸⁾ Willem Valentin solgte senere "Die heilige Dreyfaltigkeit" til en mand i Lybæk, skipperen Herman Hoyer. Caspar Brandes klagede d. 4. april 1592 på sin kone Cathrines vegne over, at skipperen ikke ville udrede pengene for hendes anpart. Ligeledes klagede Hans Urbani,

der nu også havde del i skibet. Sagen blev angivelig ordnet ved forlig mellem Caspar Brandes og Willem Valentin.⁽²⁹⁾

Da Cathrine efter Tyke Festersens død ville indgå nyt ægteskab, skulle der d. 29. jan. 1593 beskikkes værge for datteren Anna. Herredsfoged Nis Hansen, Hajstrupgård, var egentlig udset til hvervet. Han undslog sig imidlertid, hans embedsbyrde tillod det ikke. I stedet for ham blev herredsfoged Detleff Erichsen i Farensted som nært blodsbeslægtet den ene formynder, den anden blev Hans Urbani. Nis Hansen lovede dog at bistå Cathrine i den "svævende" sag med Karsten Richertsen.⁽⁵⁷⁾

D. 2. juni 1594 blev Cathrine gift med Caspar Brandes.⁽³¹⁾

Han havde været gift en gang før. Hans første kone døde d. 30. juni 1593.⁽³²⁾ Han havde fra dette ægteskab en steddatter, der d. 16. aug. 1590 blev gift med Simon Christiani (Widensis), der på det tidspunkt var præst ved Helligåndskirken i Flensborg. Han blev gift 2. gang d. 17. okt. 1596 med Maria, der døde d. 3. febr. 1600, datter af Hans Grapengeter i Flensborg. Simon Christiani døde ligeledes i året 1600.

Caspar Brandes var skrive- og regnemester ved skolen i St. Nicolai fra 1584 til 1593. Da han i 1594 blev borger og svor sin ed, blev han fritaget for at betale "intrade", fordi han i nogle år havde ydet St. Nicolai kirke sin tjeneste. Vidner var Oue Sweins og Matthias Krock.⁽³³⁾

Caspar Brandes virkede som advokat i Flensborg fra 1584 til 1622. Han var kejserlig notar og vikarierede for stadssekretæren. I 1600 var han delegeret for byen til kancelliet i København, da byens nye politiforordning var til behandling. I 1622 førte han en proces for byen mod de upriviligeredes køb og salg.

Hans hovedvirksomhed var dog som advokat i private sager.⁽⁸³⁾

D. 14. juni 1596 overdrog Detleff Erichsen fra Farensted, som formynder ^{for} Tyke Festersens efterladte datter Anna, Tyke Festersens hus til Caspar Brandes. Huset var beliggende i Marie sogn mellem salig Jørgen Holstes arvinger mod syd og Marten Jessen mod nord.⁽³⁴⁾

D. 14. juni 1596 klager Caspar Brandes på sin hustru Cathrines vegne ved retten over Hans Urbani. De tre søstre Anna, Mette og Cathrine ejede i fællesskab en flamsk dug og to puder, som de brugte ved festlige lejligheder. Cathrine havde udbetalt Mette hendes del, så hun nu ejede to trediedele. Hans Urbani havde stadig dug

og puder i sin besiddelse. Nu krævede Cathrine værdien af sine to trediedele udbetalt. (35)

D. 10. juli 1598 stævnedes Caspar Brandes og Detleff Erichsen Anna Hermans eller Euerdes for 80 mark lybsk og nogle års rente. Caspar Brandes forelagde et tingsvinde fra Strukstrup herreds ting, hvorefter den pågældende havde vedgæet gælden overfor Asmus Naw. (36a)

D. 16. juli 1599 fortsætter sagen - nu kaldes sagsøgte Anna Hermans eller Eberharts - Caspar Brandes møder med fuldmagt fra sin kones søster Dorothea Erichs. Det drejer sig om penge som søstrenes fader havde stående i det hus, som den sagsøgte ejede. (36b)

I 1610 fik Cordt Fedt en bøde på 3 mark, fordi han havde slået Caspar Brandes i ansigtet. (37)

Caspar Brandes døde i 1622 og blev begravet d. 14. juni. (38)

Cathrine erf. død i tiden 1627-30, da der ikke blev ført kirke-regnskaber p.g.a. krigen. Hun nævnes frmtl. sidste gang ved den ovenfor omtalte vidneafhøring d. 27. juli 1624 i Flensborg.

D. 22. aug. 1622 optræder stadsfoged Lorentz Jessen i retten på sin svigermoder Cathrines, Caspar Brandes enkes, vegne. Hun er sagsøgt af doktor Frederik Severin. Ligeledes d. 21. febr. 1625 i samme sag. Enken kan ikke komme på grund af sin høje alder. Lorentz Jessen oplyser ved den lejlighed, at Caspar Brandes efterlod sig mere gæld end "freygut". Stifdatteren havde ikke arvet noget efter ham. (39)

Datter født i Cathrines første ægteskab:

a. Anna (Tuikes, Tyges). Hun blev gift med stadsfoged Lorentz Jessen (d.m.). Han var søn af Jes Lorentzen og Ingeborg Paysen i Bredsted.

Han var ^{anden} første gang gift med Margrethe (eller Cathrine), datter af herredsfoged Detleff Erichsen (eller Clementsen) i Farensted og Margrethe. Hun var Annas kusine.

Margrethe (Cathrine) døde i 1610.

D. 3. marts 1626 gav Casparus Brandes enke, Cathrine, skøde til stadsfoged Lorentz Jessen på salig Caspar Brandes tidligere hus i Marie sogn. Det lå mellem Daniel Holsts hus mod syd og Lorentz Jessens d.y.'s hus mod nord. (42)

^{Margrethe} Anna døde i 1626 og blev begravet i Mariekirken. Lorentz Jessen døde ligeledes i 1626 og blev begravet sst.

Langholz
rettelse

Langholz
rettelse

Lorentz Jessen havde i sine to ægteskaber følgende børn:

aa. Anna Jessen, begravet i St. Mariekirken i 1655.

Gift d. 2. juni 1652 i St. Nicolai med fætterten Lorentz Jessen d.y. Han var søn af købmand i Flensborg Marten Jessen, der var broder til Lorentz Jessen d.æ., og Munke Edlefsdatter.

Anna døde i barselseng, også barnet døde.

Lorentz Jessen d.y. var stadsfoged i Flensborg. Han døde i 1666. Han blev 2. gang gift d. 3. sept. 1655 med Maria Michels. Ægteskabet var barnløst.

bb. Edel Jessen. Hun blev gift med stadsfoged i Flensborg Nis Petersen, der efterfulgte den ældre Lorentz Jessen som stadsfoged. Nis Petersen havde været tjener hos amtmanden. Han blev indsat som stadsfoged d. 23. juni 1626.

Han døde i 1644 og blev begravet i St. Marie.

cc. Detlef Jessen. Han blev født i Flensborg ca. 1620 og døde i Bov d. 27. dec. 1699. Han var feltpræst ved rytteriet i svenskekriegen og var senere sognepræst i Bov fra 1659 til 1699.

Gift d. 4. juli 1662 i Flensborg (St. Nikolai) med Anna Catharina Augustini, datter af Daniel Augustini i Garding og Maria Schwenck. Hun var født i 1643.

dd. Johan Jessen. Han var født i 1606 og døde i 1633.

Kammersekretær hos prins Ulrik, søn af Chr. IV.

ee. Tycho Jessen, født d. 12. aug. 1609 (?), død 1655. Diakon i Preetz 1635. Klosterpræst sst. 1641-55.

Gift med Christine, datter af klosterpræst i Preetz Richard Bennich og Margrethe, en datter af herredsfoged Nis Hansen (IV - 152) og Margrethe (IV - 153), Hajstrupgård.

ff. Ingeborg Jessen, født 1616, død efter 1685.

Gift med Lorentz Hinrichsen, vice-herredsfoged i Vis herred, Oldemorstoft (østre del), søn af Hinrich Lorentzen og Marina.

Han døde ca. 1669.

Han var 1. gang gift med Kirsten Brodersdatter fra Risbrik i Nr. Haksted sogn.

gg. Martin Jessen. Regimentskvartermester i Norge.

hh. Matthias Jessen. Død 1694 som købmand i Trondhjem.

- ii. Margrethe Jessen. Hun var gift med Caspar Wildhagen, biskop i Viborg.

Caspar Brandes havde i sin tid købt en begravelse i Mariekirken (nr. 78) af Hans Bruns arvinger.

Caspar Brandes, hans hustru Cathrine og svigersønnen Lorentz Jessen, samt dennes hustru Anne, er begravet der.

1676 blev begravelsen overladt til Nis Lorentzen (1628-1681). Han var søn af købmand Lorentz Andersen og Anna, en datter af købmand i Flensborg Jens Petersen og Anna Frees. Nis Lorentzen var gift med Margrethe Asmusdatter, datter af Asmus Lorentzen og Marina Arendrup.⁽⁴¹⁾ 1640 begærede Daniel Holstes arvinger skøde på Lorentz Jessens hus, men dattermanden, Lorentz Lorentzen, protesterede som formynder for sin hustru Ingeborg. (Lorentz Lorentzen er frmtl. identisk med Lorentz Hinrichsen, Oldemorstoft).

Cord Kallesen (d.y.)

Cord Kallesen d. yngre var borger i Flensborg. Hans tilknytning til den ældre Cord Kallesens slægt er usikker, men noget kunne tyde på, at der bestod et vist slægtsskab (sønnesøn?). Ved den vidneafhøring, som han lod afholde ved retten i Flensborg d. 26. juli 1624 er det ene vidne Cathrine, den ældre Cord Kallesens datter. Det andet vidne er Ingeborg, Richert Necklenborgs hustru. Hun havde i første ægteskab været gift med Hans Andersen i Klægsbøl og var frmtl. datter af rådmand Niels Werkmeister i Tønder og Marine Karstensdatter. Marine var datter af borgmester Karsten Andersen og Agnete Froddesen, der var datter af Frodde Brodersen, Toftum.

Cord Kallesen foretog vidneafhøringen på foranledning af kannik ved Slesvig domkirke Ludwig Heidtmann. I anledning af forventet arv efter Mette von Ahlefeld ønskede han sin moders Ingeborg Heidtmanns slægtsskab med Mette von Ahlefeld belyst. Ingeborg Heidtmann, født Froddesen, var datter af Bernd Froddesen, en søn af Frodde Brodersen, Toftum.

Ved samme lejlighed blev ovennævnte Marine Werkmeisters slægtsskab med Mette von Ahlefeld belyst. Marines søn, borgmester Hans Werkmeister i Tønder, lod d. 8. juni 1624 ved retten i Tønder foretage en vidneafhøring med samme formål. (I øvrigt se afsnittet: "Froddesen-slægten fra Toftum" med bilag nr. 19).

Cord Kallesen kaldes i retsprotokollen for Ludwig Heidtmanns "kære svoger". Ludwig Heidtmann var gift med Cecilia Blome, en datter af amtsforvalter i Hütten Hans Blome. Det kan næppe være gennem hende, at "svogerskabet" er kommet. Det er snarere gennem Cord Kallesens ægtefælle, at det må søges. Hvem Cord Kallesen d.y. var gift med vi- des ikke, men muligvis har det været med en datter af Frantz Boysen, hvis hus på Holmen i Flensborg Cord Kallesen overtog i 1620.⁽⁸⁴⁾

Frantz Boysen var søn af Claus Boysen og Agnete Wunsens, begge for- ældre var af Froddesen-slægten og efterkommere af Frodde Brodersen, Toftum. (I øvrigt se afsnittet "Froddesen-slægten fra Toftum", s. 439-443).

Cord Kallesen d.y. gik fallit. Fallitten blev bekendtgjort ved "de- nuntiation" fra alle byens prædikestole, og d. 5. juni 1627 skete der "immission" og "rigtig liquidation" i boet. Hus og gård vurdere- des til 1800 mark.

Frmtl. på grund af krigen (Wallensteinkrigen), hvor der i nogle år ikke blev holdt retsmøder, faldt der først d. 3. aug. 1630 "priori- tetsdom" over hans kreditorer, hvoriblandt var Jacob Kallesen.

Nicolaikirken fik i første omgang "dom" på huset. Senere blev det overtaget af en "krydener" Peter Nicolai fra Ålborg.

NOTER OG HENVISNINGER.

1. M. Joachim Sturm: Threnae Flensburgenses. Hamburg 1660.
2. Halling: Meine Vorfahren und ihre Verwandschaften. Glückstadt 1905.
3. O.H. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfnr. 954^I. Nr. 884. (Schötebuch)
4. Retsprotokol Bd. 2, s. 315. Stadtarch. Flensb. A 34.
5. Schötebuch nr. 1549.
6. Schötebuch nr. 902.
7. Schötebuch nr. 2141.
8. Retsprotokol Bd. 2, II, 6.5.1588, s. 291. Stadtarch. Flensb. A 34.
9. Schötebuch nr. 639 og 1130.
10. Johannes Reinhusen: Annales Flensburgenses 1558-1604. Ved F. Gundlach. Kiel 1926. Nr. 1164. (Reinhusen)
11. Schötebuch Nr. 1938.
I øvrigt se: Jacob Jessen: Stammtafel der Familie Kallesen in Flensburg. Stadtarch. Flensb. XII Hs Laufnr. 1615. Bd. 2.
12. Nicolaus Detlefsen: Der Hof Ryggegaard und seine Besitzer durch fünf Jahrhunderte. Jahrbuch des Heimatvereins Angeln. 1978.
Jacob Jessen: Familie Lorenzen. XII Hs Lfnr. 1615. Bd. 2. Stadtarch. Flensb.
13. Reinhusen Nr. 416.
14. Schötebuch nr. 1513.
15. Reinhusen Nr. 711.
16. Reinhusen Nr. 1037.
17. Schötebuch Nr. 1120.
18. G. Kraack: Die Flensburger Geburtsbriefe. Nr. 68. Flensburg 1977.
19. Bürgerbuch der Stadt Flensburg. Stadtarch. Flensb. A. Stb. 13.
20. Flensb. Retsprotokol. Bd. 1. pag. 215. Stadtarch. Flensb. A. 34.
21. Schötebuch nr. 1513.

22. Reinhusen Nr. 381.
23. Reinhusen Nr. 644.
24. Reinhusen Nr. 1188.
25. Retsprot. Flensb. 21.12.1593. Stadtarch. Flensb. A. 34.
26. Inländische Registratur 1588-90. Rigsarkivet. København.
27. Retsprot. Flensb. Bd 1 II, s. 218 A. Stadtarch. Flensb. A 34.
28. Retsprot. Flensb. Bd. 3 III, pag. 304 A. Stadtarch. Flensb.
29. Retsprot. Flensb. Bd. 3 I, pag.189. Stadtarch. Flensb. A 34.
30. Retsprot. Flensb. Bd. 3 I, pag.149. Stadtarch. Flensb. A 34.
31. Reinhusen Nr. 1022.
32. Reinhusen Nr. 951.
33. Bürgerbuch der Stadt Flensburg. Stadtarch. Flensb. A. Stb. 13.
34. Schötebuch Nr. 1640.
35. Retsprot. Flensb. Bd. 2, Stadtarch. Flensb. A. 34.
- 36a. Retsprot. Flensb. 3 II, s. 401. Stadtarch. Flensb. A. 34.
- 36b. Retsprot. Flensb. 3 II, s. 401. Stadtarch. Flensb.
37. Kåmmereirechnungen 1610-11. Stadtarch. Flensb. A 210 b.
38. St. Nicolai kirkes regnskaber. Stadtarch. Flensb. K.A. XI.
39. Retsprot. Flensb. Bd. 8. Stadtarch. Flensb.
40. Carl Langholz: Ahnetavle for Heinrich Jessen og Helene Clausen.
Manuskript 1952.
Bonde og Hvidtfeld: Borgmestre, rådmænd, byfogeder og byskrivere
I Flensborg 1550-1848.
41. Hvidtfelds samlinger nr. 40. L.A.S.
42. Schötebuch.
43. Retsprot. Flensb. Bd. 3 I, s. 49 A, Stadtarch. Flensb. A. 34.
44. Retsprot. Flensb. Bd 4. Stadtarch. Flensb. A. 34.
45. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Re-
formationstiden. København 1895 og 1999.
46. Schötebuch Nr. 3314.

47. Retsprot. Flensb. Bd. 4. 15. okt. 1604 og 7. sept. 1607, s. 334A
48. Ludwig Andresen: Bürger- und Einwohnerbuch der Stadt Tondern.
Kiel 1937.
49. Retsprot. Flensb. Bd. 3 II, Stadtarch. Flensb. A. 34.
50. Retsprot. Flensb. Bd. 2 II, s. 331. 27. okt. 1589 og Retsprot.
Bd. 2 II, s. 333 A. 24. nov. 1589. Stadtarch. Flensb. A 34.
51. Retsprot. Flensb. Bd. 4, s. 16 A. Stadtarch. Flensb. A. 34.
52. Spezialprotokoll Bd. 1, s. 143-144. Stadtarch. Flensb. A. 36 a.
Kortfattet sammendrag: G. Kraack: Flensburg. Geburtsbriefe nr.
318. Flensb. 1977.
53. Schötebuch Nr. 1078.
54. W. Prange: Herzog Adolfs Urteilsbuch, s. 178 (4), Neumünster
1977.
55. Schötebuch 1077.
56. Reinhusen Nr. 1169.
57. Retsprot. Flensb. Bd. 3 I. Stadtarch. Flensb. A. 34.
58. Schötebuch Nr. 1514.
59. Jacob Jessen: Stammtafel der Familie Kallesen in Flensburg.
Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfnr. 1615 Bd. 11.
60. Schötebuch Nr. 1662.
61. Reinhusen Nr. 1175.
62. Reinhusen Nr. 1237.
63. Reinhusen Nr. 1143.
64. Reinhusen Nr. 1342.
65. Jonathan Smith: Sønderjyske Amtsforvaltere. Manuskript. L.A.S.
66. Retsprot. Flensb. Bd. 13, s. 16, 4. nov. 1650. Stadtarch. Flensb.
67. Ludwig Andresen: Bürger und Einwohnerbuch der Stadt Tondern.
68. Reinhusen Nr. 1599.
69. Bürgerbuch der Stadt Flensburg. Stadtarch. Flensb. A. Stb. 13.
70. Schötebuch Nr. 884.
71. Schötebuch Nr. 916.

72. Reinhusen Nr. 1164.
73. Schötebuch Nr. 3304.
74. Schötebuch Nr. 3314.
75. O.H. Moller: Tab. 202^{II}. Manuskript. Stadtarch. Flensb.
76. Schötebuch Nr. 916.
77. Reinhusen Nr. 859.
78. Schötebuch Nr. 3458.
79. Schötebuch Nr. 319.
80. Reinhusen Nr. 381.
81. Schötebuch Nr. 1514.
82. Schötebuch Nr. 796.
83. Otto Schütt: Die Geschichte der Schriftsprache im ehemaligen Amt und in der Stadt Flensburg bis 1650, s. 118. Flensb 1919.
84. Schötebuch Nr. 2598.

Claus Cordsen.

Det er noget tvivlsomt, om Claus Cordsen var en søn af Cord Kallesen. Blandt dem der søger at lægge et godt ord ind for Claus Cordsen i retten, er to "svogre", Cord Kallesens svigersønner, endvidere er de andre der søger at komme Claus Cordsen til hjælp i vanskelighederne, - bortset fra ovennævnte svogre og Bartel Kallesen - alle hørende til kredsen af efterkommere af Frodde Brodersen på Toftum.

Cord Kallesen var gift med en datterdatter af Frodde Brodersen (se nedenfor).

I mod påstanden om, at Claus Cordsen var søn af Cord Kallesen kan fremføres, at Claus Cordsen nævnes allerede i januar 1548, da han har en sag med Hr. Otto Krumpe⁽¹⁾ og 16.5.1548 da han nævnes blandt de ældste borgere der er forsamlet under Papagøjetræet for at drøfte bymarkens anliggende⁽²⁾, det kan dog dreje sig om en anden person af samme navn. Det er formentlig hans hustru Christine Cordes eller Levens, der nævnes 10.10.1553, hvor kongen taler hendes sag overfor statholderinden i Nederlandene, angående en pengefordring mod borgerne i Zwolle⁽³⁾, og ligeledes 10.1.1554, 1.8.1555⁽⁴⁾ og 23.7.1557, da hun har henvendt sig til kongen, øjensynlig for at anke en dom afsagt ved retten i Flensborg⁽⁵⁾. Dette skal ses i relation til, at Cord Kallesens (formtl.) yngste datter Cathrine under vidneførslen 26.7.1624 (se nedenfor) opgiver sin alder til 68 år, og altså født ca.1556.

En vis Jørgen Lucassen eller Skriver fra Upsala påstår 18.1.1565 i retten i Flensborg, at Claus Cordsen har købt en hest af ham for 10 daler. Hertil siger Claus Cordsen, at en Cornelius Dwmester har ordnet sagen med Christine Levens, Claus Cordsens kone⁽⁶⁾.

Christine Levens synes i det hele taget at have drevet selvstændig handel. Således købte St. Nikolai kirke et stykke træ af hende til 6 skilling, til brug for et "Scherwork" i skolen⁽⁷⁾.

Sidst nævnes Christine Cordes, Claus Cordsens hustru 1.1.1562 i kgl. brev til Heinrich Rantzau og Bertram von Ahlefeld.

På sine ældre dage synes Claus Cordsen ofte at være kommet i vanskeligheder på grund af gadeuorden, egenmægtig vintapning og voldelig adfærd. 31.1.1575 møder i retten Thomas Petersen, der er tjener hos Anne Hardenbergs, og klager over, at Wollf Holste, Claus Cordsen og Peter Oluffsen ved nattetide er trængt ind i hans frues hus, mens han sov, og overfaldt ham, såret ham og beskadiget hans sundhed på det groveste, altsammen ganske uden årsag. Han kræver at de pågældende straffes, ligesom han kræver erstatning for skaden og for udgifter til kur. De tre voldsmand indsættes i tårnet. 5.2. møder Paul Paysen, Frodde Frese, Andreas Holste, Peter Rullbek, Boye og Jacob von den Wetting. De erklærer, at det ville være til

CLAUS CORDSEN.

Der boede i Flensborg i 1500-tallet to mænd ved navn Claus Cordsen. Den ældre indtrådte 1486 i Købmandsgildet⁽¹⁾. Den 8. april 1548 nævnes han blandt byens ældste, da der under "Papagøjetræet" blev truffet beslutning angående bymarken.⁽²⁾ Det er ligeledes ham der nævnes i et brev fra Christian III af jan. 1548.⁽³⁾ (22)
Den yngre Claus Cordsen, der døde omkring 1580, var frmtl. en søn af Cord Kallesen.

De slægtninge, der senere kommer den yngre Claus Cordsen til hjælp, da han kommer i vanskeligheder, er Berthold Kallesen (farbror), herredsfoged Erich Clemmensen, Farenstedgård, (svoger), Andreas Marquardsen (svoger). De øvrige: Paul Paysen, Frodde Frese, Andreas Holste, Peter Rudbek, Boye og Jacob von der Wattering, hører alle til kredsen af efterkommere efter Frodde Froddesen på Toftum.

Cord Kallesens datter, Cathrine, oplyser under vidneførslen d. 26. juli 1624 i retten i Flensborg, at hendes bedstemoder var en søster til Cathrine Martens på Ophusum, d.v.s. at hun var en datter af Frodde Froddesen, Toftum.

Claus Cordsen var gift med Christina Levens. Også datteren blev kaldt Christina Levens.

Det er frmtl. hustruen, der nævnes d. 10. okt. 1553, da kongen taler hendes sag overfor statholderinden i Nederlandene, angående en pengefordring mod borgerne i Zwolle og 23. juli 1557, da hun henvender sig til kongen, øjensynlig for at anke en dom, afsagt ved retten i Flensborg.⁽⁶⁾

En vis Jørgen Lucassen eller Skriver i Upsala påstår d. 18. jan. 1565 i retten i Flensborg, at Claus Cordsen har købt en hest af ham for 10 daler. Hertil siger Claus Cordsen, at en Cornelius Dwmester har ordnet sagen med Christina Levens, Claus Cordsens kone.⁽⁷⁾

Christina Levens synes i det hele taget at have drevet selvstændig handel. Således købte St. Nicolai kirke et stykke træ af hende til 6 skilling til brug til et "Scherwork" i skolen.⁽⁸⁾

Christina Cordes, Claus Cordsens hustru, nævnes sidste d. 1. jan. 1562 i kgl. brev til Heinrich Rantzau og Bertram von Ahlefeld.⁽⁹⁾
På sine ældre dage synes Claus Cordsen flere gange at være kommet i vanskeligheder

på grund af gadeuorden, egenmøgtig vintapning og voldelig adfærd. D. 31. jan. 1575 møder i retten Thomas Petersen, der er tjener hos den adelige Anne Hardenbergs, og klager over, at Wollf Holste, Claus Cordsen og Peter Olufsen ved nattetide er trængt ind i hans frues hus, mens han sov, og overfaldet ham, såret ham og beskadiget hans sundhed på det groveste, altsammen ganske uden årsag. Han kræver, at de pågældende straffes, ligesom han kræver erstatning for skaden og for udgifter til kur. De tre voldsmænd indsættes i tårnet. D. 5. febr. møder Paul Paysen, Frodde Frese, Andreas Holste, Peter Ruttbek, Boye og Jacob von der Wettering. De erklærer, at det ville være til skam og skændsel for hele slægten, om de pågældende skulle sidde i fængsel under hertugen og hertuginde af Meklenborgs forestående besøg i byen. Retten erklærer, at Wolf Holste og Claus Cordsen er taget i forvaring på grund af deres forbryderiske adfærd, men man er rede til at sætte dem på fri fod, hvis de - under trusel af bøde på 1000 daler - lover at holde mund og hånd, og ikke træde over tærsklen fra deres forældres hus, før sagen er behandlet i retten. ⁽¹¹⁾

D. 23. nov. 1577 møder den ærbare Berndt Busch fra Lybæk i retten og beklager sig over Claus Cordsens opførsel den foregående dag i vinkælderen. Herman, svend og tjener i vinkælderen, fortæller, at han havde mødt Claus Cordsen hos Paul Bartscher. Sammen var de gået hen i vinkælderen, hvor Claus ville smage på alle vine. Han havde tappet 2 "planker" vin til ham. Herman var derefter gået i seng og havde overladt kælderen til en anden svend. Da denne ikke ville tappe mere vin ^{til} Claus Cordsen, havde Claus to gange egenmøgtig skaffet sig adgang til kælderen, hvor vine lagredes, og selv tappet, hvorved han havde spildt en mængde vin. Sluttelig var han gået hjem med en pot brændevin uden at betale for den.

Frodde Frese og Barthold Kallesen lover at kautionere for Claus Cordsen. ⁽¹¹⁾

D. 8. juli 1578 klager borgmester Gert von Oesede over Claus Cordsen, som under borgmesterens fravær havde overfaldet hans elskede hustru med skældsord. Borgmesteren ønsker Claus Cordsen tilbørlig straffet. ⁽¹²⁾

D. 17. jan. 1579 om eftermiddagen er rådet trådt sammen for at drøfte Claus Cordsens opførsel den foregående aften. Han havde lavet "parlament" med drabanterne foran det kongelige herberge og var

derfor sat i fængsel. Den danske konge og hertuginde af Meklenborg var kommet til byen, idet der skulle holdes barnedåb for den lille prins Ulrich.

Claus Cordsens svogre og andre slægtninge var mødt op for at få ham sat på fri fod. Det afslås. Hans svogre og slægtninge var: Paul Paysen, Erik fra Farensted (herredsfoged, gift med Cord Kallesen datter Dorothea, Bartold Kallesen (farbror) og Andreas Marquardsen (gift med Cord Kallesens datter Mette).⁽¹³⁾

Det lykkedes de pågældende at opnå, at Claus Cordsen blev flyttet fra tårnet, hvor der i øjeblikket var meget koldt, til byfogedens hus. Slægtningerne måtte borge for, at Claus Cordsen ikke undveg og dertil betale for hans fortæring.

Det sidste man hører til Claus Cordsen er en bemærkning i retsprotokollen for d. 7. dec. 1579, hvor det noteres, at han har ladet Frodde Frese overgive en supplication til retten.⁽¹⁴⁾

Claus Cordsen må være død før d. 14. april 1580, da svigersønnen Baltzar Kruse i retten af Joachim Holste bliver afkrævet 750 mark. Baltzar Kruse kan ikke betale, men tilbyder at overlade sit hus til Joachim Holste, dog har han endnu ikke skøde på huset, men lover "flittig at tage efter" at få sin svoger Hans Cordsen til at give ham skøde. (Det drejer sig om Claus Cordsens hus). Joachim Holste får også "dom" på huset d. 8. febr. 1580, men alligevel bliver der ikke noget ud af handelen.

D. 4. febr. 1583 oplyses det i retsprotokollen, at Claus Meinstorf har handlet med Baltzar Kruse og hans hustru Christine og købt huset for 4400 mark lübsk. De 1000 mark er betalt Ao 1582 og depone-ret hos borgmester Thomas Finck. Laurens Tangelman er fuldmægtig for sin svoger Hans Cordsen i Næstved, der dog først skulle give sin svoger Baltzar Kruse skøde på det fædrene hus.⁽¹⁷⁾ (se bilag). Claus Cordsens hus på hjørnet af Søndertorv og Friserbjergget er bevaret. Det er formentlig det ældste hus i Flensborg. Der har i mange år været manufakturhandel i huset.

Børn:

1. Hans Kortsen (Cordsen). Han var borgmester i Næstved fra 1576 til 1601. Han døde i 1601. I Næstved Sct. Peders Kirkeværgers regnskab oplyses: D. 5. febr. 1601 betalt for borgmester Hans Kortsen i kirken 6 daler og 20 mark for hans lejested: 15 daler og 1 mark. I korets omgang i St. Peders kirke har ligget en nu forsvundet gravsten med indskriften: "Her ligger begravet Erlig og Velagtet mand S. Hans Cortsen. Burgermester i Næstved."

D. 25. april 1598 fik Hans Kortsen bestalling som tolder i byen. Han var gift med Ellen Walthersdatter, der rimeligvis var datter af borgmester Walther Jacobsen (1561 - 74).

2. Christine, som regel kaldet Christine Levens ligesom moderen. Hun var gift med Balthazar Kruse, der skal være født i Flensborg.⁽²¹⁾ Begge havde været i tjeneste hos dronning Dorothea på Koldinghus. Balthazar Kruse som skriver. Dronningen havde afholdt brylluppet for dem. Dronning Dorothea døde i 1571. (Se bilag).

D. 31. 1576 svor Baltthazar Kruse sin borgered i Flensborg og betalte "erffkop". (19)

Christine var senere i enkedronning Sophies tjeneste i Nykøbing Falster. Herfra bad hun i 1598 rådet i Flensborg om et "testamonium", fordi "letfærdige og onskabsfulde" mennesker bragte hendes rygte i fare. Testamoniet blev udstedt d. 21 nov. 1598. Det hedder heri: En ærlig borger Claus Cordsen og hans hustru Christine har boet i denne stad og har til deres dødsstund i deres handel og vandel vist sig som fromme, redelige og ærbare folk. De er begravet på St. Nicolay kirkegård.. (Se Bilag).

3. Datter N. N.. Hun var gift med Laurentz Tangelman i Preetz, nævnt d. 6. febr. 1583.

skam og skændsel for hele slægten, om de pågældende skulle sidde i fængsel under hertugen og hertuginde af Mecklenborgs forestående besøg i byen. Retten erklærer, at Wolf Holste og Claus Cordsen er taget i forvaring på grund af deres forbryderiske adfærd, men er rede til at sætte dem på fri fod, hvis de pågældende - under trusel af en bøde på 1000 daler - lover at holde mund og hånd, og ikke træder over tærsklen fra deres forældres hus, før sagen er behandlet ved retten⁽⁹⁾.

23.11.1577 møder den ærbare Berndt Busch fra Lybæk i retten og beklager sig over Claus Cordsens opførsel den foregående dag i vinkælderen (formtl. rådhuskælderen). Herman, svend og tjener i vinkælderen, fortæller, at han havde mødt Claus Cordsen hos Paul Bartscher. Sammen var de gået hen i vinkælderen, hvor Claus Cordsen ville smage på alle vine. Han havde tappet 2 "planker" vin til ham. Herman var derefter gået i seng og havde overladt kælderen til en anden svend. Da han ikke ville tappe mere vin til Claus Cordsen, havde denne to gange egenmægtigt skaffet sig adgang til kælderen, hvor vine lagredes, og selv tappet, hvorved han havde spildt en mængde vin. Sluttelig var han gået hjem med en pot brændevin uden at betale for den.

Frodde Frese og Barthold Kallesen lover at kautionere for Claus Cordsen⁽¹⁰⁾.

8.7.1578 klager borgmester Gert von Osede over Claus Cordsen, som under borgmesterens fravær havde overfaldet hans elskede hustru med skældsord. Borgmesteren ønsker Claus Cordsen tilbørlig afstraffet⁽¹¹⁾.

17.1.1579 om eftermiddagen er rådet trådt sammen for at drøfte Claus Cordsens opførsel foregående aften. Han havde lavet "parlament" med drabanterne foran det kongelige herberge og var derfor sat i fængsel. Den danske konge og hertuginde af Mecklenborg var kommet til byen, idet der skulle holdes barnedåb for den lille prins Ulrich.

Claus Cordsens svogre og slægtninge er mødt op for at få ham sat på fri fod. Det afslås. Hans slægtninge og svogre er: Paul Paysen, Erik fra Farensted (herredsfoged, gift med Cord Kallesens datter Dorothea), Barthold Kallesen og Andreas Marquardsen (gift med Cord Kallesens datter Mette)⁽¹²⁾. Det lykkes de pågældende at opnå, at Claus Cordsen flyttes fra tårnet, hvor der er meget koldt for øjeblikket, til byfogedens hus. Slægtningene må borge for at Claus ikke undviger og dertil betale for hans fortæring. Det sidste man hører til Claus Cordsen er en bemærkning i retsprotokollen for 7.12.1579, hvor det noteres, at han har ladet Frodde Frese overgive en supplication til retten⁽¹⁴⁾.

Claus Cordsen må være død før 14.4.1580, da hans svigersøn Baltzar Kruse i retten af Joachim Holste bliver afkrævet 750 mark. Baltzar Kruse kan ikke betale, men tilbyder at overlade sit hus til Joachim Holste, dog har

han endnu ikke skøde på huset, men lover "flittigt at trægte efter" at få sin svoger Hans Cordsen til at give ham skøde (det drejer sig om Claus Cordsens hus).

Joachim Holst får også "dom" på huset 8.2.1580, men alligevel bliver der ikke noget ud af handlen.

4.2.1583 oplyses det i retsprotokollen, at Claus Meinstorf har handlet med Baltzar Kruse og hans hustru Christine og købt huset for 4400 mark lübsk. De 1000 mark er betalt Ao 1582 og deponeret hos borgmester Thomas Finck. Laurens Tangelman er fuldmægtig for sin svoger Hans Cordsen i Næstved, der dog først skulle give sin svoger Baltzar Kruse skøde på det fædrene hus⁽¹⁶⁾ (Bilag).

Børn:

1. Hans Cordsen (Kortsen). Han var borgmester i Næstved 1576 - 1601. Her døde han i 1601. I Næstved Sct. Peders Kirkeværgers regnskab oplyses: 5.2.1601 betalt for borgmester Hans Kortsen i kirken 6 daler og 20 mark for hans lejested: 15 daler og 1 mark.

I korets omgang i St. Peders kirke har ligget en nu forsvundet gravsten: "Her ligger begravet Erlig og Velagtet mand S. Hans Cortsen, Burgermester i Næstved". Hans Kortsen fik kongelig bestalling som tolder i byen 25.4.1598.

Han var gift med Ellen Walthersdatter, der rimeligvis var datter af borgmester Walther Jacobsen (1561 - 74)⁽¹⁷⁾.

2. Christine, som regel kaldet Christine Levens ligesom moderen. Hun var gift med Baltazar Kruse. Begge havde været i tjeneste hos dronning Dorothea på Koldinghus, Baltazar Kruse som skriver. Dronningen havde afholdt brylluppet for dem. Dronning Dorothea døde 1571. 31.7.1576 svor Baltzar Kruse sin borgered i Flensborg og betalte "erffkop"⁽¹⁸⁾. (20)

Christine var senere i enkedronning Sophies tjeneste i Nykøbing Falster. Herfra bad hun 1598 rådet i Flensborg om et "testamonium", fordi "letfærdige og onskabsfulde mennesker bragte hendes rygte i fare. Testamoniet blev udstedt 21.11.1598. Det hedder heri:

En ærlig borger Claus Kortsen og hans hustru Christine har boet i denne stad og har til deres dødstund i deres handel og vandel vist sig som frømme, redelige og ærbare folk. De er begravet på St. Nikolai kirkegård.⁽¹⁹⁾

3. Datter NN., gift med Laurentz Tangelman i Preetz, nævnt 6.2.1583.

Bilag

Schötebuch 1176. 6.Feb. 1583. Laurentz Tangelman, wonhaftich tho Preetze, vor sich v. in Volmacht sines Schwagers Hanses Cortzen, bürgermeisters tho Nestwedell, gift den achtbaren Johan Harrisen, als Vollmechtigen des Erenvester Claus Meinstorffen Stallers in dem Nordstrande, Schote vp sel. Claus Cortzen hus in Karspel Nicolai am Südermarcket twischen Asmus Peler- sen vp der Norder v. dem Gange na der Freschen Porten vp den Süderside belegen, mit allen Kellern, boden, Wohnungen v. Thobehorunge, och mit dem Stalle v. haue buten der Freschen Porten negest Frodde Fresen belegen. Dagegen der gemelte Volmechtige van uegen Clauses Meinstorffer tho borgen gestellet Oluff Sonnicksen v. Andreas Holsten, welche sich vorpflichtet vor alle bergerliche Plichte v. Vplage so der Kon. Majn. vnd gemeiner Stadt vth diessem huse geboren mogen, die Kopsumma diesses huses wie Baltzar Krusen ehrliche hausfrau Christina vp apenen Dinge offentlig bekant is gewesen 4400 mrk lübsth, davon Baltzar Kruse 1582 suluest empfan- gen 1000 mrk, der bm. Gert von Oesede 88 daler 176 mrk, Reinholt tor Sme- de 800 mrk, Andreas Feddesen 752 mrk., Hans Cortsen 550 mrk., Laurens Tangelman 636 mrk., noch 368 mrk. v. die restende Summa als 118 mrk. der vorgeannten Christinan Kruse averantwortet v. also die gantze Kopsumme betalet:

Geburtsbrief 70. 6.11.1598. A. 34. Bd 3
f. 358 - 359.

Christine, dtr af Claus Kordtsen, borgm. i Flensborg St. Nik. kirkegård,
Christina, †

Christina vi Kolding m. Baltazar Kruse; skriver for dronning Dorothea, siden borger og deputeret borger i Flensborg †. Brylluppet afholdt på befaling af enkedronningen.

Christina, enke efter Baltzar Kruse, kaldet Christine Levens, nu bosat i Nykøbning Falster (på slottet).

Kilder og henvisninger:

1. Sejd. II 407.
2. Sejd. II 423-224.
3. Sejd. II, 1007.
Sejd II 1012.
4. Sejd. II 1016
5. Sejd. II 730
6. Sentensienbok s.67 A. St.A. Flensburg.
7. St. Nokalai Kirkes regnskaber, St.A. Flensburg.
8. Inländische Registratur, 1562, s.274, R.A.
9. Retsprotokol Bd 1, pag.12 St.A. Flensburg.
10. Retsprotokol Bd 1, s.146 St.A. Flensburg.
11. Retsprotokol Bd 1, s.229 A St.A. Flensburg
12. Retsprotokol Bd 1, s.215 St.A. Flensburg.
13. Retsprotokol Bd 1 St.A. Flensburg.
14. Retsprotokol Bd 1, s.11 A St.A. Flensburg.
15. Schötebuch nr.1097.
16. Retsprotokol Bd 2 (I) 4.2.1583 St.A. Flensburg
17. Oplysning fra Næstved By og Egnshistorisk Arkiv 2.4.1982 (Strange-Nielsen).
18. Bürgerbuch. Stadtarchiv Flensburg A. Stb.13.
19. Retsprotokol Bd 3, II St.A. Flensburg.
20. O. Schütt: Die Geschichte der Schriftsprache in ehemal. Amt u. Stadt Flensburg bis 1650. S.226. Flensburg 1919.
Balzar Kruse var født i Flensburg. Han døde i 1598.

NOTER OG HENVISNINGER.

1. Sejdelin I, s. 250.
2. Sejdelin II, s. 424.
3. Sejd. II, s. 407.
4. Sejd. II, s. 1007.
5. Sejd. II. s. 1016.
6. Sejd. II, s. 730.
7. Sententienbok, s. 67 A. Stadtarch. Flensburg A 33.
8. St. Nicolay kirkes regnskaber. Stadtarch. Flensb. Hs nr. 1613
Bd. 10.
9. Inländische Registratur 1562, s. 274. R.A.
10. Retsprotokol Bd. 1, pag. 12. Stadtarch. Flensburg.
11. Retsprotokol Bd. 1, pag 12. - - - - -
12. Retsprotokol Bd. 1, s. 229 A. - - - - -
13. Retsprotokol Bd. 1, s. 215. - - - - -
14. Retsprotokol Bd. 1, s. - - - - -
15. Retsprotokol Bd. 1, s. 11 A. - - - - -
16. Schötebuch nr. 1097. Stadtarch. Flensb.
17. Retsprotokol Bd 2, 4. febr. 1583. Stadtarch. Flensb.
18. Oplysning fra Næstved By og Egnshist. arkiv d. 2. april 1982.
(Strange Nielsen).
19. Bürgerbuch. Stadtarch. Flensb. A. Stb 13.
20. Retsprotokol Bd. 3, II, Stadtarch. Flensb.
21. O. Schütt: Die Geschichte der Schriftsprache in ehemal. Amt und
in der Stadt Flensburg bis 1650. S. 226. Flensburg 1919.
22. Den ældre Claus Cordsen besad ifølge "Stadbok tho Flensburg (15 -
08) et hus i Angelbogadens sydside mellem Hans Arntzen og Jon
Petersen. "Stadbok s. 157. Stadtarch. Flensb. A. 53a.

OLDEMORSTOFT - SLÆGTEN

I. .Gården Oldemorstoft i Bov sogn nævnes første gang i 1472 i det såkaldte halsløsningsregister for Flensborg len.⁽¹⁾ På gården boede dengang Nisse Petersen, han betalte 6 mark i "halsløsning".⁽¹⁷⁾
I en liste over skat og bede⁽²⁾ for Flensborg amt 1483 nævnes tre personer på Oldemorstoft:

Cissel Nisses, der skal betale 5 mark.

Michael Gris , der skal betale 1 mark.

Peter Andersen, der skal betale 1 mark.

Cissel Nisses er formentlig enke efter den ovenfor nævnte Nis Petersen.

II. Henrich Lorentzen Schack (IV - 1232)

13. januar 1484 udstedte kong Hans (Johan) et såkaldt "frihedsbrev " til "Henrich Jeger und sine kindere", hvori han overlod dem " den hoff Oldemorstoft in vndser vogedie Flensborch de thit sines leuendes tho bruckenden und darvan, als wönlichis, jarlickes tho geuende."⁽³⁾

Selve brevet eksisterer ikke mere, men en ekstrakt af det er bevaret.⁽³⁾ På genealogen O.H.Mollers tid forefandtes originalen endnu på Oldemorstoft.

1761 udgav O.H.Moller et skrift, som rådmanden Jonas Hoyer, Flensborg, ca. 1628 havde forfattet: "Bericht von verschiedenen Ländern, Städten und Gegenden des Herzogthums Schleswig, wie auch von etlichen Freygütern desselben." (Jonas Hoyer var svoger til herredsfoged Nis Asmussen, Oldemorstoft. De var begge gift med døtre af Laurentz Ketelsen i Flensborg). Jonas Hoyer fortæller, at der i sin tid på Oldemorstoft boede en gammel kone, der hos sig havde en ung pige, der var enearving til gården. Gården var omgivet af mose og krat, og her kom ofte en overjæger ved navn Henrich (Lorenzen) Skytte eller Jæger på jagt. Han var født i Neumünster "af gode folk" og var jæger for amtmanden Hartwig Ranzau til Schoenweide.

Hvori Henrich Jægers "frihed" bestod er ikke helt klarlagt, men ved senere kongelig konfirmation af rettighederne nævnes bl.a. fritagelse for hovarbejde, ret til jagt på ræve og hare på markerne ved Stoltelund, Vejbæk, Valsbøl, Meden, Vanderup, Nr. Haksted og Risbrik og fri rådighed over de skove, der hørte til gården. Desuden menes våbenskjoldet at have været nævnt, ligesom lov til at køre med fire heste, tre dages klokkringning ved dødsfald, samt koncession på at drive gæstgiveri, samt fritagelse for hoveritjeneste og ægtkørsel.⁽³⁹⁾

Henrik Jæger friede til pigen på Oldemorstoft, og amtmanden formidlede det kongelige brev. O.H.Moller giver på en af sine utrykte tavler en del yderligere oplysninger.

Jægeren hed Hinrich Lorentzen Schack og var født på Schackeshof ved Neumünster. Moller påberåber sig et "Geburtsbrief", som Hans Timsen på Oldemorstoft havde

i 1763. Det var udstedt af daværende foged i Neumünster Joachim Wettorf. Da jo jægeren kaldes Henrich Lorentzen Schack, må formodes at faderen har heddet Lorentz Schack. Som våben antog Henrich Jæger en hjort, der springer ud af et krat. Det minder om Hajstrup slægtens våben, hvor hjorten dog har en gylden slange i munden. Nicolaus Nissen (1627 - 1684), herredsfoged i Vis herred, senere landsdommer i Viborg førte våbenet. Det kendes også fra et skab, der nu befinder sig i museet i Flensborg, men som skal stamme fra den østre Oldemorstoftgård, og menes at have tilhørt herredsfoged Nis Lorentzen (død 1684). Såfremt det holder stik, synes våbenet at kunne føres tilbage til de to slægtsgrenes fælles stamfader Hinrich Jæger.⁽²⁹⁾

Pigen som Henrich Jæger giftede sig med, hed Mette (IV - 1233), hun var 2.gang gift med Nis Jepsen, der nævnes 1499. Han betalte da 2 mark i skat og ouerbede.⁽⁴⁰⁾

I Mettes første ægteskab med Henrich Jæger fødtes 5 børn, i andet ægteskab 2 (Bilag 2).

Børn af 1.ægteskab:

1. Jep Henriksen	v. III 1
2. Laurentz Henriksen	v. III 2
3. Abel, gift med Nis NN.	
4. Anna, gift med Merten NN.	
5. Ellen, gift med Jørgen NN.	

Børn af 2.ægteskab:

6. Hans Nelsen, bosat i Flensborg.
7. Laurine, gift med Asmus NN.

Ved skiftet blev alle søskende betragtet som helsøskende af Jep Henriksen, der affandt sig med dem. Broderen Laurentz fik 20 gylden og søstrene hver 10 gylden. Jfr. tingsvidne af 8. april 1557 - (Bilag 1).

Fredagen efter St. Hansdag (26. juni 1528) konfirmerede kong Frederik den første privilegierne for Henrich Jægers to sønner Jep og Laurentz Henriksen (Bilag nr. 1), dat. Gottorp fredagen efter Johannes Baptiste.

III.1 Jep Henriksen (IV - 616)

Jep Henriksen boede den første tid efter faderens død sammen med broderen Laurentz og moderen i fælles husholdning.

Jep Henriksen var gift med Ingeborg Jort fra Angel. Hun var muligvis af de "frie" Jorte fra Langballe i Grundtoft sogn, muligvis af en anden slægt. I registret for skat og ouerbede for 1499 nævnes f.ex. en Las Hjort i Kværn.⁽²⁾

Ved uforsigtighed fra en tjenestepiges side brændte gården. Hun havde varmet mælk til kalvene over ilden, under spanden må der have siddet en gnist, for da hun stillede den på noget halm i stalden, antændtes halmen og gården brændte.

Efter branden deltes gården, og der byggedes to nye gårde henholdsvis øst og vest for den gamle gård. Jep Henriksen fik den vestlige og Laurentz Henriksen den østlige. Nogen egentlig deling af jorden synes ikke at have fundet sted, og der opstod senere stridigheder mellem efterkommerne på de to gårde.

1536 bekræftedes privilegierne af kong Christian III for Jep og Laurentz Henriksen, der altså begge var i live på denne tid. (dat. onsdagen efter Galli 1536).

Børn:

1. Asmus Jepsen v. IV 1
2. Jep Jepsen. 19.9.1558 blev Jep Jepsen, Oldemorstoft, formynder for Anna Cornelli enke efter bygmester Cornelius Althena i Flensborg. ⁽²⁶⁾
- 3 - 8.? Andre børn.

IV.1 Asmus (Rasmus) Jepsen (Jacobsen) (IV - 308)

Asmus Jepsen overtog den vestlige gård efter faderen. Han var død efter 8.4. 1557. Den 16. november 1564 på "vort slot Nyborg" udstedtes der konfirmation på Asmus Jepsens privilegier.

Stridighederne der formentlig allerede var opstået mellem brøderne Jep og Laurentz fortsatte. Ved formidling ved amtmanden Jasper Rantzau enedes man 1571 om et forlig mellem Asmus Jepsen og Laurentz Henriksens efterladte børn og deres ægtemænd. Men stridighederne fortsatte, og der måtte stiftes forlig igen 1586 og 1587, da gården blev delt. Asmus Jepsen skulle ved delingen, da han havde haft visse udgifter i forbindelse med privilegiernes fornyelse og ligeledes havde opsat hegn, som vederlag herfor have forud humlegården, Vester-toften og Habsted made og have 20 svin frit på mast i skovene. ⁽⁵⁾

I Flensborg Amtsregnskaber 1587 - 1601 anføres for Oldemorstoft i "Jahrlike Plicht", Rasmus Jepsen og Marine Henricks, hver 1587 med 4 mark og fra 1593 hver med 11 mark.

Asmus Jepsen var gift med Mette (IV - 309), datter af herredsfoged Boy Jessen i Kollund. Hun døde 8. aug. 1602. ⁽²⁸⁾ (Se afsnittet: "Kollundslægten"). ⁽³⁶⁾

Børn:

1. Jacob (Jep) Asmussen. Han døde som rådmand i Malmø 28. okt. 1602. Han var gift med Anna.

Børn:

- a. Metta, gift med Otto Petersen, Malmø, død 1623.
- b. Marine, gift med rådmand Søren Christensen i Malmø. I St. Petri kirke

i Malmø findes et epitafium over dem.

2. Nis Asmussen v. V 1

V.1 Nis Asmussen (IV - 154)

Han var født på Oldemorstoft vestre gård dec. 1569 (1565 ?) og døde samme sted 1625, der blev ringet for ham i Flensborg d.12.7., formentlig den dag, han blev begravet i Bov.⁽⁶⁾

Nis Asmussen overtog den vestlige Oldemorstoft-gård efter faderen. Han blev 9.9.1599 (Reinhusen) gift med Cathrine (IV - 155), datter af købmand i Flensborg (St.Marie), Lorenz (Laurenz) Ketelsen (IV - 310) og Christine (Karstine) Hacke (IV - 311), død på Oldemorstoft 1617, der blev ringet for hende i Flensborg 28.marts.

(se afsnittet:Ketelsenfamilien i Flensborg).

6.dec.1604 (Reinhusen) efterfulgte han Jes Boysen i Kollund som herredsfoged i Vis herred. 5.dec.1606 konfirmerede Chr. IV for Nis Asmussen de privilegier, der var givet til Asmus Jepsen. I følge amtsregnskaberne 1/5 1612 - 1/5 1613 (S - film 2518 R. A.) fæstede Nis Asmussen frigården Rubøl (Rupel) i Jørnl sogn, Uggelherred for 40 Rigsdaler - 92 mark 8s. Otto Wildschütte havde hidtil haft gården.

Efter regnskaberne 1615 - 1616 fæstede han kroen i Bov med 3 otting for 14 daler - 35 mark.⁽³⁰⁾

1622 nævnes han også for tolden, der blev opkrævet ved Bov kro. Han lod tolden opkræve gennem sin "Heuersmann" Paridom Simensen. Den beløb sig dette år til 137 mark 2s 1p. Året forud havde indtægterne derved været 114 mark 12s.

I følge Tønder Amtregnskab 1594 betalte "Nyss tho Olmerstofft" 3o mk 15s i foderpenge for 10 okser på Kragelund ladegård.⁽³¹⁾

1609 fik Nis Asmussen "dom" på salig Jens Risbriks hus i Angelbogade og samme år gav Broder Nissen i Risbrik Nis Asmussen skøde på huset, der lå mellem Peter Knutzen mod øst og Wilhelm Valentiner mod vest.

Nis Asmussen giver omgående Nis Ebsen skøde på samme hus.⁽³²⁾

Jens Risbrik var gift med Mette, en datter af Joachim Tilling d.æ., også kaldet Joachim Holst - I øvrigt se: Marquardt Holst og hans slægt.

Nis Brodersen havde 1585 af salig Joachim Tillings arvinger fået skøde på huset.

Til Nis Asmussens privilegier hørte retten til at drive gæstgiveri. I følge amtsregnskaberne var den et yndet spise- og overnatningssted for den kongelige familie, både i Nis Asmussens tid og senere da sønnen Lorentz havde overtaget kroholdet.⁽³⁴⁾

1597 fortærede Kgl. Majestæt, da han havde "affgelecht" hos Nis Asmussen for 6 mark 15s. 1604 havde amtet omkostninger på 47 mark 10s, da Fyrstelig Nåde hertug Johan Adolf og hans gemalinde rejste til Haderslev og havde gjort ophold på Oldemorstoft.

Samme år fortærede Kgl. Majs. broder, hertug Ulrich, på tilbagerejsen fra Haderslev for 81 mark.

1611/12 fik Nis Asmussen udbetalt 153 mark 10s 6p for 25 hestes ophold. Hestene havde amtets præster afgivet til forsendelse til København.

1616 betalte amtsskriveren Nis Asmussen 449 mark 5s og 6p. Kongen og hans broder hertug Ulrich havde været på Oldemorstoft flere gange, ligesom fyrstelig nådes heste og tjeneste folk havde været der i flere dage.

1622 fik Nis Asmussen udbetalt 21 mark 6s, fordi 228 stykker kvæg havde været på græs hos ham "nat og dag".

1.maj 1623 overnattede hr. prins og fru Christina på Oldemorstoft.

Den 27.maj samme år holdt "de to unge herrer" "Nachtlage", den følgende dag kom kgl. Majestæt, det kostede 297 mark 15s. Dertil kom 18 kudskeheste - 5 mark.

1619 - 1620 tog kongen 4 gange ind på kroen.

Også efter Nis Asmussens død vedblev de kongelige at tage ind på Oldemorstoft. Således var der 12 sept. 1630 omkostninger på grund af kgl. Majestæts "veninde" (Wegende der Königl. Majestt. freundinnen) på 48 mark og 12s. - i følge Niels Krabbes bevis. Endvidere 48 mark 12s for frokost - wie der Koch wegh gewest - ifølge herredsfogedens regning.

1621 forærede Nis Asmussen en ny messing-lysekrone til Flensborg rådhus. Den havde kostet 100 daler 33s lybsk. Den var forsynet med giverens og dennes hustrus våben. Rådet udstedte 12.jan.1621 et dokument, med kvittering herfor og en bekræftelse på, at kronen var givet af fri vilje til pryde for byen og til stadig ihukommelse af giveren og hans familie.(Bilag 3). I følge en overlevering hed det sig, at kronen var købt af staden for de penge, Nis Asmussen havde måtte udlægge i "Flütt- und Fahrgeld" for at få sin hustrus fædrene arv ud af byen.

Prædikestolen^{i Bov kirke}, der er et arbejde fra Ringerincks værksted i Flensborg, har på himlen over stolen denne indskrift:"Godt thon Ehren vnde disser Kercken thom / Zirath hefft der achtbar vnd Wolwiser Nis Asmussen / May. Herdesfoget in Wissherdt tho Oldemorstofft Erffgeseten vnd sine gelevede Hvssfrvwe Catrina dissem Predigstoell vth / christlicher Andacht Voreheret Anno 1626."⁽¹⁰⁾

1626 var Nis Asmussen død, og i kirkebogen, hvor sønnen, Lorentz Nissens velgerninger mod kirken er optegnet, står da også, at det er Lorentz Nissen der har skænket prædikestolen, og at den har kostet 230 mark. Formentlig har faderen bestilt den, mens han levede.

Efter Nis Asmussens død fortsatte Paridom Simensen som tolder i Bov.

Børn:

1. Elsabe Nisdatter. ? ?

Elsabe blev 1636 gift med Nis Lorentzen også kaldet Niels Lauridsen Oldemorstoft, formtl. søn af husfoged i Flensborg, Lorentz Andersen og hustru Anna.

Niels Lauridsen Oldemorstoft var 2.gang gift med Cathrine Nisdatter, datter af herredsfoged Nis Hansen (IV - 76), død 1645.

(Iøvrigt se: Herredsfogedslægten på Hajstrupgård).

Sønnen Nicolai Nissen, Hjolderup, nævnes sidste gang i live 13.maj 1711 og nævnes som "salig" 30.maj 1712.

2. Asmus Nissen

Asmus (Erasmus) Nissen var 1626 på universitetet i Rostock. Efter faderens død overtog han frigården Rubøl. I følge kgl. brev dat. Flensborg 6.dec. 1634 skulle han betale 500 rigsdaler, til gengæld kunne han "nyde og bruge" gården som antecessor (d.v.s. som faderen).⁽³³⁾

I følge bøderegistret for Uggel herred 1636 - 1637⁽¹³⁾ måtte Asmus Nissen på Rubøl betale 100 mark for sin tjenestekarls forseelse:

" Asmus Nissen zue Rupell wegen seines Knechtes So mit einer Mensche welche mit ihm in secundo gradu verwandt Zuthun gehabt, die person entlauffen Und der Kerrell Todt."

I afgifter af gården betalte Asmus Nissen i begyndelsen - ligesom faderen - 6 mark årlig.

Asmus Nissen var gift med Florentine, en datter af forpagter på Solvig, amtsskriver, senere rådmand i Tønder Johan Clausen og Kiersten Jespersdatter i Tønder (Se afsnittet: Herredsfogedslægten på Hajstrupgård).

Florentine døde på Rubøl 1656 og blev 6.maj begravet i Jørl.

Børn:

a. Hans Asmussen eller Nissen. Han overtog gården efter faderen. Han var gift med Cathrine.

Børn:

aa. Florentine, f. 1682, dbt. 5.marts.

Faddere: Mette Jenses zu Lindewith, Christine zu Haselund, Florentin Iversen (?) zu Hauerup, Peter Jacobsen zu Hannewith, Jasper Nissen.

bb. Anna, dbt. 1684, 24 febr.

Faddere: Margretha Matthiesen, Catharina Thomses, Jørl, Peter Hans, Sechbeck (?).

cc. Friedrich Hansen, født 1689, dbt. 25.aug.

Faddere: Hr. Friedrich Petri von Viöl, Jens Lorentzen Müller in Lindewith, Cathrine Hanses von Sylkroe, Elisabeth, Hr. Pauls zu Viöl älteste Jungfer Tochter.

dd. Cathrine, født 1691 (fader: Hans Nyssen oder Asmussen).

Faddere: Agde Widows oder Jespersen, Flensborg, Sünnis Tordes, Pallisgab, An Christin Andersen, Hauerup, Mons. Johan, Hr. Pawel in Viöl sein Sohn, Henrich Piper, Viöl, Hr. Friedrichsen Schwester Sohn.

b. Jasper Nissen, nævnt i confitentregisteret 1661 og 1662.

c. Cathrine, nævnt som ovenstående.

d. Christine, nævnt som ovenstående.

e. Nis Nissen, som ovenstående.

1662 holdes ifølge confitentregister en præceptor på Rubøl.

1691 nævnes Hans Nissen sidste gang som ene-indehaver af Rubøl. Fra 1692 nævnes han sammen med postmester Wulf fra Flensborg. Hans Nissen betaler 21 rdl i contribution, postmesteren 15 rdl.

Fra 1693 er postmester Wulf alene på gården og betaler 36 rdl.

1696 nævnes Hr. obrist Røpstorff og Erich Erichsen.

3. Lorentz Nissen v. VI 1.

4. Mette Nisdatter (Nissen)(IV - 77).

Mette blev født på Oldemorstoft 1602 og døde på St.Tønde 3.7.1667. Hun blev gift med herredsfoged Hans Nissen (IV - 76), død 11.11.1645.

I øvrigt se: Herredsfogedslægten på Hajstruggård.

VI.1 Lorentz Nissen

Lorentz Nissen blev født på Oldemorstoft 23.10.1603.

Han blev først undervist af huslærer, senere kom han til rektor Joh. Moth på latinskolen i Flensborg. Derefter blev han sendt til landnotar Rudolph Faust i Kiel, hvor han blev i to år. Da hans fader blev svagelig, lod han ham komme hjem, og han var faderen behjælpelig i dennes to sidste leveår. 1625 blev han af amtmanden Kay von Ahlefeld udnævnt til faderens efterfølger som herredsfoged i Vis herred.

7.9.1655 døde han efter tre ugers sygdom og blev 17.9. bisat i Bov kirke. A.Ambders skrev i den anledning et sørgedigt (Bilag 3).

15.marts 1649 konfirmerede Frederik III hans besiddelse på Oldemorstoft i ligemåde som den bekræftelse, der var givet faderen i 1606.

10.8.1626 blev Lorentz Nissen på Oldemorstoft viet til Anna Nisdatter fra Hajstrupgård. Hun var datter af herredsfoged Nis Hansen (IV - 152) og Anna Eriksdatter Clemensen (IV - 153).

Anna Nisdatter døde på Oldemorstoft d. 13.febr. 1654.

Generalsuperintendent Stephan Klotz, Flensborg, holdt ligprædiken over Lorentz Nissen og Johannes Conradus over hustruen.

Om Anna Nissen hedder det, at hun under "Wallensteinkrigen" 1627-28 måtte flygte ved nattetid med sit lille barn og var borte fra hjemmet i 2 år. Under Torstensonkrigen 1643-44 måtte hun også være borte et par år.⁽¹⁴⁾

Ligesom faderen havde Lorentz Nissen gæstgiveri på Oldemorstoft, og som i faderens tid kom der ofte kongelige gæster.

I følge Amtsregnskabet 1/5 1629 - 1/5 1630 blev der til Gerdt Mollmann og consorter i Flensborg betalt 18 rdl. eller 54 mark for 3 store bjørneskind, som kgl. Majestæt i 1627 havde ladet hente til Oldemorstoft.

Som forgængerer drev han handel med okser. Således fortoldedes 20 öxen - 7s., i følge Hr. Marcus Stuers Tholl-Register i Toftlund 1634.⁽¹⁵⁾

Og ved tolden gennem Haderslev by 1629 d.8.marts betalte Lauritz Nissens "tienner aff Oldemors Tofft" told af 50 öxen - 1 mark 1s.⁽³⁸⁾

1639 brændte en stor stald og et kåd for Lorentz Nissen.

Anna havde fået sin arvelod efter forældrene i den såkaldte Hajstrup stavn i Østergade i Tønder. Oprindeligt havde brødrene Clemens og Peter også part i stavnen, Clemens døde tidligt. Siden synes der kun at være tale om Peter og Lorentz Nissen på hustruens vegne. Det kneb åbenbart for sidstnævnte at få sine penge. Huset, der var udlejet, forfaldt.

Naboerne (Laurens Jensen Becker (IV - 158) og senere dennes søn Jacob Becker, klagede over at Hajstrup-stavnen frembød fare for omgivelserne, en mur truede med at styrte ind til naboerne, men værst var det med den store skorsten. På et vist tidspunkt faldt skorstenen virkelig ned over Jacob Beckers hus.

Allerede 16.april 1642 havde Lorentz Nissen ladet sin hustrus arvedel lovbyde. Dette blev gentaget 14.april 1649. I mellemtiden havde Lorentz Nissen 13.marts 1647 fået ret til "immission" i huset. Arven beløb sig til 725 mark og 11s.

6.marts 1655 optræder licentiat Ludolf Behr som klager på Lorentz Nissens vegne. Peter Nissen har modkrav, som afvises af retten, hvorefter Peter Nissen "stante pede" appellerer til de "4 holstenske stæder".

Efter Lorentz Nissens død førte sønnen Nicolaus sagen videre. Peter Nissen døde formentlig i krigstiden 1658-60. På grund af store skatte-restancer overtog byen Tønder huset. Byen solgte 29.feb.1668 huset til

Peter Tychsen, Laurens Jensens svigersøn, der havde overtaget det ene af afdødes Laurens Jensens to huse, der lå på begge sider af Hajstruphuset.

1641 lovbød Lorentz Nissen, Oldemorstoft, på sal. Hans Iversen af Loftlunds hus i Marie sogn i Flensborg. Det lå mellem Henrich Møller på sydsiden og Hans Lorenzens hus på nordsiden. 7.jan.1641 fik Lorentz Nissen "dom" på huset. 11.okt. fik han skøde, som blev givet af sal. Hans Iversens arvinger, Tor dt Iversen i Holt, Anders Petersen i Lille Vi og Peter Bonnichsen i Haksted. ⁽²⁰⁾

(Loftlund: lille by på et par gårde i Store Vi sogn)

I en kirkebog for Bov kirke ⁽¹⁸⁾ findes en fortegnelse over, hvad salig Lorentz Nissen havde foræret Bov kirke - Gud til ære - medens han var i live.

1. Anno 1626 en ny prædikestol 230 mark.
2. Anno 1626 nyt låg til døbefonden 55 mark.
3. Anno 1629 en ny sølvkalk, kostede med forgyldningen 106 mark.
4. Anno 1632 havde han ladet lave en ny rød fløjls-messekåbe til 120 mark.
5. Anno 1633 ladet prædikestolen "staffere" til 80 mark.
6. Anno 1634 ladet lave en ny forgyldt knap og fløj på kirken 10 mark.
7. Anno 1635 ladet lave et vindue ved prædikestolen 10 mark.
8. Anno 1640 ladet lave to ophæng omkring stolene ved alteret 11 mark.

Endvidere oplyses, at Lorentz Nissen og Anna før deres død havde bestemt, at de ville give 1000 mark til "Guds ære og til fattige betrængte".

På grund af Lorentz Nissens død og den "store bedrøvelige" krig havde donationen ikke kunnet iværksættes.

Efter krigen besluttede kgl. krigskommissær Nicolaus Nissen og Petrus Egge, "Beyder Rechten Licentiat", på sin hustrus og sin stiftsøns Hans Nissens vegne, at give 600 mark til Bov kirke, der efter krigen var så "ruineret", at der næppe kunne holdes gudstjeneste i den. De resterende 400 mark skulle forrentes af de pågældende givere og der skulle disponeres over dem efter et bestemt skema (til de fattige, til degnen, til alterlys etc.). Til gengæld forpligtede kirken sig til at afstøve Oldemorstoft-epitafiet i kirken. ⁽³⁷⁾

Børn:

1. NN, datter, død før 1655.
2. NN, datter, døde før 1655, var gift i Wilstermarsken. Døde i armod. (O.H.Møller)
3. NN, gift med Angelo Luetgen, muligvis identisk med en af de foregående. Brødrene Nicolaus og Hans affandt sig med Angelo Luetgen

med hensyn til arven efter forældrene umiddelbart efter faderens død. Muligvis den datter af Lorentz Nissen, der blev gift 1653. I følge St. Marie kirkeregnskab blev der lånt et "positiv" til Oldemorstoft ("Vornehme Hochzeit").

4. Anna Maria, var gift med præsten Joachim Sturm.⁽²¹⁾ Joachim Sturm var født i Teschendorf i Pommern ca. 1596, søn af David Sturm, og døde i Flensborg i juni 1670 (74 ?). Han gik 1612 i skole i Lybæk, 1613 i Hamborg, 1614 magister i Helmstedt, 1619 lærer i Borna ved Meisen, 1631 præst i Donnstedt i Thüringen, 1635 i Hersleben ved Gotha, 1638 feltpræst, 1641 diakon ved St. Marie i Flensborg, 1642-65 sognepræst sammested.⁽²²⁾ Joachim Sturm holdt ligprædiken over Hans Nissen. Anna Marie døde i Flensborg, St. Marie, 1660 og begravedes d. 11. dec. Joachim Sturm blev anden gang gift d. 27. jan. 1662 med jomfru Gardrut, datter af borgmester Evert Vette og Catharine von Deventer. En datter af magister Joachim Sturm blev begravet d. 9. jan. 1661.
5. en søn NN. I et kancellibrev af 29. juli 1641 pålægges at optage en søn af Lorentz Nissen i Sorø skole, når plads bliver ledig.⁽²¹⁾ (Kunne dreje sig om en af de andre to sønner?)

6. Nicolaus Nissen, født 29. maj 1627 v. VII 6

7. Hans Nissen

Hans Nissen var født på Oldemorstoft 30.1.1630.

Hans levnedsløb er skildret i en ligprædiken der ved hans begravelse 22. maj 1659 i St. Marie i Flensborg blev holdt over ham af Joachim Sturm og udgivet 1660, trykt i Hamborg, under titlen: Threnae Flensburgenses.

6 år gammel blev han sendt til Hajstrupgård, hvor han blev undervist af H.M.Esmark, der senere blev præst i Klægsbøl. Derefter var han et år hos præsten i Braderup, derfra kom han til præsten i Medelby, Johannes Vierheller, som senere blev rektor i Tønder, siden var han et år på latinskolen i Flensborg. Han blev privatundervist af konrektor Johann Wigand, ved hvis bord han spiste.

Faderen sendte ham derpå til sin ven, herredsfogeden i Bredsted, senere generalkvartermester, Johan Wittemak, hvor han var i halvandet år. Hans Nissen blev derfra kaldt hjem af faderen, der følte sig svagelig, for at være ham behjælpelig.

Senere - efter faderens død - hjalp han broderen Nicolaus og forestod husholdningen. I 1657 afstod Nicolaus herredsfogedembedet til ham, og dette blev godkendt af kongen. I den påfølgende krigstid måtte han se på, at den smukke gård blev plyndret og heste, køer, okser og får blev røvet. Han bar det hele med stor tålmod.

3.oktober 1659 blev Hans Nissen gift med Margaretha Krock, datter af købmand i Flensborg Henrich Krock og Margrethe (Mette) Witttema-ke. Hans Nissen havde et svagt helbred. 1.maj 1660 begav han sig til Oldemorstoft (han synes at have været bosat i Flensborg, forntl. St.Marie sogn). Her fik han kuldegysninger. Han besluttede at tage til Hajstrup for at drøfte forholdene med sin faster Mette. Over Oldermorstoft vendte han tilbage til hustruen og hendes forældre (hvor han formentl. har boet). 6. maj måtte han lægge sig til sengs og 11. maj 1660 døde han i Flensborg, og 22.maj blev han begravet i Mariekirken.

Nissenius Nissen (IV - 38) skrev et mindedigt i den anledning (se bilag til Herredsfogedslægten på Hajstrupgård).

Erasmus Nissen skrev ligeledes i samme anledning et digt, delvis på latin (se bilag til Herredsfogedslægten på Hajstrupgård).

Margretha blev 2.gang gift 28.okt.1662 med advokat Petrus Egge i Flensborg. Han døde i 1667. Han var født i Itzehoe.

3.gang blev hun gift med kgl. livlæge i Flensborg Johan Wilhelm Scheffer, der døde 1714 i Flensborg. (35)

Efter Hans Nissens død, fødte enken en posthum søn.

a. Hans Nissen, født 1661, han skal (i følge O.H.Møller) have været gift med en kusine, en datter af Nikolaus Nissen.

b. I ægteskabet med Johan Wilhelm Scheffer fødtes:

Henrik Scheffer (Henradus Schefferus) 2. dec.1674 i Flensborg.

Studerede ved forskellige universiteter og blev 1704 dr. med. i Jena. Han praktiserede derpå i Flensborg, indtil han 1722 ansattes som hoflæge hos kong Frederik IV, og 1724 udnævntes han til justitsråd. Han deltog i behandlingen under kongens sidste sygdom.

Han døde formentlig under Christian VI's regering.

VII.6 Nicolaus Nissen.

Nicolaus Nissen blev født på Oldemorstoft 29.maj 1627, om morgenen mellem kl. 4 og 5. Han efterlod sig en selvbiografi, som genealogen O.H.Møller, Flensborg, i sin tid har taget afskrift af. (23)

Forældrene sendte ham først til undervisning hos præsten Richard Bennich i Preetz, hvor han opholdt sig fra 1636 til 1638. Han blev her undervist sammen med marskal von Pudewels to sønner af Tycho Jessen. Han tog derefter hjem i 3 år og blev undervist på Hajstrupgård. 1642 sendte faderen ham til Lybæk i skole, hvor han opholdt sig et år i konrektor M.Meiers hus. 1643 kom han på universitetet i Helmstedt. Han opholdt sig her i fire og

et halvt år og færdiggjorde sine studier.

I maj 1647 kom han hjem, men rejste allerede 4.juni til Hamborg og videre til Nederlandene, som han "beså". Fra Vlissingen tog han med et fransk skib til St.Valeri i Frankrig, og herfra videre til Paris, hvor han ankom i september. Derefter tog han til en rideskole eller akademi i Caen i Normandiet og var her i et år. Efter forældrenes ønske vendte han i jan. 1649 atter hjem.

Han blev nu ansat hos statholderen Christian Rantzau. Han deltog sammen med ham i forskellige diplomatiske missioner. 26.nov. 1649 rejste han i hertug Franz Phillip af Lycksborgs "suite", og kom sammen med ham over Leipzig, Dresden (hvor de opholdt sig nogle måneder) gennem Böhmen og Mähren til Wien. Efter at have "beset" det kejserlige hof tog de gennem Steirmark, Kärnten til Venedig. Siden gik turen over Bologna, Firenze og Siena til Rom, hvor de ankom 5.maj. De blev her kun i få dage og tog videre til Neapel. Da de var vendt tilbage til Rom blev Nicolaus Nissen angrebet af en høj feber. Lægerne rådede ham til luftforandring, og han tog derfor over Loretto, Ancona, Ravenna, Venedig, Padua, Bergamo, Brescia til Tyrol. I Innsbruck blussede sygdommen op igen, og han lå til sengs i 12 uger hos en derværende læge. Nicolaus Nissen fandt ud af, at lægen var mere interesseret i sin patients penge end i dennes sygdom og han besluttede derfor at tage videre. Det skete i en båd på Innfloden, og med en mand fra Prag som hjælper kom de via Inn og Donau til Wien. I mellemtiden havde sygdommen sat sig i det venstre ben. Kirurgerne i Wien mente, at benet måtte sættes af, men en af dem, kaldet hofkirurg Nicolaus, som var fra Kiel, fik benet kureret. Det var i september 1650, at han nåede til Wien. I den danske ambassade forefandt han grev Christian Rantzau, ekstraordinær ambassadør der. Med ham rejste han tilbage. Ved påsketid 1651 var han hjemme igen. Han opholdt sig derefter hos grev Rantzau, dels på dennes gård, dels i København, indtil 14.april 1652, derefter tog han med greven til Halle, hvor denne skulle stå fadder. Derpå tog han med grevens fætter, Peter Rantzau til Trøjborg, efter nogen rundrejse i Sydtyskland, til rigsdagen i Regensburg 1653. Han sluttede sig så igen til grev Christian Rantzaus "suite". De aflagde besøg ved forskellige tyske fyrste hoffer og nåede i september 1653 tilbage til København.

26.aug. 1655 tog han med grevens søn, Detlef, til Magdeburg, hvor det var hans hensigt at genoptage studierne. Faderen havde købt et kanonikat til ham i St.Nicolai - stift.

Her fik han 12.september underretning fra broderen Hans om faderens død. Nicolaus Nissen rejste derpå "per posta" dag og nat til Oldemorstoft, hvortil han nåede den 16.september.

Sammen med broderen Hans udbetalte de efter faderens død til svogeren Angelo Luetgen, hvad der kunne tilkomme ham af arven, medens de to brødre forblev

i udelt bo, både hvad husholdningen og herredsfogederiet angik. Det var ved kgl. dekret af 10.nov. 1649 blevet bestemt, at den der overtog Oldemorstoft, skulle være herredsfoged.

16.februar 1657 rejste Nicolaus Nissen til Odense for at blive antaget som "kriegszahlmeister" i anledningen af krigen med svenskerne. Han blev i Flensborg fanget af oberst Prengel, og hans heste og mundering blev frataget ham. Han søgte derefter tilflugt i Lyksborg, indtil den brandenburgske og den polske arme kom til hjælp. Han forblev som kgl. kommissarius hos polakkerne og førte dem ud af landet.

Han skulle derefter tage med feldmarschal Schack til stiftet Bremen, men da de ikke kunne komme over Elben af mangel på fartøjer, tog de tilbage til Jylland, til Viborg.

Ved fastelavn 1661 blev Nicolaus Nissen trolovet med jomfru Magdalene, født 18.dec.1644 i København, datter af kgl. hofzahlmeister og omslagsforvalter Johann Boysen og hustru Margrethe, datter af borgmester Titi Thomsen i Wilster. Brylluppet stod i svigermoderens hus i Studiestræde i København 7.maj 1661. I sølv fik brudeparret 1300 lod og i guld 174 rdl. Ægteparret slog sig ned i Viborg ("fordi den lå midt i landet") og købte et hus på torvet. Magdaleles forældre var borgmester i Flensborg Johannes Boysen (se afsnittet: Kollundslægten) og Magdalene Bayer.

1674 købte Nicolaus Nissen herregården Lerbæk i Hover sogn. Tillige havde han købt nabogården Rugballegård.

19.dec.1670 bekræftede kongen privilegierne på Oldemorstoft. ⁽¹¹⁾

14.okt.1674 fik Nicolaus Nissen kongens tilladelse til at sælge den halve gård Oldemorstoft med alle friheder til Nis Lorenzen. 1684 døde denne Nis Lorenzen uden livsarvinger og hans svoger Hans Hinrichsen, tolder i Bov, gift med Nis Lorenzens søster, der var nærmeste arving til gården, fik 21.april 1684 kgl. konfirmation på frihederne af Chr. V.

29.febr. 1676 døde Nicolaus Nissens hustru Magdalene i en heftig febersygdom, smittet af soldater, der havde ført sygdommen med sig fra en lejr ved Wismar. Hendes lig blev nedsat i Viborg domkirke ved siden af den ældste søn Hans.

1680 blev Nicolaus Nissen udnævnt til landsdommer i Nørrejylland med sæde i Viborg.

Han døde d.19.april 1684. Han havde haft et kurophold i Pymont og var på tilbagevejen blevet meget syg i Hamborg. Han blev begravet i Hover kirke.

Børn:

1. Anna Margrethe, født 10. marts 1662 på Oldemorstoft, dbt. 11.marts i Bov kirke.

Faddere (efter selvbiografien):

1. "Der Ober-Statthalter Graf Christian Rantzau (so nicht zugegen).
 2. Der Rentmeister Christof Gabel (so nicht zugegen). 3. mein Vetter Asmus Nissen (zu) Repell erbgessesen. 4. meine Schwiegermutter Marg. Boysen, so ihr eine güldene Kette zum Gevatternpresent gegeben, so ihr auch voraus verbleiben und zu eigen gehören soll. 5. meine
- Død i Viborg (O.H.Møller).

2. Hans Nissen, død ung, begravet i Viborg domkirke.
3. Hermann Lorentz Nissen, født 1663, sekretær i det danske kancelli. 1693 blev han amtsforvalter i Segeberg, derefter landskommisær i Jylland og 1697 krigskommisær i hertugdømmerne Slesvig og Holsten, samtidig rang af Virkelig justitsråd. 3.nov. 1710 fik han adelspatent og 1710 blev han udnævnt til etatsråd.
1695 skødede broderen Nicolai Lerbæk til ham - Nicolai havde haft begge ejendomme Lerbæk og Rugballegård.
Hermann Lorentz Nissen blev 1689 gift med Ide Sophie Amalie Glud, datter af den adlede biskop over Viborg stift Søren Glud og Ida Kirstine Moth, hvis søster havde været Chr. V.'s elskerinde.
Hermann Lorentz Nissen giftede sig anden gang med en enke, Frederica Amalie Rathe.
Han døde 1717.

Børn:

- a. Ulrich Christian von Nissen - Benzon. Født 1691. 1718 blev han kommandant på Dansborg i Østindien og guvernør ("opperhoved") i Trankebar. 1729 blev han etatsråd. 1736 - 1745 var han stiftsamtmand over Trondhjem stift, 1747 stiftsamtmand over Århus stift, 1752 amtmand over Københavns amt, 1744 - 56 var han medlem af Højesteret. 1747 ridder af Danebrog.
Han døde ugift 15.okt. 1756.

Brødrene Ulrich Christian og Christian Siegfried antog navnet "von Nissen - Benzon", da de i 1754 arvede stamhuset Skærse, oprettet af Christian Benzon (1696 - 1739).
- b. Christian Siegfried von Nissen - Benzon var født 1700. Han var officer og avancerede til generalmajor. Han døde i 1763 og efterlod sig to døtre i etægteskab med Cecilia Cathrine Moldenit, datter af proviantkommisær, justitsråd Conrad Moldenit og Margrethe Christine Schrøder.
3. Nicolai Nissen. Født 1664. 1684 blev han kapitelsfoged i Slesvig domkapitels fogedi Grødersby. Han overlog Lerbæk og Rugballegård efter faderen, men skødede 1695 Lerbæk til broderen Lorentz. 1705 blev han udnævnt

til kancelliråd. Han slog sig ned på Rugballegård. 1709 - 1710 var han krigskommissær i Skåne. 1711 krigskommissær for Jylland.

Nicolai Nissen var gift med Elisabeth Høeg, født 1669. Hun var datter af Gregers Ulfstand Høeg til Vang og hans anden hustru Birthe Jørgensdatter Kaas.

I ægteskabet fødtes 19 børn, men 11 af dem døde i den spæde alder.

Nicolai Nissen døde 26. febr. 1717 og hustruen 26. maj 1739.

Nicolai Nissen efterlod sig en stor gæld. Enken, der sad tilbage med 8 børn, hvoraf 5 umyndige, måtte sælge Rugballegård.

Efterslægten spredtes over Danmark, Norge, Tyskland og U.S.A. ⁽²⁴⁾

4. Else Marie - 1698.

5. Datter NN, gift med fætteren Hans Nissen, søn af Hans Nissen, der døde 1660.

6. Datter NN, gift med skipperen Joh. Witte (O.H.Møller).

III.2 Laurentz Henriksen og slægten på den østre gård Oldemorstoft. ⁽²⁵⁾

Laurentz Henricksen fik 1536 sammen med broderen af Chr. III bekræftet privilegierne. Han delte, så længe han levede, hus og gård med broderen Jep.

Laurentz Henricksen synes at være død forholdsvis ung. Han efterlod sig 5 døtre og 2 sønner, nævnt 1557.

Børn:

1. Anne Laurentzdr., gift med Jep Buntzen, der muligvis er identisk med den Jep Buntzen fra Handved, der er nævnt 1559.

2. Marine Laurentzdr., gift med Jens Thielsen.

3. Margrethe Laurentzdr., gift med Paul Biörnsen.

4. Ingeborg Laurentzdr., ugift 1557.

5. Catrine Laurentzdr., ugift 1557.

6. Hans Laurensen, død nogle få år før 1557. Var gift.

7. Hinrick Laurensen v. IV 2

IV.2 Hinrick Laurensen

Hinrick Laurensen var umyndig ved den ældre broders død.

Asmus Jepsen, søn af Jep Hinricksen, blev som nærmeste slægtning formynder for Hinrick Laurensen.

Asmus Jepsen skulle i denne tid bestyre den umyndiges andel af Oldemorstoft og holde huset vedlige. ⁽⁵⁾

Hinrick Laurensen (Lorensen) var født ca. 1545 og døde før 1586.

Han var gift med Marina, en søster til Michel Louwsen eller Boysen i

Rinkenæs (O.H.Møller). En søster, Christine, var gift med herredsfoged Hans Bennich sammesteds.

Hinrick Lorentzen og hans enke stredes med fætteren Asmus Jepsen på den vestre del af Oldemorstoft. Forlig opnåedes i 1571 og 1586. 1587 deltes Oldemorstoft i to lige store dele (som omtalt under Asmus Jepsen).

Søn:

1 L o r e n t z H i n r i c h s e n. v. V. 2.

V.2. LORENTZ HINRICHSEN.

Lorentz Hinrichsen døde ca. 1669. Han overtog Oldemorstoft østre del efter faderen. Han var vice-herredsfoged i Vis herred.

Gift 1. gang med Kirsten Brodersdatter fra frigården Risbrik i Nr. Haksted sogn. Hun var frmtl. datter af Broder Thadersen eller Nissen i Risbrik.

Gift 2. gang med Ingeborg Jessen, der var født ca. 1616 og er død efter 1685. Hun var datter af byfoged i Flensborg Lorentz Jessen og dennes anden hustru Anne Tuikesdatter (Festersen).

Børn:

1. H i n r i c h L o r e n t z e n.

Hinrich Lorentzen overtog frigården i Kruså, idet han giftede sig med Anna Andreasdatter, datter af Andreas Petersen på Kruså frigård.

2. N i s L o r e n t z e n (L e n z e n).

Nis Lorentzen, der døde ca. 1684, overtog Oldemorstoft østre del efter faderen. I 1674 overtog han tillige Oldemorstoft vestre del efter Nicolaus Nissen.

Han blev vice-herredsfoged i Vis herred i 1669 og virkelig herredsfoged i 1675.

Han blev i 1681 gift med Anna Lorentzdattter Hinrichsen, der var født i 1664 og døde i 1731. Hun var datter af tolder, rechenmann (sognefoged) og kromand i Bov og hustru Cathrine.

Anna blev gift anden gang i 1686 med sognepræst i Varnæs, Peter Fabricius (1662-1700), og tredie gang med dennes efterfølger Barthold Ckristian Agidius (1673-1733).

I Bov kirke har tidligere stået et par store messinglysestager på alteret med indskriften: "A. 1647 hafver Erlig Nis og Velfornemme Niels Lauritzen af Oldemorstofft, Slotz Schrifver ofver Langeland, forehret dette Par Lyse Stager til Bouw Kierche, og udi Kirchen

til en liden Beprydelse." (46)

Nis Lorentzens ægteskab var barnløst, og efter hans død blev de to Oldemorstoft-gårde atter delt. Den østre gård gik til søsteren, gift med Hans Petersen på den ene frigård i Kruså, den vestre til søsteren Christine og hendes mand Hans Hinrichsen.

3. N i e l s L o r e n t z e n (L a u r i t z e n).
Niels Lorentzen eller Lauritzen, almindeligvis kaldet Niels Oldemorstoft, var 1643 ridefoged og slotsskriver på Langeland, senere var han skriver på Tåsinge for lensmanden Henning Walkendorf. 1649 omtales han som foged på Nielstrup. I 1652 nævnes han som borger i Svendborg og i 1656 som rådmand og endelig som borgmester i 1659.

Han blev den 10. juni 1649 gift med Cathrine Nissen, datter af herredsfoged Hans Nissen, Hajstrupgård, og Metta Nisdatter (Asmussen) fra Oldemorstoft.

Niels Lorentzen Oldemorstoft forærede, som ovenfor omtalt, i 1647 et par store messinglysestager til Bov kirke.

(I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård", side 132).

4. P e t e r L o r e n t z e n.

Peter Lorentzen var bolsmand i Nyhus i Bov sogn. Han døde i 1690.

5. C h r i s t i n e L o r e n t z d a t t e r. (47)

Christine Lorentzdatter blev født ca. 1647 og døde den 23. maj 1734. (44)

Hun blev den 26. juni 1667 gift med Hans Hinrichsen, der døde den 12. april 1685. (44) Han var tolder, "Rechensmann" (sognefoged), kromand og gårdmand i Bov. Han var søn af Hinrich Lorentzen, der nævnes som "pensionær" på Kragelund i 1631, og i var i øvrigt som sønnen tolder, "Rechensmann" og kromand i Bov, og Cathrine Nisdatter. Hans Hinrichsen overtog Oldemorstoft vestre del efter svogeren Nis Lorentzen.

Christine beholdt gården til sin død i 1734. Hun fik privilegierne bekræftet i 1701 og 1731.

Børn:

a. Hinrich Hinrichsen, der var født i 1668 og døde i 1719.

Han var som faderen tolder, "Rechensmann" og kromand i Bov, samt herredsfoged i Slogs herred.

- Han blev i 1697 gift med sin kusine Catharina Hinrichsen, datter af "pensionær" på Kragelund Peter Hinrichsen.
- b. Anna Hinrichsen, født 1669, gift 1692 med Lorentz Sønnichsen, købmand i Flensborg. Han var søn af Søncke Carstensen, borger i Flensborg, og Anna Hansdatter Hinrichsen. (I øvrigt se: "Kollundslægten", s. 226).
 - c. Catharina Hinrichsen, født 1671 og gift 1695 med Carsten Sønnichsen, købmand i Flensborg, en broder til ovennævnte Lorentz Sønnichsen.
 - d. Lenz Hinrichsen, født 1672, frigårdsejer i Kollund og gift med Marine Hansen, født 1677, datter af frigårdsejer Thomas Hansen i Kollund og Mette Hoyer. (Se afsnittet: "Kollundslægten", side 226).
 - e. Ingeborg Hinrichsen, født 1673, gift 1699 med Friedrich Schleicher, Ahlefeldsk husfoged på Langeland.
 - f. Christina Hinrichsen, født 1676 og død 1744. Gift 1707 med Johann von Steding, der døde i 1727. Han var herredsfoged i Ugle herred og ejer af Aagård i Angel.
 - g. Lorentz Hinrichsen, født 1679.
 - h. Hans Hinrichsen, født 1682. Stud. theol.
 - i. Johann Hinrichsen, født 1883.
 - j. Hans Hinrichsen, født i Bov den 2. maj 1685, død i Adelby i Adelby i 1751. Han blev kapellan i Adelby i 1711, sognepræst sammesteds fra 1720 til 1751.
Gift 1711 med Margrethe Dorothea Jebsen, datter af forgængereren i embedet, Nicolai Jebsen.

Børn:

- aa. Nicolaus Hinrichsen, født 1716, død den 23. april 1791. Kapellan i Adelby 1749 og sognepræst sst. 1751-91.
Gift i 1664 med Anna Jordt, datter af sognepræst i Grundtoft i Angel Georg Jordt. (I øvrigt se: "Erich Hansen og hans slægt", bd. 12, s. 46/47).
- bb. Johannes Hinrichsen, født 1730, død 1792. Han blev diakon i Fjolde i 1730 og sognepræst sst. 1789-1792.
Gift i 1763 med Catharina Margaretha Jordt, søster til Anna, gift med broderen Nicolaus.

cc. Anna Cathrine Hinrichsen, født 1714 i Adelby, død 1755 på Oldemorstoft vestre del.

Hun overtog Oldemorstoft vestre del efter faderen Hans Hinrichsen, der havde arvet den efter sin moder Christine.

Gift den 4. juli 1749 i Bov med Hans Timsen, der var født i Julskov i Angel den 12. sept. 1705 og døde på Oldemorstoft, vestre del, den 10. marts 1786.

Hans Timsen var 2. gang gift med Cathrine Weise, født 1727, død 1783, datter af købmand i Flensborg Hans Weise.

Hans Timsen og Anna Cathrine overtog Vestre Oldemorstoft i 1749.

Datter:

aaa. Margaretha Dorothea Timsen, født i 1752 og død i 1824.

Gift den 28. juni 1790 med Johann Jessen, født i 1744 og død i 1790, der overtog gården. Han var søn af sognepræst i Bov Hinrich Jessen og Catharina Hedevig von Steding.

Søn:

aaaa. Hans Jessen, født i 1772 og død i 1845. Gift med Gunder Hansen, født i 1795 i Bov og død 1865 på Oldemorstoft, datter af Hans Hansen og Margaretha Matthiesen.

Deres søn, Johann Heinrich Jessen, født 1837 på Oldemorstoft, død 1868 i Aarslev, var forpagter i Aarslev.

Gift i 1862 i Hjordkær med Cathrine Lauritzen, født 1842 i Brændstrup, død 1866 i Aarslev.

Datter af Mads Lauritzen Winterberg og Anne Kirstine Jessen.

I øvrigt se afsnittet: "Anne Kirstine Jessen og hendes slægt", bd. 15, s. 26.

6. A n n a L o r e n t z d a t t e r. (47)

Anna Lorentzdatter blev i 1661 gift med Hans Petersen, der døde i 1694. Han var frigårdsejer i Kruså og fra 1685 tillige ejer af Oldemorstofts østre del efter Nis Lorentzen.

Børn:

- a. Peter Hansen, der overtog Kruså frigård
- b. Ingeborg Hansdatter, født 1669, gift 1694 med Conrad Duntzen fra Bolderslev frigård, ejer af Kruså frigård.
- c. Jürgen Petersen, død 1717, ejer af Oldemorstoft østre del fra 1702.
Gift 1695 med Maria Margrethe Jessen, datter af sognepræst i Bov Detlef Jessen og Anna Catharina Augustini.
- d. Anna Hansdatter (Petersen), gift med Matthias Hansen, der var ejer af gården Duborg i Kollund.
Anna arvede Oldemorstoft østre del efter sin broder Jürgen, der var barnløs. Hun overlod gården til Agathe Petersen (1727-1786), en sønndatter af nedennævnte Lorenz Hansen eller Petersen, Anna Hansdatters broder.
- e. Lorenz Hansen eller Petersen, født 1666, Rechensmann og bolsmand i Frøslev, Hanved sogn.
- f. Maria Hansdatter. Gift i 1705 med Marcus Kruse, løjtnant ved landmilitæret på Sjælland.
- g. Christina Hansdatter, født i 1680 og død i 1732.
Gift 1716 med Johan Thomsen, født 1689, død 1754, farver i Flensborg.
Han gift 2. gang 1739 med Sophia Spannuth, der døde i 1758.

BILAG 1

Jep Henriksen, Oldemorstoft.

O.H.Moller Tvl. 153 III

Wy Frederick vann Gots Gnaden tho dennemarken der Wende vnde Gotten Koningk Erwelter Koningk tho Norwegen Hertoch tho Sleszwyck Holsten Stormarn vnde der Ditmerschen Greue tho Olderborch vnde Delmenhorst Bekenne hyrmyt vor mennichligen dat wy unszen leuen getruwen undersaten vnde Vadderer Jep Hinrichsen vnde synem Broderen Laurence den Hoff Oldemorstoft myt aller thobehoringe So öre Vader dat vorhen gehat heft myt holte Mast unde wat dar van walt Wische Weide Dyke vnde Watere vnde ock den olden Hoppen Hof so vandages tho deme Gude plach tho liggende vryg vnde quid vor alle Haue deenst tho ör egen Nuth tho Bruckende de Tydt öes Leuendes vnde eren Nakömlingen Eruen na Eruen gnedichliken gegunt vnde vorlenet hebben. Dar iegen se vns vnde vnsze Erue wedderumme alle Jar Jarlicke Plicht na Vthwysynge vnser Registere vnsses Slaten Flensborch vnde anders neue Vthgift in kenerleyn Mathe gelden schölen Dar vp allen vnde iszlichen vnszen leuen getruwen Amtluden Fögeden Borgemesteren Radtmannen vnde sunderlich unszen Amptmann tho Flensborch wol de tho Tydt synde werth hyrmyt eernstlich gebedende den gedachten Jep Hinrichsen vnde synen Brodere Lawrentze an den sulftigen Holte Wysche Weyde Masth Dyke Watere vnde Hoppenhoff Keyne vorkortinge Hyndernis ader Bewer tho doende sunder öhren de seluen Frygh van Eruen tho Eruen gebruken tho latende in Orkunt myt vnseren Secreten. Datum vp vnser K.M. slate Gottorp Am Frygdage na Joannis Baptiste Anno domini Vefteyn Hunderth vnde acht vnde twintich.

L.S. Relator Wulf Pogwisch

Ritter Prefectus

ex orig. membr. quod vidi
 apud Hans Timsen auf Oldemorstofft
 1763 26. Jun.

BILAG 2.

Theilungsvertrag über Oldemorstoft zwischen den Kindern
des Hinrich Jäger. 8. April 1557.

Wytlick und apenbar sy allen und Jdermennichlich, den düsse vordracht
tho sehende horende edder lesende vorkumpt, dath nademe de durchluch-
tigste Grothmechtigeste Hochgeborne Fürst und Her, Her Johan tho
Dennemarck etc. hochloflich und christlicher milder gedechtnüsse, et-
wa im XIII C und LXXXIII Jare am achten dage der hilligen drie ko-
ninge Henrick Jeger und sinen Kynderen nha eme den Hof Oldemorstoft
im lehne Flenssborgk belegen gnedigst vor de jarlich Hüre, als ge-
meintlich darvan tho gevende, vorlehnet, und ferner solliche konig-
liche Begnadung durch den ock durchluchtigesten, Grotmechtigesten,
Hochgebornen Fürsten und Heren, Heren Frederich etc. ock christlich
milder gedechtnusse, und im folgende durch Hern Christian den Drüd-
den unsern allergnedigsten Heren, luth erer Kon: Mtt:ssegel und bre-
ve, darup bekreftiget, confirmeret und stadtvest worden, also dath
Jep und Lauvrenss Hinricksen und ere kynder sollicher begnadunge ahn
deme Hofe und gude Oldemorstoft ere leve langk und ere kynder na enen
gebruken und geneten scholen, wo dess de Bockstaff darower clarlich
melden deyt, wiel denne na sselige Hinrick Jeger vogenante Jep Hin-
ricksen und Laurentz mit Abel Nisses, Anne Mertenss, Ellyn Jürgenss
als volle Süster und Broder im levende mit sampt Metten, syner na-
vorlatene Wedewen, erer alle Moder, hinder geblewen; als doch ock
Mette eren wedewenstandt vorrückt und anderwerfes mit Nis Jepsen be-
friget, twe kynder als Hans Nelsen, etwa tho Flensborgk wanende, und
Lawyne Asmussen getüget und also vorscheden, heft Jeo Hinricksen, na
afstervende siner Moder, sine vollensüstere und halfsüstere und bro-
dere in mate und forme etlicher gegebenen Kopbreffe, vorschotyngge,
Vorlatyngge und Dingesswinde, so darup vorlynet und vorhanden, erer
erflichen gerechticheit in deme gude Oldemorstoft na erem Vater
und Moder Hinrik und Mette Jegers. afgekoft, gegulden und betha-
let, nemplich deme Broder Twyntich Gulden und jderer süster wo
vorgeschreven Teyn gulden gegeben. Nachdeme denne nu ferner ock
Laurens Hinricksen, so in Hinrick Jegers, synes Vaders, Husse in
der sampt begnadunge syttende und wanende geblewen, ock van düsser
Welt affgewecken und vif Dochtere, als nemptlich Anne Buntzen,
Marine Jenses, Margrethe Paulsen, Ingeborgk und Catrynen mit thven
sonen, Hans und Hinrick Laurens, nha sick vorlaten, heft Hans Lau-
rens obbemelt sick ock folgende nha sinen Vater up datsülvige Dei-
le Gude und HUSS befriet und vorth in weinich Jaren van hir vor-

scheden, und synen broder Hinrick Laurens als einen unmündigen kley-
 nen Jungen nagelaten, welker ock in glicker wisse ahnstadt synes
 Vaders der wolgemelten Königlichen begnadunge und vorlehnunge sich
 so vele, las eme dess van Natur und Rechts wegen ankommen und gebo-
 ren mochte, tho erfreunde vormeynet, welck ock der billichkeit, na-
 deme vorgeante der Ko:M: begnadunge besage und Inholde der brefe,
 up Jep und Laurens Hinricksen und dero beyder lives erven tho glicke
 meldende und ludende seyen, nicht ungelick. Dewile averst desülvige
 Hinrick Laurens sinen mynnerjerigen Unmundicheit und dat Huss tho
 besittende wegen der Jogent unduchtich, ock der Vormogenheit noch
 nicht, dat he sollich huss entfrien, de uthgegevene Summe erleggen
 und sine andere Süstern afbetalen kan, is tho framen, nütte und be-
 sten der Laurens Hinricksen nagelatenen kynderen und sampterven dat
 huss vor einhundert und Twyntich marck durch frame unparteyliche
 Hardselüde tho Dinge ingesettet und tho broderlicher und süsterlichen
 erfdeilunge ingelecht worden, worvor Asmus, Jep Hinricksen sone, dat-
 sülvige als de negeste blotfründet und vedder achte Jar langk na da-
 to düssets breves in gebruck angenommen, also dat Asmus schal und
 will tho der jarlichen hüre, so thom Husse Flenssborgk darvon gege-
 venwerden, sin geborlich Anpart leggen und datsülvige Huss in not-
 torftigen billichen gebuwete holden, so vele nütte, notwendig und
 nodich daranne beteren und maken, dat ein gudt erlich schamloss
 darinne wanen, sick dar inne erlichen temelicher wisse beschütten,
 beschermen und erholden kann, schal averst (tho prale edder aver-
 flote) deme müntlinge Hinrick tho schaden odder Unkost nictes
 vorunkosten edder upbuwen, sondern wes he thor Notturft, wo vor-
 geschreven, darinne vorbuven und bekosten werdet, schal eme genante
 Hinrick Laurens, wen he sine mündige Jare errecken wert und düsse
 vorgeschreven achte Jare vorby gegang syn, na framer lüde erkennt-
 kenntnisse undwarderunge mit sampt de IC und XX mk., darvor he
 dat huss angenhomen, und alle den uthgelechten Broder und Süster-
 teilen, namplich LX f. münthe, up S. Wolborg Dach des künftigen
 LXV. Jares, wen man de schryven werth, entrichten, na Christi unses
 hern gebort, an redem gelde entrichten, upleggen, gelden und betha-
 len und schal denne Asmus, Jep Hinricksen sone, van sadanen Husse
 und gebruckinge des landes aftreden, wieken und entrühmen, und Hin-
 rick alsdenne siner erflichen gerechtichkeit, so eme van natur und
 Rechtes wegen darinne thofallen kann, tho erfreunde und genetende
 hebben. Dewile averst ferner Jep Hinricksen dat Huss dar he inne
 wanet, sülvest mit synen egenen gelde upgebuet und de nottorft dar-
 tho, wo he dat mit levendigen guden lüden beschinen und bewissen

kann, erkoft, hebben LAurens Hinricksen sine Schweger und Tochter Menner, als Jep Buntzen und sine Schwegere vormeynet, dat Jep Hinricksen ahn deme Husse, dat he erbuwet, sick ssedigen laten und an Hinrick Jegers sines Vaders Huss keine Deile noch totrede hebben, sonder darvon gescheden syn scholde, dariegen Jep sick vorhapende, eme jo van Natur und Rechts wegen sollich thokamen scholde, is düsse Irrunge van beiden Delen tho Dinge und Recht richterliche erkenntnisse vorwiset und befallen worden, Wath alsdenne desfalles dar erkannt, schal sick ein Jder, wes eme tho erkannt, bessedigen und darby bliven laten, welches nademe als wo vorgeschreven in aller mate, forme und wise vor deme Ervhesten Erbaren Jasper Rantzouw Amptmanne tho Flenssborgk van beyden parten, als Laurens Hinricksen Tochter Menner Jep Buntsen, Paul Biörnsen, Jens Thielsen als Vormünder und Volmechtige erer Frouwen und der beiden unberadenen Tochter Ingeborgk und Catrynen und vorgeschreven Mündlinges Hinrick Laurenses eines und Jep Hinricksen mit sampt sinen beyden sonen Asmus und Jep Anderndeiles bewilliget und stede vhaste unwedderroplich tho holdende ingerümet, sin düssen Vordragesbrefe thwe eines ludes, de eine by Jep Hinricksen, de ander by Jep Buntzen, durch dat Worth Eindracht van einander geschneden und durch Jep Buntzen wegen siner sone besegelt und ferner thor getüchenüsse der warheit, dat düsse bewilligede Handel allenthalvent uprichtich und redlich van beyden parten gehalten werden schal, durch den Ervhesten Erbaren Jasper Rantzouwen Amptmanne, Boie Jessen Hardsfagt besegelt worden. Gescheen na Christi unses Herren und Heilande gebort im XVC und LVII. jare Donnerdage na Judica.

Bilag 3.

Christian IV bekræfter d. 5. dec. 1606 Nis Asmussens privilegier for Oldermorstoft.

Extract Aus dem Patenten-Register von Weyland Kon. Christian dem Vierdten p. in Anno 1606 den 5ten Decembris auf das Guth Oldemorstoft im Amt Flensburg, an Nis Asmussen gegeben.

Wir Christian der Vierdte von Gottes gnaden König zu Dennemark, Norwegen, der Wenden und Gothen p. Thun Kundt und Bekennen hiemit, für Unss, Unsere Erben und Nachkommen, Nachdem unsere Hochlöbliche Herrn Vorfahren, Herrn Vater, Gross- und Elter-Väter Christmildener Gedächtniss, Weyland Jep Hinrichsen und seinem Bruder Laurentz, so auch nach dieses Jeb Hinrichsen tödlicher Abgang seinem Sohn Asmus Jepsen, den Hoff Oldemorstoft mit aller Zubehörung, so sein und ihr Vater, das vorhin gehabt, mit Holtz, Moss und was daran fället, Wische, Weyden, Teiche und Wassern, und auch den alten Hopfenhoff, so von alters zu diesem Guthe gelegen, soweit und dergestalt, die Zeit Thres Lebens, wie auch Ihren Nachkommen, Erben, nach Erben zu ihrem eigenen Nutz zu gebrauchen, gnädigst gegönnet und verlehnet haben, dass Sie mit allen Hoffdiensten übersehen, verschonet, und dafür gefreyet seyen, Jedoch die gewöhnliche Pflicht und Abgift nach Anweisung der Amts Register unsers Amts Flensburg Jedes Jahr entrichten und geben sollen, wie solches die darüber aussgerichtete Siegel und briefe ferner mit sich führen und ausweisen, und nun unser Unterthan und lieber getreuer obbenannter Asmus Jepsen Sohn, Unss Unterthänigst ersuchet und gebeten, dass auch Wir solche Verlehn- und Begnadigung der obgesetzten begünstigung zu Confirmiren und zu bestätigen gnädigst geruheten, dass solchemnach, weil Wir Höchstseeligen Unsers Herrn Vatern, Gross- und Aelter- Vätern aussgegebene Siegel und briefe, zu halten nicht weniger willig alls schuldig, solche Verlehnung und Begnadigung, Vermöge und Krafft selbiger Unsere Herrn Vorfahren, Christseeligen Angedenkens, briefe und Siegeln, in allen Ihren Articulen, stücke und puncten, als ob dieselben von Worten zu Worten hierinnen begriffen, einverleibet und hiebevör von Uns aussgegeben, und aussgegangen wären, gnädigst ratificirt confirmirt und bestätigt, Ratificiren confirmiren und bewilligen dieselbe hiemit in Krafft und Macht dieses Unsers

offenen briefes, wissentlich,, Und gebiethen darauf allen und jeden, so umb Unserntwillen thun und lassen sollen, Insonderheit aber Unsern Amtmann zu Flensburg, so Jetzo da ist oder Künftig seyen wird, hie- mit ernstlich, dass Sie gedachten NIS ASMUSSEN an obberührten Hoffe, darzu gelegenen Holtz, Wisch, Weyde, Moss, teiche, Wasser und Hopf- fenhoffe, Keine Verkürtzung, Hinderniss oder Eingriff thun, sondern Ihme denselbigen von Erben zu Erben nach laut der obgemelter Königl. begnadigungs- und Verlehnungs-briefen, und wie obgesagt, besitzen, gebrauchen und geniessen lassen, Ihnen dabey biss an Uns gebührlich schützen und handthaben, noch darüber beschweren oder von Jemanden beschweren lasse.

Actum Anderschou den 5ten Decembris Anno 1606.

In fidem subsenp.

Johan Moth.

Privilegierne er bekræftet af Frederik V. den 11. aug. 1731 for An- na Cathrine, født Hinrichsen, gift med Hans Timsen.

Efter Anna Cathrines død, fik Hans Timsen dem bekræftet for datteren Margaretha Dorothea Timsen af Christian VII d. 24. febr. 1767.

Bov Præstearkiv. H 3. Forskelligt 1528 - 1899 (Bl.a. privilegier for Oldemorstoft). L.A.S.

Bilag 4.

IV - 154

Nis Asmussen, Oldemorstoft

Gerichtsprot. Bd. 7, s. 405, St. arch. Flensburg, Lfnr. 34.

17. Februar 1621

Wir Bürgermeistere vnd Rahttmanne der Statt Flensburgk,
Uhrkunden hiermit für vns, vnserere Nachkommen vnd Mennig-
lich, dass der kön. Maytt. verordente Hardses Voigt in
Wiesharde der Ehr - und Achtbar Niss Asmussen zu Oldemors-
toft sitzhafftig aus guten freien geneigten Willen, der
Statt zum Zirath, auch sich vnd den seinen zu steter ge-
dechnüss eine newe Messing Krone, auff das Rahtthaus
hierselbst verehret, vnd mit seinem vnd seiner sehl. Hauss-
frawen Wapffen verfertigen lassen, welliche Krone in alles
hat gekostet, ein hundert Thaler igliche zu 33 S.lüb. ge-
rechnet so von Ihm Niss Asmussen, bar vber seind entrich-
tet vnd bezahlet worden. Dessfals er vnd seine Erben hier
mit vnd in Krafft dieses darauff quitieret werden. Vnd
soll selbige freiwillige donation gegen mehrgedachten Niss
Asmussen vnd seine Erben, mit allen freundlichen Willen
vnd Güte erkant werden. Zu Vhrkundt vnd Zeugnüß der War-
heit haben wir Bürgermeistere und Rahttmanne obgemelt die-
ses mit vnserem kleineren Rahtt Secret aufftrückend be-
krefftigt Actum Flensburgk am 12. Januarii, Anno 1621.

Bilag 5.

REPERTORIUM,
2. rk. 3. bd.,
nr.5384.

Vedr. OLDEMORSTOFT.

1 4 8 4 . - 1 3 . j a n u a r .

Wy Johan koningh gunnen und vorlenen Henrich Jeger und sine sine kindere den hoff Oldemorstofft in unser vogedie Flensborch de thit sines leuendes tho bruckende und daruan, als wönlich is, jarliches tho geuende. Vorbeden darumme etc. Wi hebben unse secret heten hengen an deszen breeff. Gegeuen an unsen schlate Flensborch am achtendage der hilligen drier koninge.

(A. Orig.- Aa. Afskr.i en pakke "Supplicationes aus dem Amte Flensburg de A.1600- 1699".) Aaa. Afskr.efter Aa af C.E.Voss: RA. Langebeks Saml.pk.VIII, kvartlæg med overskrift: "Ex relationibus h.Kay von Ahlefeldt amtmanns zu Flensburg".- Aaaa. Afskr.efetr Aa af Matthiessen: RA. Matthiessens Saml.pk.29.

Noter og henvisninger til "Oldemorstoft - slægten".

1. Jahrbücher für die Schleswigsche Geest 1958.
2. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformations-tiden.
3. Repertorium dipl. regni Danici medicævalis, 2. række, bd. III, side 341.
4. O.H.Møller: Tvl. Nr. 153 - Henrich Schack - Stadtarchiv Flensburg.
5. Stemann: Urkundliche Beiträge, 1879.
6. St. Nikolai kirkeregnskab - Stadsarchiv Flensburg.
7. Flensburg Amtsregnskaber 1587 - 1698 - Film S.2513 - R.A.
8. S-film 1289 - R.A.
9. O.H.Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch nr.2153, 2158, 2159 og nr.1190.
10. Danmarks kirker, Aabenraa Amt, s.2037.
11. Bekræftigelserne af privilegierne - Mathisens Samlinger, R.A. 1480 - 1684
Oldemorstoft aus dem Pachett: Supplicationes.
12. Tyske kancelli, koncepter til patenter S-film 4739 - R.A.
13. Flensburg Amtsregnskaber 1636 - 37 - R.A. S - film 2527.
14. Stephen Klotz: Bey der...Leichbegengnis des ... Hr. Lorentz Nissen, Lübeck 1655.
Johannes Conradi: Bey der Leichenbestattung der -- Frauen Anna -- Lorentz
Nissen Ehefrauen, Lübeck 1655.
15. Haderslev Amts regnskaber 1634 - 35 - S-film 2626 - R.A.
16. Haderslev Amts regnskaber 1629 - 30 - S-film 2618 - R.A.
17. Flensburg Amtsregnsk. 1629 - 1630, S-film 2523 - R.A.
18. Bov Præstearkiv H 1 - L.A.S.
19. Tønder retsprotokol - Retsbetjent nr. 1730 L.A.S.
20. O.H.Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch nr.3666.
21. G.Brun Nissen og Harald Nissen: Slekten Nissen fra Bov sogn i Sønderjylland -
Trondheim 1978.
Angelo Luetgen nævnt i Nicolaus Nissens selvbiografi.
22. O.F.Arends: Gejstligheden i Slesvig og Holsten II
23. Udgivet af Karl Alnor og trykt i Deutsches Volkskalender für Nordschleswig 1932.
Joh. Sturms ægteskab med datter af Lorentz Nissen noteret i kommentar af
Karl Alnor, note 34.
24. Beskrivelsen af de to brødre Hermann Lorentz og Nicolai Nissen er i det
store og hele taget fra ovennævnte skrift af G.Brun Nissen og Harald Nissen.
25. Carl Langholz: Ahnetavle for Hans Heinrich Jessen og Helene Clausen.
Manuskript 1952.
26. Sejd. II, s.860.
27. Danmarks Læger og Lægevæsen fra de ældste tider indtil Aar 1800. V. Ingerslev
Kbhvn. 1873.
28. Kirchen und Gemeinde Chronik Bau - Bov Præstearkiv - H5 - L.A.S.
29. Heraldisk Tidsskrift, 1972, s.362.

30. Flensborg amtsregnskaber 1615/16. S-film 2518. R.A.
31. Tønder amtsregnskaber 1594. S-film 1289. R.A.
32. O. W. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch nr. 2153 og 2158. Städtarchiv Flensb. XII Hs nr. 954^I.
33. Tyske kancelli, 12. registranter koncepter til patenter 1634/35. S-film 4739. R.A.
34. Flensborg amtsregnskaber fra de forskellige år. R. A.
35. Margrethe døde i 1671 i Flensborg og begravedes d. 27. april.
36. Ifølge E. C. Th. Rönnau (Bov Kirke- og Sognekronike (1897). Bov Præstearkiv H. 5 a. L.A.S.) blev Asmus Jepsens privilegier fornyet af Frederik II d. 13. nov. 1561. Han blev gift med Mette i 1564.
37. Lorenz Nissen skænkede 1632 to store malmlysestager til Bov kirke. (E. C. Th. Rönnau: se ovenfor). Se s. 208 A.
38. Såvel den østlige som den vestlige Oldemorstoft-gård havde privilegier til gæstgiveri. Ved begge gårde var der tidligere rejsestalde (gennemfarter). I forårsmånederne blev der drevet store flokke af okser sydpå fra gårdene. Den høje bonitet af jorden ved gårdene mentes at stamme delvis fra den gødning disse okser havde efterladt, når de overnattede ved gårdene. I Vest-Oldemorstoft skal der have været et såkaldt "Kongekammer", i 1897 var kun en dør derfra bevaret. En af ejerne, frmtl. på Vest-Oldemorstoft, skal ifølge sagnet have stjålet havre fra hestenes krybber, når disse blev opstaldet der. Efter sin død gik han igen. Man tilkaldte en præst for at få ham manet ned. Han måtte opgive, men for den anden præst lykkedes det at få manden manet ned under en kobbergryde. (E. C. Th. Rönnau. Bov Kirke- og Sognekronike. Bov Præstearkiv H 5 a. L.A.S.)
39. Således ifølge ovennævnte Kirke- og Sognekronike ved E. C. Th. Rönnau. Se også: Bilag 3.
40. Nis Jepsen, Oldemorstoft, nævnes som 8-mand i et tingsvinde udstedt af herredsfoged Jes Thomsen på Vis herreds ting d. 14. april 1510. (Langebek: Diplomata ad monasterium Locum Dei - Løgumbogen - side 137).

41. I kirkegangen i Bov kirke har i sin tid ligget en ligsten med følgende indskrift:
 "A. 1586 den 3. Febr. ist der achtbar und vornehme Asmus Jacobsen to Oldemorstofft arfgeseten seel. entschlafen, sins Olders 66 Jahr. D. S. G. G. (Der Seele Gott gnädig sei).
 A. 1594 den 5. Jul. is de erbar und dögetsahme Mette Asmusses tho Oldemorstofft selig entschlafen eres Olders 60 Jahr. D. S. G. G. S.". (.s.)
 (Pastor Jessens beskrivelse af Bov sogn 1754, Historisk Forening for Visherred 1990, s. 21).
 Asmus Jacobsen (Jepsen) var altså født ca. 1520, og Mette Asmusses ca. 1534.
42. På en ligsten tæt stødende op til ovennævnte ligsten har i kanten stået følgende indskrift:
 "Nis Asmussen og Catharina Nisses zu Oldemorstofft"
 Stenens midterparti var så nedslidt at intet kunne læses derpå.
 (Pator Jessens beskrivelse af Bov sogn, jfr. ovenfor).
43. Oplysning om Elsabe skal stamme fra Boy Boysen, Harreslev mark. Moller har hende ikke på sin Oldemorstoft-tavle.
44. På en ligsten, der tidligere har ligget i Bov kirke stod:
 A. 1685 den 12. Apr. ist der wohlehrenvester gossachtbarer und wohlfürnehmer Hr Hr. Hans Hinrichsen, Ihro Königl. Mayst. wohlbestallter Zöllner und Rechens-Mann zu Bau, und zu Oldemorstofft Erbgessen, seel. in Gott dem Herrn entschlaffen, seines Alters Jahr.
 A. 1734 den 23. May ist die grossehr- und tugendreiche Frau Fr. Christina Hinrichs zu Oldemorstofft seel. im Gott dem Herrn entschlaffen ihres Alters 87 Jahre.
45. Nicolaus Nissen skænkede 1670 en ny altertavle til Bov kirke. Forneden i det ene hjørne stod: " J. Ayerschettel fecit 1670". For oven sås billeder af Lorens Nissen og hans kone Anna. I midten billede af nadverens indstiftelse. På venstre side tre aflange runde felter. I de to sidder malerier af deres to sønner, det tredje rum tomt. Til højre billeder af de to svigerdøtre og døtrene. På begge sider våben, ved sønnerne en gylden hjort i grønt felt, ved døtrene en gylden hjort i rødt felt.

Under nadverbilledet stod følgende:

"Gott dem Allmächtigen zu Ehren, und dem Weyland Wohl-Ehrenvesten Grossachtbaren und wohlweisen seel. Hr. Lorentz Nissen Königl. Dänischen wohlbestallten Hards Vogten in Wiesharde auf Oldemorstofft Erbgesessen, und seiner vielgeliebten Hausfrauen der weyland Hoch Ehr- u. Tugendsahnen seel. Frau Anna Nissen zu stetswährender Gedächtniss hat der Edler, Veste und Mannhaffter Hr. Nicolaus Nissen, Dero zu Dännemark, Norwegen Königl. Mayst. bestallter Krieg-Commissarius in der Province Juttland und auf Oldemorstofft Erbgesessen, und dessen seel. Bruder des weyland WohlEhrenvesten, Grossachtbaren und Wohlweisen Herrn Hans Nissen König Dännemark Hards Vogten in Wiesharde und auf Oldemorstofft Erbgesessen nachgelassene Erben, aus Christlicher Devotion und gehorsamer kindl. Schuldigkeit diese Altars Tafel setzen lassen A. Christi 1670 d. 5. Julii."

(Samme kilde som den nævnt under note 41).

Denne altertavle brændt, angiveligt ved degnens uforsigtige omgang med alterlysene, og erstattedes 1771 med den nuværende.

46. Pastor Jessens beskrivelse af Dov sogn 1754 (v.s.), s. 19.
47. Carl Langholz: Ahnetavle for Hans Heinrich Jessen og Helene Clausen, født Jessen. Manuskript 1952.

KOLLUND-SLÆGTEN.

I. BOYE JENSEN (JENSSON). (32)

Luciedag 1451 "bekendte" Peter Achtorp for rådet i Flensborg, at han til Broder Jul havde solgt - frit og kvit og til evig arvekøb - den gård i Kollund, hvorpå Boye Jonsson (Boye Jensen) nu boede. (1) (15)
 En Boye Jenson nævnes 1460 som medlem af købmandsgildet i Flensborg. Denne Boy Jensen er frmtl. den ældste kendte af slægten. Den omtalte Broder Jul var muligvis en søn af Thomas Jul, og altså sønnesøn af borgmester Peter Jul i Flensborg. (10)

Senere kendes to linier af denne slægt, den ene omfattende præsten Laurits Boysen og dennes brødre, den anden Jes Thomsen og hans efterkommere.

Selv om der ikke i øjeblikket kan dokumenteres en forbindelse mellem de to grene, skal et forsøg på at give en forklaring dog gøres:

Børn af Boy Jensen:

1. J e n s B o y s e n ? v. A II.
2. T h o m a s B o y s e n ? v. B II.

A.

A II. JENS BOYSEN?

Børn:

1. B o y J e n s e n v. A III.

A III. BOY JENSEN.

Boy Jensen (Boyge Jenssen) havde 1472 den største ejendom i Kollund. (2) Ligeledes i 1483 (Bo Jensen). (3) Man betalte da i skat og bede 6 mark, medens Jeppe Hinricksen betalte 3 mark, og Jon Nissen og Christiern Jensen betalte 1 mark 8 s.

Ved et tingsvinde, dat. 9. okt. 1483, bekræfter Jes Thomsen, herredsfoged i Vis herred, amtmand Otto Walstorp i Flensborg og menige herredsfolk på tinget, at Boy Jensen i Kollund, Bov sogn, til Lars Petersen i Nr. Smedeby har skødet sin 2 otting stor skov, beliggende mellem Jes Thomsens skove i Kollund, endvidere 4 otting jord (14) på Smedeby mark, som var en del af hans ejendom ("erue") i Kollund. (Bilag 1.)

6. febr. 1539 udstedtes på Vis herreds ting - Boy Jessen var på det tidspunkt herredsfoged i Vis herred - et tingsvinde, hvoraf det fremgår, at Hr. Laurens, sognepræst i Vilstrup, til Tammes Boysen har skødet en broderdel i den bondegård (selejergård) i Kollund, som denne påboede. Ligeledes har Henrick Kocke i Flensborg skødet en broderdel på Hans Boysens vegne, Boye Negelsen i Hokkerup og Hans Olufsen i Hokkerup skødede hver en søsterdel.

Som afkom efter Boy Jensen kan herefter anføres:

1. T h o m a s B o y s e n .
Thomas Boysen overtog fædrenejgården i Kollund.
2. H a n s B o y s e n .
3. L a u r i t s B o y s e n . v. A IV. 3.
4. N . N . B o y e s d a t t e r .
N. N. Boyesdatter var gift med Boy Nielsen i Hokkerup.
5. N . N . B o y e s d a t t e r .
N. N. Boyesdatter var gift med Hans Olufsen i Flensborg.

A IV. 3. L A U R I T S B O Y S E N (L A U R E N T I U S B O E T H I U S A G R I C O L A).
Laurits Boysen var født ca. 1484 i Kollund og døde d. 28. sept. 1547 i Vilstrup. Han var først katolsk præst i Haderslev. Efter reformationen blev han protestantisk præst i Vilstrup, hvor han var sognepræst 1524 - 47. Han kaldes også Lorents Boye eller Boethius eller Agricola.⁽⁵⁾

Børn:

1. J ø r g e n B o y s e n (B o i e , B o e t h i u s).
Jørgen Boysen var student i Wittenberg i 1538 og blev magister sst. 1540, professor ved Københavns universitet 1540, sognepræst i Vilstrup 1548 - 69, samt anden hofpræst i Haderslev 1548 - 69 (hertug Hans d.y.) Han var provst over Norstrand 1553 og fra 1560 tillige provst i Haderslev amt og første hofpræst i Haderslev.
Han var gift med Sara Meiger, datter af Johan Meiger, sognepræst ved St. Marie i Rendsborg.
Sara Meiger havde første gang været gift med Vincents Alberti, generalprovst i Haderslev distrikt 1544, senere præst og provst i Tønder 1549 - 53.
Jørgen Boysen døde d. 1. maj 1569.

Børn:

- a. Laurentius Boysen (Boethius). Han besøgte skolen i Bordesholm, var student i København og Rostock, præst i Faretoft (1594), adjunkt i Nr. Løgum og Løgumkloster 1596 og fra 1613 til 1619 sognepræst sst. Død i 1619.
Han var gift med Magdalene, datter af mølleer Selmer i Schmalstede ved Brilgge.

Børn:

- aa. Sara Boysen, født 1584 i Nibøl, død 1641 i Løgumkloster, begravet d. 19. aug.
Gift med Christian Bruun, sognepræst i Løgumkloster-Nr. Løgum 1620 - ca. 1645/50. Søn af N.N. Bruun og Maren N.N., Løgumkloster. (I øvrigt se Hindrich Boysen, s. 223.)
- bb. Jørgen (Georgius) Boysen (Boethius), født ca. 1590, død d. 23. nov. 1659. Student i Rostock 1610. Sognepræst i Hellevad - Egvad fra 1612 til 1659.
Gift med Chilia.
- b. Jørgen (Georg) Boysen, født 1558 i Vilstrup, død sst. 1610. Student i Rostock 1578, magister. Adjunkt i Vilstrup 1579, sognepræst sst. 1583 - 1610. Herredsprovst 1607.⁽⁵⁾

Børn:

- aa. Anna, gift med Phillip Jacobsen Fabricius, diakon i Osby 1599 - ca. 1630, søn af Jacob Fabricius (død 1564).⁽⁵⁾
- bb. Niels Jørgensen Boysen. Student i Wittenberg 1594, i Sienna 1599, i Heidelberg 1601. Sognepræst i Vilstrup 1610 - 1650.
Gift 1. gang med N.N. Gift 2. gang med Margrethe N.N. Hun gift 2. gang med efterfølgeren, Elers Ottesen.
- cc. Hans Jørgensen Boysen. Brygger i København.
- c. Datter N.N., gift med Noie (Noa) Simonsen (Simoni), student i Rostock 1576, sognepræst i Hoptrup ca. 1580 - 1607. Død 1607, begravet d. 13. aug.⁽⁵⁾

Børn:

- aa. Simon Noiesen (Noa), student i København 1606, sognepræst i Hoptrup 1607 - 1612. Død 1612, begravet d. 11. aug.
Gift med N.N., der anden gang var gift med Andreas Dall (Dallius), sognepræst i Hoptrup ca. 1612 - 1655, søn af Niels Dall, præst i Hejls.

d. Hans Boysen. Født 16. jan. 1559 i Haderselv, død i Flensborg 9. jan. 1649.

Gift i Flensborg 17. sept. 1592⁽¹⁸⁾ med Magdalene Beyer, død 16. okt. 1630 i St. Marie i Flensborg, datter af Jørgen Beyer og Magdalene Rickertsen.

Hans Boysen var først i tjeneste hos kgl. remskriver i København, senere amtsskriver på Bohus, Peter Hansen, derefter var han landskriver hos amtmanden på Bohus, Henrik Gyldenstjerne, og efter Peter Hansens død selv amtsskriver på Bohus, indtil han giftede sig i 1592 og nedsatte sig i Flensborg.

Han blev deputeret borger 1606, rådmand 2. nov. 1618 og borgmester 14. marts 1631.

Børn: (7)

aa. Johannes Boysen, født 26. juli 1595 i Flensborg, død 3. april 1657 i København.

Gift med Margrethe Thomsen, datter af Titus Thomsen i Wilster. Hun er død efter 1670.

bb. Carsten Boysen. Gift 8. okt. 1637 med Anna Sophia Schriemeister. Carsten Boysen var købmand i Flensborg og periodvis amtsforvalter.

cc. Magdalene Boysen, død 22. april 1676.

Gift med rådmand Hans Schröder, søn af borgmester Markus Schröder i Flensborg og Mette Feddersen (Se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt").

Hans Schröder døde 29. juli 1674 i Flensborg.

2. A n d r e a s L o r e n t z e n B o y s e n .

Andreas Lorentzen Boysen var bosat i Vilstrup. Han var kirkeværge og døde i Vilstrup i 1565.

Han skal have ført samme våben som nedennævnte Marina, gift med birkefoged i Varnæs, Matz Asmussen.⁽²²⁾

3. A n n a L a u r i t z d a t t e r B o y e .

Anna Lauritzdatter Boye blev gift med Jacob Schmidt (Fabricius), sognepræst i Øsby, der døde 26. nov. 1566. Han skal have været kendt for sin gerrighed. I ægteskabet med Anna Lauritzdatter Boye blev der født 11 børn.

Jacob Schmidt var 2. gang gift med Anna N.N., der døde i Øsby i 1606 og begravedes 14. dec. Hun var 2. gang gift med efterfølgeren i embedet, Hans Strømesen.⁽²²⁾

4. (muligvis) **M a r i n a L a u r i t s d a t t e r B o y e.** ⁽²²⁾
 Marina (Maren) Luritsdatter Boye var gift med birkefoged i Varnæs,
 Matz Asmussen, søn af birkefoged sst., Asmus (Rasmus) Reff, og Karen
 Madsdatter. Matz Asmussen og Marina skænkede 1606 en "himmel" til
 prædikestolen i Varnæs kirke. Den har følgende indskrift: "1606 heft
 Matz Asmussen tho Warns dissen deck tho der karken gegeuen" Den er
 forsynet med ægteparrets våben: Et omvendt hjerte med modhager for
 Matz Asmussens vedkommende. Marinas er delt i to felter. I 1. felt
 to skråbjælker og M.M. I 2. felt en gylden rose.

Børn:

- a. Rasmus (Matzen), gårdm. i Varnæs, f. 1593
- b. Ide (Matzdatter), gift i Varnæs med Jes Jebsen (Ebsen).
- c. Erich Matzen, født 1603, død 1660, begravet 29. febr.
 Overtog gård og embede efter faderen. Gift med Mette, datter
 af grdm., ridefoged Hans Iversen i Sønderballe.
- d. Merret Matzdatter., født 1606, gift med grdm. Jes Jørgensen
 Hy.
- e. Karen (Catrin). Gift 18. juni 1637 i Sønderborg ned bygmester
 Hans Martensen Treyven.

B.

B II THOMAS BOYSEN?

Børn:

1. **B o y T h o m s e n.**
 Jes Thomsen skal ifølge Jacob Jessen ⁽¹⁹⁾ have haft en broder ved navn
 Boy Thomsen, der overtog den fædrene gård i Kiskelund.

Søn:

- a. Nis Boysen overtog gården i Kiskelund, Mulsmark. Han havde
 talrige børn.
 En Nis Boiesen i Kollund betaler 1499 i skat og overbede
 2½ mark. ⁽³³⁾

2. **J e s T h o m s e n.** v. B III.

B III. JES THOMSEN (IV - 1236).

Beslægtet med fornævnte Boy Jensen og hans efterkommere var frmtl.
 Jes Thomsen i Kollund. Han nævnes første gang i 1472 i det såkaldte
 "Halsløsningsskatteregister". ⁽²⁾ Han (Jeppe Thomsen, Kollund) betaler

ikke noget, for "he wass mit uns uppe de borch." Han skal først have boet i Kiskelund og siden have købt de to gårde i Kollund, som han senere havde.

Den første købte han - ifølge Moller - med alt tilbehør for 60 mark lybsk. Da manden på nabogården døde uden at efterlade mandlige arvinger, købte Jes Thomsen også denne gård af den kvindelige arving, en pige der opholdt sig i Danmark, for 70 mark lb. Sidstnævnte gård var den gård som Jes Thomsens søn Hans Jessen senere overtog.

Jes Thomsen var gift med ANNA (IV - 1237), enke efter Jes Riggelsen på Buskmose i Rinckenæs sogn.

Jes Thomsen var herredsfoged i Vis herred, og der er bevaret tingsvinde, udstedt af ham, fra 1505, 1514 og 1523. O. H. Moller oplyser om ham, ⁽⁷⁾ at han var en lang stærk mand, "wohl beschwatzzt, bey den Amtleuten und andern von Adel wohl gelitten gewesen, also dass sie ihn oft begästiget."

Samme kilde oplyser, at Jes Thomsen deltog i kong Hans's togt mod oprørske svenskere. På grund af tro tjeneste og udvist mod som officer, skulle han være blevet adlet og "zur Freyheit erhoben."

Dette adelsskab har været stærkt omstridt, nogle har ment, at det kun drejede sig om et våbenbrev, andre har henvist til formelen "glik anderen Rittermatischen und Freyboren Mannen."

Våbenet beskrives som hvide murtinder på rødt felt, over skjoldet en hjelm, og på hjelmen et hvidt æble og tre strudsfjer. Jes Thomsen og hans arvinger skal som andre riddermæssige og frie mænd bruge og nyde deres bondegods og købstadsgods. Brevet er dateret 3. jan. 1488. (Bilag 2).

Ved "confirmationen" af jagtprivilegierne for Hans Thomsen og Nis Boyesen d. 8. nov. 1649 hedder det, at deres forfader Jes Thomsen og hans arvinger af kong Hans (Johan) var benådet med adelige privilegier. ⁽⁸⁾

Men Jes Thomsen og hans efterkommere har levet som bønder blandt bønder. De opføres ikke på listerne over adelen og "frimænd" - med undtagelse af Hans Jessen i 1564. ⁽²⁰⁾ De synes at have betalt deres afgifter som andre bønder, men havde altså visse privilegier, som foruden jagtrettigheder frmtl. bl. andet bestod i fritagelse for hovtjeneste. 1527 ratificerede Frederik I en "forlening", som faderen, kong Hans, havde givet i Lille Vi. De skulle nyde besiddelsen uden leje eller afgifter. ⁽⁹⁾ (Bilag 3).

1499 opføres Jes Thomsen til skat og overbede for 2 gårde i Loftlund, for hvilke han betaler 2 rhinske gylden. ⁽³⁾

Omkring Jes Thomsen dannede der sig forskellige sagn - frømtl. vandringsagn. Således skulle han have reddet kong Hans's liv under togtet til Ditmarsken i året 1500. Kongens hest blev skudt væk under ham, Jes Thomsen overlod kongen sin egen hest og lod sig slæbe efter, hængende i hestens hale. De nåede færgen over Ejderen, men blev opdaget, en pige underrettede Jes Thomsen, der søgte at fremskynde overfarten. Færgekarlene ville føre færgen tilbage til flodens sydside, men blev stukket ned af Jes Thomsen, der senere skulle have ægtet den unge pige.

En anden beretning går ud på, at han har været kusk hos kongen. i den anledning kunne måske en afgørelse af Chr. IV være af interesse. Nis Boysen og Hans Thomsen havde klaget over, at der blev pålagt dem ægt, hvilket de mente stred mod deres privilegier. I det kongelige svar hedder det, at de er fri for al kørsel, som husfogeden i Flensborg eller andre måtte forlange, alene undtaget at kongelig majestæt rejser, så skal de efter skik og brug opvarte med deres vogn.

Børn:

1. Boy Jessen. v. B IV 1.

2. Hans Jessen. v. B IV 2.

B IV 2. BOY JESSEN (IV - 618).

Boy Jessen overtog den sydlige af faderens gårde i Kollund, stamgården, medens Hans Jessen fik den nordlige, den senest tilkøbte gård. Boy Jessen var herredsfoged i Vis herred ligesom faderen og nævnes som sådan 18. marts 1540 i et tingsvinde fra Vis herredsting angående et markskel mellem Marie sogn og Harreslev i Marieskoven.

Børn:

1. Jes Boysen v. B V 1.

2. Mette Boyesdatter. (IV - 309).

Mette Boyesdatter blev gift med Asmus Jepsen (IV - 308), Oldemorstoft. Se afsnittet: "Oldemorstoft-slægten".

Der skal have været flere børn, mest døtre.

(34)
B V 1 JES BOYSEN.

Jes Boysen overtog faderens gård i Kollund og hans embede som herredsfoged i Vis herred. Han fik privilegierne bekræftet 11. marts 1572. I Flensborg amtsregnskabers "Geldhebungsregister" fra 1605⁽¹²⁾ står

han til en afgift af 3 mark. Han betaler endvidere 1 mark og 8 sk. for sin gård i Ellund.

Jes Boysen var gift med Anna Nisdatter, født ca. 1520 på Hajstrupgård, død 1601 i Kollund. Hun var datter af herredsfoged Nis Henriksen (IV - 608) og Ellen (IV - 609). Se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård".

Børn:

1. P e t e r B o y s e n . v. B V I 1.

2. N i s B o y s e n .

Nis Boysen var skipper i Flensborg, han døde d. 25. febr. 1601. (Reinhusen).

3. H i n d r i c h B o y s e n (?).⁽²¹⁾

En søn af Jes Boysen var frmtl. Hindrich Boysen, birkefoged i Løgumkloster birk fra 1593 til 1621.

Han var født ca. 1550 og havde en gård i Løgumkloster (ifølge jordebogen fra 1609). Han nævnes som sandemand i 1581.

Til forskel fra nedennævnte Hindrich Boysen kaldes han Hindrich Boysen "de olde".

Børn:

- a. Nis Boysen, gårdmand i Løgumkloster. Gift med Sidsel Lorentsdatter. Han søgte i 1621 at blive faderens efterfølger som birkefoged, men fik afslag.

Børn:

- aa. Lorents Boysen, gårdmand i Løgumkloster.

Gift 1. gang med N.N. Vilhelmsdatter, datter af amtsskriver Vilhelm Nissen.

Gift 2. gang (ca. 1650) med Magdalene Bruun, datter af sognepræst i Nr. Løgum - Løgumkloster, Christian Bruun, og Sara Boysen, født ca. 1620/30 i Løgumkloster, død d. 24. april 1697 i Bevtoft.

Magdalene Bruun blev 2. gang gift med Jørgen Boysen d. 5. juni 1661. Han var født d. 30. nov. 1631 i Øsby og døde d. 3. juni 1704 i Bevtoft. Sognepræst i Bevtoft - Tislund fra 1658 til 1704, søn af Jacob Philipsen Boysen, diakon i Øsby, og Kirstine Pedersdatter.

- b. Hindrich Boysen (d.y.). Han havde i 1607 to hele kåd i Løgumkloster (jordebogen).
 Gift med Maren, enke efter N.N. Bruun, og moder til Cristian Bruun, sognepræst i Nr. Løgum - Løgumkloster.
- c. Anna Boysen (?). Gift med husfoged i Løgumkloster, Ulrich Zitscher.

Børn:

- aa. Ulrich Zitscher, kgl. herold, død 1670 i København.
 Han fæstede i 1644 en gård i Løgumkloster. 1650/51 fæstede han Anders Nissens halvbol i Asset (Se "Familien Iversen - Andersen - Matthiesen i Asst, Bøgvad og Lysholm" s. 51).
 Gift med Sara Bruun, datter af sognepræst Christian Bruun (v.s.) og Sara Boysen.
- d. Peter Hindrichsen eller Boysen. Nævnt d. 1. juni 1633 som arving efter Maren, enke efter Hindrich Boysen d.y. Omtales ved den lejlighed som broder til præsten Christian Bruun.
- e. Elisabeth, gift med Peter Wind, møller i Løgumkloster.

B VI 1.

PETER BOYSEN.

Peter Boysen overtog gården i Kollund efter faderen og fik privilegierne bekræftet d. 3. okt. 1610.

Ifølge Flensborg amtsregnskaber 1619/20, hvor han betegnes som "frymann", er den årlige pengeafgift sat op fra 3 mark til 4 mark 8 sk. Endvidere betaler han for fiskeriet på Elbækken 1 ort 12 sk.

Ligesom faderen har han også gården i Ellund. Afgiften er her sat op fra 1 $\frac{1}{2}$ mark til 2 mark. ⁽¹²⁾

Peter Boysen blev d. 26. juni 1601 gift med Marina.

Børn: (11)

1. Boy Petersen (Boysen).

Boy Petersen eller Boysen skal først have været bonde i Sillerup, derefter gæstgiver i Flensborg. Han førte 1656 - 68 proces med sine søskende om et hus i Flensborg.

2. Nis Boysen.

Nis Boysen overtog gården i Kollund og fik privilegierne bekræftet 1647 af Chr. IV. og 1648 af Frederik III.

Nis Boysen var gift med Cathrine Holst, en datter af amtsskriver Johan Holst i Flensborg.

Børn: (31)

- a. Peter Boysen, født ca. 1660, død ca. 1698. Efter lodtrækning med broderen Johan, overtog han fædrenegården.
Gift d. 12. juni 1681 i Bov med Anna Lucia, datter af husfoged i Gråsten, Lorentz Thielsen. Hun blev anden gang gift med Esantz Albrecht Knöcher (Knöster), forhenværende brandenburgisk regimentskvartermester, d. 7. febr. 1699. (2^h)
- b. Johann Boysen, født 1665 og gift med Christine Petersen.
Foged i det slesvigske domkapitelfogderi Gammelby i Angel.

3. C l a u s B o y s e n .

Claus Boysen var foged på Kolmos ved Gråsten.

4. D a t t e r N . N .

En datter var gift med Lorenz Lorenzen i Flensborg.

5. D a t t e r N . N .

En datter var gift med Ketel Boysen i Flensborg.

6. D a t t e r N . N .

En datter var gift med Thomas Siverts i Flensborg.

7. A n n a B o y s e n .

Anna Boysen var gift med Hans Thomsen på nabogården, v.i.

(Fortsmættelse fra side 222).

B IV 2. H A N S J E S S E N .

Hans Jessen overtog den nordligste af de to frigårde i Kollund. Han nævnes 1564 i en fortegnelse over adel og frimænd. ("Verteekenss der vom Adel vnnd Frislüde, so Im Ampte und Lehne Flensborg thom Dele geseten vnnde wanhaftig". (13)

Søn:

1. T h o m a s H a n s e n . v . B V .

B V . T H O M A S H A N S E N .

Thomas Hansen fik privilegierne bekræftet d. 11. marts 1572 og d. 3. okt. 1610.

På hans tid brændte gården.

Søn:

1. H a n s T h o m s e n. v. B VI.

B VI. HANS THOMSEN.

Hans Thomsen fik 1647 og 1648 privilegierne bekræftet sammen med svogeren Nis Boysen på den anden frigård. Hans Thomsen er død før 1663. Han blev før 1628 gift med sin slægtning Anna Boysen, datter af Peter Boysen og Marine på den sydlige frigård i Kollund.

Børn:

1. T h o m a s H a n s e n. v. B VII.

2. A n n a H a n s d a t t e r.

Gift 1. gang 1663 med Lorentz Hinrichsen, der døde ca. 1666. Han var søn af Hinrich Lorentzen, født 1596, død 1647, "pensioner" på Krage-
lund 1631, tolder, "rechensmann" og kromand i Bov, og Cathrine Nis-
datter. Lorentz Hinrichsen døde i 1647. (29)

Gift 2. gang med Söncke Carstensen, borger i Flensborg.

Børn (af andet ægteskab):

a. Lorentz Sönnicksen, købmand i Flensborg.

Gift 1692 med Anna Hinrichsen, datter af Hans Hinrichsen, tolder i Bov, og Cathrine Lorentzdatter. Anna var søster til Lenz Hinrichsen (v.i.).

b. Carsten Sönnicksen, købmand i Flensborg. Gift 1695 med Cathrine Hinrichsen, søster til Lorentz Sönnicksens hustru, Anna Hinrichsen.

B VII. THOMAS HANSEN. (35)

Thomas Hansen blev født ca. 1630 og døde ca. 1681.

Han blev trinitatissøndag 1664 i Ladelund gift med Mette Hoyer. Hun var født ca. 1640 og døde ca. 1698, datter af sognepræst i Ladelund, Christian Hoyer, og Ingeborg Carlsen.

Mette Hoyer blev anden gang gift med den ovenfor nævnte Frantz Albrecht Knöcher, tidl. brandenburgisk regimentskvartermester og herredsfoged i Slogs herred 1684 - 1689.

Han blev 2. gang gift i Bov d. 7. febr. 1699 med Anna Lucia, enke efter Peter Boysen på den sydlige frigård i Kollund (v.s.) og datter af husfoged på Gråsten, Lorentz Thielsen. Anna Lucia døde i Kollund d. 1744 og begravedes 4. søndag i advent, 78 år og 3 dage gammel, hun var altså født ca. 1666.

Børn:

1. Anna Thomasdatter.

Anna Thomasdatter blev født i 1665 og døde i 1671.

2. Anna Margrethe Thomasdatter.

Anna Margrethe Thomasdatter blev født i 1666 i Kollund og døde 1737 i Holm i Øster Højst sogn, hun blev begravet d. 6. juni.

Hun blev d. 12. juni 1688 i Højst gift med Hans Petersen Holmer, holsmand i Holm og sognefoged for såvel undersätterne under Tønder amt, som for dem under Solvig. Han var tillige sandemand.

Han blev født i Holm i 1634 og døbt som Reminiscere (2. marts). Han døde i 1705 og begravedes d. 4. juni. Han var søn af Peter Hansen Holmer i Holm.

Det var Hans Petersen Holmers andet ægteskab. Han var d. 24. juni 1675 i Højst blevet gift med Anne Martensdatter. (30)

I hans første ægteskab var født sønnen Peter Holmer i 1676 "umb Hittag" mellem midfaste og 2. marts.

Børn:

a. Thomas Holmer, født 1689 og døbt tirsdagen efter "Festus Domini". (Skal frøtl. være Fest. ascensionis Domini - kristihimmelfartsdag).

"Patrini: Her Joachim Engel, Pastor zu Braderup, Lorentz Schanichsen aus Flensburg und meine Liebste."

b. Frantz Albrecht Holmer, født 1692, døbt d. 14. dec.

"Patrini: Her Frantz Albrecht Köcher, Bgo Nic. B. et Lorentz Petersen und An Chrestensdchter aus Hschhold."

Frantz Albrecht Holmer døde i 1733 og blev d. 17. okt. begravet. Han var holsmand i Holm og sognefoged som faderen. Han synes at have været ugift. Efter hans død blev gården overtaget af svogeren Johannes Ewald.

c. Mett Holmer (tvilling), født 1692, døbt d. 22. sept.

"Patrini: Frau Botilla Dorthe Schultzin aus Tundern, Anne Tames Tochter aus Collund und Johannes Prætorius."

d. An Holmer (tvilling), født 1694, døbt d. 22. sept.

"Patrini: An Dorthe, Fraulein aus Bulderup, An Chrestens Tochter aus Osterhoist und Peter Nissen aus Holm".

Død d. 13. 1765 i G. Højst.

Gift med holsmand Rasmus Petersen Heegaard, G. Højst, født 1691 i G. Højst, død d. 27. aug. 1763 sst. Søn af holsmand Peter Heegaard og Mett.

e. An Marie Holmer, født 1697, døbt Festum annuntiationis Mar-
 rim (25. marts).

"Patrini: H. Matthias Fries, Pastor zu Brede, in dessen Stel-
 le aber sein Bruder, Mons. Erich Fries vertreten, Jfr. Cecilia
 Fries aus Abel und Ingeborg Tomst. aus Collund."

Død d. 14. aug. 1764.

Gift d. 6. juli 1724 i Ø. Højst med Johannes Ewald, søn af
 sognepræst Nicolaus Ewald og Magdalene Prætorius, født i Ø.
 Højst d. 26. juli 1702, død i Holm d. 12. febr. 1767.

Han efterfulgte svogeren Frantz Albrecht Holmer som bolsmand
 og sognefoged i Holm, hvor han nævnes på gården i 1739. (23)

Børn:

aa. Mette Ewald, født d. 2. maj 1725 i Ø. Højst.

Gift med Ewald Wolff, Busholm, Højst sogn.

bb. Anna Margretha Ewald, født 1727 i Ø. Højst, død d. 25.
 sept. Død 1744..

cc. Nicolai Ewald, født 1730 i Ø. Højst, døbt d. 21. dec.
 Død 1731 i Ø. Højst, begravet d. 13. marts.

dd. Nicolai Ewald, født 1732 i Ø. Højst, døbt d. 19. marts.
 Død 1733 i Ø. Højst.

ee. Catharina Dorothea Ewald, født d. 6. juni 1734 i Øster
 Højst. Død sst. i 1735, begravet d. 31. maj.

ff. Mette Christine Ewald, født 1736 i Ø. Højst, døbt Dom.
 3. p. Epiph. Død i Holm d. 2. juli 1764.

Gift d. 5. juni 1755 i Ø. Højst med Thomas Donichsen,
 bolsmand og sognefoged i Holm efter svigerfaderen.

Han var født ca. 1724 i Valsbøl, søn af Bonnich Thomsen
 og Maren, født Christiansen. Død i Holm d. 8. marts 1781,
 57 år og 5 uger gammel.

Thomas Bonnichsen var anden gang gift d. 10. dec. 1764
 med Metta, datter af bolsmand Hinrich Nissen Hoekerup og
 Kiesten i Holm.

I første ægteskab fødtes sønnen Bahne Thomsen, gift med
 Ester. Bahne Thomsen var bolsmand og sognefoged efter
 faderen og nævnes 1760. Endvidere datteren Anna Marie.

I andet ægteskab fødtes: Matthias, Thomas, Nicolai, Hinrich og Haren.

f. Ingeborg Holmer, født 1700 i Holm, døbt 8. søndag efter trinitatis (1. aug.).

"Patrini: Met Kirstin, Lindschaumühle, Nis Petersens Tochter aus Holm und Sønneke Lorentzen aus Ladelund."

Død i Sottrup, Bylderup sogn, i 1741, begravet 9. søndag efter trinitatis (29. juli).

Gift d. 19. juni 1726 med Clemens Rasmussen (Nissen), født 1706 i Sottrup, døbt 1. søndag efter nytårsdag (4. jan.). Død d. 23. febr. 1768 i Burkal hos broderen, degnen Paul Asmussen i Burkal. Clemens Rasmussen var søn af Rasmus Hansen (Schmidt) og Mette Cathrine Nissen. Han var bolsmand i Sottrup, Bylderup sogn.

I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård", Clement Nissen, IV bd. A, s. 142.

g. Christian Holmer, født 1703 i Holm, døbt torsdag efter 15. søndag efter trinitatis (20. sept.).

"Patrini: H. Carl Højer, pastor zu Ladelund, Matthias Fries, SS theol. studiosus et Maria Lauses aus Collund.

Død sindssyg (wahnwitzig) i Holm d. 25. april 1765. Han døde pludselig i et "slag".

3. A n n a T h o m a s d a t t e r.

Anna Thomasdatter blev født 1671 i Kollund. Hun døde i Tinglev.

Hun blev d. 11. okt. 1713 i Tinglev gift med bolsmand og sognefoged Christen Petersen.

Han var en formuende mand, der lånte penge ud, således til Nicolay Nissen og Matthias Iversen i Lysholm. De pantsatte jord til ham (IV. Bd. A, s. 156.)

Chresten Petersen var første gang gift med Maria N.N., der døde i Tinglev d. 29. dec. 1711. I dette ægteskab fødtes sønnen Peter Christensen, der overtog faderens gård og dennes sognefogedembede, samt Thomas Christensen, der var født i Tinglev d. 9. jan. 1710 og døde i Bolderslev d. 4. dec. 1760. Han var gift med Maria Cathrine, datter af ridefoged Lorentz Andersen Holm. Med hende overtog han Bolderslev frigård. 1753 opførte han Stenbjerg kro på Urnehoved. Enken solgte 1768 frigården.

I ægteskabet med Anna fødtes datteren:

a. Maria (Christensdatter), født d. 5. maj 1713.

4. Ingeborg Thomasdatter.

Ingeborg Thomasdatter blev født i Kollund i 1674 og døbt d. 12. dec. Hun døde i Stenneskær i Felsted sogn i 1758 og blev d. 5. okt. begravet.

D. 10. febr. 1698 blev hun i Felsted gift med Johan Sønnichsen, der var bolsmand på Stenneskær. Han var født ca. 1664 på Stenneskær og døde sst. i 1743, begravet d. 14. jan.

Johan Sønnichsen var 1. gang gift i Felsted d. 17. søndag efter trinitatis 1692 med Ingeborg Nisdatter. Hun var datter af gården. (bolsmand) Nis Jepsen i Rinkenæs. Hun var født ca. 1668 i Rinkenæs og døde på Stenneskær i 1695, begravet 17. søndag efter trinitatis.

Johan Sønnichsen var søn af Christian Sønnichsen (død 1695), Stenneskær, og Abel.

En søster til Johan Sønnichsen, Anne Marie (1662 - 1722), var gift med bolsmand Rasmus Taysen (1644 - 1714), Skovhøl. Deres søn, Christian Taysen, blev gift med Dorthe Thomasdatter, søster til Ingeborg Thomasdatter. (v.i.).

Barn født i Johan Sønnichsens første ægteskab:

a. Christian Sønnichsen, født 1693 på Stenneskær og døbt d. 20. søndag efter trinitatis. Han døde sst. d. 10. febr. 1768.

D. 2. okt. 1733 blev han i Felsted gift med Cathrine Dorothea Fries, der var født på frigården Hovgård i Hoptrup sogn i 1711 og døbt d. 18. marts. Hun var datter af Erich Fries og Anna Hedvig. Hun døde på Stenneskær d. 3. marts 1775.

Børn: aa. Johan Sønnichsen, født på Stenneskær d. 20. juni 1734. Død sst. d. 14. jan. 1763. (23)

bb. Erich Sønnichsen, født 1737, døbt Dom. Cantate. Fødtl. død ung.

cc. Ingeburg Sønnichsen, født 1738, døbt d. 16. søndag efter trinitat.

dd. Anne Hedvig Sønnichsen, født i 1741, døbt Fest. Trinitat. Død som barn.

ee. Abel Cathrine Sønnichsen, født i 1744, døbt Dom. Quasimodogen. Død d. 4. maj 1815 på Stenneskær.

Hun blev d. 21. sept. 1764 i Felsted gift med Nis Nissen. Han overtog Stenneskær og blev senere sandemand.

Han var søn af Hans Nissen i Høkkerup og Boeld, født Fester-
sen fra Hostrup. Hans Nissen fik tilnavnet Sønnichsen efter ho-
nen. Han døde på Stenneskær d. 10. juli 1802.

Han efterlod sig to sønner, Christian, der overtog Stenneskær,
og Hans Sønnichsen. Samt fem døtre, Botilla, Cathrine, Dorte,
Marie Hedvig og Ingeburg Kiestin. Af dem blev Marie Hedvig d.
19. aug. 1799 gift med Christian Taysen, Skovhøl. (v.i.)

ff. Christian Sønnichsen, født d. 29. sept. 1749. Død som barn.

ee. Mette Dorte Sønnichsen. Gift d. 16. april 1785 i Felsted
med bolsmand og gæstgiver Peter Hinrichsen i Klipleve, søn af
bolsmand Hans Hinrichsen i Høkkerup og Botilla, født Petersen,
fra Hostrup.

Børn født i ægteskab med Ingeborg Thomasdatter:

b. Ingeborg Sønnichsen, født 1700 på Stenneskær, døbt d. 8. april
og død d. 4. april 1767 på Krusmølle, Felsted sogn.

Gift 1. gang i Felsted d. 30. sept. 1717 med Johan Sønnichsen
eller Bahnsen, møller på Krusmølle. Han var født der ca. 1688
og døde sst. d. 26. maj 1738. Han var søn Sønnich Johansen el-
ler Bahnsen, møller i Braderup og på Krusmølle, og Magdalene
Jørgensdatter, født på Krusmølle, datter af møller Jørgen Jør-
gensen.

Gift 2. gang d. 14. okt. 1740 med Claus Asmussen. Han overtog
Krusmølle og døde der d. 4. april 1767.

Børn: (25)

aa. Mallene (Magdalene) Sønnichsen, født i 1718 på Krusmølle,
døbt d. 26. dec. Død i Aabenraa d. 23. juli 1785.

Gift i Aabenraa d. 12. jan. 1741 med skovfoged for Jørgens-
gård skov, Hans Hinrich Wohlgechagen, der døde d. 6. jan.
1772 i Aabenraa, 59 år gammel.

bb. Ingeborg Sønnichsen, født 1720 på Krusmølle, døbt d. 2. juni
død i Aabenraa d. 13. april 1778.

Gift i Aabenraa d. 21. nov. 1743 med Jørgen Iversen Hart-
vigsen, der frmtl. var skipper. Han druknede før d. 29.
marts 1764.

cc. Mette Marie Sønnichsen, født 1722 på Krusmølle, døbt d. 17.
maj. Død i Aabenraa d. 26. april 1781.

Gift i Aabenraa d. 3. jan. 1744 med skoleholder Matthias
Jørgensen, der døde i Aabenraa d. 20. dec. 1784, 70 år gammel.

- dd. Cathrin Dorthie Sønnichsen, født 1723 på Krusmølle, døbt d. 17. okt. Dod sst. i 1725, begravet d. 25. febr.
- ee. Abel (Catharina) Sønnichsen, født 1725 på Krusmølle, døbt d. 28. okt. Dod Gallehus, Hjordkær sogn, d. 2. dec. 1765. Gift d. 1. juli 1750 i Hjordkær med skovfoged Jep Boysen, Gallehus. Født der i 1717, døbt d. 25. juli. Dod sst. d. 17. juni 1782.
- ff. Anna Christina Sønnichsen, født 1723 på Krusmølle, dod 17-36, begravet d. 6. maj.
- gg. Helena Sønnichsen, født d. 20. febr. 1729 på Krusmølle. Dod efter 1799. Gift med Nis Boysen, daglejer i Aabenraa (nævnt der d. 18. febr. 1775). Han var født på Gallehus i 1722 og døbt d. 11. okt. Son af kromand på Gallehus. Bosat i Aabenraa.
- hh. Anna Dorothea Sønnichsen, født d. 16. jan. 1733 på Krusmølle. Dod d. 20. jan. 1823 i Nybøl, Hjordkær sogn. Gift d. 31. okt. 1759 i Hjordkær med Poul Jørgensen (Callesen), gårdmand i Nybøl, født i Nybøl i 1726, døbt d. 5. april. Dod sst. d. 5. april 1810. Han var søn af Jørgen Jensen (også kaldet Callesen) og Adelheid Rønnav.
- ii. Sønnich Sønnichsen, født d. 31. dec. 1734 på Krusmølle, dod sst. d. 14. okt. 1780. Møller på Krusmølle efter faderen. gift i Felsted d. 6. juli 1759 med Cathrine (Trinik) Henningsen, født i Rinkenæs sogn i 1734, døbt d. 22. sept, dod på Krusmølle d. 26. april 1779. Hun var datter af Henning Petersen og Sophie, født Jensen.
- c. Thomas Sønnichsen, født 1699 på Stenneskær, døbt Esto mihi, frøtl. dod som barn.
- d. Nette Sønnichsen, født på Stenneskær i 1702, døbt d. 23. april. Dod på Braderup mølle d. 17. dec. 1751. Gift i Braderup ?, trolovet i Felsted d. 5. juli 1722 med Jørgen Sønnichsen, møller på Braderup mølle, født ca. 1695. Dod i Braderup d. 17. dec. 1751.

Dørn:

- aa. Sønnich Sønnichsen, frmtl. født på Braderup mølle ca. 1723, Død der d. 30. 11. 1798.
 Gift i Braderup d. 14. sept. 1754 med Margrethe Hedevig Jacobsen, der frmtl. var født i Brede ca. 1724, datter af møller i Brede Jacob Petersen og Maren, født Hansdatter Kramer. Margrethe Hedevig døde i Braderup d. 16. april 1770.
- bb. Ingeborg Sønnichsen. Frmtl. født i Braderup.
 Gift 1. gang med Bendix Kamphøener, arveforpagter af Hellevad vandmølle. Herredsfoged i Rise og Sdr. Rangstrup herred. Død i maj 1762.
 Gift 2. gang med møller Hans Ludolfsen.
- cc. Magdalene Dothea Sønnichsen, født ca 1730, død på Brede mølle d. 2. april 1769.
 Trolovet i Brede d. 16. maj 1749 med Hans Christian Jacobsen, møller i Brede, født ca. 1726 (Brede), død sst. d. 1. sept. 1776. Han var søn af møller i Brede Jacob Petersen og Maren, født Hansdatter Kramer
- dd. Netta Maria Sønnichsen, født ca. 1733 på Braderup mølle, død på Nylands mølle i Emmerlev sogn i 1774, begravet d. 27. jan.
 Gift i Braderup d. 16. dec. 1758 med møller på Nyland mølle Thim Jensen, født på Nyland mølle i 1732, døbt d. 16. marts, død sst. i 1781, begravet d. 28. maj. Han var søn af Jens Møller.
- ee. Abel Christina Sønnichsen, født ca. 1738 på Braderup mølle, død på Nylands mølle i 1811, begravet d. 16. sept.-
 Gift i Braderup d. 12. okt. 1765 med møller og kniplingshandler Hans Jensen (Møller), født på Nylands mølle i 1740, døbt d. 8. nov.. Død 1777 i Sdr. Sejerslev, Emmerlev sogn, begravet d. 17. febr.. Han var broder til ovennævnte Thim Jensen.
- d. Abel Cathrine (Offel) Sønnichsen, født 1704 i Stenneskær, døbt 7. søndag efter trinitatis., død i Kolstrup d. 2. jan. 1784.
 Gift 1. gang i 1736 med Hans Nissen, gårdmand i Kolstrup.
 Gift 2. gang 1741 med skipper i Kolstrup Jacob Rasmussen From, født 1707 i Hoptrup, søn af Rasmus Thomsen From og Magdalene,

datter af Peter Hansen, Djernæs.

I sidste ægteskab fødtes datteren Abel From.

- g. Thomas Sønnichsen, født 1713 i Stenneskær, døbt d. 2. søndag efter helligtrekonger. Død på Hajstrupgård d. 18. okt. 1787. Han var først "pensionær" på Kegnæsgård, senere (1754) overtog han Hajstrupgård.

Gift med Margrethe Christine Böhl, født 1721 i Flensborg, død d. 2. juli 1793 på Hajstrupgård. Hun var datter af møller Thomas Böhl i Flensborg og Maria Kühl fra Skavlund mølle i Nr. Haksted sogn.

Børn: (26)

- aa. Ingeborg Sønnichsen, født på Kegnæsgård i 1744, døbt d. 8. maj (Lysabbild).
Gift med møller Wessel Böhl på Gottorp vandmølle.
- bb. Maria Sønnichsen, født på Kegnæsgård i 1748, døbt d. 23. dec. (Lysabbild). Død i Braderup d. 15. dec. 1800.
Gift d. 25. juni 1784 i Bylderup med møller Jørgen Sønnichsen, Braderup, der var født i Braderup d. 15. marts 1760 og døde sst. d. 18. juni 1800. Han var søn af møller i Braderup, Jørgen Sønnichsen, og Metta Sønnichsen fra Stenneskær. (v.s.).
- cc. Thomas Sønnichsen, født i 1746 og døbt d. 21. jan. (Lysabbild). Død på Hajstrupgård d. 21. jan. 1830, 84 år gammel.
Gift d. 7. sept. 1787 med Ingeborg Sønnichsen fra Jyndevad mølle, datter af Thomas's fætter, Johan Sønnichsen. Ingeborg døde på Hajstrupgård d. 28. febr. 1827.
- dd. Johann Sønnichsen, født 1751 på Kegnæsgård, døbt d. 3. marts (Lysabbild). Død på Hajstrupgård d. 27. marts 1786.
Gift med Maria Kühl, stiftatter af Johan Sønnichsen, Jyndevad mølle.
Johann Sønnichsen var en tid arveforpagter af Jyndevad mølle, men flyttede senere tilbage til Hajstrupgård.

5. Marine (Maria) Thomasdatter.

Marine Thomasdatter blev født i Kollund i 1677 og døbt d. 16. maj. Hun blev gift med Lenz Hinrichsen, der var født 1672 i Bov og døbt d. 8. april.

Han var søn af Hans Hinrichsen (død 1692), tolder, kromand og "rechensmand" (sognefoged) i Bov og Christine Lorentsdatter (Hinrichsen).

Lenz Hinrichsen overtog frigården i Kollund efter faderen.

Børn:

- a. Franz Albrecht Hinrichsen, født i Kollund d. 11. juli 1705, død sst. d. 12. juni 1779.

Gift i Bov d. 3. marts 1740 med Marine Jessen, født i Bov i 1712, døbt d. 11. jan., død i Kollund d. 3. aug. 1767. Hun var datter af sognepræst i Bov, Daniel Jessen, og Maria, født Wesseling (Wessel).

Franz Albrecht Hinrichsen var gårdmand på den nordlige frigård i Kollund.

Børn:

- aa. Lenz Hinrichsen, født 1742 i Kollund, døbt d. 13. marts. Død d. 21. febr. 1803 sst.

Gift d. 6. dec. 1782 med Botilla Hinrichsen, Kollund, datter af bolsmand Peter Hinrichsen og Gunder Cathrine, født d. 12. febr. 1765, død d. 29. dec. 1853, 88 $\frac{1}{2}$ år gammel.

- bb. Daniel Hinrichsen, født i Kollund d. 23. febr. 1746. Død i Ø. Terp, Bedsted sogn, d. 16. marts 1787. Bolsmand i Ø. Terp.

Gift i Bedsted d. 4. nov. 1773 med Anna Jepsdatter, født i Ø. Terp i 1749, døbt 2. søndag i advent, død sst. d. 28. april 1827.

- cc. Maria Hinrichsen, født i 1749 i Kollund, døbt 3. påskedag (d. 8. april). Død i Skovbøl, Felsted sogn, d. 5. april 1798.

Gift d. 31. marts 1780 i Felsted med Christian Taysen, bolsmand i Skovbøl, søn af Rasmus (Asmus) Taysen. (Inscopulation).

Christian Taysen var 2. gang gift d. 19. aug. 1799 med Maria Hedvig Nissen (Sønnichsen). Han døde d. 21. dec. 1808. (v.i.)

6. D o r t h e T h o m a s d a t t e r .

Dorthe Thomasdatter blev født i Kollund i 1697 og døde i Skovbøl i Felsted sogn i

Hun blev 1. gang gift d. 11. aug. 1712 i Felsted med Christian Taysen, bolsmand i Skovbøl, født ca. , død d. 4. juli 1725. Han omkom ved en "ulykkelig hændelse i Østersøen" (Kirkebogen).

Han var søn af bolsmand i Skovbøl, Rasmus Taysen (1644 - 1714), og Anne Marie (1626 - 1722), datter af Christian Sønnichsen, Stenneskær, og Abel.

Sammen med Christian Sønnichsen omkom en broder til ham i 1725 på Østersøen.

Dorthe blev 2. gang gift d. 29. nov. 1729 med Peter Hansen fra Tunbøl i Felsted sogn. (27)

Børn:

a. Rasmus Taysen, født 1713, døbt d. 2. søndag i advent. Død i Skovbøl d. 6. nov. 1795, 80 år og 5 uger gammel.

Han overtog gården efter faderen, han var sandemand og 8-mand.

"En flittig mand og en god husbond." (Kirkebogen).

Gift d. 28. okt. 1746 med Ann Marie, datter af bolsmand

Hans Jepsen i Rinckenæs og Ann, født Lassen, fra Hønsnap.

Ann døde d. 9. nov. 1789, 60 år, 12 uger og 1 dag gammel.

I ægteskabet fødtes 10 børn, 5 sønner og 5 døtre. Ved forældrenes død var 4 sønner og 2 døtre i live.

Børn:

aa. Mette Dorothea Taysen, født i 1747, døbt 21. søndag efter trinitatis.

bb. Christian Taysen, født i Skovbøl d. 29 sept. 1749., død sst. d. 21. dec. 1808. Han overtog gården efter faderen og var sandemand som denne.

Gift 1. gang d. 31. marts 1780 i Felsted med Marie Hinrichsen, født 1749 i Kollund, døbt 3. påskedag (8. april), død i Skovbøl d. 5. april 1798. Han var datter af Lenz Hinrichsen i Kollund og Marine Thomasdtr. (v.s.).

Gift 2. gang d. 19. aug. 1799 i Felsted med Marie Hedevig Sønnichsen (Nissen) fra Stenneskær, datter af bolsmand Nis Nissen (Sønnichsen), Stenneskær, og Abel Cathrine Sønnichsen. (v.s.)

Marie Hedevig døde i Skovbøl d. 26. april 1807.

Børn, født i 1. ægteskab:

aaa. Anna Maria Taysen, født d. 21. april 1781.

Faddere: Mette Jepsen i Rinkenæs, Lenz Hinrichsen, Kollund, Botilla Hinrichsen, Kollund.

bbb. Franz Albrecht Taysen, født d. 24. sept. 1782.

Faddere: Daniel Hinrichsen, Terp, Hans Thaysen, Flensborg, Mett Dorthe Sønnichsen, Stenneskær.

Frmtl. død som barn.

ccc. Anne Marie Taysen, født d. 14. maj 1784.

Faddere: Ann Dorthe Hinrichsen, Hokkerup, Hans Jepsen, Rinkenæs, Bothilla Nissen, Stenneskær.

ddd. Asmus Taysen, født d. 17. nov. 1786.

Faddere: Asmus Taysen, Skovbøl, Christian Sønnichsen, Stenneskær, Mett Cathrin Hinrichsen, Kollund.

eee. Frantz Albrecht Taysen, født d. 2. febr. 1788.

Faddere: Lentz Hinrichsen, Kollund, Asmus Taysen, Skovbøl, Margrethe Petersen, Felsted.

Gift d. 28. marts 1818 i Felsted med Charlotte Wulff, datter af Samuel Wulff, fordum skoleholder i Smørum på Sjælland, og Sophie Magdalene, født Møller.

fff. Asmus Taysen, født d. 30. aug. 1789.

Faddere: Asmus Taysen, Skovbøl, Jørgen Asmussen, Hønnap, Cathrin Dorthe Sønnichsen, Stenneskær.

ggg. Asmus Taysen, født d. 21. aug. 1791.

Faddere: Hans Taysen Flensborg, Hinrich Hinrichsen, Kollund, Marie Johannsen, Felsted.

Børn, født i 2. ægteskab:

hhh. Abel Cathrine Taysen, født d. 28. april 1802.

Gift d. 29. sept. 1826 i Felsted med Jacob Friedrich Fries, født på Felsbækgård d. 14. juni 1794, søn af Henrich Fries og Margrethe Dorothea Henningsen.

Død i Nybøl, Hjordkær sogn, d. 29. april 1866.

Gårdmand i Nybøl.

iii. Nicolai Christian Taysen, født d. 5. jan. 1804. Død

i Nybøl, Hjordkær sogn, d. 7. juni 1866.

Gift d. 3. juli 1831 med Metta Nissen, datter af gårdmand i Nybøl, Jes Nissen, og Adelheid Christensen fra Søderup, Hjordkær sogn.

Børn: 1. Jes Nissen Taysen, født d. 21. april 1832.
 2. Maria Hedevig Taysen, født d. 5. nov. 1834.
 3. Christian Taysen, født d. 20. nov. 1837.
 4. Johann Taysen, født d. 14. aug. 1839.
 5. Nicolai Adolf Taysen, født d. 30. okt. 1841.
 6. Peter Taysen, født d. 10. dec. 1843.
 7. Asmus (Rasmus) Taysen, født d. 1. jan. 1849.

jjj. Thomas Taysen, født d. 8. marts 1806.

kkk. Anna Hedevig Taysen, født d. 10. marts 1808.

cc. Anna Dorthea Taysen, født d. 5 april 1752.

Faddere: Anna Dorothea Taysen i Flensborg, Helene Sønnichsen fra Krusmølle, Johann Sønnichsen, Stenneskær.

Gift med bolsmand Jep Andres Hinrichsen, Høkkerup.

dd. Hans Taysen, født 1755. Frmtl. bosat i Flensborg.

ee. Thomas Taysen, født 1758, døbt 18. søndag efter trinitatis.

Faddere: Thomas Taysen, Flensborg, Hans Hansen Korff junior, og Peter Henningsen fra Rinkeæs.

ff. Mett Marie Taysen. Gift med Jørgen Asmussen i Høkkerup.

b. Thomas Taysen, født 1717, døbt 2. juledag.

Frmtl. bosat i Flensborg (jfr. ovenfor ee. (faddere)).

Frmtl. gift med Anna Dorothea (jfr. ovenfor cc. (fadder)).

Bilag 1

DANMARKS BREVE FRA MIDDELALDEREN

2. Række, 3. Bind (1479 - 1488)

Jes Thomsen, Kollund - Boy Jensen IV - 1236

Okt. 9. Jes Tamsenn herdesfaget in Wys herde, Otte Walstrop knapen unde amptman tho Vlensborch unde gemenen herdeslude in Wys herde. Vor uns in de 4 dingstocke hefft de beschedene Boye Jensen to Kolunt Bo karspels vorkofft unde vorschotet deme ersamen Las Petersen tho Norder Smedebw syn erue benomlichen 2 ottinck holtes bolegen twysschen Jes Tamsen synem holte Kalundt grundt, dartho 4 ottingk jor dt uppe Smedebw velthmarcke, des he syne rechte erue unde gudt tho Kalundth genometh vorkofft unde ehme in den 4 dingstocken vorschotet, lachbadenn, bedomet unde nha landt-rechte vorlatenn hefft. Darup hefft Las Petersen geeschet 12 (!) herdesbunden: Jes Hakensen, Syuerdt Nissen, Peter Lasss, Joen Matsen, Tuky Hansen, Clawes Hansen, Fruddi Hansen, Nis Clementhsen, Jacob Arndessen, Clawes Oleffsenn unnd Hans Jepss; dede seden, dath Boye Jenss deme ersamen Las Peterss tho Norder Smedebw solchent vorkofft hefft, unde Las Peterss mach strax solliches kopes bositten unde vorthan vorkopen gelick syn egen erue. Dath dith so gegan is, betugen wy banen bestymmet 12 herdessbunden und gemeinen herdessluden in Wys herde unnd hebbenn gebeden unsen herdesfagett Jess Tamsen umme syn ingetzegell tho hengede vor dusses dingewindes unde ock gebeden dem duchtigen unnd erbarenn Otto Walstorp unsen amptman umme synn ingetzegell. Geuen ahm dage Dyonisii.

Bilag 2.

Jes Thomsens Våbenbrev 1488.

Efter Sdj. Månedsskrift 1930/31, s.138

Wy Johann van Gotts Gnaden to Dannemarken, Norwegen, der Wenden vnd Gothen König, gekohren to Sweden, Hertog to Sleswig ock Hertog to Holsten, Stormarn vnde der Ditmarsen, Greve to Oldenburg vnde Delmenhorst u. s. w. ... Don witlich apenbar bekennde, vor als weme dat wy von sunder good Gunst vnde Gnade wegen ock ymme mangleye truue Denste willen, so dese Brev viser, vnse lewd getröwe Jes Thommsen to Kollund in Wysharde wohnhaffnig onseren sehligen Herrn Vadere vnde Vorfahren, bethero gedan heff, vns, vnser Erven vnde Nahkomlingen heron als don, mach vnde schall, demselben Jes Tommsen Wappen, Schild vnde Helm, Nemlich in dem Schilde eine upgehauen witte Tynen, dat Veldt in dem Schildebaen der Tynen roth, vnde daneben der Tynen wyth, tosidened bauen dem Shilde einen Helm, op dem Helme einen witten Appel mit dreem heelen roden strus Veddern in alle mathe, also hyrinne gemahlet steyt, der vor sich syne Eruen, mit allen synen Gydern wo de lygen, Kop-Städeren, vnde Bonden Gydern glik anderen Rittermatischen vnd Frybaren Mannen, hernom als to gebrukende vnde to gematen de gnediglichen gegønnet vnd gegeuen hebben, Gønner vnde geuen em vnde syne Eruen, dat also gegen wärtig in vnde mit Crafft vnde Macht deres vnser Breues, Verbeden dar omme allen vnser Amplüden Vohgeden, Tolnern, Borgemeistern vnde den Jennen, de vm Vnser will laten schulen vn de willen, den obgenannten Jes Thommsen edder syne Eruen herane to hinderende, to latende, edder in ienig mahte warann to vor vnrechtende, vn der vnser Holden vnde Gnaden. Dat. to Sunderborch na Christi gebort, Dusent Ver Hundert vnd Achtentigste Jahre am Donnersdag na des Hilligen Nyeven Jahres Dage.

REPERTORIUM,
2.rk., 3.bd.,
nr. 6 2o7.

vedr: Kong Hans-adelsbrev for
Jes Thomssen i Kollund.

1 4 8 8 - 3 . j a n .

Kong Johanns adelsbrev for Jes Thomssen i Kollund i Wyszharde.

A. perg.med farvelagt våbentegning (hvis nuværende farver dog ikke stemmer helt med beskrivelsen i brevet, idet det, der i brevet gengives som hvidt, i tegningen er sortebrunt) (og 1 segl). Jes Thomssøns arkiv; a) 1861 ejet af ejeren af Kollund "Hr.Braderup"^{a)}; 1930 af enkefru Sophie Thomsen, Bynksminde pr.Hjortshøj, deponeret i Rigsarkivet (RA.Privatark., Adelsdiplomer).- (Aa. Optaget i stadfæstelse 1670 okt.25 af Christian V, givet Thomas Hanszen og Nisz Boyszen i Collundt.) Aaa. Afskr.efter Aa (med farvelagt våbentegning), attesteret 1699 sept.28 af J.(?) Müller: Statsark.i Kiel, Urk.Schlesw.-Holstein nr.52 a.- Aab. Afskr.efter Aa af C.E.Voss: RA.Genealog.-herald. Selskab, Spec.B.71.- Staatsbürgerl.Mag.VII.487 (læs (foruden ortografiske afvigelser): Delmenhorst don- sundergere gunst- ock vmme- desse bewisere vnse- Thammesz to- betherto- Thammesz wapen- benedden- tosinde- gemeyheden- Thammesz edder- dusent- verhundert ime achte}.

a-a) Således P.Sejdelin i Ny kgl.Saml.fol.368b,Slesvig.

Staatsbuergerliches
Magazin, Slesvig 1827,
7.bd., side 487.

Vedr: Jes Thomsen af Kollund's adelsbrev

1 4 8 8

Wy Johann van Gotts Gnaden to Dennemarigken, Norwegen, der Wenden vndt Gothen Koenig, gekohren to Sweden, Hertog to Sleszwig ock Hertog to Holsten, Stormarn vnde der Ditmarschen, Greue to Oldenborg vnde Delmenhorst etc. Don witlich apenbar bekennde, vor alsz weme dat wy von sunder good Gunst vnde Gnade wegen ock ymme mangerleye truwe Denste willen, so desze Brevwiser, vnse lewe getrowe Jes Thomssen to Kollund in Wyszharde wohnhaffnig vnserm sehligem Herrn Vadere vnde Vorfahren, bethero gedan hefft, vnsez, vnser Erven vnde Nakomlingen hernamals don, mach vnde schall, demselben Jes Thomssen Wapen, Schildt vnde Helm, Nemlich in deme Schilde eine upgehauen witte Tynen, dat Veldt in dem Schilde bauen der Tynen roth, vnde beneben der Tynen wyth, tostede vnde bauen dem Schilde einen Helm, vpp dem Helme einen witten Appel mit dreen heelen roden strusz Veddern in alle mahte, also hyrinne gemahlet steyet, desz vor sich vnde syne Eruen, mit allen synen Guedern, wo de lygen, Kop-Staedere, vnde Bonden Guedern glick andern Rittermatischen vnd Frybarn Mannen, hernamals to gebrukende vnd to genetende gnediglichen gegoennet vnd gegeuen hebben; Goennen vnde geuen em vnde syne Eruen, dat also gegenwaertig in vnde mit Crafft vnde Macht deses vnser Breues; Verbeden daromme allen vnser Amptlueden, Vohgeden, Tolnern, Borgemeistern, Rathmaennen, Gemeinden, Denern, Undersaten vnde allen den Jennen, de vm Unsertwillen laten schuelen vnde willen, den obgenanten Jes Thomssen edder syne Eruen to hinderende, hinderen to latende, edder in ienig mahte warann to vor vnrechtende, vnder vnser Holden vnde gnaden. Dat.to Sundersborch na Christi gebort, Dusent, Ver Hundert vnd Achte vnde Achtentigste Iahre am Donnerdage na des Hilligen Nyenen Iahres Dage.

KOLLUND - SLÆGTEN.

Noter og henvisninger.

1. Sejdelin I, s. 447.
2. Jahrbuch für die Schleswigsche Geest 1958.
2. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden. København 1895 og 1899.
4. Sønderjyske Aarbøger 1942, s. 279.
5. Arends: Gejstligheden i Slesvig og Holsten. København 1932.
6. Bonde og Hvidtfeldt: Borgmestre, rådmænd etc. i Flensborg. 1961.
7. Bericht von verschiedenen Ländern, Städten und Gegenden des Herzogthums Schleswig, wie auch von etlichen Freygütern desselben. Udgivet 1761 af O.H.Møller, men byggende på beretninger af Jonas Hoier, rådmand i Flensborg.
8. Patenten - Tyske kancelli - S-film 4732 - R.A.
9. C. v. Stemmann: Urkundliche Beiträge etc. Husum 1879.
10. Jac. Jessen: Stammtafel der Familie Jul - Krock in Flensburg. Stadtarch. Flensburg. XII Hs Lfnr. 1615. Bd. 10.
Den adelige familie Juel i Flensborg og nogle af dens efterkommere - Forskellige familier i Tønder, Sønderborg og Flensborg, s. 186.
11. Carl Langholz: Ahnetavle for Hans Heinrich Jessen og Helene Clausen. Manuskript 1952.
Samme: Bov Sogns Historie. 1968.
12. Flensborg amts regnskaber. S-film 2506 og S-film 2507. R.A.
13. Zeitschrift der Ges. f. schl.-holst. Geschichte. Bd. IV. 1873.
14. Repertorium Diplom. Regni Dan. Mediævalis. Series secunda. København 1931.
15. Sejdelin I, s. 245.
16. Aage Dahl: Haderslev herreds præstehistorie, s. 49 og s. 115. 1936.
17. Ekstraskat pålagt indbyggere i dele af Slesvig p.gr.a. deres deltagelse i grev Gerts opstand mod Chr. I.
18. Reinhusen nr. 915.
19. Jacob Jessen: Familie Thomsen (Kollund). Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfnr. 1615. Bd. 147.
20. = 13.
21. Svend Jacobsen: Anetavle for professor Jannik Petersen Bjerrum. Personalhist. Tidsskrift 1985, s. 35, note 170.
Svend Jacobsen: En sønderjysk slægt Bruun. Personalhist. Tidsskr. 1981.

22. Ifølge "Danmarks Kirker - Haderslev amt" skal der på et nu forsvundet korgitter i Vilstrup kirke have været følgende indskrift (optegnet af Abildgaard):
 Andreas Boisen Kerksvær Anno 1560. Magister Georgius Boetius pastor huius loci et præpositus. Jes Raven Kerksvær 1560.
 Endvidere 3 våben: Det ene med en sort ravn i hvidt felt. De to andre næsten ens, vandret midtdelt, med røde og hvide skråstriber i øvre felt og en fembladet blomst i nedre felt.
 Et lignende våben ses på himmelen over prædikestolen i Varnæs kirke og beskrives således: I det tværdelte skjold to skråbjælker og M. M. flankerende en rose i 2. felt.
23. Johannes Ewald var først gårdmand i Ø. Hojst (indtil 1739).
24. En datter af Peter Boysen, Andorthe, blev d. 6. nov. 1714 i Bov viet til Andreas Krabbe, oboist ved den kgl. garde til fods. Vielsen foretoges af feltpræst H. Klinge.
25. Efter C. J. Sønnichsen: Stamtavle over Slægten Sønnichsen fra Braderup Mølle. Viborg 1955.
26. Max Rasch: Haistruphof. Festschrift für Otto Scheel.
27. Han kaldes ved sin død d. 6. jan. 1866 Peter Hansen Thaysen., 77 år gammel. Han efterlod en datter Ingeborg, 17 år gammel. Han var søn af bolsmand Hans Petersen og Marie Hanses i Tombøl.
28. Johan Sønnichsen blev d. 1. april 1762 i Felsted gift med Sophie Cathrine Tilly, født i 1736 på Felsbækmølle og døbt Dom. Sexages. Hun var datter af møller på Felsbækmølle, Johan Sebastian (Bastian) Tilly, og Botilla Petersdatter.
 Der synes ikke at være blevet født børn i det kortvarige ægteskab. Sophie Cathrine blev anden gang gift i Felsted d. 11. febr. 1773 til Nis Jessen, søn af møller Jes Nissen, Broballe, Oksbøl sogn på Als.
29. (s.226). I første ægteskab fødtes datteren Anna Hinrichsen, født i Bov d. 27. febr. 1664, død i Varnæs i 1731, begravet d. 1. maj. Gift 1. gang 1681 med Nis Lorentzen (Lenzen), Oldemorstoft østre del, herredsfoged i Vis herred, død ca. 1684. Han var søn af Lorentz Hinrichsen, død ca. 1669, ejer af Oldemorstoft østre del, herredsfoged i Vis herred, og Ingeborg Jessen, datter af byfoged Lorentz Jessen i Flensborg (Se "Cord Kallesen i Flensborg og hans slægt", s. 197).

Gift 2. gang med Peter Fabricius, født d. 27. marts 1662 i Varnæs, død sst. d. 23. aug. 1700, søn af sognepræst i Varnæs Johs. Fabricius og Elisabeth Meyland. Peter Fabricius var sognepræst i Varnæs fra 1683 til 1700.

Gift 3. gang med efterfølgeren Barthold Christian Ægidii (Bertel Christen Gjødesen), født i Bylderup i 1673, døbt d. 23. nov., død i Varnæs d. 3. april 1733. Søn af sognepræst i Bylderup Ægidius (Gjøde) Laurentsen og Nette, datter af Enevold Lauridsen.

Barthold Christian Ægidii udgav den såkaldte Varnæs-salmebog.

30. Hans Petersen Holmer var søn af Peter Hansen Holmer og An Nielsdatter, der døde i 1694, 81 år gammel.
An Martensdatter døde i 1684.

31. b. Johann Boysen var født i Kollund i 1665 og døbt d. 24. okt. Han døde i Gammelby i Sørup sogn i 1718. Han efterlod en søn, Adolf Josias Boysen, født i 1735 og død d. 21. dec. 1785. Han var købmand i Flensborg og gift med Elsabe Koch.
c. Dorothea Boysen, født i 1661, døbt d. 26. juni. Hun blev den 30. april 1677 gift med Claus (Nicolaus) Lorenzen (Risbrich), der var født i Stepping i 1646 og døde i Hejls d. 6. jan. 1683. Han blev capellan i Hejls i 1677 og var sognepræst sst. fra 1680 til 1683. Han var søn af præsten Laurids Brodersen (Risbrich) og Anna Caspersgaard. Claus Lorenzen var 1. gang gift med Margrethe, datter af Mikkel R. Storm.

32. Man har for de første slægtleds vedkommende fulgt en hypotese, fremsat af Carl Langholz.

33. Nis Boysen i Kollund nævnes som sandemand i et tingsvinde, udstedt på Vis herredsting af herredsfoged Jes Thomsen d. 14. april 1510.

(Langebek: Diplomata ad monasterium Locum Dei - Løgumbogen - side 137).

34. I gangen i koret i Bov kirke lå i sin tid en ligsten med følgende indskrift:

A. 16.., d. ist der Erbar und wohlgeachte Jess Boysen, Arfgeseten tho Colund unde Hargesfoget in Wiesharde salig im Herrn entslapen.

A. 1601 den 12. Julii de Erbare und dögetsame Anna Boyens tho Colund salig im Herrn entschlapan.

(Pastor Jessens beskrivelse af Bov sogn 1754, Historisk Forening for Vishered 1990, s. 20)

35. I gangen hen til prædikestolen i Bov kirke lå i sin tid en ligsten med følgende indskrift:

"Seel. Thomas Hansen aus Collund und seinen Erben Erb Begräbniss A. 1710."

(Kilde som anført under note 34).

FAMILIEN KETELSEN I FLENSBORG 1)

I Lorentz Ketelsen (IV - 1240)

Lorentz Ketelsen var købmand i Flensborg.

Han var gift med Anna (IV - 1241)

Søn:

II Hans Ketelsen (IV - 620)

Hans Ketelsen var som faderen købmand i Flensborg. Han døde der 26.marts 1575 (Reinhusen).

Han var gift med Cathrina, der døde 10.febr 1574 i Flensborg (IV - 621). 1547, mandagen efter Mart. gav Thomas thor Smede ham skøde på Sonneke Knutzens hus i Ramsherred, beliggende mellem Truwels Eschelsen og Peter Sniddeker.⁽³⁾ 20.april 1573 gav Hans Ketelsen skøde på huset til Jens

Cordeschen (Kerstensen). Det betegnes nu som beliggende i Ramsherred mellem Niels Kock og Andres Snitker.⁽⁴⁾

Børn:

1. Lorentz Ketelsen (IV - 310) v. III 1

2. Jürgen Ketelsen v. III 2

3. Hans Ketelsen, død 1587.

4. Anna (I) v III 4

5. Ingeborg, gift med stiftsfoged Detlef Ingwersen i Bordelum, nævnt 1581.

En søn af dette ægtepar, Karsten Detlefsen, blev gift med sin kusine Anne (II)(?), datter af Lorentz Ketelsen (v.i.)

6. Jacob Ketelsen v III 6

7. NN. datter, død 1575.

8. NN., ifølge Nikolaikirkens regnskaber blev der 1565 betalt 11 mark for ringning for Jürgen Ketelsens broder.

III 1 Lorentz Ketelsen (IV - 310)

Lorentz (Laurens) Ketelsen (IV - 310) var købmand i Flensborg og bosat i St. Marie sogn, hvor han døde d.23.nov. 1595 (Reinhusen). Han blev bisat i den sydlige gang i Mariekirken. Han var ved sin død en velhavende mand. 7.okt. 1576 (Reinhusen) blev han gift med Karstine (Christine) Hacke (IV - 311), datter af købmand Jürgen Hacke (IV - 622) og Anna, født Hacke (IV - 623).

Lorentz Ketelsen nævnes ved en række hushandler i Flensborg. Karstine døde 1619 og blev 13.april begravet.

3.okt. 1575 gav Tuike (Tyge) Hacke Laurentz Ketelsen skøde på sit hus i Mariesogn. Huset lå mellem Niels Owsen mod syd og Jürgen Steffensen mod nord⁽⁵⁾.

1. juni 1578 gav Laurentz Ketelsen skøde til sin svoger Laurentz Petersen på sit hus i Marie sogn, mellem Jürgen Steffensen mod nord og Niels Ouesen mod syd. (Huset havde Laurentz Ketelsen erhvervet 1575 af Tuike Hacke)

1576 fik Laurentz Ketelsen "dom" på Sonneke Tomsens hus i Rødegade, næst ved Rødeport. Samme år gav Jacob Callisen, som fuldmægtig for Peter Tomsen i Lindå Laurentz Ketelsen skøde på dette hus.

Huset solgte Laurentz Ketelsen igen 11. okt. 1585 til Nis Karstensen Goldtschmidt. ⁽⁶⁾

3. dec. 1576 gav Marten Swelund som fuldmægtig for sin søster Ingeborg Sass (Saxe) Lauritz Ketelsen skøde på salig Peter Saxes hus på Nørretorv, beliggende næst ved præstens hus. (Rådmand Peter Saxe døde i Husum 1. juni 1571 - Reinhusen). ⁽⁷⁾

7. sept. 1579 fik Laurens Ketelsen "dom" på Marina Snitkers hus i Ramsherred, beliggende mellem Jens Ketelsen og Cordt Olufsen. Det drejer sig formentlig om samme hus, da Laurens Ketelsen 1589 giver skøde til Eschel Netteler, Detleff Bartoldesen og Hans Karstensen som arvinger efter Nis Snitker. Derefter gav samme Eschel, Detleff og Hans et sådan skøde til Peter Christensen. ⁽⁸⁾

1593 købte Laurens Ketelsen de fire "boder", der lå på nordsiden af Kirkegangen ved St. Marie for 1500 mark. ⁽⁹⁾

8. sept. 1595 gav Friedrich Hansen og hans hustru Lehne (en datter af Jürgen Hacke, søster til Laurens Ketelsens hustru) Laurens Ketelsen skøde på salig Jørgen Hackes hus i Marie sogn, beliggende mellem Oluf Petersen mod nord og Jens Wendt mod syd. ⁽¹⁰⁾

Laurentz Ketelsen blev valgt til deputeret borger 3.2.1595.

1583 var Laurentz Ketelsen kirkeværge i St. Marie sogn.

6. maj 1590 (?) besluttede rådet og de 24 enstemmig, at Laurentz Ketelsen skulle nedbryde sit plankeværk på Skibbroen, også porten (i mod havnen) skulle fjernes, eller der skulle sættes planker for, det skulle være sket inden kl. 12 den næste dag. Hvis ikke ville plankeværket blive hugget ned af Gerdt von Marfeld og kærneren Richert Clausen. ⁽¹¹⁾

Ifølge "Erdbuch der Stadt Flensburg 1594" - betaler Laurentz Ketelsen 2 mark lb. for en lykke, som han har købt af salig Tyle Kuhr.

Endvidere 8 skilling for en lykke, han har købt af sal. Asmus Strange.

Endvidere betales der af 4 stykker jord ved "Mohr Lücke" som Laurens Ketelsen har fået efter sal. Peter Hacke, Jørgen Schulte efter sin salig fader, magister Thomas Schattenberg, præst ved Mariekirken og Jens Pawelsen efter sal. Hans Kallesens arvinger 1 mark og 8 skilling. ⁽¹²⁾

1607 fik Kirstine Ketels "dom" på Jørgen Matsens hus i Ramsherred, mellem Magister Joachim Matschow på sydsiden og Heinrich Knutzen på nordsiden. ⁽²¹⁾

1608 gav Hans Baystorf som formynder for sal. Henrich Knutzens umyndige børn og som formynder for sin kone, Jørgen Matzens søster, skøde til Niels Hacke, som fuldmægtig for Kirstine Ketels, på Jürgen Matzens hus i Ramsherred. ⁽²²⁾

Samme år gav Kirstine Ketels Peter Moritzen skøde på sal. Jürgen Matzens hus i Ramsherred, eftersom Kirstine havde solgt huset til Peter Moritzen. 13. febr. 1609 gav Marten Swelund og Lorentz Hansen "tho Kliplo" Kirstine, Lorentz Ketelsens enke, skøde på salig Hans Husfogedes hus i Ramsherred mellem sal. Heinrich Knutzens på sydsiden og Heinrich Sifuerts på nord-siden med den tilhørende kørevej. ⁽²³⁾

Kirstine (Karstine) Ketelsen, født Hacke, døde 1619 og blev begravet 13. april.

Børn:

1. Barn NN, død 1586.
2. Barn NN, død 1587.
3. Formtl. unge Laurentz Ketelsen, død 1588.
4. Barn NN, død 1591.
5. Hans Ketelsen

Hans Ketelsen døde i 1638 og blev 2. aug. nedsat i sine forældres grav i St. Marie kirke.

Han var gift, men navnet på hustruen kendes ikke.

26. sept. 1582 betalte Hans Ketelsen - "ein Diener Laurens Ketelsen" - "erffkop" og "borgerskab" (løste borgerskab). ⁽¹⁴⁾

1613 var han kirkeværg for St. Marie. 27.4.1624 blev han valgt til deputeret borger for St. Marie. 4.12.1636 trådte han tilbage herfra, samtidig opgav han et formynderskab "wegen Leibesunvermöglichkeit."

1624 omtales han som forstander for Hospitalet.

1608 fik Hans Ketelsen skøde på sin fars hus på Nørretorv, beliggende mellem præstens hus mod nord og gaden til Skibbroen mod syd. Huset var tilfaldet ham ved skiftet. Skødet blev givet af Hans Wiltfang med fuldmagt fra Jørgen Schmit og Lorentz Petersen, som formyndere for sal. Lorentz Ketelsens efterladte umyndige børn, ligeledes af Nis Assmussen, Oldemorstoft, og Carsten Detleffsen, Borlum, som svogere, såvel af ham selv som medformynder og af Jürgen Ketelsen. ⁽¹²⁾

14. febr. 1614 blev Hans Ketelsen formynder for salig Paridom Fakes søn istedet for Thomas Vake.

16. juni 1656 gav Johan Willessen som fuldmægtig for Karsten Detleffsen, Bordelum, og Hr. Mathias Magnussen, sognepræst i Haksted, i Hans Ketelsens enkes navn skøde til Jacob Hoyer, søn af Jonas Hoyer, gift med Anna Ketelsen, søster til Hans Ketelsen, på sal. Hans Ketelsens

hus på Nørretorv i Marie sogn efter forudgået ordentlig lovbydning. (ovennævnte Mathias Magnussen var præst i Nr. Haksted 1642 - ca.1666. Han kalder sig "affinis" (slægtning) i et mindedigt i anledning af herredsfoged Hans Nissens død.)

Da Hans Ketelsen 1635 solgte 11 agre i "Mohrlücke" til Niels Hacke og 5 agre til Peter Jensen, protesterede broderen Jürgen Ketelsens søn, (19) Lorenz, gennem sin stiftfader Reinhold Lange, hans formynder var Jonas Hoyer, fordi Hans Ketelsen havde den ene del fra sin fader, og havde erhvervet en anden del fra sin broder Jürgen. (13)

6. Jürgen Ketelsen.

Reinhusen oplyser, at 13.marts 1596 "wart Lauerens Ketelsen Sone Jürgen gesneden", formtl. er han blevet skåret for brok.

Jürgen Ketelsen var købmand i Flensborg og boede i St. Marie sogn, 1616 var han kirkevæрге for kirken der.

4.juni 1608 fik Jürgen Ketelsen, sal. Lorentz søn, "dom" på sin salig faders hus i Marie sogn, mellem Marcus Farver på nordsiden og Jens Wendts tidl. hus på sydsiden. (15)

Samme år gav Jürgen Schulte og Lorentz Petersen som formyndere for sal. Lorentz Ketelsens umyndige børn skøde til Jürgen Ketelsen på sal.

Jürgen Hackes tidl. hus i Marie sogn mellem Marcus Farver mod nord og Jens Wendts tidl., nu Peter Mandixen tilhørende hus.

Huset var tilfaldet Jürgen Ketelsen ved arveskiftet.

Efter Jürgen Ketelsens død overtog Paridom Simensen (Simons) dette hus.

Jürgen Ketelsen døde 1624 og blev 30. april bisat i Mariekirken.

Jürgen Ketelsen var gift med Anna Vette, en datter af købmand i Flensborg Jürgen (Goerg) Vette og dennes anden hustru Maria Lorch.

Anna giftede sig i 2.ægteskab 1626 med den senere borgmester i Flensborg, købmand Reinhold Lange.

Som formyndere for Annas børn af første ægteskab, Lorentz og Ingeborg, udpeges:Hans Ketelsen og Jonas Hoyer. (18)

Anna døde 1680 og blev 3.september bisat i Mariekirken.

Børn:

a. NN., et barn blev begravet 31.maj 1620.

b. NN., et andet barn døde 1624.

c. Ingeborg.

Ingeborg blev gift med købmand i Flensborg Hans Eggebeck, søn af købmand i Flensborg Hans Asmussen Eggebeck og en datter af Hans Bornsen.

Hans Eggebeck var i 1.ægteskab gift med en datter

af rådmænd Claus Jacobsen.

Hans Eggebeck døde 1636 og blev bisat i Mariekirkens nordkapel.

Ingeborg døde 1638 og blev begravet i faderens grav i kirken.

d. Lorentz Ketelsen.

Lorentz Ketelsen blev født ca. 1615. Han levede som købmand i Amsterdam.

18.maj 1652 stævnes Marcus Jacobsen, som "diener" (d.v.s. handelsmedhjælper) for Lorentz Ketelsen i Amsterdam, for kænnerretten i Flensborg, på opfordring af amtsskriver Johannes Holst.

Marcus Jacobsen har på Lorentz Ketelsens vegne til Flensborg indført sukker, krydderier og andre varer under omgåelse af de kgl. licenser (d.v.s. indførselstold). Marcus Jacobsen undskylder sig med, at han først er kommet til byen d. 14. maj og endnu ikke har fået tid til at ordne sagen.

Lorentz Ketelsen var 2 gange gift.

- 1.gang med Margarete Ildebrannt. 3.nov. 1649 bad Lorentz Ketelsen sin stiftfader Reinhold Lange om tilladelse til ægteskabet, han fik tilladelsen.

- 2.gang med Johanne Kramhusen.

25.8.1686 oplyses, ⁽¹⁷⁾ at Johanne Kramhusen, enke efter købm. i Amsterdam, Lorentz Ketelsen, er død for få uger siden. Som arvinger nævnes: 1. Peter Petersen Gude, svigersøn til afdøde præst ved St. Marie, Georg Lange, og 2. Thomas Lundius, diakon ved St. Marie, for sin svigermoder Lucia Lange og de fraværende svogere Hinrich og Reinhold Lange, 3. Andreas Hoyer, præst ved St. Johannes og Joh. Holst, diakon ved St. Nikolai, som formynder for Georg Langes umyndige børn.

7. Catharina Ketelsen (IV - 155)

Catharina blev 9.sept. 1599 gift med herredsfoged i Vis herred, Nis Asmussen, Oldemorstoft (IV - 154). Catharina døde 1617 og der blev ringet for hende i Flensborg d. 28.marts. Nis Asmussen døde 1625 og blev begravet 12.juni i Bov.

Iøvrigt se afsnittet: Oldemorstoftslægten.

8. Anna Ketelsen (I).

Anna blev 2.juni 1611 i Flensborg gift med købmand og rådmænd i Flensborg Jonas Hoyer, søn af sekretær ved det tyske kancelli i København Jacob Hoier, født i dennes andet ægteskab med Ingeborg, d.a. Laurentz Outzen.

Jonas Hoyer var født 23.marts 1587 og døde 1640, begravet 12.dec. i St. Marie.

Anna blev begravet 28.juli 1655 sst.

Jonas Hoyer løste 1611 borgerskab i Flensborg, 1615 var han kirkevæрге, 27.4.1624 blev han valgt til deputeret borger og 21.jan. 1627 til rådmænd.

1603 gik han i skole på Johanneum i Hamborg, 1605 var han student i Rostock, 1607 i Tübingen, 1609 i Orleans, 1615 i Padua og 1616 i Siena (Achelis).

1627 blev han kaptajn i borgervæbningen (Stadt-Hauptmann).

I Wallensteinkrigen 1627 - 28 flygtede han, som så mange andre velhavende til Danmark, hvor han den størstedel af tiden opholdt sig i Malmø. Han tilbragte tiden med at undervise sine børn og udarbejde sine historiske skrifter.

22.4.1639 lovbød Jonas Hoyer for første gang Hans Ketelsens hus mellem præstens hus mod nord og den store Skibbrogade mod syd.

Børn:

a. Ingeborg Hoyer, død 1626.

b. Anna Hoyer, død 1635.

c. Lorentz Hoyer, død som barn.

d. Jacob Hoyer. (52)

21.5.1663 beklager Jacob Hoyer sig for retten, over det besvær, han har haft med varetægelse af den kapital der var hensat til bestridelse af de nødvendige omkostninger vedrørende salig Hilde Ketelsens begravelse i Frisland og andre nødvendige ting. Der gøres krav gældende overfor Lorentz Faust vedrørende hans moder, der skylder renter for 17 år, og mod Johannes Schmenck, som var konstitueret curator for salig Hilde Ketelsens efterladenskaber. (19)

Jacob Hoyer nævnes sidste gang 15.juni 1676. (36)

Er denne Hilde måske identisk med den nedenfor nævnte Anna ?

e. Lorenz Hoyer. Gift d. 2. juni 1611 med Anna M.M.

9. Anna Ketelsen (II) (47). Navnet er usikkert. Såfremt det er rigtigt, havde Lorenz Ketelsen altså to døtre ved navn Anna, eller identisk med ovennævnte Hilde? Hun blev gift med stiftfoged Karsten Detlefsen i Bordelum. Han var søn af stiftfoged Detlef Ingwersen og Ingeborg Ketelsen. Ægteparret var fætter og kusine.

1614 lod han - måske i egenskab af stiftfoged - Peter Hunwertsen fra Læk arrestere i Flensborg. Peter Hunwertsen blev beskyldt for at have været truende. Han måtte dog løslades igen.

Karsten Detlefsen nævnes 1656, da han sammen med Hans Ketelsens enke og pastor Matthias Magnussen i Haksted, gav skøde til Jacob Hoyer.

(se ovenfor under Hans Ketelsen.

Børn:

- a. Detlef Karstensen, bosat i Bordelum, nævnt 1653. Han var formynder for sin søster Cathrines børn efter faderen Boy Andersens død.
- b. Lorenz Karstensen. Han skal have boet i Bredsted Vesterende.

Børn:

- aa. Karsten Ingwersen, Bredsted.
- bb. Ancke Bahnsens.
- cc. Datter, gift med Andreas Danklefsen.
- c. Ingwer Karstensen, skal have boet i Enge.
- d. Jürgen Karstensen. Han blev faderens efterfølger som stiftsfoged i Bordelum. Han nævnes i dec. 1658 og var formtl. endnu i live i februar 1664.
- e. Hans Karstensen. Han var gift med Dorothea, en datter af pastor Johannes Breckling i Bredsted og hustru Cathrina. Dorothea var født 9.juli 1622 og døde 12.okt. 1671 i Bredsted og blev 19.april begravet i Bordelum.

Hun blev 2.gang gift 20.aug. 1667 i Bredsted med præsten Hermann Kreyenkampf. Han var født 1609 i Osna-brück og døde 12.okt. 1671 i Bredsted.

Hans Karstensen var endnu i live 1658 og sandsynligvis også i februar 1664.

Børn:

- aa. (Muligvis) Johann Hansen. Han skal 1683 have været fyrstl. stiftsfoged i Stedesand.
- bb. Catharina. Hun døde d.16.sept. 1718 i Bredsted.
 Gift 1.gang 25.sept.1666 i Bordelum med Hermann Jessen, stiftsfoged i Bordelum og sin svigerfaders efterfølger som stiftsfoged. Han var født d.29.april 1635 i St. Vi, som søn af derværende sognepræst Johann Andreas Jessen og Margarethe Lange. Han døde d.28.maj 1670 i Bordelum og blev der begravet d.28.maj sammen med sin broder Johannes Jessen.
 Ægteskabet var barnløst.
 Gift 2.gang d.31.januar 1671 i Bordelum med Marcus Lorenzen, stiftsfoged i Bordelum og efterfølger af Hermann Jessen. Han blev født ca.1644 og døde d.28.okt. 1727 i Bordelum, 83 år gammel. De havde mange børn.

f. Ingeborg. Hun blev gift med købmand i Flensborg Ludolphus up der Heide, der døde 1655 og blev begravet 28. september.

g. Catharina. Hun blev gift med Boy von Andersen i Klægsbøl. Han var søn af Broder von Andersen i Klægsbøl og Dorothea Froddesen, en datter af Andreas Froddesen på Toftum (se afsnittet: Froddesen-slægten fra Toftum). Boy Andersen skal være død 1646.

De havde flere børn, efter faderens død fik de morbroderen Detlef Karstensen til formynder. Han nævnes 1653 som sådan.

Børn:

aa. Broder von Andersen, Klægsbøl. 1648 var han endnu umyndig.

1677 diggreve i Tøndermarsken. Han var 1681 kaptajnløjtnant.

1685 nævnes hans enke.

10. Ingeborg Ketelsen. Hun døde ugift 1612 og blev begravet i St. Marielirken. Ifølge Flensborgs kærnerregnskab for 1612 - 1613 fik Hans og Jürgen Ketelsen en bøde på 25 mark - "Van Wegen Ehres süsters Ingeborchs vngewontlige vnde auerflödige Begreffnis". De havde overtrådt bestemmelserne mod overflødig luxus. (20)

III 2 Jürgen Ketelsen.

Mandag efter Reminiscere 1559 mødte Andreas Jacobsen i retten i Flensborg som fuldmægtig for byfogeden i Slangstrup, Hans Petersen, og klagede over Jürgen Ketelsen, "koppeselle". Jürgen Ketelsen skulle have kautioneret for Matz Petersen i Haderslev. Jürgen Ketelsen nægter, og retten bestemmer at Jürgen Ketelsen inden 6 uger selvtolvte skal aflægge ed. (Sententiae).

Jürgen Ketelsen var senere købmand i Flensborg. 5. sept. 1568 blev han gift med Botilla (Reinhusen).

Børn:

1. Christine

Hun blev 18. juli 1591 i Flensborg gift med Hans Baistrup (også kaldet Hans Nissen) (Reinhusen 851).

Christine døde 25. okt. 1601 og Hans Baistrup 1627 i St. Marie.

Hans Baistrup var i 2. ægteskab gift med Christine, enke efter Hans Callesen, der døde 1604.

Hun døde 1635 og blev bisat i den sydlige gang i koret i St. Marie, ligesom sine to ægtemænd.

Børn:

- a. Claus Baistrup. Omtalt 29.7.1638 i en skrivelse fra ham.⁽²⁴⁾ Han boede da ikke i Flensborg.⁽⁵¹⁾
Han var gift med en datter af Peter Mandixen.⁽²⁵⁾
- b. Agnete. Hun blev født 1599 og døde 6.marts 1665 i Marie sogn, i en alder af 66 år.⁽²⁶⁾

Hun var gift 3 gange:

1.gang med Peter Petersen.

2.gang med Hans Petersen.

3.gang med Heinrich Ouwe, købmand og deputeret borger i Flensborg, søn af købmand Gerhard Ouwe (eller Farver) og Anna Post.

Henrich Ouwe var født i Flensborg 1611 og døde der i 1677, begravet 5.juni i St. Marie.

Børn:

- aa. Anna Ouwe, født 28.sept.1636 og død 16.maj 1680 i Flensborg.
Hun var første gang gift 28.okt. 1661 med praktiserende læge i Flensborg Johann von Kahlen. Han døde 6.maj 1668.
2.gang gift 4.okt. 1669 med byfoged i Flensborg Lorenz Prehn, søn af skomager Namen Prehn og Catharina Iversen.

III 4. Anna Ketelsen

Anna Ketelsen var gift med Lorenz Petersen, en søn af købmand i Flensborg Peter Lorenzen og Metta.

Lorentz Petersen var købmand og reder i Flensborg. Fra 23.4.1600 var han deputeret borger.

1605 havde han sammen med Paul Matzen et skib, hvis fører først var Hans Lautrup og siden Hans Clausen.⁽²⁷⁾

Anna Ketelsen døde 1623 og blev 13.dec. begravet i Mariekirkens sydlige gang.

Lorentz Petersen døde 1625 og blev begravet i hustruens grav.

Børn:

1. Hans Lorentzen. Han var købmand i Flensborg og deputeret borger (1636). Ved skiftet efter forældrene fik han faderens hus i St. Marie.
27.august 1603 blev han gift med Anna Callisen, en datter af borgmester Carsten Callisen og Anna, d.a. Matthias Paulsen.
Anna var født 25.dec. 1583 og døde 15.febr. 1649 i Flensborg, 65 år gammel. Hun blev begravet i ægtemandens forældres grav i Mariekirken.
Hans Lorentzen døde 1652 og blev begravet 28.dec.
De havde 5 sønner og 3 døtre. Før forældrene døde 2 børn 1610 og 1620, 2 sønner.

Øvrige børn:

a. Lorentz Lorentzen (eller Ketelsen).

Lorentz Lorentzen var født 18.marts 1621 i Flensborg, var købmand og boede i St. Marie. Nævnt som hospitalsforstander 1663. 4.12.1656 blev han valgt til deputeret borger og 1652 var han kirkeværg for Mariekirken.

Han blev 22.nov. 1647 i Flensborg gift med Brigitta Lange, datter af borgmester Reinhold Lange i Flensborg.

Hun var født 28.nov. 1628 i Flensborg og døde 25.marts sst.

Lorentz Lorentzen døde 23.marts 1673 og blev 4.april begravet i Mariekirken.

Børn:

aa. Anna, født 25.april 1649 i Flensborg /Nik. og død 6.juli 1688 i barsels eng.

Gift 1.gang 11.febr. 1667 i Flensborg med Henrich Ouw eller Farver, søn af købmand Gerhard Ouw og Anna Post.

Henrich Ouwe var i første ægteskab gift med Agneta Baistrup (se denne).

Gift 2.gang 5.juni 1676 i Flensborg med den senere rådmand Hilmar von Lutten i Flensborg, søn af købmand Goddert von Lutten og Anna Holst.

bb. Brigitta, født 4.april 1650 i Flensborg /St. Nik. og død 1695 i Flensborg /St. Marie.

Hun blev 20.jan. 1668 i Flensborg gift med sognepræst ved St. Marie Johannes Lysius, søn af fysikus Johann Lysius i Flensborg. (12 børn). (50)

cc. Reinhold Lorentzen, født 23.dec. 1660 i Flensborg. Han havde gæstgivergården "Zum Prinzen" i Flensborg.

Gift 1.gang 1689 i Flensborg/St. Marie med Bothilde Hornemanns. De var beslægtede og måtte søge dispensation til indgåelse af ægteskab (hans farbrors datterdatter).

Bothilde døde 1701.

Gift 2.gang 1703 i Flensborg med NN.

Reinhold Lorentzen døde 1709 i Flensborg. (50)

dd. Hans Lorentzen Ketelsen.

Han blev født 13.marts 1662 i Flensborg og døde 26.juni sst. 1699

1698 blev han gift med Hanna Lange, diakonen Georg Langes yngste datter.

P.gr.a. slægtskab måtte der søges dispensation.

Hanna var født 1670 og dbt. 1.sept. (50)

ee. Lorentz Lorentzen eller Ketelsen, født 9.jan. 1664 i Flensborg.
Han blev købmand (silkehandler) i København.
1709 købte han af broderen Reinholds umyndige børn gæstgiver-
gården "Zum Prinzen" i Flensborg/St. Marie.

b. Anna. Hun blev 1.juni 1646 gift i Flensborg med købmand, senere
borgmester Hans Lange. Han var søn af den 1623 afdøde købmand
i Flensborg Hans Lange og Hille von Oesede.
Anna døde 1659 og blev 24.september begravet i St. Nicolaikirken.

Hans Lange giftede sig 2.gang 30.9.1661 med Doro-
thea Hoe, en datter af Matthias Hoe og Elsabe Lange.
Hans Lange døde 18.aug. 1673. (48)

c. Elsabe, født ca. 1600. Hun blev 1630 gift med købmand, senere
rådmænd i Flensborg Barthold Thomsen. Han var ca.1598 født i
Rygge i Nr.Brarup sogn i Angel, søn af Thomas Hansen i Rygge og
Anna.
Barthold Thomsen døde 17.okt. 1670 i Flensborg og blev begravet
25.okt.
Elsabe (Elisabeth) døde 1647 og blev begravet i St.Nicolai 1.maj,
47 år gammel.

Børn:

aa. Carsten Thomsen, født ca.1642 og død 28.februar 1692, 50
år gammel. Han var købmand, deputeret borger og fra 1672
rådmænd i Flensborg.

Han blev 10.juni 1655 gift med Mette Mancinus, en datter
af dr.med. Joachīm Mancinus.

Mette var født 23.juli 1634 og døde i Flensborg 8.april
1684/St. Marie.

bb. Catharina, død 1684 i Flensborg/St. Marie.

Hun blev 11.sept. 1665 i Flensborg gift med købmand og se-
nere rådmænd Harmen Hoe. Han var søn af købmand og depute-
ret borger i Flensborg Matthias Hoe og Elsabe Lange.

Harmen Hoe døde 1689 i Flensborg/St. Marie.

Harmen Hoe var 18.9.1643 gift 1.gang med Marga-
reta von Oesede, en datter af rådmænd Balthazar
von Oesede og Metta Haer. Margrethe døde forml.
1664, begravet 18.jan. i St. Nikolaikirken.

2. Peter Lorenzen eller Ketelsen.

Peter Lorenzen var købmand i Flensborg og boede i St. Marie. Han døde

15.juli 1650. Da han 1632 skulle være kirkevæрге for St. Marie, købte han sig fri for 150 mark.

Han blev 6.sept. 1632 gift med Catharina von Lutten, en datter af rådmann Hilmar von Lutten og Brigitta Hoyer.

Catharina var født 30.dec. 1611 og døde 9.febr. 1647 i Flensborg.

Peter Lorenzen skænkede 1639 to store lys til Johanneskirken. Dette blev gentaget hvert år indtil hans død.

3 børn var umyndige ved hans død.

a. Peter Lorentzen. Han blev 29.nov.1661 begravet i forældrenes grav i Mariekirken.

b. Anna. Hun døde senere end faderen, men formtl. før broderen Peter. Hun blev begravet i forældrenes grav.

c. Brigitta, født 1642 i Flensborg og døde 4.jan.1700, begr. i St. Marie.

21.okt. 1661 blev hun i St. Marie gift med den senere borgmester Bernhard Stricker, født i Flensborg 20.nov.1640, død sst. 8.okt. 1712.

Han var søn af rådmann Henrich Stricker og Lucia Beyer.

Han blev rådmann 1698 og borgmester 15.okt. 1701.

3. Jürgen Lorentzen. Han blev 5.6.1630 valgt til deputeret borger. Han var monitor for latinskolen (1635 - 51), testamentator for Thomas Atzersens efterladte arv, og endvidere postmester. Han døde 1651 og blev 16.februar begravet i Mariekirken. Han var gift med Anna, der døde 1659 og blev begravet 26.nov. Hun var den ældste datter af borgmester Johan Klöcker og Margrethe Eckholt og broder til Dietrick Klöcker.

Børn:

a. Johan Lorentzen, nævnt 1654.⁽²⁸⁾ Købmand i Flensborg.

b. Bernt Lorentzen, nævnt 1654.⁽²⁹⁾

4. Anna. Hun døde 1652 i Flensborg og blev 6.dec. begravet i St. Marie. Hun var gift med købmand og deputeret borger i Flensborg Joachim Holst. Han var søn af Andreas Holst og Brigitta Finck, en datter af borgmester Thomas Finck.

Joachim Holst boede i St. Marie og døde der 1646, d.8.maj blev han begravet.

Joachim Holst og Anna havde mindst 8 børn. 1620, 1624 og 1633 døde 1 barn. 1634 døde 2 børn, i live blev 3 børn.

Iøvrigt se: Borgmester Marquard Holst og hans slægt.

5. Catrina. Hun døde 1661 og blev 28.dec. begravet i Mariekirken, som enke. Hun blev gift med Namen Fischer i Flensborg. Han var søn af Hans Fischer og Marie, datter af Namen Brodersen.

Namen Fischer havde et hus i St. Marie. Han er formtl. død 1626.

1631 gav Hans Ketelsen, som formynder for Cathrine Nahmens (Fischer), Jürgen Lorentzen, Joachim Holst, Hans Lundt og Peter Lorentzen skøde til deres respektiver broder og svoger Hans Lorentzen, på hans sal. faders, Lorentz Petersens hus med kvisten og den frie kørevej mellem Hans Iversen på sydsiden og Jens Petersens hus på nordsiden i St. Marie sogn. (30)

6. En datter, muligvis ved navn Maria, blev gift med købmand i Flensborg Hans Lund. Hans Lund overtog efter Namen Fischers død dennes hus på Nørretorv. nord for Ludolf up der Heides hus. (31)

III 6. Jacob Ketelsen. (32)

Jacob Ketelsen var købmand i Flensborg, men gik konkurs 1605, da der 4.juni blev afsagt "immissionsdom" i Jacob Ketelsens hus og gård. Fallitten var blevet bekendt-gjort fra alle prædikestole i Flensborg. (32)

Jacob Ketelsen var kirkeværge for St. Johannes kirken 1582.

Han var gift 2 gange:

1.gang med NN., der døde 29.maj 1591 (Reinhusen).

2.gang gift 10.sept. 1592 i Stenbjerg kirke i Angel med Agnete, en datter af Elert Petersen eller von Deden på Nørgård i Stenbjerg sogn. Familien Petersen eller von Deden, som de begyndte at kalde sig ved denne tid, var adelig. Elert Petersen er død efter 1608.

Han var søn af Johan Petersen, der døde 1549 og hustru Anna von Uken, der døde 1567.

Elert Petersen skænkede 1569 en kalk til Stenbjerg kirke, på kalken er familiens våben, en ørn, anbragt.

Elert Petersens søn, Johan, solgte 1619 Nørgård til hertug Hans d.y. for 18000 rgdl.

1607 fik Hans Petersen "dom" på Jacob Ketelsens hus i St. Johannes sogn, beliggende mellem Dirick Kramer og Johan von Alefelds huse. (34)

Børn:

1. Hans Ketelsen, finbrødsbager (Weissbäcker) i Flensborg. Han fik 21.1.1631 udstedt et "Geburtsbrief". Vidner var Jonas Hoyer og Niels Hacke. (35)

2. Erich Ketelsen, bager i Flensborg.

13.3.1677 nævnes han som "salig".

Han fik 4.5.1627 udstedt "Geburtsbrief" (26).

Erich Ketelsen blev 1631 gift med Heilwig Grapengeter, datter af

Lorenz Grapengeter.

I følge k mnerregnskabet 1630/31 for St. Marie, f r han en b de på 1 mark og 4 s, fordi han har stukket Jacob Blytach, en bagersvend, i lænden.⁽³⁹⁾

Ligeledes ifølge samme regnskab 1636/37 betale en b de på 12 mark, fordi han har slået jordmoderen ("Erich Becker hefft de Badem me slagen").⁽²⁹⁾ 1654 påstår han i retten, da han f r pålagt et værgemål, at han hverken kan skrive eller regne. Det er retten dog utilbøjelig til at fæste lid til.

13.marts 1677 oplyses (retsprotokollen), at "klosterherrene" har gjort udlæg i sal. Erich Ketelsens hus, de har solgt det til bagersvend Hans Lange, der vil etablere sig som bager. Herimod protesterer bagerlauget med oldermand Jacob Ketelsen (s n af Erich Ketelsen) i spidsen. Efter langvarig strid, med afgørelse af rådet til fordel for Hans Lange og appel og kgl. dom, indsættes Hans Lange som bagermester af byrådet.⁽⁴²⁾

Børn:

a. Hans Ketelsen, finbr dsbager i Flensborg. Han f r 9.sept. 1667 udstedt "Geburtsbrief" i Flensborg.⁽⁴⁶⁾

b. Jacob Ketelsen.

Faderen, Erich Ketelsen, lader 18.1.1656 udstede "Geburtsbrief" for sønnen Jacob.⁽²⁸⁾

Ifølge k mnerregnskabet for 1636/37 må Erich Ketelsen Weissbecker, betale en b de på 2 mark 8 s, fordi hans s n Jacob har slået sin faders svend.

Jacob Ketelsen blev ca.1657 gift med Anne Morheimer.⁽³¹⁾

29.6.1663 nævnes Jacob Ketelsen som formynder for sin hustru Anne Morheimer og for sin svoger David Morheimers børn.

c. Cathrine, gift med Evert Morheimer.

Jacob Ketelsen Becker anmoder 4.juli 1660 om, at der må beskikkes formynder for søsteren Catharina, sal. Evert Morheimers efterladte enke. Jacob Hoyer bliver curator for hende.⁽³³⁾

d. Carsten Ketelsen.

4.dec. 1652 tager han borgerskab i Flensborg (Erich Beckers s n Carsten).⁽⁴⁴⁾

Hans Ketelsen, død i St. Marie 1687.

9.6.1691 nævnes Hans Ketelsen d.yngre "Weissbecker".

12.4.1695 har Hans Ketelsens svigerinde (Frauenschwester) bragt et

uægte barn til verden. (Kammerregnskaberne)

30.marts 1666 begærer Elert Ketelsen borgerskab. Han kommer fra Tønsberg i Norge medbringende "Gudtgezeugnis". (45)

Becker

En Hans Ketelsen bliver 10. juli 1667 i St. Nicolai gift med Emerentia Jacobs.

Hans Ketelsens hustru dør 1664 og begravnes d. 18. marts.

Bilag til "Familien Ketelsen i Flensborg."

O.H. Moller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. Stadtarch. Flensb.
XII Hs. Lfnr. 954^I, 955. Uddrag.

Nr. 973. 1575, d. 3. okt. Tuike Hacke hefft Laurentz Ketelsen Schote gegeben vp sin hus in Marien Karspel twischen Niels Owsen up de Süder v. Jurgen Steffensen up de norder side.

Nr. 1007. 1576. Laurentz Ketelsen den dom empfangen vp Sonnike Tamsen hus in der roden Strate.

Nr. 1012. 1576. Jacob Callesen als vollmechtiger Peter Tamsen giffet Laurents Ketelsen schote vp sel. Sonneke Tamsen hus in der Roden Strate tw. Severin Nielsen v. der Roden Porten.

Nr. 1024. 3. Dec. 1576. Marten Schwelund als vollmechtiger siner suster Ingeborg Sassen giffet Laurentz Ketelsen schote vp sel. Peter Sassen Hus am Nordermarkt negst des Pastoren Huse belegen. (Reinhusen nr. 193 1.7.1571, starf tho Husum Peter Saxe, Radtsher).

Nr. 1090. 7. sept. 1579 N.N.N. finden Laurens Ketelsen den Dohm vp Marina Snitkers Huss in Ramsharde twischen Hans Ketelsen vnd Cordt Olufsen. (Jfr. nr. 1431).

Nr. 1307. 1585 11. Oct., Laurens Ketelsen giffet Niss Karstensen Goldtschmid schote vp dat gebuwete synes huses in der Roten Straten twischen Sewrin Nielsen up der Norder vnd der Roten Porten an der Süderside. (Jfr. nr. 1007 - 1576).

Nr. 1431. 1589 Laurens Ketelsen giffet den Ersamen Eschel Netteler, Detleff Bartoldersen v. Hans Karstensen, als Eruen sel. Nis Schnidkers schote vp sin hus in Ramsherde twischen Jens Ketelsen vp der Süder v. Cordt Olufsens Eruen vp der Norderside. Darup hebben desulvige Eschel, Detleff v. Hans solche schote den Ersamen Peter Christensen upgedragen. (Jfr. nr. 1090 - 7.9.1579).

Nr. 1618. Mandag 8 Sept. 1595. Friedrich Hansen v. sine hus fruwe Lehne (filia Hack) gift den ersamen Laurentz Ketelsen schote vp sel. Jörgen Hacken huss in kerspel Mariæ twischen Oluff Petersen vp der Norder v. Jens Wendt vp der Süderside.

Nr. 1635. 1596, Mont. 3. Mai. Hans Wiltfang nach laut ff Rades Sentenz giffet in Namen siner Principalen Laurentz Ketelsen v. Lene Friedrichs (Schote 1030) Eruen und consortes den achtbaren Veit

Bolgener schote vp sel. Friedrich Schröders hus in Marien karspel, twischen sel. Asmus Jacobsen vp der der Süder vnd den gang nha der Frohnerye vp der Norder side.

Nr. 2107. 4.7. 1608 finden Jürgen Ketelsen sal. Lorentz Sohn, den dohm vp sines sel. Vaders hus in Carspel Marien twischen Marcus Farvers vp der Norder vnd Jens Wendt gewesenene huse vp der Süderside.

Nr. 2117. 1608 Hans Wiltfang vf Volmacht van Jürgen Schulte v. Lorentz Petersen, als Vormunderen sal. Lorentz Ketelsen nagelatenen verunmündigen Kinder, des glicken van Nis Asmussen tho Oldemorstoft v. Carsten Detleffsen tho Borlum als schwäger sowol ock he suluest als Mitvormunder vnd Jürgen Ketelsen, geuen ehrem vnd ehren respect. Principalen v. Mundling brodern, swageren v. Miteruen Hans Ketelsen schote vp sin vaterlichen huss am Nordermarkt twischen des Pastoren huss vp der Norder vnd der gemeinen Straten na der Schipbruggen vp der Süderside belegen, welches he in Erffdelinge hefft angenommen.

Nr. 2118. 1608 Jürgen Schulten v. Lorentz Petersen, als Vormunder sel. Lorentz Ketelsen verunmündigen Kinder geuen Jürgen Ketelsen schote vp sal. Jürgen Hacken gewesenene huse in Carspel Mariæ twischen Marcus Faruer vp der Norder v. Jens Wendts geuesene v. itzo Peter Mandixen thogehorigen huse vp der Süderside, welches gemelten sel. Lorentz Ketelsen eigendömlich thogehoret v. de gedachte Jürgen Ketelsen in Erffdeling hefft angenommen.

Nr. 2126. 13. Febr. 1609. Marten Schwelund v. Lorentz Hansen tho Kliplo geven Kirstine, Lorentz Ketelsen wedowe schöte vp sal. Hans Husfagedes hus in Ramsharde twischen sal. Hinrich Knutzen hus vp d. Süder v. Henrich Sifuerts vp d. Norder side mit den bihörigen Farwege.

Nr. 3557. 1639 (22.4.) Jonas Hoyer erste lagbiding auf Hans Ketelens Haus auf des Pastoren Haus auf der Norder u. der Grossen Schiffbrüggenstrasse auf der Süderseite.

Nr. 512 - 1547 darsuluest (am Mandage na Martini Episcopi) de Ersame Thomas thor Smede gaff dem Ersamen Hans Ketelsen Schote Sonneke Knutzen hus twischen Truwels Eschelsen v. Peter Sniddeker in Ramsharde.

Nr. 928. - 1573, 10. April, is de doem thogefunden Jens Karstensen vp Hans Ketelsen behusing in Ramshert twischen Niels Hacke v. Andreas Snitker hussen.

Nr. 937. - 1573 20 April gaff Hans Ketelsen den ersamen Jens Cordesen schote vp dat hus in Ramsherde twischen Niels Hack v. Andres Snitker.

Nr. 1085. 1. Juni 1578. Laurentz Ketelsen gifftsinem schwager Laurentz Petersen schote vp sin hus im Karspel Mariæ twischen Jorgen Steffens vp der Norder vnd Niels Owsen vp der Söderside.

Nr. 1614. NNN 1595 finden Laurentz Ketelsen den dohm vp sel. Jorgen Hacken huss in Marien Kerspel.

Nr. 2055. Ao 1607 NNN finden Kirstinen Ketels den dohm vff Jürgen Matzen hus in Ramsherde twischen M. Joachim Matschow auf der Süder v. Henrich Knutzen auf der Norderside.

Nr. 2059. 1607 NNN finden Hans Petersen den Dohm vp Jacob Ketelsen hus in K. Johannis twischen Dirick Kramer v. Johan von Alefeld hussen.

Nr. 3104 - 1631 - Hans Ketelsen in Kriegischer Vormundschaft Cathrine Nahmens (Fischer) imglichen Jürgen Lorentzen, Joachim Holst, Hans Lundt und Peter Lorentzen geben ihren respectiven Bruder und Schwager Hans Lorentzen Schöte auf seines sel. Vaters Lorentz Petersen gewesenes Hauss mit der Quist u. dem freyen Fahrwege, zwischen Hans Iwersen auf der Süder u. Jens Petersen Haus auf der Norderseite in K. Mariæ.

Nr. 2121. - 1608 - Kistien Ketels giff Peter Moritzen Schote vp sel. Jürgen Matzen huss in Ramsharde, twischen M. Jochim Maschowen vp der Süder Side v. sel. Hinrich Knutzen Eruen vp der Norder Side, so Kistien an Peter Moritzen verkofft.

Nr. 2100 - - nnn finden Kistinen Ketels den Dohm uf sal. Hans Husfagetes huss in Ramsharde twischen sal. Henrich Knutzen v. Henrich Sifert Husumer.

Noter og henvisninger til Familien Ketelsen.

1. Jacob Jessen: Stammtafel Ketelsen.
XII Hs Lfnr. 1615 Bd.2. Stadtarchiv Flensburg.
2. Johannes Reinhusen: Annaler Flensburgenses 1558-1604. (ved Franz Gundlach ,
Kiel 1926.
3. Schötebuch nr. 515.
4. Schötebuch nr. 928 og 937.
O.H.Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch.
XII Hs nr.954 I, Stadtarchiv Flensburg.
5. Schötebuch nr.973.
6. Schötebuch nr. 1007, 1012 og 1307.
7. Schötebuch 1024
8. Schötebuch nr.1431
9. Nøbbe: "Flensburger Nachrichten", marts 1931 - ifølge Jac. Jessen.
10. Schötebuch nr. 1618.
11. Gerichtsprot. Bd. 3 I. A. Lfm. 34, Stadtarchiv Flensburg.
12. Erdbuch der Stadt Flensburg 1594 - Stadtarch. Flensb. A Nr.212.
12. Schötebuch 2117
13. Retsprotokol XI, s.39 f.f. - 6.7.1635 (Jacob Jessen).
14. Bürgerbuch - A Stb.13 - Stadtarchiv Flensburg.
15. Schötebuch nr. 2107 og 2118.
16. Kammereigerichtsprotokol Bd.4. s.220 - St. Arch. Flensb.
17. Flensburger Geburtsbreife, s.157.
18. Gerichtsprot. Bd. 8. 23.nov. 1625
19. Retsprotokol Bd. 15, s.292
20. Kammereirechnung 1612-13. Stadtarchiv Flensburg, A. 210
21. Schötebuch, nr. 2055.
22. Schötebuch nr. 2088
23. Sententienbuch - A. Lfnr.33 s.15A, Stadtarchiv Flensburg.
24. Retsprotokol 23.3.1640.
25. Schötebuch 1632
26. Retsprotokol 23.3.1640.
27. Gerichtsprot. 12.3.1605 - Bd. 4, s.239.
28. Gerichtsprotokol Bd.14, s.61 - 15.8.1654.
29. Gerichtsprot. Bd.14, s.86 - 14.11.1654.
30. Schötebuch nr.3104.
31. Schötebuch nr.2993.
32. Jacob Jessen (V.note 1) betvivler at Jacob Ketelsen var søn af Hans Ketelsen (død 1575). Slægtskabet fremgår dog af opgørelsen af Jacob Ketelsens bo efter hans fallit 1605, idet der nævnes en "Pfandverschreibung von Jacob Ketelsen an seinen Bruder Lorentz ausgegeben seit dato Anno 1576 am dage Jacobi Apostoli - Gerichtsprot. 4.juni 1605.

33. Schötebuch nr, 2126.
34. Schötebuch nr. 2059.
35. Die Flensburger Geburtsbreife nr.369 - Flensburg 1977.
36. Die Flensburger Geburtsbreife nr.351
37. Die Flensburger Geburtsbreife nr.546
38. Die Flensburger Geburtsbreife nr.501
39. Kammereirechnungen 1630 - 1637. St. arch. Flensburg Lfnr. 210b.
40. Kammereirechnungen Bd. 5. Stadtarch. Flensb.
42. Retsprotokol 29.10.1678; s.404.
43. Gerichtsprotokol Bd. 15 (1660-66).
44. Kammereigerichtsprotokol . 4 . Stadtarchiv Flensburg A.35
45. Kammereigerichtsprot. Bd.6.
46. Geburtsbreif nr.546 - Flensburger Geburtsbriefe. Flensburg 1977.
47. Jacob Jessen:Nachfahren der Stiftsvogt Godber Ingwersen, Langenhorn, und Detlef Ingwersen, Bordelum.
Stadtarchiv Flensburg XII Hs Lfnr.1615, Bd.18.
48. Se Jacob Jessen:Stammtafel Lange, Stadtarchiv Flensburg XII Hs Lfnr.1615 Bd.6.
49. Rettelse:, protesterede broderen Jürgen Ketelsens søn, Lorenz, hvis formynder var Jonas Hoyer, gennem sin stiftfader Reinhold Lange, fordi
50. O. H. Moller har givet en skildring af de æventyr og trængsler, som Hans Lorentzen (Ketelsen) som ung kom udfor. (Offentliggjort i "Das Flensburger Schiffergelag in Vergangenheit und Gegenwart". Kleine Reihe der Gesellschaft für Flensburger Stadtgeschichte, Heft 3. Flensb. 1979.) Moller oplyser dels, at han døde af en bryst- og lungesygdom, dels har han en ganske anden forklaring på hans endelig: Da Hans Lorentzen erfarede, at søsteren Hanna Brigitte levede i meget små kår, bad han borgmester Jürgen Valentin at udbetale 1000 rdl. til hende. Han overlod pengene til hendes broder Reinhold Lorentzen og bad denne bringe en kvittering. Reinhold skrev en falsk kvittering. Da Hans Lorentzen senere kom til Flensborg og fik oplysning om sagen, blev han rasende, og forlangte pengene af Reinhold. Reinhold inviterede Hans på "hubertuskylning". Da han havde spist den, blev han pludselig syg og døde. Man sagde, at han havde fået gift. Han var kun trolovet med Hanna og nåede ikke at blive gift med Hende.

Reinhold skal en tid have været i storkandsleren v. Ahlefeldts tjeneste.

51. Claus Baystrup døde i København. Han blev i St. Marie i Flensborg gift med Peter Mandixens datter, Anne.
En søn, Peter Baystrup, fik d. 17. 1. 1661 i Flensborg udstedt et "Geburtsbrief" (Nr. 509).
52. Jacob Hoyer blev d. 3. okt. 1656 gift med Catharina Sturm, datter af sognepræst ved Mariekirken i Flensborg, Joachim Sturm, og Anna Maria Nissen, datter af Lorenz Nissen, Oldemorstoft.
(I øvrigt se: "Oldemorstoft-slægten", s. 202.)

FAMILIEN HACKE I FLENSBORG.⁽¹⁾

I Peter Hacke (IV - 1246).

Peter Hacke nævnes første gang 1519 (sammen med hustruen Katrine (IV - 1247)). De er da medlemmer af købmandsgildet i Flensborg⁽²⁾. 1521 nævnes "Peter Hack, Katryna Uxor" som medlemmer af helliglegemsgildet⁽³⁾. 1536 er Peter Hacke medlem af Nicolaigildet⁽⁴⁾.

5.4.1551 lånte Peter Hacke 100 mark lb. af borgmester Martin Schulte mod pant i huset.

1528 var han kirkevæрге for St. Marie sammen med Fedder Rewartzen⁽⁵⁾.

1523 "Mandages na Decollationis Johannis" gav byfoged Hans Grip Peter Hacke skøde på sit hus og sin grund mellem Nis Bossens hus ("boddeler") og Mats Krogs hus.

I "Stadtbok" 1508 er Hans Grip indført med huset, derefter: "nu tortit Peter Hack - Nu Paridium Simensen" (1622 - tolder). Det anføres, at "de ersive" Nis Smydt, borgmester, har pant i huset.

1541, mandagen efter Katrine, gav den "ersive" Peter Hack skøde til Peter Jude eller Becker på sit hus og gård mellem Hans Sadelmaker og Hinrick Schroters huse.⁽⁷⁾ Peter Hack døde 22.1.1558.

Børn:

1. Anne Hacke v. II

2. (formtl.) Mette Hacke, født ca.1533.

Mette Hacke blev 30.juli 1564 gift med organisten ved Mariekirken Friedrich Lutter (Reinhusen 108). Han skal også have været skolemester, det blev han antaget til af sognefolkene 18.april 1560 (Reinhusen 31). Han blev 29.maj 1561 såret i armen af Niels Bartscher, armen blev lammet (Reinhusen 62).

22.juni 1564 begyndte man at bygge på Friedrich Lutters organistbolig, og d.20.okt., 3 uger efter Mikkelsdag, flyttede han ind. Hans årlige løn var dengang 75 mark, 1566 gav man ham yderligere 15 mark og derefter 10 mark mere (Reinhusen 108).

Friedrich Lutter døde 8.dec. 1575 (Reinhusen 249).⁽⁴³⁾

18.aug 1577 giftede Mette Hacke sig for anden gang med Friedrich Lutters efterfølger som organist, Johannes Reinhusen, født ca.1551. Han var søn af Jacob Sadelmaker (Sadeler) i Flensborg, der døde 19.juli 1583 og Anna NN., der døde 1571, 41 år gammel. Faderen giftede sig samme år med en enke, Margrete Ericks, hun døde 23.aug.1598.

Johannes Reinhusen blev immatrikuleret ved Rostock universitet okt. 1571, sept. 1572 ved universitetet i Greifswald.

1587 solgte han det hus i St. Marie, han havde arvet efter faderen til Jens Nielsen. Huset lå mellem Jørgen Hacke mod nord og Bartholomeus

Jacobsen mod syd, i St. Marie sogn⁽¹⁰⁾.

Reinhusen er blevet kendt for sine dagbogsnotater over tildragelser i Flensborg mellem 1558 og 1604. De har været af stor betydning for personalhistorisk forskning. Den ældste del af "Annales Flensburgenses", (1558 - 1575) formodes at være skrevet af Mettes første ægtemand, Reinhusens forgænger i organistembedet, Frederick Lutter.

27.maj 1588 blev Mette ("Mette Fredricks") syg, og hun var "svag" i 38 uger og 5 dage. D.21.febr. 1589 døde hun, 50 år og 5 dage gammel.

29.aug. 1591 giftede Johannes Reinhusen sig med Engel, en datter af rådmand Claus Wendt.

Reinhusen døde 1606.

Børn: (43)

a. Hans Lutter.

Han blev 18.marts 1590 sendt til Lybæk, til Balzer Willems.

Mettes ægteskab med Johannes Reinhusen synes at have været barnløst.

3. Leneke (Magdalene) Hacke.

Leneke var gift med præsten Johan Kruse (Johannes Crusius). Han var født ca.1530 og døde i Flensborg 16.nov. 1586.

Han var diakon ved Mariekirken i Flensborg 1556-86.

13.febr. 1576 gav Joachim Tabbert Johan Kruse, capellan ved Frue kirke, skøde på sit hus i St. Marie mellem Hans Iversen på sydsiden og Anna Kuers hus på nordsiden⁽⁸⁾. 1585 fik Johan Kruse, præst ved Mariekirken, "dom" på Tile Kuhrs langhus ("dwerhuss") i Marie Sogn, og samme år gav Tille Kuhr skøde på sit halve tværhus til Jørgen Hacke som fuldmægtig for den "værdige" præst ved Mariekirken Johan Kruse. Huset lå mellem den ærbare fru Magdalene Rumors på nordsiden og "Ern" Johans eget hus på sydsiden⁽¹¹⁾.

Johan Kruse blev syg 3.juli 1586 og døde 16.nov. 1586 (Reinhusen 579 og 599).

30.april 1587 drog Hr. Andres fra Breklum, og prædikede for Leneke, Hr. Johan Kruses enke. Det har åbenbart været hans agt, at overtage den afdøde diakons embede og gifte sig med enken, således som det var sædvane ved præstestillingers besættelse, men der blev ikke noget ud af det forehavende, forklaringen giver Reinhusen: (Hr. Andres) "Wedderwech Wegen der Maget de he beslapen hadde" (Reinhusen 625).

24.april 1598 fik Leneke, Johan Kruses enke, "dom" på sin sydligste "bod" i St. Marie sogn.

Børn:

a. Anna Kruse, gift 4.maj 1572 med bartsvær Jochen Tabbert.

Jochen Tabbert døde 26.nov. 1592 (Reinhusen 205 og 928).

b. Johan (Hans) Kruse.

Han rejste 9. jan. 1584 til Helsingør (Reinhusen 485).

9. febr. 1593 udstedes der i Flensborg et "Geburtsbrief" til ham, da borgmester i Helsingør. Som vidner anføres Hans Husfaget, Niels Owsen og Laurents Ketelsen⁽⁹⁾.

Det hedder her om moderen, "die Tugentsame Magdalena, seligen Peter Hacken, eines redelichen Bürgers dieser Stadt Eheliche Tochter, für eine ehrliche unberührte Jungffer. Die Mutter auel noch itzo Im dem lebende".

c. Nicolaus Crusius.⁽⁴⁴⁾

II Anna Hacke (IV - 623).

Anna Hacke døde 27. august 1581 (Reinhusen 387) og efterlod sig en arv på 9000 mark⁽¹²⁾. Hun var 2 gange gift.

Gift 1. gang med Frederick Schröder (Petersen), der døde 1549.

Frederick Schröder nævnes første gang 1538, mandagen efter Pauli omvendelse, da byfoged Hans Winterberg, som fuldmægtig for Anne Pawels, gav den "ersame" Frederick Petersen eller Schröder skøde på den halve part af hus og gård, beliggende nord for Katrine Tyls.

1548 mandagen efter Christi legemsfest fik Frederick Schröder "dom" på Oluf Freses hus, dog kan Olufs kone eller Oluf få huset igen, hvis de inden mikkelsdag udreder hovedstol og renter, hvis ikke skal Frederick beholde ejendommen. Anne, Olufs kone, har givet Frederick eller hans arvinger forkøbsret til huset, hvis hun beholder det, og det igen skal sælges.⁽¹³⁾

Frederick Schröder nævnes 1544 og 1545, da han aflægger regnskab i gildet for St. Nicolai alter i Marie kirken⁽¹⁴⁾. Ligeledes 1541 og 1542, da han aflægger regnskab for Helliglegemsgildet⁽¹⁵⁾.

Mandagen efter Beate 1549 var Anne Ebbens indenfor fire tingstokke med sin søn og bekendte, at hun havde "in der dissien tidt" solgt sit halve hus til den "ersame" Frederick Schröder og hans hustru, hvor nu lange Claus bor, i Ramsherred. Nu vil Fredericks efterladte hustru sælge huset til borgmester Franz Holst. Der er vidner på, at Anne Ebbens med Marten Smith som fuldmægtig, ville give lange Claus skøde. Annes svoger, Claus Schröder, "straffer" skødet (d.v.s. nedlægger protest). Derpå har Franz Holst svaret, at han skulle gøre lange Claus "til freds" inden 8 dage, eller skødet ville bortfalde.

1551 mandagen efter Calixti gav lange Claus skøde til Jacob Hansen på sit halve hus, beliggende nord for Claus Schröders hus i Ramsherred og Jacob lover at udbetale salig Frederick Schröders hustru Anne prioriteten ("de settinge": købesum?, prioritet?) som var 25 mark og Thomas Finck også 25 mark.⁽²⁴⁾

2.gang giftede Anna Hacke sig 1552 med købmand i Flensborg Jørgen Hacke (IV - 622). Ægtefællerne havde samme efternavn og har muligvis været beslægtede, men noget sikkert foreligger ikke herom.

1568 var Jørgen Hacke kirkeværge for St. Marie.

Han nævnes 1590 som deputeret borger og 8.nov. 1585 som formynder for salig Magnus Feruers efterladte datter, sammen med Peter Owgard og Lutke Hansen⁽¹⁶⁾. 8.nov. 1585 giver Hans Jensen i alle salig Christoffer Hoyers-
torpes arvingers og også i sin hustru Marinas navn, skøde til Jørgen Hacke og hans slægtinge som formyndere for sal. Magnus Feruers datter, Cathrine, på salig Christoffers hus i Nicolai sogn i Angelbogade, mellem Hans Grapengeter mod vest og Møllegangen mod øst⁽¹⁷⁾.

1577-79 førte Jørgen Hackes steddøtres ægtemænd proces mod Jørgen Hacke om arven på 9000 mark. Jørgen Hacke forelagde et "Affdeilungsbrev", dateret mandagen efter trinitatis 1552 og en kvittering fra Hans Iversen, dateret martinsdag 1552.

6.februar 1588 bekræfter rådet et forlig mellem Jørgen Hacke og hans svigersønner om steddøtrenes arv efter deres fader og moder.

Hans Iversen, Tile Kuhr og Hans Husfaget førte sagen mod Jørgen Hacke, som formyndere for salig Fredericks Schröders efterladte døtre. Foruden arv efter moderen, var der også arv efter bedstemoderen. Der nævnes et halvt hus, som Anne Hacke har arvet efter moderen, og som var tilfaldet Jørgen Hacke som ægtemand. Der er taget hensyn til, at der er tilfaldet Jørgen Hacke et hus som arv efter faderen, ligesom til de to døtres udstyr, alt er blevet takseret.

Derefter skal alt bevægeligt og ubevægeligt gods deles i to ligestore dele ved 12 samfrænders mellemkomst, hvorefter Jørgen Hacke skal have den ene halvpart, medens den anden skal deles mellem de 5 søstre, som moderen ligenært stående.

Jørgen Hacke havde som nabo mod syd Jacob Reinhusen "effte Sadeler", organisten Johannes Reinhusens fader. 1587 solgte Johannes Reinhusen sit fædrene hjem til Jens Nielsen. (Schötebuch nr.1359)

8.9.1599 fik Laurents Ketelsen skøde på salig Jørgen Hackes hus i Marie sogn.

Jørgen Hacke døde 1.marts 1591 i Flensborg (Reinhusen 833).

Børn af Anne Hackes 1.ægteskab med Frederick Schröder:

1. Katarine Friedericks	v. III 1
2. Gescke Friedericks	v. III 2
3. Anneke Friedericks	v. III 3

Børn af 2.ægteskab med Jørgen Hacke:

4. Carstine (Krestine) Hacke (IV - 311). Hun blev 7.10.1576 gift med købmand Laurentz Ketelsen i Flensborg (IV - 310). Han døde 23.nov. 1595 i Flensborg og Carstine sst. 1619, begr. 13.aug. Iøvrigt se afsnittet: Familien Ketelsen i Flensborg.
5. Magdalene (Lene) Hacke v. III 5

III 1. Katarine Friedericks.

Katarine blev 1557 (eller før) gift med Hans Iversen i Flensborg. Hun døde 1613 i Flensborg. Hans Iversen var 1570 kirkeværgen for St. Marie (Reinhusen 175). Han nævnes som deputeret borger 1574 og sidste gang 1587. 1571 solgte han hus.

20.sept. 1591 gav Hans Iversens ældste kreditor Henrich Flor skøde på Hans Iversens hus i Ramsherred mellem Oluf Samson på sydsiden og Hans Svensen på nordsiden. (22)

Børn:

1. Katarina. Hun blev 29.aug.1585 gift i Flensborg (Reinhusen 538) med skipperen Peter Ericksen i Ramsherred. 1591 led han skibbrud, som følge af styrmanden Andreas Simsens fejl. Han var søn af Erick Petersen, borger i Flensborg St. Marie, død før 26.2.1599, og Margaretha, død 23.august 1598. Margretha Ericks var i andet ægteskab gift med Johannes Reinhusens fader, Jacob Sadeler. Peter Ericksen er formtl. gået fallit. 1615 gives der immission i Peter Ericksens hus (19).

Peter Ericksen giftede sig igen efter Katarines død, muligvis 2 gange. 1619 døde en hustru og måske også allerede 1616.

Han havde 7 sønner og 2 døtre:

- a. Peter Ericksen.
- b. Friedrich Ericksen.
- c. Jörgen Ericksen.
- d. Erich Ericksen.
- e. Hans Ericksen.
- f. Lorentz Ericksen.
- g. Martin Ericksen, død før 23.5.1614.
- h. Anna Ericksen.
- i. Kirstine Ericksen.

2. Michael Iversen. Han boede 1614 i "Trövesum"(?) i Norge, da han klagede til rådet i Flensborg, over at hans moder havde foræret 1000 mark af den arv, der var tilfaldet hende efter hendes søster Anna, til søsteren Katarina Ericksen og hendes børn.

Han fik 300 mark ved et forlig.

III 2 Geseke Friedericks.

Hun blev 17.aug.1561 i Flensborg gift med Til(e) Kure (Reinhusen 65).

Til Kure var søn af Hans Kure og Anna, datter af købmand Til Petersen og hustru Catharine.⁽⁴¹⁾

Tile Kure nævnes 1574 til 1588 som deputeret borger.

1575 gav Anna Kuers og hendes søn Tile Kuer skøde til Peter Hergensen på Anna Kuers "kvist" i Ramsherred mellem Jürgen Portman på sydsiden og salig Peter Kallisen på nordsiden⁽²¹⁾. Som omtalt ovenfor fik præsten ved Mariekirken Johan Kruse 1585 skøde på Tile Kuers langhus i St. Marie.

1597 fik Bartrum Ratlau til Lindå "dom" på salig Tyle Kuhrs hus i Ramsherred. Til Kuer gik konkurs 1589. Han døde før 1593. Han var åbenbart rejst fra byen under konkursen, for 14.7.1589 sendte hustruen sønnen efter faderen.

Det hus, Tile Kuer havde arvet efter faderen blev solgt til Magdalena Ruhmor, der ejede nabohuset.

19.jan. 1598 blev salig Tile Kuers hus i Ramsherred vurderet til 2700 mark lb.

Tile Kuer synes at have giftet sig 2.gang med Anna NN. 26.maj 1595 beskikkedes nye formyndere for Anna Kuers, salig Tyles efterladte enke, nemlig Veit Bolgener og Merten Jessen, da de tidligere formyndere, Hans Bendick og Heinrich Hansen er døde. 31.jan. 1597 nævnes Jacob Schreiber og Merten Jessen som formyndere for den "ellenden Personen", Anna Kuhrs.

Børn:

1. Anneke (Anna)

Hun blev født 23.dec. 1564 (Reinhusen 122).

24.okt. 1585 blev hun i Flensborg gift 1.gang med Veith Bolgener (også kaldet Schriver),

Jürgen Hackelånte Veit Bolgener i 1584 500 mark. Ved Hans Rastorfs bryllup med Catharine Finck d.26.sept. 1585 ønskede han Veit Bolgener til lykke til hans forestående bryllup med Tile Kures datter og sagde ved denne lejlighed at ved skiftet stod endnu 500 mark i huset. (Ratsgerichtsprot. 26.3.1590 - Bd. III 1 Stadtarchiv Flensborg.)

Han døde som skriver for amtmand Peter Rantzau d.2.sept. 1603 på Trøjborg (Reinhusen 1600).

3.maj 1596 gav Hans Wiltfang ifølge rådets dom, og i Laurentz Ketelsens og Lene Fredericks arvingers og konsorters navn, Veit Bolgener skøde

på salig Frederick Schröders hus i Marie sogn, beliggende mellem salig Asmus Jacobsens hus på sydsiden og gangen lil fængslet på nordsiden⁽²³⁾.

Gift 2.gang med Petrus Kallesen (Becker). Han var byfoged i Flensborg fra 1602 til 1616. Han døde 1616 og blev 27.marts begravet i St. Marie. "Ein feiner, gelehrter Mann"⁽²⁵⁾.

Formtl. immatrikuleret i Greifswald 1584, i Rostock 1585, i Wittenberg 1588, Frankfurt a.d. Oder 1589, Leipzig 1593 og Königsberg 1600⁽²⁶⁾. Veith Bolgenerens børn fik 1605, i anledning af moderens 2.ægteskab, beskikket 2 formyndere.

Anneke nævnes endnu 1624. (45)

Børn:

a. muligvis Veit Bolgener, gift i St. Marie 1618 med Elsabe(død efter 10.5.1655), datter af Jens Petersen, deputeret borger, Oldermann⁽²⁷⁾.

Søn:

aa. Jens Bolgener, skomagervend, nævnt 10.5.1655⁽²⁷⁾.

bb. Christian Bolgener, "Weissbeckergesell"⁽²⁸⁾.

b. Thomas Kallesen.

2. datter NN., gift 22.nov. 1601 i Flensborg (Reinhusen 14 25) med skrædderen Peter Jürgensen.

Han var i 1.ægteskab gift med skrædderAlbert Hermansens enke.

1589 omtales en søn, Hans Albertsen, en anden søn var måske Hermann Albertsen.

3. datter NN, gift 13.nov. 1603 i Flensborg (Reinhusen 1611) med Hans Gether (Graffengiesser), i hvis hus i Ramsherred der 1601 foretages vurdering - 750 mark - Formtl. er han gået konkurs.

4. Franz Kuhr.

Han omtales 1584, da han giver skøde på sin salig faders hus til Fru Magdalene Rumohr, gift med Schack Rumohr, Dyttebøl. Huset betegnes som beliggende mellem fruens eget hus, købt af Thomas Krocks arvinger på nordsiden og Johan Kruses tværhusboder på sydsiden⁽³⁹⁾.

III 3. Anneke (Anna) Fredericks.

1.gang gift 22.sept. 1566 i Flensborg (Reinhusen 133) med husfogeden Hans Johansen (Hans Husfaget). Han fik 1566 borgerskab i Flensborg, 1585 er han nævnt som deputeret borger. Det hedder samme år om ham, at han var 9 år på "Huset Flensborg".

Han havde en broder Laurentz Hansen i Klipleve, der havde 2 sønner og 3 døtre, nemlig Hans, Nis, Melte, Marie og Botell⁽²⁹⁾.

Hans Johansen sårede 25.febr. 1586, formentlig under et slagsmål, Hans Karstensen eller "Kapitei" så alvorligt, at denne døde 6 dage derefter. Hans Johansen døde 16.marts 1596 (Reinhusen 1151).

Anneke var 2.gang gift 22.april 1599 i Flensborg (Reinhusen 1324) med Marten Swelund, en søn af rådmand Marten Swelund og Ingeborg Sönnichsen. Marten Swelund d.y. var betydeligt yngre ned sin kone. Han døde 1619 og blev 28.august begravet.

Anneke er død 1607 og begravet 12.april.

Marten Swelund giftede sig 2.gang. Også hans anden kone hed Anna.

Anneke efterlod sig ingen børn, en datter af første ægteskab ved navn Anneke døde 29.1.1581 (Reinhusen 367). Annekes to søstre arvede hende ⁽³⁰⁾.

III 5. Magdalene (Lene) Hacke.

Gift 1.gang 30.august 1573 i Flensborg (Reinhusen 219) med Niels Petersen. Han blev 3.febr. 1577 slået så hårdt af sin hest, at han døde af det, på "Hoikensbarch".

Gift 2.gang 20.august 1581 i Flensborg (Reinhusen 385) med Friedrich Hansen, der senere kaldte sig Hacke efter konens familie.

14.aug. 1586 sårede Friedrich Hansen under Jacob Hoerups bryllup Hinrich Asmussen så hårdt, at denne døde 2 dage derefter ⁽³⁴⁾.

Ved et retsmøde 26.aug. 1586 er skildret, hvad der skete senere på dagen d.14.august:

Byfogeden Herbert von Badendieck var kommet til Laurents Ketelsen samme dag og sagt til ham, at han måtte være garant med hensyn til betalingen af bøden, for ellers blev han nødt til at arrestere Friedrich Hansen. Friedrichs hustru var kommet til og ^{havde} tryglet Laurents Ketelsen samt Hans Bendick og Peter Festesen om at være garanter, indtil der kom en ordning på sagen. Byfogeden havde sagt, at der nok ikke var så meget at risikere, skaden var ikke så stor. Derefter var de gået til Jürgen Hacke og spurgt ham, om han ville holde dem skadesløse, hvilket han havde bejaet. De forskellige løfter var givet med håndslag ("handtastinge"). Hans Bendick og Peter Festesen var senere gået til huset hvor Hinrich Asmussen lå. Han havde sagt: "Kære venner, denne skade vil blive min død."

Derefter var de gået til fogeden og bedt ham, om at løse dem fra garantien. Dertil havde denne svaret, at så barnagtig var han ikke ⁽³¹⁾.

Retten gav den "besked", at de tre garanter skulle gøre sig al mulig flid med enten at få fat på drabsmanden eller få en "udsøning" i stand med den dødes slægtninge.

6.nov. 1587 meddelte salig Heinrich Asmussens broder og slægtninge, at de krævede 3000 mark i "udsoning"(mandebod).

20.febr. 1587 blev sagen igen behandlet i retten på foranledning af Heinrich Asmussens familie, der klagede over, at sagen blev trukket i langdrag.

Retten bestemte, at enten skulle drabsmanden bringes til veje eller udsoningen med den dræbtes familie ske inden seks uger, hvis ikke dette skete, skulle de tre garanter sættes i forvaring.

Jürgen Hacke og Laurents Ketelsen appellerede på stående fod til kongelig majestæt⁽³²⁾.

22.februar 1588 beklagede Hans Bendick og Peter Føstesen sig i retten over at Jürgen Hacke og Laurents Ketelsen på egen hånd søgte at få en ordning i stand med den dræbtes familie.

Hvad den endelige mandebod har beløbet sig til er ukendt, men 24.febr. 1589 blev det bekendtgjort, at "Kon. Würde zu Dennemarke Unsere Gnedigste Frau"(d.v.s. enkedronning Sofie, der regerede mens Chr. IV var umyndig) havde meddelt amtmanden Peter Rantzau, at Frederich Hansens bøde (til byen og kongen) var blevet ham eftergivet⁽³³⁾.

Først 1597 kom der dog en endelig ordning på sagen, en "udsoning". Chr.IV meddelte i en skrivelse, dat. Haderslev 17.nov. 1597, at Friedrich Hansen, der var flygtet fra fyrstendømmerne og staden Flensborg, nu uhindret kunne vende tilbage. Det skete på flittig forbøn, og fordi der var kommet en udsoning med den dræbtes familie istand, dertil kom, at Friedrich ved drabet var groft provokeret og i øvrigt havde ført et fromt og fredeligt liv.(Bilag) Den 29.januar 1598 stod Frederick Hacke offentlig skrifte⁽³⁵⁾.

Magdalene (Lene) Hacke døde 5.maj 1595 (Reinhusen 1098).

19.febr. 1598 giftede Frederick Hansen (Hacke) sig 2.gang med Magdalene (Lene)Kellermann eller Bendixen. Hun døde 1614 i Flensborg/St. Marie.

Hun var 1.gang gift 1.8.1574 med skipperen Hans Bennick i Flensborg. Han var af Bennick-familien fra Rinkenæs og døde 26.4.1595 (Reinhusen 1096). 1615 fik Jacob Wiegard skøde på et hus i Flensborg/St. Marie, der havde tilhørt Frederick Hacke og Magdalene. Skødet gav Karsten Stiermann som fuldmægtig for Frederick Hackes hustrus arvinger⁽³⁶⁾.

Magdalene Hacke efterlod sig kun et barn, en søn:

1. Niels Hacke.

Han skal være født 1576, formentlig er han født posthumt efter faderens

død, da han har fået faderens navn.

Han var købmand i Flensborg og boede i Storegade (det nuværende nr.24), senere beboet af købmand Andreas Christiansen.

11.nov. 1618 blev han valgt til deputeret borger.

Han blev 27.februar 1603 i Flensborg gift med Catharina Post, en datter af Hinrich Post og Anneke Olefsen. Hun var født 1584.

1633 måtte han betale en bøde på 2 mark til staden og Hans Majestæt, fordi han havde skældt sin kone ud og havde givet sønnen Jürgen en "örenfigen."⁽⁴²⁾

Niels Hacke døde 1649 i en alder af 73 år og blev 3.marts begravet i Mariekirken.

Catharina døde 23.dec. 1662 i en alder af 79 år og blev 3.1.1663 begravet sst.

Staden Ribe stillede efter Catharinas død et krav på 1000 daler til arvingerne og krav på samme beløb til Christian Nielsens arvinger.

Niels Hacke er vel den af Hacke-familien, om hvem mindet længst har holdt sig. Det skyldes det epitafium, han lod opsætte i Mariekirkens nordskib for sig selv, sin hustru og deres børn⁽³⁷⁾.

Det hedder her, at den agtværdige og fornemme borger og handelsmand i denne by, Niels Hacke, salig hensov i Herren, efter at han havde levet fredeligt og "jævnt" med sin kære hustru Catharina i 45 år.

De har af deres ved Gud velerhvervede formue ved deres dødelige afgang i deres testamente givet til kirkens præster, den studerende ungdom, præsteenker, trofaste tjenestepiger, og til fattigsenge på hospitalet og "husarme" i Marie sogn (10000 mark lb.).

Alle børn døde før forældrene.

Børn:

a. et barn død 1605.

b. Hinrich Hacke, født 1607, død aug. 1629 i en alder af 22 år, 7 måneder og 12 dage.

Han døde i Nakskov og gav 100 rdl. til kirken der.

c. Magdalena Hacke, født 1608/09, død 12.aug. 1632 i en alder af 23 år. Hun var gift med Hinrich Moller, der døde allerede 3 måneder og 6 dage efter deres bryllup ca.1630.

d. Jürgen Hacke, født ca.1611/12, død 21.juni 1642 i en alder af 30 år. Han blev 1636/37 gift med Anna von Lutten.

Han måtte betale en bøde på 12 mark, fordi han mod "ordinansen" havde haft "aurigh" (for mange gæster) til brylluppet⁽³⁸⁾.

Der var i dette ægteskab en datter, Catharina.

Anna von Lutten giftede sig i sit andet ægteskab med Erich Kløen,
der døde 1656.

e. (?) Magdalena. Død 4.nov. 1614 i en alder af 7 uger⁽³⁷⁾.

f. Peter Hacke, født 25.jan. 1615, død ugift 29.juli 1646.

Han gav ved sin død 1000 mark til kirken, skolen og de fattige.

g. Niels Hacke, døde 1631 i en alder af 9 år⁽³⁷⁾.

IV - 622 -

Jürgen Hacke.

Svizersön: Friedrich Hacke.

Patenten - Tyske Kancelli - S 4730 - RA.

Aussöhnung Friedrich Hackens zu Flensburg, Actum Haderschleben den 17. Novembris Ao 97.

Wir Christian etc. Thuen kundt vnd bekennen hiermitt, nachdem vnser Underthan zu Flensburg vnd Lieber getreuer Friedrich Hacken, fur ettliche Jahren, einen Heinrich Asmussen genant, entleibet, dardurch er vnseren Fürstenthümer flüchtig worden, vnd eine geraume Zeit im ehlande umbgezogen, Jetzo aber wir seint halben underthenigst vleisig angerufen und gebeten worden wir geruheten ydst, Ihn zum Gnaden vnd sicherheit kommen zu lassen, vnd dem wir glaubwürdig berichtet worden das er sonsten fur begangener Thatt darzu Ihn der entleibter groblich verursacht eines frommen friedlichen Lebens Jeder Zeitt gewesen Auch die Brüche Ihme von vnser hertzviellgeliebten Frauen Mutter bey dero verwaltung hiebeuhor nachgegeben, vnd er sich mitt des entleibten freundschaft vnd den Stadtgerichten ausgesöhnet vnd vertragen, das wir demnach auss solche beschehene Vorbitt vnd ein gnedigster ansuchung angeregter gelegenheit Ihme die begangene Thatt gnedigst nachgegeben vnd Ihn wieder zu Gnaden vnd Sicherheit kommen zu lassen, Also vnd der Gestaltdt das er hiefurder sicher, rholich vnd von Menniglich vngehindert vnd vngefehret gleich andern vnsern underthanen in unsern Fürstenthümben und Landen allenthalben auch in vnser Stadt Flensburg offentlich und wesentlich stehen, gehen, bleiben, handeln und wandeln mughet, Bewilligen, zulassen und vergunnen solches alles wie vorstehet hiermitt und craft dieses vnser offnen Briefes, welcher gegeben vnter unserm Koniglichen handtzeichen und secret auf unserm Schlosse.

Reinh. 385: 20. August 1581 was Fredrich Hacken Kost mit Leneke Hacken.

Reinh. 586: 14. August 1586 wort Hinrich Asmesen von Friedrich Hacke verwundet, da he darvon starf.

Reinh. 1246: 29. Januar 1598 dede Frederick Hacke apenbar Bicht wegen synes Dodtslages.

Reinh. 1248: 29. Februar 1598 was Frederick Hacken Kost mit Leneke Bennichsen.

Jonas Hoier: Mein Hauss-Protokoll: 1586 den 14. August wort Hinrich Asmussen von Friedrich Hacke in Jacob Hoerup sin Kost todlich verwundet vnd starf 2 dage darna.

Bilag til "Familien Hacke i Flensborg".

Uddrag af O.H. Møller: Der Stadt Flensborg Schötebuch. Stadtarch. Flensb. XII Hs. Lf. nr.)54^I og 955.

Nr. 995 - 1576 - 13. Febr. - Jochim Tabbart gift Ern Johan Krusen Capellan tho U. L. F. Kercken schote vp sin hus in S. Marien twischen Hans Iuersen vp der Süder v. Anne Kuers vp der Norder Siede.

Nr. 1309. NNN 1585 finden Johan Krusen, Prediger der Kercken Mariæ den Dohm vp Tile Kuhrs dwerhuse in Kerspel Mariæ.

Nr. 1311. 8. Nov. 1585 Tille Kuhr gifft Jorgen Hacken, als vollmechtiger des würdigen Ern. Johan Krusen, Prediger der Kercken Mariæ, schote vp dat halue dwerhus in Kerspel Mariæ twischen Erbarn Fruwen Magdalenen Rumors vp der Norder vnd Ern Johans vorigen huse vp der Süder side.

Nr. 970. 1575 Anna Kuers v. ehre Sohn Tile Kuer hebben Peter Hergensen schote gegeben vp Anna Kuers Quist in Ramsharde twischen Jürgen Portman vp der Süder v. Peter Kallesen sel. vp der Norder siede belegen.

Nr. . . . 1597. Peter Mandixen, Bartholomeus Jacobsen v. Casperus Brandes finden dem ehrenvesten Bastian Rattlauer zu Linda Erbgessen den Dohm vp sel. Tyle Kuhrs hus in Ramsharde.

Nr. 1507, Mont. 20. Sept. 1591 de oldesten Creditoren Hansen Iuersen geuen Hinrich Flor schote vp demsuluigen hus in Ramsharde twischen Oloff Samson vp der Süder v. Hans Swensen vp der Norder siede.

Nr. 1725. 24. 4. 1598 (finden) Leene, Johan Krusen wedewe, den dohm vp ehren südersten boden in Kerspel Mariæ.

Nr. 1359. 1587. Johannes Reinhusen gifft Jens Nielsen schote vp sin vaterliche hus in Kerspel Mariæ twischen Jorgen Hacken vp der Norder v. Bartholomeus Jacobsen vp der der Süder side.

Nr. 1310. 1585, 8. Nov. Lutken Hansen und Hans Jensen, im Nahmen aller sel. Christoffer Hoyerstorpes vnd siner husfrewen Marina Erben, geuen Jorgen Hacken vnd sinen Mituorwandten, als Vormunder sel. Magnus Magnus Feruer Tochter Catherina, schote vp vorgemeltet Christoffers hus in dem Kerspel Nicolai in der Angelbostraten, twischen Hans Grapengeter vp der Westen vnd dem Molengange vp der Ostern siden mit allen boden vnd anderen Thobehorungen.

Noter og henvisninger til familien Hacke.

1. Fremstillinger af denne familie støtter sig først og fremmest på: Jac. Jessen: Stamtafel der Familie Hacke in Flensburg, Stadtarchiv Flensburg XII Hs Lfnr.1615, Bd.7 og J.Reinhusen: Annales Flensburgenses, udgivet af F. Gundlach, Kiel 1926.
2. Sejd. I s.254.
3. Sejd. I s.401.
4. Sejd. I s.254.
5. Sejd. II s.528.
6. Schötebuch nr.268 (O.H.Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch (Schöteb.) Stadtarchiv Flensburg XII Hs Lfnr.954 I)
7. Schötebuch nr.1541.
8. Schötebuch nr.995.
9. Flensburger Geburtsbriefe nr.51.
10. Schötebuch nr.1359.
11. Schötebuch nr.1311.
12. Gerichtsprotokol 1., s.223 - 4.5.1578.
13. Schötebuch nr.531.
14. Sejd. I, s.529.
15. Sejd. I, s.411.
16. Gerichtsprot. 2. II.
17. Schötebuch nr.1310.
18. Gerichtsprot. Bd. 1, s.223, 243.
19. Gerichtsprot. 6, s.119.
20. Sententienbok, s.121 - Stadtarch. Flensburg A. Lfnr.33.
21. Schötebuch nr.970.
22. Schötebuch nr.1507.
23. Schötebuch nr.1635.
24. Schötebuch nr.585.
25. Bonde og Hvidtfeldt: Borgmestrene etc., s.66.
26. Achelis.
27. Geburtsbrief 498. - 10.5.1655.
28. Gerichtsprot. Bd. 14, s.168 - 4.5.1659.
29. Gerichtsprot. 6.6.1596, Bd. 3, s.255.
30. Gerichtsprot. 6.7.1607, Bd.4, s.332.
31. Gerichtsprot. 1, II, Stadtarch. Flensburg A. lfnr.34.
32. Sententienbok, pag.127 - Stadtarchiv Flensburg A lfnr.33.
33. Gerichtsprot. 24.2.1589, side 315.
34. Jonas Hoier: Mein Hauss-Protokoll, Stadtarch. Flensburg XII Hs. 945 VI

35. Reinhusen giver to datoer for dette:
29.1.1597 og 1598 (nr.1205 og 1246). Da Friedrich Hansen først kunne skrive efter at have fået kgl. tilladelse til at vende tilbage til byen, må 1598 være den rigtige dato.
36. Schötebuch nr.2380.
37. Die Kunstdenkmäler der Stadt Flensburg, s.114-116.
38. Kammerei-rechnungen 1636/37. Stadt Brüche.
39. Schötebuch nr.1243.
40. Schötebuch nr.1725.
41. Hans Kur nævnes 1540 - 41 i regnskabet for St. Nicolai-gildet (Sejd. I, s. 529) og sidste gang 9. okt. 1547 (Sejd. II, s. 403). I ovennævnte regnskab nævnes hustrue, Anne Kurs 1551, da Asmus Christiensen "bekendte, at hun havde betalt ham 8 mark, som gildet var ham skyldig for for-tæring i fastelavnen (Sejd. I., s. 529).
Annes forældre, Til Petersen og Cathrine, indtrådte 1522, mandagen efter St. Margrethe, i Kalandsgildet (Sejd. I, s. 80). Til Petersen var i de to første ti-år af 1500-tallet en fremtrædende storkøbmand i Flensburg. Han drev en omfattende handel med okser og heste, dels på egen hånd, dels for kongens regning. Han synes at have stået på en fortrolig fod med Christiern d. II., hvis interesser han varetog, samtidig med at han plejede sine egne. 1516 omtales han som foged i Bramstedt. 1517 blev han udnævnt til høvedsmand på Island. Her gjorde han sig hurtigt upopulær og blev fordrevet. Efter Christiern d. II's fald tog han 1522 til Island. Her plyndrede og røvede han i kongens navn. 1. juni 1523 blev han ved en tylvterdomstol dømt til at være fuld ransmand og ubodemand. Om efteråret 1523 blev han henrettet ved sværdet.
Mod Peter Hansen (IV - 1264) førte han 1511 retssag (se: afsnittet "Flensborg - Rudbøl - Tønder - Slægten").
Kathrine Tils nævnes endnu i 1541 (Sejd. II, s. 325).
Kilde bl. a.: Festskrift for Astrid Friis (1963). Svend Ellehøj: Flensborgkøbmanden Tile Petersen, s. 85.
42. Flensbor amsregnskaber 1633 - 34. S-film 2525. R.A.
Stadt Brüche 1633.
43. Foruden sønnen Hans Lutter fødtes i Mettes ægteskab med Frederik Lutter sønnen Frederick, der d. 16. marts 1585 kom til Danzig (Reinhusen nr. 513).
Hans eller Johannes Lutter kom i bogbinder- og boghandlerlære hos Daltzer Willems i Lybæk. Senere nedsatte han sig som bogbinder i Flensburg, hvor han døde d. 26. nov. 1598. (Reinhusen 1298).

Organisten Friedrich Lutters far var bogbinder og boghandler i Flensborg, frmtl. allerede før 1550. Han kaldtes Lutter Bockbinder eller Lutter Bockföhrer og havde værksted i det til Marielkirken hørende "Lighus" (Lyckhus). Han havde mindst tre sønner og en datter. Lutter Bockbinder døde frmtl. før 1573.

(Gerhard Kraack: Die St.-Nicolai-Bibliothek zu Flensburg. Flensh. 1984. Side 146-147.)

44. Nicolaus Crusius var student i Jena i 1591, i Strassburg i 1595, Quartus ved skolen i Flensborg 1593, kantor sst. 1599, præst i Bredsted 1603 - 04, præst i St. Annen 1606 - 10. Gift d. 20. juni 1602 med N.N., datter af Hermann Funck i Lunden. (Kraack: Flensburger Gebutsbriefe, s. 24. Arends I, s. 179).
Reinhusen, d. 23. maj 1604, toch Nicolaus Crusius mit synem Gerede na Bretstede. Item im sulvigen Jare den 15. Nov. toch he na Arnsborch. aldar Hofprediger tho werden, kam averst balde wedder tho Huss.

45. En Anna Bolgener begravedes d. 28. marts 1619 i St. Nicolai sogn.

P R Æ S T E S L Æ G T E N F R A E M M E R L E V .⁽¹⁾

I. H a n s T j æ l l e s e n (D i t l e v s e n) (I V - 630).

Hans Tjællesen eller Ditlevsen er den først kendte af denne slægt. Han skal have været munk i Løgumkloster i katolsk tid.⁽²⁾ (Bilag 3 C)⁽¹⁹⁾ Omkring 1536 blev han sognepræst i Emmerlev, hvor han efterfulgte Henrik Steen. Hans Tjællesen døde ca. 1554. Han skal have giftet sig med Cicel, der nævnes som boende i Emmerlev præstegård, formentlig som husholderske.⁽³⁾ (I så fald må Hans Tjællesen have overtaget hende fra Henrik Steen, der var præst i Emmerlev på denne tid). Hun stiftede et legal i Hjerpsted.

Hans Tjællesen nævnes i et tingsvinde, udstedt på Højer herredsting 1550, den næste tingdag før St. Mortensdag, af tingholder Lauritz Lyddesen, sandemændene Jep Kragh og Bo Hansen og 8 dannemænd. Det var Jens Svenniksen, der havde udbedt sig tingsvindet. Det drejede sig om de Emmerlev sognepræsters ret til at grave tørv i Vestermosen, en rettighed som blev bestridt af Bendix Iversen (Rosenkrands) på Kogsbøl.

Det hedder i tingsvindet, at de to tidligere ejere af Kogsbøl, Iver Iversen og dennes børn, hverken i den tidligere præsts Hr. Henrik Steens eller i den nuværende præsts Hr. Hans Tjællesens tid, havde bestridt præsterne ret til at grave tørv i mosen til eget behov. (Bilag 1).

Børn:

1. datter N.N. v II (IV - 315)

II. N.N., gift 1.gang med Hans Tjællesens efterfølger som præst i Emmerlev, Jens Jepsen.

Jens Jepsen var præst i Emmerlev fra ca. 1554 til ca. 1566.

Gift 2.gang med Jens Jepsens efterfølger, Peder Andersen (IV - 314), der døde 14.april 1597 og var præst i Emmerlev fra 1566 til sin død.

Han var forml. student i Rostock 1560 .

Børn:

1. Jens Pedersen (Johannes Petri).

Jens Pedersen var født ca. 1561 i Emmerlev og døde 5.april 1643 i Bedsted.

Han var student i Rostock maj 1585 og præst i Bedsted 1588 - 1641.

Han var gift med Anna, der døde 1624.⁽⁴⁾

2. Ingeborg Pedersdatter. v III

III. Ingeborg Pedersdatter (IV - 157) var født ca. 1572 og døde 1635 i Emmerlev, 63 år gammel (IV - 156).

Hun blev 1598 gift med Claus Povlsen. (VI - 156)

Claus Povlsen var født ca. 1571 i Ribe, hvor hans fader Povl Claussøn skal have været landmand, og døde i Emmerlev 10. sept. 1650, 78 år gammel, begr. i Emmerlev kirke 17. sept.

Claus (Nicolaus) Povlsen var student fra Ribe 1594, ordineret 9. april 1598 som præst i Emmerlev. Han var tillige herredsprovst. Han var præst i Emmerlev fra 1598 til 1650. (Bilag 4, nr. 15)

Ifølge en erklæring fra ærkedegn Erasmus Heidtman (Rasmus Heinsen, gift med Ingeborg, datter af Bernd Froddesen (IV - 1316) (se: Froddesenslægten fra Toftum.)) dateret 24. april 1598 (se bilag 2), var ærkedegnen i Ribe "forlenet" med Emmerlev kirke og præstegård, med alle rettigheder.

Præsten på stedet var ærkedegnens kapellan.

"Aff Arildstide" havde det været tilfældet, og kapellanen skulle årlig give 3 læster korn med Emmerlev Skæppe af præstetiendet.

Salig konnig Frederick havde Anno 1571 tilskrevet Ribe Capitel at "unde" kapellanen nogen lindring. Heitmans antecessor, salig magister Jens Wiborch, skal have gjort en kontrakt med salig Hr. Peder Andersen, sin kapellan i Emmerlev, at han skulle give årlig een læst korn. Peder Andersen havde ikke kunnet forelægge nogen forseglede kontrakt. Derfor havde Heidtman, da han havde overtaget prælaturet og Emmerlev kirke, indslået Peder Andersen for Ribe Capitel og krævet tre læster korn af ham årlig. Af forskellige årsager blev sagen opsat og Hr. Peder Andersen døde. I hans sted blev Hr. Claus Povelsen indsat for en "prædiker og sølsorger" i Emmerlev sogn. Såvel Adelspersoner som sognefolk havde velvilligt og gerne taget imod ham.

Hr. Claus Povelsen havde befrygtet ikke at kunne give ærkedegnen de tre læster korn, idet han i så tilfælde ikke selv havde til nødtørftig underhold, for der i sognet gaves ingen kærvetiende, ej heller kvægtiende. Engen til præstegården er også meget ringe, hvilket var bekræftet af ældste og fornemste sognemænd. Claus Povlsen beder derfor om, at lade ham nøjes med en læst byg efter Emmerlev skæppe og mål.

Eftersom en Guds ords tjener og sjælesørger bør have sin nødtørftige underholdning, nøjes Heidtman med at forlange årlig ved St. Mortensdag en læst byg eller 24 ørtug byg udi godt og ustraffet korn med Emmerlev skæppe i kirkeværgens nærværende.

10 børn:

1. Peter Claudius (Claussøn) v IV 1.

2. Paul Claussøn, født i Emmerlev 4. aug. 1600.

Ifølge O.H. Møller var hans faddere: Claus Rosenkranz, Hr. Ebbe, Andr. Persen, Jens Schmed, fru Karen Breide, jfr. Anna Rosenkranz, Ann Povlsdatter, Niels Lauritsens hustru i Solst (?).

- Frmtl. identisk med 10. Paul Claussøn, v. IV 10. (s.278)
3. Hans Cladius (Claussøn) v. IV 3
4. Maren (Maria) Clausdatter, født ca. 1603 og død første pinsedag ("Klokken i mod it") 1681, 78 år gammel, og blev begravet 27.maj 1681. Hun var gift med Hans Pederssøn, gårdmand i Emmerlev, der døde 10.okt. 1679 og blev begravet ("hæderligen") d.16.okt.
5. Anna Clausdatter.
Anna Clausdtr. blev gift med gårdmand Johan Ørntzen i Kærgård, Emmerlev sogn.
Anna døde 5. febr. 1653 og blev begravet den 8.febr.
Johan Ørntzen døde d.13.aug. 1680 og blev begravet den 18.
6. Andreas Claussøn, født 24.jan. 1607 i Emmerlev.
7. Jens Claudius. v. IV 7
8. Claus Claudius v. IV 8
9. Paul Claudius (IV - 78) v. IV 9
10. Paul (Powel) Claussøn. v. IV 10

IV.1. P e t e r C l a u d i u s (C l a u s s ø n).

Peter Claudius, født palmesøndag (1.april) 1599 i Emmerlev. Han var student fra latinskolen i Haderslev, blev immatrikuleret febr. 1620 i Rostock, 25.marts 1621 i København, pastor adjunct. fra 1621 i Emmerlev, præst i Hjerpsted fra 16.. - 1649, i Humtrup 1649 - 16.., død før 1679.

Gift 1.gang med N.N. (2 børn).

Gift 2.gang 1650 med Cecilia, datter af rådmand i Flensborg Christian Sønnichsen og Dorothea Iversen.

Cecilia var gift 1.gang med præsten i Humtrup Eddo Jacobi, født i Klægsbøl 1604. Død i Humtrup 23.juni 1649.

Børn:

1. Anna, født i Hjerpsted, levede 1649.
2. Maren, gift med præsten i Hjerpsted Johannes Paulsen Trans, født i Ø.Lindet, søn af pastor Paul Madsen Trans, død i Hjerpsted 1724.

IV.3. H a n s C l a u s s ø n (C l a u d i u s).

Hans Claussøn (Claudius) var født i Emmerlev 13.nov. 1601, febr. 1620 blev han immatrikuleret i Rostock, 20.juni 1621 i København, ordineret 18.dec. 1623, præst i Sønder Løgum 1623, død der 1649.

Han var gift med Gyda (4 børn).

Børn:

1. Anna Claudia, gift med Niels N.N., levede 1652.
2. Melta Claudia, født i Sønder Løgum 30.april 1628, levede 1656, gift med Hr. Niels.
3. Peter Claudius, født i Sønder Løgum, student fra Ribe, immatrikuleret 22.juli 1647 i København, baccalaureus 9.maj 1648, præst i Sdr. Løgum 1649. Død sst. 6.aug. 1684.
Gift 9.sept. 1649 med Anna Carstensdatter, født i Tønder 9.april 1631, datter af kæmner Carsten Jensen og Gyde Schmidt (7 børn).⁽¹²⁾

Børn:

- a. Gyde Karstens (Claudia), født i Sdr. Løgum d.16.juli 1650. Gift med Hans N.N., købmand i Rends.
- b. Hans Claudius, født i Sdr. Løgum 3.juni 1651, inscriberet i Album novitiorum i Kiel 7.okt. 1665, immatrikuleret i Kiel 4.april 1668, stud. theol. sst. 1670, præst i Klangsbøl 167., død der ca. 1680. Ingen livsarvinger.
- c. Maria (Claudia), født i Sdr. Løgum 28.dec. 1652.
- d. Christian Claudius, født i Sdr. Løgum 22.sept. 1654, bestalling som hofskytte 16.dec. 1669, konf. 13.jan. 1670, i tjeneste hos den svenske enkedronning, afsked 1.aug. 1673,kræmmer i København, forlod byen p.gr.a. gæld 1681, opholdt sig i Skåne 8.nov. 1681, kræmmer i Æbeltoft, 13.marts bestalling som Visiter i Æbeltoft, 3.april 1688 som Strandrider, død før 3.febr. 1691.
Gift med Else Jacobsdatter.

Børn:

- aa. Peter Claudius, født i København 1.aug. 1682, student fra Grenå, immatrikuleret 16.juli 1700 i København, 4.maj 1701 baccalaureus, 29.juni 1711 cand. theol., var 1712 kantor ved Garnisionskirken, død 1734, begr. 6.sept. på Garnisionskirkegård.
Gift 12.juli 1712 (Garnisions kirke) med Elisabeth Batstüber, født i København, datter af kobbersmed Lorentz Batstüber og Anna Andersdatter Kroch, hun er død 1762 og begr. (Garnisions k.) 29.maj. (4 børn kendes).

Hun var 1.gang gift med stadsadjudanten.

Børn:

- aaa. Anna Elisabeth, dbt. 14.nov. 1714 i Garnisionskirken.

bbb. Christian Lorentz Claudius, dbt. 31.dec. 1716 (Garnis. k.).

ccc. Else Margrethe, dbt. 31.dec. 1719 (Garnisionsk.).

ddd. N.N.

e. Claus Claudius, født 8.maj 1656 i Sdr. Løgum, immatrikuleret 21.juni 1674 i Kiel, præst i Sdr Løgum 1682, død 18.sept 1720 sst.

Gift 1.gang 21.april 1686 med Catharina Mauritius, født i Hostrup, datter af præsten i Hostrup Johannes Mauritius og Ingeborg Claudia (datter af Paul Claudius (IV - 78)), død i Sdr. Løgum 19.marts 1693 (2 børn).

Gift 2.gang med Anna Margretha Johannsen, født i Meldorf 1675, dbt. 27.dec., datter af landsfoged Matthias Johannsen og Elisabeth Stacke (9 børn).

Børn:

aa. Catharina Mauritia, født i Sdr. Løgum 28.okt. 1695, død i Braderup 1736.

Gift 3. febr. 1715 med præsten i Braderup Marquard Hegelund, født i Aabenraa, død i Braderup 1737.

bb. Christian Detlev Claudius, født i Sdr. Løgum 21.nov. 1696, gik i skole i Haderslev, immatrikuleret 1715 i Jena, 1723 præst ved Helligåndskirken i Flensborg, 1728 diakon ved St. Nikolai kirke sst., 1732 sognepræst sst.

Død i Flensborg 11.aug. 1756.

Gift 21.jan. 1724 i Flensborg med Anna Dorothea Hoe, født i Flensborg 1696, dbt. 13.sept., datter af rådmand Barthold Hoe og Lucie Petersen. Anna Dorothea blev begravet 7.jan. 1763 i St. Nikolai kirke i Flensborg.

Hun var gift 1.gang med præsten ved Helligåndskirken Andreas Berendsen, født i Flensborg 23.febr. 1689, død sst. 28.juni 1723 (5 børn).

cc. Cathrine Elisabeth, født 11. april 1698, død i Nr. Haksted 29. okt. 1745.

Gift august 1717 med præsten i Nr. Haksted Hinrich Esmarch, født i Nr. Haksted 15.okt. 1688, død sst. 16.juni 1746. Søn af pastor Johann Detlev Esmarch og Dorothea Breckling.

dd. Anna Margrethe, født i Sdr. Løgum 13.april 1699, død 15.maj 1775 ved Gaden, Højer sogn.

Gift 1721 med gårdmand Hans Nissen ved Gaden, død der 1753, begr. torsdag efter 16.søn. efter Trinitatis (11.okt.).

ee. Peter, født i Sønder Løgum 15.juni 1701, død sst. 15.jan. 1706.

ff. Matthias, født i Sdr. Løgum 4.aug. 1703, immatrikuleret i Jena 31.marts 1723, diakon i Nørborg 1728. Præst i Reinfeld 9.nov. 1729, kgl. conf. 23.sept. 1763.

Død i Reinfeld 4.dec. 1773, begr. 14.dec.

Gift 1.gang i Flensborg med Lucie Magdalene Hoe, født i Flensborg 22.sept. 1698, død i Reinfeld 27.nov. 1737. Datter af rådmand i Flensborg Barthold Hoe og Lucie Petersen.

Hun gift 1.gang i Flensborg 26.april 1719 med købmand og deputeret borger Peter Christian.

Gift 2.gang i Flensborg 9.okt. 1738 med Marie Lorck, født i Flensborg 14.april 1718, død i Reinfeld 21.sept. 1780.

Datter af Jes Lorentzen Lorck og Birgitte von Lutten.

Børn med Lucie Magdalene Hoe:

aaa. Christian Carl, født i Reinfeld 10.juli 1731, død i Plön 23.marts 1801.

Immatrikuleret i Göttingen 20.april 1751, cand. theol., valgt til kantor ved Breitenauer-skolen i Plön.

Gift i Reinfeld 28.april 1778 med Anna Maria Stahl, født i Reinfeld i sept. 1747, datter af kromand Friedrich Gott-hard Stahl og Anna Margrethe Møller.

bbb. Barthold Nicolaus Claudius, født i Reinfeld 23.9.1732, død i Reinfeld 3.april 1758. Ugift.

Børn med Maria Lorck:

ccc. Josias Claudius, født i Reinfeld 13.sept. 1739, stud. theol. i Jena, død i Jena 19.nov. 1760.

ddd. Matthias Claudius, født i Reinfeld 15.aug. 1740, død i Hamborg 21.jan. 1815.

1755-59 på latinskolen i Plön, immatrikuleret d.21.april 1759 i Jena, var der til efteråret 1762, forår 1764 privatsekretær hos grev H. Holstein - Holsteinsborg i København, forlod København i sommeren 1765, fra 1768 til 1770 medarbejder ved Hamborgs Adressekontors Efterretninger, fra 1.jan. 1771 redaktør og senere udgiver af "Wandsbecker Bote". Gift i Wandsbeck 15.marts 1772 med Anna Rebecka Behn, født i Barmbeck 26.okt. 1754, død i Wandsbeck 26.juli 1832, datter af tømrermester Joachim Friedrich Behn og Ilsabe Martens.

(12 børn.)

- eee. Friedrich Carl Claudius, født i Reinfeld 20.jan. 1734, død sst. 16.marts 1751.
- fff. Dorothea Christine Claudius, født i Reinfeld 2.jan. 1744, død i Gleschendorf 26.maj 1766.
 Gift i Reinfeld 5.nov. 1762 med præsten i Gleschendorf, Christian August Müller, født i Plön 1727, død i Gleschendorf 23.juli 1796, søn af pastor Joachim Ernst Müller.
- ggg. Lorentz Claudius, født i Reinfeld 1745, dbt. 8.jan., død 16.jan. 1751.
- hhh. Peter Claudius, født i Reinfeld 2.maj 1747, død på Katrinegård i Tolk sogn 4.dec. 1820. Landmand.
 Inspektør ved godserne Ascheberg og Rastorf 1784/85, inspektør på den fyrstelige Lybækske gård Hübbersdorf, Ratekau sogn, ejer af Katrinegård 1792. Afstod 1814 gården til sin svigersøn Heinrich Jepsen.
 Gift i Preetz 23.maj 1783 med Catharina Elisabeth Auguste Engenhagen, født i Preetz 15.aug. 1764, død i Slesvig 17.aug. 1819. Datter af justitsråd Leonhard og Augusta Sahr. (11 børn).
- iii. Lucia Magdalena Claudius, født i Reinfeld 8.nov. 1748, død 16.jan. 1751.
- jjj. Christian Detlev Claudius, født i Reinfeld 1750, dbt. 9.april.
 Immatrikuleret i Göttingen, dr.med., fysikus i Lütjenburg og Heiligenhafen.
 10.dec. 1773, 1.juni 1774 i Oldenburg og Neustadt, samt for amtet Cismar.
 Afsked 25.april 1818.
 Død i Lütjenburg 20.marts 1822.
 Gift 1775 med Sophie Albertine Krüger, født i Lütjenburg, død sst. 6.marts 1814. Datter af rådmand Heinrich Albrecht Krüger og Johanna Sophie Elisabeth Böttcher. (5 børn.)
- gg. Gyde Maria Claudius, født i Sdr. Løgum 22.juli 1706, død 1746, 39 år 8 mdr og 7 dage gammel.
 Gift 1.gang med diakon i Nibøl Jacob Friis, født i Nibøl, død 19.april 1736 (selvmord), søn af pastor Matthias Friis.
 Gift 2.gang med købmand i Flensborg Christian Detlev von der Wetering, født 16.dec. 1705 i Flensborg (St. Nikolai), søn af Thomas von der Wetering og Elisabeth (Elsabe) Johannsen.

Børn:

- aaa. Nikolai Thomas v. der Wattering, død 3.juni 1748 i Nibøl
i en alder af 5 år og 9 måneder.
- bbb. Christian Detlef v. der Wattering, født 8.jan. 1746 i
Gamle Christian Albrechts kog. Studerede theologi.
1774 kateket og lærer på Før/St. Nikolai.
Her døde han 2.jan. 1782.
Gift 1780 (die Martini Lutheri) med Naemi Hansen, datter af
kommandør Wancke Hansen.
Han var født 1754 i Wyk på Før og døde 1788.
- Naemi giftede sig 2.gang i
København (?) med kaptajn Jens Jacob
Eschels fra Før.
- hh. Peter Claudius, født i Sdr. Løgum 25.aug. 1708, død sst. 28.
juni 1709.
- ii. Elsabe Christine Claudius, født i Sdr. Løgum 9.juni 1710.

4. Nicolaus, stud. theol., immatrikuleret dec. 1648 i Rostock.

IV.7. J e n s C l a u d i u s .

Jens Claudius var født i Emmerlev 25.april 1609, han blev kapellan i Daler 1631 og sognepræst sst. 1634, provst for Møgeltønder birk 1655, død i Daler 1658.

Gift 1637 med Lucia Peters, datter af Peter N.N., Tønder, og Ølgaard Petersdatter, datter af sognepræst i Daler Peter Hansen og Ursula Goslar. Lucia var født 1620 i Tønder og døde 1697 i Daler. (5 børn).

Børn:

1. Ingeborg (Jensdatter), gift med præsten i Daler Ægidius Nielsen Brøns, født i Ribe, død i Daler 1.juli 1675, begr. 6.juli. (Bilag 4 nr.12)
2. Hans Claudius, sept. 1660 immatrikuleret i Rostock, 13.maj 1662 i Wittenberg, præst i Braderup 1667, død 1669 sst.
3. Claus Claudius, maj 1661 immatrikuleret i Rostock, rektor for Thisted latinskole 11.juli 1685, død marts 1688 i Thisted, fattig og uden arvinger.
4. Nicolaus, stud. theol.
5. Ølgaard, levede 23.dec. 1661.

IV.8.

C l a u s C l a u d i u s (C l a u s s ø n).

Claus Claussøn var født i Emmerlev 23.jan. 1611, student fra Flensborg, 12.nov. 1632 immatrikuleret i København, 17.febr. 1636 ordineret i Ribe som kapellan i Emmerlev, sognepræst sst. 1650, herredsprovst 1658, begr. 1691 i Emmerlev kirke. (Bilag 4 nr.10).

Gift 4.søndag efter Trin. (4.7.) 1646 med Anna, født i Tønder, datter af Hans Pederssøn(Daler) og Agathe, død i Emmerlev 20.sept. 1673, begr. 26. sept., 51 år gammel. (Bilag 4 nr.11).

Børn:

1. Claus Claussøn (Claudius), født i Emmerlev 25.okt. 1647, dbt. 2.nov., student fra Ribe, immatrikuleret 13.juli 1668 i København, kapellan i Emmerlev, ed for bispen i Ribe 18.febr. 1675.
Død i Emmerlev 11.febr. 1686, begr. i Emmerlev kirke 18.febr.
Gift med Catharina Elisabeth, begr. 4.søndag efter trinitat. (28.juni) 1711, 65 år gammel.

Hun gift 2.gang 19.okt. 1686 i Emmerlev med Marcus Kiel, født i Tønder, søn af Josias Kiel og Marine Carstensdatter. (12)

Død i Emmerlev 1711, begr. 26.aug. i Emmerlev kirke. (Bilag 4 nr.1).

Marcus Kiel gift 2.gang 26.maj 1712 med "den dydige matrone" Anne Marie Clausen.

Marcus Kiel død 20.aug. 1712. (Bilag 4 nr. 2 og 3).

Børn:

- a. Claus Claudius, født i Emmerlev 28.juni 1679, dbt. 9 juli. (Bilag 4 nr.14).
Immatrikuleret sommer 1698 i Leipzig, i København 13.juli 1701, cand. theol. 1702, levede 1707 i Emmerlev. Præst i Hjerpsted 4.aug. 1724, død der ved nytårstid 1740.
Gift med Cecilia, der overlevede manden. Ingen børn.
- b. Hans, født i Emmerlev 28.juni 1679, døbt 9.juli, immatrikuleret i Leipzig sommeren 1698, i København 7.febr. 1702, kaldsbrev som kapellan og succederende præst i Emmerlev 1712, magister 30.juli 1716.
Død i Emmerlev 1744, begr. 16.jan.
Gift med Magdalena Augusta Reimarus, født i Heide 21.jan. 1694, datter af Samuel Reimarus og Magdalena Augusta Reichardt. Magdalena døde i Emmerlev i dec. 1724, begr. 3.jan. 1725. (Bilag 4 nr.12). (3 børn).

Børn:

- aa. Anna Sophia, født i Emmerlev 12.juni 1716, død 11.nov. 1767 i Møgeltønder.
 Gift med præsten i Møgeltønder Bendix Meyer, født i København 5.okt. 1705, død i Møgeltønder 30.maj 1742, begr. 7.juni. Søn af toldinspektør Hans Meyer.
- bb. Samuel Nikolaus Claudius, født i Emmerlev 17.april 1719, dbt. 19.april. Immatriculeret 23.jan. 1734 i Kiel, 22.okt. 1735 på Akademisk Gymnasium i Hamborg, 14.maj 1737 immatriculeret i Leipzig. 18.okt. 1741 kammersekretær, 28.dec. amtsforvalter og husfoged i Løgumkloster, fratrådte 31.marts 1767.
 1746 kancelliråd, ejer af Sønderskov, død 15.juli 1771 i Haderslev, begr. 20.juli, om aftenen ført til familiebegravelsen på Sønderskov (Folding Sogn).
 Gift 28.aug. 1750 med Christiane Margrethe Bachmann, død 1756 på Sønderskov, begr. 7.aug.
 Datter af jægermester Hans Bachmann og Christina Margrethe Claussen. (3 børn).
- cc. Catharina Augusta, født i Emmerlev 8.april 1720, dbt. 14.april, begr. 9.juni 1744 i Møgeltønder.
 Gift med præsten i Møgeltønder Christopher Schultz, født i Roskilde 25.juli 1714, død sst. 14.marts 1796.
 Søn af købmand Johannes Schultz og Anna Jensdatter Westergaard.
2. Ingeborg, født i Emmerlev 1.marts 1649, dbt. 2.marts, død 1711 på Gørrismark ved Tønder, begravet 18.juni i Emmerlev.
 Hun blev 10.jan. 1668 gift i Emmerlev med Fedder Andersen, forpagter af Kogsbøl, død der 1698, begr. 17.marts, 57 år gammel.
 (Bilag 4 nr.4a og 4b).
 Ifølge sagnet skal der være flydt blod fra Ingeborgs lig, medens det stod i præstegården, som tegn på den uret, der var gjort hende.
 Nogle år efter mandens død blev hendes forpagtning af Kogsbøl ophævet, angiveligt fordi hun misrøgtede gården, andre mente, der var tale om en intrige sat i værk af Gøddert Hansen, Søndergårde (som senere overtog forpagtningen af Kogsbøl), herredsfoged Fedder Lund i Højer og justitsråd Meley, kgl. amtsinspektør (se endvidere afsnittet :Slægten på Søndergårde).
 Ingeborgs "fordrivelse" fra Kogsbøl vakte megen forargelse i sognet, især hos præstefamilien i Emmerlev.

Børn:

- a. Anna Feddersdatter, født 22.juni 1669, dbt 27.juni på Kogsbøl "min kiere Svoger hans lille Daatter paa Coxbüll, mit kiere Daatterbarn."
Compatres: me compater item Fedder Lund i Højer, Anne H. Ægidii udi Daler, Marin Anderskun, Karin Anders Christenssons Daatter.
- b. Engeborg, født 12marts 1671 på Kogsbøl.
Compatres: Hans Anderssøn, Ørnt Johannsøn, uxor mea Anna, Ølgaard Jensdaatter aff Daler, en fremmit Quinde aff Hierupsted, Lytt Tyges- søn Daatter, som er gift i det synderste Huus i Hierupsted.
- c. Anders Feddersen, født 6.marts 1673 på Kogsbøl.
Compatr.: H. Ægidius aff Daler, Chresten Anderssøn, Tyge Jenssøn aff Bunte, Amptskriverens Daatter aff Tønder, Herlich Leonora, filia mea Agatha.
- d. Anna Claudia Feddersdatter, født 27.dec. på Kogsbøl, dbt. 27.dec. 1674.
Compatres: Filius meus Claudius, Madtz Bossøn aff Koldby, Marin H. Lauritz Blegens Hustrue aff Hierupsted, Agatha s. Hr. Jens Claus- søns Daatter aff Daler, Maren s. Lytke Tygessøns af Hierupsted.
Du lille barn Jesus velsigne hende, baade til lifff oc siel. Amen.
- e. Claus Fedderssen, født 15.dec. på Kogsbøl, dbt. 20.dec. 1676.
Compatres: Filius meus Johannes Claudius, Tyge Lydtzen aff Koldby, Jep Pederssøn, Cathrine Elisabeth uxor Dmi Claudii, Kiersten Niels Smeds Hustru.
Jesus velsigne hannem baade til lifff oc Siel. (18)
- f. Povel Feddersen, født 8.april 1681 på Kogsbøl.
Compatres: Filius meus Jens Claudius, Anders Nielssøn, Owed Hansis, Tyge Lydssøns Daatter aff Koldby.
Død 1707, "døde i Lissabon oc der begravet".
- g. Fedder Feddersen, født 1689 på Kogsbøl, dbt. 10.dec.
Compatres: Peder Claudius, Past.Humtrupensis, Peder Pederssøn Elhøft aff Jeising (?), Tyge Hanssøn den Eldre i Sønderseierslef, Engeborg, H. Mag. Joh. Maurittii Past. Hostrup, hans Elskelige Hustru, oc Maren Christensdatter af Søndergaard.
Død 1694, begr. d.14.feb.
- h. Peder Feddersen, født 1692 på Kogsbøl, hjemmedøbt d.20.jan., "for det Saare onde Vejrligts . skyld."
Compatres: Tyge Pederssøn, Niels Anderssen, Esther Anderskone, Anne Lausldtr. Bleechs af Herpsted.
- i. Tyge Feddersen, Kogsbøl. Død 1702 "af sygdom til orlog".

Muligvis 1707 Hans Feddersen, "døde for Norge og faldt der over bord."

3. Hans Claussøn (C laudius).

Født i Emmerlev 24.dec. 1651, dbt. 28.dec.

(Bilag 4 nr.5)

Student fra Ribe, immatrikuleret 20.juni 1670 i København, præst i Skast før 1684, død 1693/95 i Skast.

Gift 12.juni 1683 med Maria Bruun, datter af Peter Bruun, præst i Skast 1642 - ? og Ode.

Maria gift 2.gang med Jørgen Jørgensen, født i Bjolderup.⁽⁹⁾

Børn:

a. Anna, født 1684 i Skast, dbt. 12.juni. b. Agathe Hansd., nævnt 1718. (17)

4. Peter Claussøn (Claudius).

Peter Claudius er født i Emmerlev 10.aug. 1654, dbt. 16.aug.

(Bilag 4 nr.6).

Student fra Ribe, immatrikuleret 20.juli 1674 i København, aflægger ed for biskoppen i Ribe 11.april 1681, 6.juni 1686 baccalaureus, præst i Eltang og Vilstrup 1681, død sst. 1719, begr. 6.juli.

5. Agatha Clausdatter.

Født i Emmerlev 27.jan. 1657, dbt. 29.jan.

(Bilag 4 nr.7).

Hun blev gift med Chresten Hanssøn i Hjerpsted.

Agatha døde 11.febr. 1686.

(Bilag 4 nr.8).

6. Jens Claussøn (Claudius).

Født i Emmerlev 23.dec. 1661, dbt. 27.dec.

(Bilag 4 nr.9).

Jens Claussøn blev 25.aug. 1685 gift i Tønder med Anna Lorentzen, datter af Nis Lorentzen. Ingen børn.

Hun gift 2.gang med Diedrich Lorentzen.

IV.9. P a u l C l a u d i u s (IV - 78).

Paul Claudius var født i Emmerlev d.2.nov. 1615 og døde i Hostrup 1.sept. 1665 (Bilag 5).

23.okt. 1635 kom han til Akademisk Gymnasium i Hamborg, juni 1637 blev han immatrikuleret i Rostock. 1638 blev han sognepræst i Hostrup.

Paul Claudius var 1.gang gift med Anna, en datter af hans forgænger som præst i Hostrup, Riggel Petersen og Margretha Frøddesdatter, en datter af

Frødde Schmidt i Tønder og Marine Schmidt.

Anna døde uforløst i barselseng 16.8.1639 og begravet i kirken.

Gift 2.gang med Herlig (Herlich)(IV - 79), en datter af Laurends Jensen Becker (IV - 158) i Tønder og Margrethe (IV - 159).

Herlig Claudia døde 1689 hos svigersønnen Nissenus Nissen (IV - 38) i Bøgvad, Højst sogn og blev begravet onsdagen efter 1.søndag efter Hellig 3 Konger.

Om Hostrup præstegårds tilligende under forgængeren Riggel Petersen oplyses i jordebogen for Tønder amt 1613⁽⁵⁾:

"Hr. pastoren har 2 kirkebol og kan årlig så 10 ørtug rug, 5 ørtug byg, han bjerger 90 læs hø, græsser 16 heste, 16 svin og 16 får.

Hr. Riggel har et kåd på kirkegrund, hvorfor han årlig giver 9 skilling og 4 penning.

Desuden har han i Jejsing et kåd med kålgård og toft, det er kirkegrund, for hvilket ham giver årlig 9 sk. 4 p. "

Disse forhold finder vi også i Poul Claudius tid og senere i svigersønnen Joh. Mauritius's tid. De betaler begge årlig afgift af 2 kåd på kirkegrund.

I regnskabet 1658 - 1661⁽⁶⁾ kaldes det ene kåd "Peter Muhrmanns Kathe." Ifølge bøderegistret 1640⁽⁷⁾ måtte Paul Claudius's tjenestekarl, Peter Nissen, betale en bøde på 10 daler, fordi han havde besvangret "eine vormals beschlafene persohn, Christina genandt."

Der hang i sin tid i Hostrup kirke 2 præstebilleder, det ene af Paul Claudius, det andet af hans svigersøn, Johannes Maurilius.

En 1862 foretaget restaurering af billederne skal være faldet ret uheldigt ud. 1913 blev de lagt op på præstegårdens loft, omkring 1946-47 hang de i tårnrummet. De skal nu befinde sig i præstegården.

De 2½ meter høje billeder bærer følgende indskrifter:

"Paulus Claudius, weiland 28 Jahr Wohlverdient gewesener Prediger hiesiger christlichen Gemeine zu Hostrup, ist gebohren zu Emmerlev Anno 1614, alhie aber Selig gestorben Anno 1665 umb Michaelis, seines Alters 51 Jahr⁽⁸⁾.
(angående indskriften på Joh. Mauritius's billede se nedenfor).⁽¹³⁾

Børn:

Paul Claudius og Herlig havde 6 børn, 1 søn og 5 døtre, hvoraf de 3 døtre blev gift med 3 brødre, sønner af herredsfoged Hans Nissen (IV - 76) og Mette (IV - 77), Hajstrupgård.

1. Peter Claudius, født i Hostrup, død i Humptrup ca.1693. Præst i Humptrup.

Gift (før 1679) med Anna Margretha, der var i live 1686. Ingen børn.

2. Lauretha Claudia, født i Hostrup.
 Gift med Clemens Nissen, født 1636 på Hajstrupgård, død i Sottrup,
 Bylderup sogn 5.okt. 1699, søn af herredsfoged Hans Nissen og Melle.
 Gårdejer i Klægsbøl og senere Sottrup, Højst sogn.
 (Iøvrigt se afsnittet:Herredsfogedslægten på Hajstrupgård.)
3. Anna Claudia (IV - 39).
 Gift med Nissenus Nissen (IV - 38).
 (Se afsnittet:Herredsfogedslægten fra Hajstrupgård).
4. Ingeborg Claudia, født i Hostrup, død sammested.
 Gift med Johannes Mauritius, efterfølger efter Paul Claudius i embedet
 i Hostrup.
 Johannes Muaritus var født i Tønder 13.nov. 1639 og døde i Hostrup
 26.dec. 1695. Han var student i Rostock 1661 og magister i Kiel 1666.
 Sognepræst i Hostrup 1666 - 1695.
 Han var søn af Johan Bernhardsen Mauritius, sognepræst i Tønder, og
 dennes anden hustru Anna Jespersdatter (se afsnittet: Herredsfoged-
 slægten fra Hajstrupgård.)

Det andet af de to ovenfor omtalte billeder fra
 Hostrup kirke bærer følgende indskrift:
 "Magister Johannes Mauritius Weiland in 29¹/₄ Jahr
 dieser christlichen Gemeine zu Hostrup wohlver-
 dient gewesener Prediger, ist gebohren in Tunderen
 Anno 1639 den 13 November und alhie Seelig ent-
 schlaffen Anno 1695 den 26 December Wie er gele-
 bet 56 Jahr und 6 Wochen."⁽⁸⁾

Børn:

- a. Catharina Mauritius, født i Hostrup, død i Sdr. Løgum.
 Gift 21.april 1686 med Claus Claudius, født i Sdr. Løgum 8.maj 1656,
 død sst. 18.sept. 1720. (Se denne).
- b. Mette Mauritia, født i Hostrup, død sst. 1707, begr. 10.maj.⁽¹⁶⁾
 Gift med Johan Christian Fabricius, født 1659, dbt i Aabenraa 7.febr.,
 død i Hostrup 1717, begr. 12.januar.
 Student i Kiel 1676, i Leipzig 1678, i Königsberg 1682. Sognepræst
 i Hostrup 1696 - 1717.
 Han gift 2.gang med Bigitta Christine Buchholtz,
 født i Handved 1680, dbt.28.marts, død 1723 i Hostrup,
 datter af sognepræst i Handved Wilhelm Buchholtz
 og Anna Maria Andreasdr. Hoyer.

Børn:

aa. Anne Johanne Fabricius, født 1700, død (eller begr.) i Hostrup 9.febr. 1746.

Gift 1.gang 14.juni 1718 med Johan Christian Fabricius, født i Løjt 6.12.1690, død i Hostrup 13.aug. 1721.

Gift 14.6.1718 (kgl. bevilling: faders broderdatter) med Anna Fabricius, født 1700, død eller begravet i Hostrup 9.febr. 1746, datter af Johan Christian Fabricius (1659 - 1717) og Mette Mauritia (v.s.). (14)

bb. Vilhelm Fabricius, født 17.juni 1702 i Hostrup, død i Varde 14.aug. 1767.

Student i Jena 1723. Sognepræst i Ensted 1733, sognepræst i Varde St. Jacobi og St. Nikolai kirke 1748, provst i Vestler Horne herreds provsti 1750.

Gift i Tønder 1736 (ifølge kgl. bevilling) med Magdalene Paulsen, født i Aabenraa 1717, dbt. 10.jan. Død i Varde 1759, begr. 8.maj, datter af købmand i Aabenraa Jørgen Paulsen og Anna

Elisabeth Bruus.

cc. Johan Christian Fabricius. (15)

c. Herlech Mauritia, død 1671, begravet d. 23.marts.

Andreas Ambders skrev et sørgedigt "Auff den frühzeitigen Todt des zarten Mägdeleins".

5. Margretha Claudia, født i Hostrup, forntl. død i Brede.

Gift 1.gang med Laurits Friis, født i Abild, søn af pastor Matthias Friis og Catharina.

Student i Rostock 1655, magister i Kiel 1666. Capellan i Brede ca. 1665, sognepræst sst. ca.1673-84. Død der i april 1684.

Gift 1.gang med Catharina, datter af Erich Wind, præst i Brede 1634-73, og Catharina, datter af Villads Knudsen.

Margretha Claudia gift 2.gang 1685 med Andreas Fabricius, født 9.juli 1662 i Løjt, død i Brede efter 1692. Søn af Johan Christiani Fabricius (Hans Carstensen Schmidt) og Anna Wilhadi.

Student i Kiel 1680, i Königsberg 1682, sognepræst i Brede 1684-87 ? (92 ?). (10)

Margretha Claudius børn med Laurits Friis:

a. Matthias Friis, født i Brede, død sst. ca.1713.

Student i Königsberg 1691, i Kiel 1692, i Jena 1693. Sognepræst i Brede til ca.1713.

Gift i Abild 8.sept. 1697 med Cæcilia, datter af Christian Friis, sognepræst i Abild.

- aa. Margaretha Friis, gift med Philip Ernst Lundius, f. 3. feb. (3. jan.) 1714 i Flensborg, død 25. okt. 1771 i Ladelund. Sognepræst i Ladelund 1739-71. Søn af Christian Ernst Lundius og Helene v. Lutten i Flensborg.

Philip Ernst Lundius, gift 1. gang 1740 med Anna, datter af Christian Hojer, (død 1738) og 3. gang ca. 1753 med Marine, født 1720, død 12. sept. 1772, datter af Otto D. Lütken, sognepræst i Skast og Maria Göddertsdatter (se afsnittet: Slægten fra Søndergårde).⁽¹⁰⁾

- b. Katharina Friis, født i Brede 14. april 1663, død i Løjt 9. jan. 1702, død i barselsseng med det 12. barn.
 Gift 1. aug. 1682 med Wilhad Fabricius, født 7. maj 1651 i Løjt, død sst. 13. okt. 1725. Søn af Johan Christiani Fabricius (Hans Carstensen Schmidt) og Anna Wilhadi (datter af sognepræst i Løjt Wilhadus Canuti (Villads Knudsen) og Catrina Andreasdatter.
 Wilhad Fabricius var student i Rostock 1668, i Kiel 1669, prædikant på Østerholm på Als, sognepræst i Løjt 1686 - 1725.

Børn:

- aa. Johan Christian Fabricius, født i Løjt 14. aug. 1683, død 1729, begr. 1. dec. i Løjt. Cand. theol.
- bb. Anna Fabricius, født 7. febr. 1685 i Løjt, død i Aabenraa 1766, begr. 14. sept.
 Gift 26. okt. 1706 i Aabenraa med Bendix Kamphøener, født 1681 i Aabenraa, dbt. 12. juni.
 Død sst. 1762, begr. 27. maj. Borgmester i Aabenraa.
- cc. Datter NN., død 23. dec. 1685, 11 mdr. gammel.
- dd. Elisabeth Fabricius, født i Løjt 1687, dbt. 18. jan., død sst. 1693, begr. 7. sept.
- ee. Laurentius (Lorentz) Fabricius, født 5. marts 1688 i Løjt, død sst. 22. dec. 1753, pers. kapellan i Løjt 1722, sognepræst sst. 1725-53.
 Gift 1. gang i Løjt 18. april 1724 med Catharina Margretha Friis, født i Abild 1684, død i Løjt 20. okt. 1730, datter af sognepræst i Abild Christian Friis og Christina (Catharina ?) Høyer.
 Gift 2. gang i Løjt 26. juni 1731 med Mariana Rhost, født 1696, død i Løjt 3. juni 1733. Datter af fyrstl. holstensk kammerassessor Johan Christian Rhost og Catharina Barbara Kentzel.

- Gift 3.gang 25.maj 1734 (ifølge kgl. bevilling som beslægtede i 3. led) med Magdalena Zoega, født 29.okt. 1710, død 7.aug. 1771, begravet i Løjt. Boede 1757 som enke i Aabenraa. Datter af sognepræst i Taps Johan Zoega og Anna Margaretha Rewentlou.
- ff. Wilhad Fabricius, født 7.dec. 1689 i Løjt, død sst. 15.jan. 1690.
- gg. Johan Christian Fabricius, født i Løjt 6.dec. 1690, død i Hostrup 13.aug. 1721. Sognepræst i Hostrup 1717.
- Gift 1.gang 14.juni 1718 (kgl.bevilling: faders broder datter) med Anna Fabricius, datter af Johan Christian Fabricius, sognepræst i Hostrup 1696 - 1717 og Mette Johansdtr. Maurilius og Ingeborg Claudia, begr. 10.maj 1707.
- Gift 2.gang med efterfølgeren i embedet Georg Christensen Eichel, født i Bevtøft 29.marts 1697, død i Hostrup 21.jan. 1767.
- Søn af sognepræst i Bevtøft Christen Eichel og Christiane Jørgensdtr. Boysen.
- hh. Cæcilia Fabricius, født 1.maj 1693 i Løjt, død i Vilstrup d.1. maj 1772.
- Gift i Løjt 14.juni 1718 med Jørgen (Georg) Astern Zoega, født 1.april 1693, død 31.okt. 1755, cand. theol.1715, kapellan i Vilstrup 1718, sognepræst sst. 1749-55, søn af sognepræst i Vilstrup Matthias Zoega og Karen (Cathrine) Bendtzen.
- ii. Elisabeth Fabricius, født 5.marts 1695 i Løjt.
- Gift 18.april 1724 i Løjt med Christian Friis, født i Abild 27.maj 1680, død sst. 16.marts 1745. Kapellan i Abild 1716, sognepræst sst. 1727-45. Søn af sognepræst i Abild Christian Friis og Christina Høyer (svigerfar til Laurentius Fabricius 1688 - 1753, sognepræst i Løjt.)
- jj. Andreas Fabricius, født i Løjt 7.dec. 1696, død i Tønder 3.dec. 1757. "Sachwalter", amlssekretær i Tønder.
- Gift 1.gang 18.april 1723 i Aabenraa med Anna Elisabeth Bruhns, født i Haderslev, død i Aabenraa 1728, begr. 12.aug., datter af postmester i Haderslev Arend Bruhn og Anna Elonora Hougal, hun gift 1.gang med købmand i Aabenraa Jørgen Paulsen.
- Gift 2.gang i Tønder (kgl. bevilling 30.juni 1731) med Elisabeth Wesling, født i Tønder 17.nov. 1689, død sst. 26.okt. 1758 (?), datter af købmand i Tønder Hinrich Wesling.
- kk. Cathrine Fabricius, født 25.april 1698, død s.å., begr. 17.juli.
- ll. Erik Fabricius, født 1.marts 1700, død i Aabenraa 8.april 1782. Diakon i Aabenraa 1729-82 (kaldtes "gamle Hr. Jerk.")

Gift i Aabenraa 17.jan. 1730 med Maria Elisabeth Volckhard, død i Aabenraa 6.juli 1791, datter af sognepræst i Bjolderup Christian Albrecht Volckhard og Anna Margaretha Martini.

Margretha Claudias børn med Andreas Fabricius: (10)

a. Laurentius Fabricius, født i Brede 29.jan. 1686, død i Medelby 27. aug. 1765.

Student i Kiel 4.maj 1705, i København 2.jan. 1710, cand. theol. sst. 1710. Sognepræst i Medelby 1714-64 (tysk salmesang, dansk prædiken).

Gift 1.gang (ifølge kgl. bevilling 11.dec. 1730) med Anna Boëtius, datter af sognepræst i Medelby Johan Boëtius og Catharina Roose.

Gift 2.gang 12.jan. 1734 med Anna Catharina Jessen, født 4.maj (4.3. ?) 1714, død i Rinkeæs 14.juni 1776, datter af sognepræst i Bov Daniel Jessen og Marie Wesseling.

Børn:

aa. Andreas Gottlieb Fabricius, født 27.aug. 1732, død i Ullerup 11.sept. 1804. Sognepræst i Ullerup 1788.

Gift 2.dec. 1757 (ifølge kgl. bevilling) med Maria Sophia Outzen, født i Havetoft 14.marts 1726, død i Christiansfeld 9.april 1806, datter af sognepræst i Aventoft Johan Ludolph Outzen og Anna Elisabeth Bahnsen.

bb. Søn.

cc. Barn (datter ?).

dd. Anna Margrethe Fabricius.

Gift i Aabenraa 5.maj 1758 (ifølge bevilling, beslægtet i 3. led) med Burchard Kamphøener, dbt. i Aabenraa 28.jan. 1727, død sst. 2.sept. 1781, borgmester i Aabenraa, justitsråd, søn af herredsfoged i Aabenraa Bendix Kamphøener og Anna Fabricius.

ee. Daniel Gottlob Fabricius, født i Medelby 1738, død sst. 9.sept. 1763. Stud. theol.

ff. Johan Christian Fabricius, født i Medelby dec. 1740, død 13.april 1812. Teglværks ejer i Egerensund. Ved sin død kgl. kådner i Volsballe, Rinkeæs sogn.

Gift 1.gang i Rinkeæs 19.okt. 1769 med Anna Kamphøener, datter af herredsfoged i Uggel herred Willads (Wilhad) Kamphøener og Charlotte (Cæcilia ?) Christiane v. Steding.

Gift 2.gang 10.jan. 1781 med Benedicta Kamphøener, født 3.juni 1756, død 6.febr. 1831.

Søster til første hustru.

- b. Johan Christian Fabricius.
Sekretær hos en auditor. Gik ned med et orlogsskib på rejse til Norge under forfølgelse af en svensk kaper.
- c. Anna Fabricius, død ung.
- d. Anna Fabricius, født i Brede aug. 1693, død i Olderup 27.sept. 1779.
Gift med Claus Olaus Reyher, født i Flensborg 1689, dbt. 11.dec.
Død i Hjoldelund 1762 (63 ?). Sognepræst i Hjoldelund 1722-62 (63 ?).
Søn af diakon ved St. Johannes kirke i Flensborg, Andreas Reyher og Christina (Clausdtr.) Moller.
- e. Paul Fabricius, født i Brede 1693, død i Hjordkær 1748, begr. 26. marts. "Husfoged, toldinddrager, gæstgiver og bonde" på Toldsted, Hjordkær sogn.⁽¹¹⁾
Gift i Hjordkær 2.dec 1723 med Augusta Margaretha Thomsen, født i Hjordkær 29.sept 1707 (8 ?), død sst. 1756, begr. 5.juli.

Hun gift 2.gang i Hjordkær med Johan Georg Riibe, kgl. toldforvalter på Toldsted, søn af sognepræst i Treja Georg Christian Riibe (Riebe) og Marie Elisabeth Richter.

Augusta Margaretha Thomsen var datter af Christian Albrecht Thomsen, hertugelig kammertjener, bygningsinspektør på Gottorp, tolder på Toldsted og Metta Ivers, der forntl. var en uægte datter af amtmand i Aabenraa Friedrich von Günderoth.

Børn:

- aa. Margretha Fabricius, født 1726 i Hjordkær, dbt. 4.okt., begravet sst. 3.jan. 1727.
- bb. Andreas Fabricius, født 1729, død i Ribe 22.dec. 1792 (91 ?), forpagter af kammergodset Risgård.
Gift 1755 med Magdalena Dorothea Paulsen, født 1713, død i Rise 23.juni 1795, datter af pensionær på Bøgeskov Thomas Paulsen og enke efter forpagter Nis Bertelsen på Risgård.
- cc. Christian Albrecht Fabricius, dbt. i Hjordkær 28.april 1731, død i Vonsild 1817. Gårdejer i Nybøl, senere gårdejer og studehandler i Vonsild.
Gift 31.jan. 1766 på Risgård med Maria Nielsdatter (Aarøe), født i Sønderballe 1746.
Død 1822, datter af Nis Bertelsen (Aarøe) og Magdalene Paulsen.

Hun gift 2.gang med Andreas Fabricius, v.s.

1732

dd. Hinrich Paulsen Fabricius, født 1. juli på Toldsted, død 17. juni 1756 i Årslev, gårdmand i Årslev.
 Gift 22.5.1752 i Hjordkær med Ellen Jesdatter, født 1726 i Søderup, død 1803, datter af Jes Lauridsen, gårdmand i Søderup og Anna Jepsdatter (Callesen).

Hun gift 2.gang 21.maj 1760 med Jens Christensen, død Aarslev 24.april 1777, "endrejersvend fra Als."

ee. Paul Fabricius, dbt. 4. febr. 1735 i Hjordkær, død sst. 1735, begr. 25.april.

ff. Johan Christian Fabricius, dbt. Hjordkær 28.juli 1736, konfirmeret 1752.

gg. Metta Margretha Fabricius, dbt. Hjordkær 20.febr. 1738, død Aabenraa 27.dec. 1822.

Gift 6.maj 1763 Hjordkær med nagelsmed Jürgen Joachim Diederichsen fra Flensborg.

hh. Anna Fabricius, dbt. Hjordkær 7.nov. 1739.

Gift 21.aug. ¹⁷⁵⁹ i Hjordkær med Jochum Nielsen.

ii. Sophie Anna Susanne Fabricius, dbt. Hjordkær 9.nov 1741.

jj. Marie Augusta Margaretha Fabricius, født 18.nov. 1744 i Hjordkær.

Gift 30.juni 1761 i Hjordkær med Christian Petersen, sognefoged og gårdmand i Bolderslev, senere kådner i Mellerup.

6. Hanna Claudia.

Født i Hostrup, død på Store Tønde 25. juni 1696.

Gift 1671 med Andreas Nissen, født på Hajstrupgård, søn af herredsfoged Hans Nissen og Mette.

Han gift 1.gang med Anna Lassen (Lasseus) fra Tønder.

Iøvrigt se afsnittet: Herredsfogedslægten fra Hajstrupgård.

IV.10. Paul (Powel) Claussøn (Claudius)d.æ.

Den ældre Paul Claudius døde i Emmerlev 22.dec. 1657 og blev begravet 27. dec. i Emmerlev kirke "under voris S. oldmoders Steen".

Ifølge et tingsvinde, dat. 2.juli 1650, bevaret i en kopi i Emmerlev præstearkiv (Bilag 2 A.), besluttede forskellige "menige bymænd og gaarder udj Syndersejerslöv" at forære et stykke gadejord, liggende øster Capellanens dige, til "ærlig unge karl" Paul Claussøn, som tak for hans indsats under den forudgående svenskekrig(1645), "For al venlig og oprigtig Omgien-

gelse og Besynderlig for den dristige og mandlige Indfald, hand med Kongel. Majestets Folk Giorde paa Svensken, Baade udj dette Herred, saavel som paa andre stede udj den gandske Svenske Kriig og Os dennem her af Sognet fangeligen hentog og os deres Tyrannie Befriede, for saadant og andet mere, Vi hannem effter sin venlig Begiering, som forskrevet staae, haver foræret et Stykke Gade Jord."

D. 8.marts 1741 er der strid om ovennævnte jord, som greven på Schackenborg øjensynlig ønsker at inddrage. Sagen behandles ved tinget i Møgel-tønder. Se bilag 3 B.

BILAG 1.

29.a. Emmerlev præstearkiv 1550 - 1804, L.A.S.

Bb 1. Tingsvinde, skrivelser m.m.

Copia - Claus Clausen min Haand (≠ dat.).

Alle Mænd dette Bref seer heller høre løse, hilse vi Lauritz Lyddesen Tingholder paa Höfuers Herridts Ting, Jep Kragh, Bo Hansen, Sandemænd i fornefnede Herridts Evindelighed med Gud oc kundgiør vi med dette vort obne Bref, at Aar efter Guds Byrd M.D.L. den neste Tingdag for Sanct. Mortens dag, som da var skicket for os och for flere Dannemænd som da til Tinge var, Beskeen Dannemand denne Brefviser Jens Svenniksen och bad om jen uvillig Tings Vinde, hvilken hand lofligen esketh oc fick af VIII Loffarte Dannemænd, som Vare Simen Pedersen, Anders Hansen, Mickel Matzen, Niss Andersen, Per Lauritsen, Lauritz Sørensen, Niels Laurantzen oc Niels Andersen, Hvilke forskrefne VIII Dannemænd der udginghe och igien Indkomne velberodde oc vonde inden IIII Stocke paa deris Tro, Siæl oc Sandhed, at de hadde seet oc hørt samme dag, det fornefnede Jens Svenniksen lofueligen oc lydeligen affuende Meenige Herridts Mænd, som da til Tinge vare, besönderlich de Eldste Dannemænd i Emmerlef Sogn, om der nogen tidt hafde verit Clafue eller Kiere gifuet paa den Vester Moose, som Hæderlige Mand H. Henrich Steen, som var Sognepræst til Emmerlef Kirke, Brugte i sin Tid til Emmerlef Prestegaard, af samme Vester Moose, eller och nu Siden Hæderlige Mand H. Hanss Tjællesen blef deris Sognepræst i sin Tid effter H. Henrich Steen, hvis Siæl Gud hafue Enten af velbördige Mænd Iffuer Ifuersen eller och hans Børn, eller af nogen Mand, nogen Moode, paa deris Vegne enten til Tinge, eller Stefne eller oc nogen andensteds. Da tilsvarede menighe Herritsmænd besönderlich de ældste Dannemænd i Emmerlef Sogn, som da nærverende tilstede vare, at de (nogen tid) aldrig hafde hørt eller seet til Tinge, Stefne eller nogen andensteds, den fornefnede Ifuer Ifuersen, eller och nogle hans Børn eller nogen Mand i nogen Moode paa deris vegne hafuer verit paa Clafuende fornefnede enten til Tinge, Stefne eller oc nogen andensteds om fornefnede Vester Moose oc ej de andet vidste eller hørt hafde af deris Forældre end fornefnede H. Henrich Steen oc nu H. Hanss Tjællesen effter hannem hafuer Brugt deris Torf til deris egen Behoff af samme Vester Moose til Emmerlef Præstegaard i deris rollige Brug eller vere vvilthe oc erkienet for hver Mands Aatale indtil nu denne dag Bendix Ifuersen er derpaa Clafuende, at det saa gick oc for i Sandhed, som forene star, the Vinde wy fore wy mænd met var Indzegell tröckende for the Breff.

(C.S.)

(C.S.)

(C.S.) (Tre Segl)

Paa omslaget: Er læst paa Højer Herritsting d. 10. Dag i Juni Ao. 1634
Morten Moritzen egen Haand. 15. aug. 1643 - 1. maj Ao 1655. Per Martensen

En tysk version ("fra Kogsbøl arkiv") af dette tingsvinde er anført i Claus Rolfs :Geschichte des Kirchspiels und Fleckens Hoyer. S. 182 - 183.

BILAG 2.

29 a Emmerlev Præstearkiv 1550 - 1804, Bb 1 Tingsvinde, skrivelse m.v. L.A.S.

Kiendis Jeg Erasmus Heidtman Erchedegen I Ribe, for alle med thette mit Obne breff, Ad eftersom Kon. Mat. aff Arildstide Altid haffue forlent Erchedegen I Ribe, then Ene effter den Anden thill theris prælatur blandt Andet Ochsaa Emmerleff Kirke och Prestegard med all theris frighed, herlighed, Rettighed, Indkunft och Rente, Indtit undtagen. Som Adskillige kongelige forlenings breffe derom ehre udgiffuet. Och forne Erchedegen saame theris Rente, och Ald Aull och Indkomst till Prestegarden haffue unt och opladet theris Cappelaner Igien, som skulle Predicken och Lere Guds Ord I saame sogen, huor Imod thi haffue Motte giffue them Aarlig Thre Lester Korn Med Emmerleff Schippe aff Præste Tiende, Hvilket di haffue udgiffuet Indtill Saalig Kon Friderich haffuer Ao 71 tilskreffuet Riber Capittel Ad Unde deris prælators Cappelaaner Noggen forlindring derpaa. Efftersom saame Kon. Mat. breff vider formelder Paa thed de ochse Motte haffue theris Nottrofftig underholdning deraff, effter som de sig deroffuer haffue beklaget, huereffter Min Antecessor S.M. Jens Wiborch Erchedegen I Ribe skall haffue giort en Contract med Salig Her Peder Andersen sin Cappelan I Emmerleff At hand skulle giffue her effter Dags Aarligen Een læst Korn, Dog ad forne Her Peder Andersen derpaa Icke haffuer Nogen forsegelt Contract forlagt, Thi Haffuer Jeg Erasmus Heidtman ther Jeg effter Hans Død med saame prælatur och Emmerleff Kirke Aff Kon. Mat. vaar naadigt bleffuen forlent, Indstefnet forne Her Peter Andersen Capelan til Emmerleff nogensind for Riber Capittel Ad Hand skulle Aarligen giffue mig Tre lester Korn, Medens saame sag bleff fraa Een tiid till Anden for Nogen Aarsager skyld Opsadt huorudoffuer forne H. Peter Andersen Ehr hendød. Och Jeg siden haffuer udi Hans sted Igien Indsat H. Claus Pavelsen for en Predicken och sælsørger I Emmerleff Sogn, hvilken och the Addels Personer, och Menige sognefolck I saame Sogn, velvillig och Gierne haffuer Annanmit Meden efftersckr. forne H. Claus Pawelsen sig udj besonderlighed haffuer beschueret och befrochtet Icke

Ad kunde giffue mig Aarligen thi forn. Tre lester Korn, effter Gamble Sedvane. Menendis hand tha Icke kunde haffue sin Nottorfftige underholdning aff then Opbørsell, Som Presten aff Saame Sogn tilhører Thi ther i sognit giffues Ingen Kierffue tiende Icke heller Quegtiend. Engen till Prestegard ehr ochsaa mögit Ringe, huilket och Andere aff the Eldste och fornembste Sognemænd Med haffuer sandruet och Menige Sognemænd ochsaa for hannem beder, Ad Jeg effter forn. Kon. Skriffuelse Anno 71 Vilde laade hannem den Aarlige pension for en lest Byg effter Emmerleff schippe och Maade.

Thaa effterthi en Guds Ords thienner och Sehsorger bør Ad haffue Sin Nottorfftig underholdning, hvilket Jeg Icke gierne vilde forhindre. Thaa haffuer Jeg for thi forne Aarsager skyld Vndt och tilladit Ad forne Her Claus Powelsen som er Prediker och Sehsörger I Emmerleff Sogn Skall och Maa beholde Prestegarden Med all sin Aull och Tilleggelse. Och med All Anden Prestekorntiende och opbørsell aff saame Sogen, Och theraff giffue och andtworde mig Aarligen for S. Martens Dags tide Een lest Bygh, som ehre 24 Ortich Bygh, udi gode och ydfendig Røet och Ustraffelig Korn fuldkommelige Maade Med Emmerleff schippe Udi kirkeuergers nerverelse huormed forne Her Claus skall vere Aldelis Quiterid for videre Aarlig affgiffit, Noor Hand saadant Korn I saa Maade haffuer fraa sig Leuerit Och ehre vi udi saa Maade her Venlig forligt och fordraget, Forhobendis thi som effter mig kommer, thette ochsaa derhos laade bliffue. Poe thed thenne Guds Ords tienner och hans Effterkommer Maa haffue sin tilbørlig underholdning. Och haffuer Jeg til ydermehre Vidnisbyrd her undertröcket Mit Indsegell, Och med Egen hand underskriffuet.

Datum Seiersleff then 24 Aprilis Ao 1598.

Erasmus Heidtman

Sua Manu

BILAG 3 A

Emmerlev Præstearkiv 29 a - Bb 1. - Tingsvinder, skrivelser m.m.
 1550 - 1804 (div. år)
 Copie. L.A.S.

Kiender vi underskrevne menige Byemænd og Gaarder udj Synder Sejerslöv og hermed for alle vitterliggiör, at vi af velbetenkt Raad og Mod haver givet og foræret ærlig unge Karl Poul Clausen her sammesteder for ald venlig og oprigtig Omgængelse og Besynderlig for den dristige og mandelige Indfald, hand med Kongl. Majests. Folk gjorde paa Svensken. Baade udj dette Herred, saavel som paa anden steder udj den gandske Suenske Kriig og Os dennem her af Sognet fangeligen hentog og os fra deres Tyrannie Befriede, for saadant og andet mere, vi hannem effter sin Venlig Begiering, som forskrevet staae, haver foræret et Stykke Gade Jord liggende Østen Capelanens Dige, som strækker sig --- (her beskrives "grendserne Vitlöftig udj Længden og Breeden") --- og samme Stykke Gade Jord maa Paul Clausen Lade ind Lukke, hvis hannem Lyster, med Gröfft, Dige eller Planke, deslige om Hannem got synes, at tage derpaa Fæste, naar og af hvad Christelig Øvrighed Hannem Lyster og derpaa at Bygge og Boe, sælge eller afhænde effter sin egen Villie. Vi hermed tilstaa forskreven Støkke Gade Jord for Os og vore Effterkommere skal være for Paul Clausen, sine arvinger eller Effterkommer fuld hiemlet for hver Mands tiltale i alle Maade, og paa samme Gade Jord og Eyendom vil vi, naar hand det Begierer give derpaa vore Skiöde, Afkald eller Tings Vinde, enten af vores Older Mænd eller ved vore fuldmægtige Videre at bekræfte, til videre Stadfæstelse og Bekreftning haver vi dette Brev med egne Hænder underskreven, vi som skriver kunde og vi andere med vores sædvanlige Huusmærker og Ziganter stadfested og til videre Videnes Byrd venligen ombedt disse ærlige, vise og velfornemme Mænd med os at underskrive.
 Actum Syndersejerslöv d.2.Julii 1650.

Claus Clausen, Guds Ords Tienner til Emmerløv Kirke min egen haand.

Laurids Christensen, egen Haand

Michel Jensen, egen Haand

Hans Christensen den ældste, egen Haand

Hans Andersen, egen Haand

Andres Christensen, egen Haand

Boe Christensen, egen Haand

Hans Christensen, egen Haand

Laust Pedersen, egen Haand

Claus Arentzen, egen Haand

Christen Thomsen Hans ^{HT}
 Peder Nissen Hans & P.N.
 Niels Hansen Kroe, egen Haand
 Niels Michelsen, egen Haand

Denne Copie at være Ligelydende med den fidemerede Copie, som nu alene
 haves af dette Document, Bliver hermed Bevidnet.

Emmerlev Præstegaard, 21.februarii 1769. H.O.Voss.
 (Hans Otto Foss (Voss) præst i Emmerlev 1758-69.)

BILAG 3 B

Møgeltønder Birks Tingbog 1735 - 1747. Retsbetjent 2818 H - L.A.S. s.258.
 8.3.1741 : Strid om ovennævnte jord.

"Dette jord er af samtlige byemænd til Sal. Paul Clausen for hands
 berømmelige forhold i den svenske igang værende fienders tiid 1650 (givet).

Thi efter at Paul Clausen, ved døden var afgangen har hands broder Hr
 Claus Clausen, som den tid værende Sognepræst til Emmerlef antaget det
 som næste arving, siden har han det igjen foræret til sin Søn Hr Hans
 Clausen i Skads, hvis arvinger imod tilstrækkelig satisfaction det til
 nuværende Provst i Emmerlef, velærværdige og Høylærde Hr Joh. Claudius
 har afstået."

Joh. Clausen har siden afstået jorden til Peder Hansen Smed paa den
 condition, at han til præstegaarden skulde svare 2 Rdl, foruden Fæste
 til Herskabet.

Greven indvender, at Jorden aldrig har været indhegnet.

Bilag 3 C.

DANSKE KANCELLI-
REGISTRANTER 1535- 50,
1 8 8 2.

Vedr: Vor Frue Alter i Emmerlev K.-
Kogsbøl- Hans Tausen, Ribe.

1 5 4 6 - 3 . d e c b r .

Hr.Hans Ditløfsen fik Livsbrev paa det Vikarie, som ligger til Emmerløv Kirke i Hovis (Højer) Herred mod sædvanlig Tynge og Tjeneste baade inden Kirken og uden. Cum clavs.consv.et inhib.sol. Collinghus, Fred.post Andree ap.Dag. V, 9 b.

1 5 4 7 - 6 . j a n .

G.a.v., at Aar 1547 Hellig tre Kongers Dag her paa Kollinghus var skicket os elsk.Ifven Erichssen til Koxbylle, vor Mand og Tjener, og berettede, at hans Forældre havde givet til vor Frue Alter i Emmerløf Kirke 5 Gaarde, de fire i Emmerløf By (Høfvers Herred), iboede af Peder Nielssen, Harck Mogenssen, Anders Hofmand og Hans Anderssen, den femte i Seersløf, iboet af Benedit Morthenssen, og beviste det med to Herredsvidner af Høfvers Herred, hvorefter tvende 36 Mænd havde vidnet, at det var dem fuldt vitterligt, at samme Gods var kommet fra hans Forældre. Dertil svarede os elsk.Mester Hans Tavgesen, Superintendent i Riber Stift, og berettede, at Godset var givet til samme Alter, og at en Kapellan altid havde været og endnu var forlenet af os med samme Altergods. Da blev der med vor Tilladelse gjort en endelig Handel og Forening derpaa i saa Maade, at Landgilden af forskr.5 Gaarde til evig Tid skal blive hos den Person, som er tilforordnet af Superintenden-ten i Riber Stift at være Kapellan til forskr.Alter, og Forsvaret, Ægt, Arbejde og al anden Herlighed af dem skal blive til forsk.Ifven Erichssen og hans Arvinger. Givet Aar, Dag og Sted, som forskrevet staar. Rel.Mester Hans Tavgesen. V, 12 b .

1) Krag, Christian III's Historie, s.83- 84.

BILAG 4

Uddrag af Emmerlev kirkebog:

1. Claus Clausen.

Begr. Emmerlev 1686. Sorig ofer sorig, min Kierste Søn, Hæderlig oc Vellærde mand H. Claus Claussøn bortsoffuede i Herren samme dag (¹¹/2) hora 11 antemerid. oc bleff hæderligen begraffuen for Altrit vdi Emmerleff Kirke den 18. Febr.

2. Cathrine Elisabeth Kiels.

Begr. 1711: Ach min Hiertekiere Hustrue Cathrine - Elisabeth Kiels døde strax Dòm. 4.p. Trin. Om Natten derefter hor. 3 mat. efter udstanden 9 døgnes Sygdom, æt. 65 Aar og 6 mdr.

Og blev megit Hæderl. begravet af Hæd. H. Casparo Petræo Past. Høj. under den lille sten for Alteret og blev hendis Grav ommuret med Steen og kalket. Hendis Ligtext. 2 Cor. V,1 den 7.Juli.

Cap. 1686 Den 19 octob. stod hæderlig oc vellærd Mand H. Marcus Kiel Sognepræst her til Emmerleff Kirke oc Cathrine Elisabeth Clausdr. bryllup. Du benedict.

Cap. 1712. Hæderl. og Højlærde H. Marcus Kiel Past. et Præpos. med dyd. Matrone Anna Maria Clauses Cap. d.26. May.

3. Marcus Kiel.

Begr. Emmerlev 1712. Min Hierte Kiere fader velærværdige megit Hæderl. og Højlærde Mand H. Marcus Kiel vellmereterede Sogne Præst for denne Guds Menighed og Højbetroede Provst over Højer Herrid og Møgeltønder birk, som sahl. hensov i sin frelser Jesu d.20.Aug. i sit alders 57 Aar og 13 dage, i sit præste Embedets 27 Aar og Provste Embedets 4 Aar, blev meget hæderl. begrafet d.26.Aug. i Kirken og lagt nest vesten for sin sahl. Hustrue min Kiere sahl. Moder, i et muuret og kalket begravelse under dend 3 die liigesteen for Alteret, som af sine egne Midler blev bekostet, hans Liigetext som blev forklaret af megit hæderl. H. Casparo Petræo Past. Høj. blev tagen af Psal. 132, 9. Gud lad os samlis igien med glæde til de ærliges fryd og Salighed for Jesu Christi Skyld Amen.

4a. Fedder Andersen.

Døde 1698. Den Gode Danne Mand Fedder Anderss. paa Kuxbull, døde af Smitte Syg. æt 57. Og blev Hæderl. begrafuen d.17.Martii Fextus Jac.1,12.

4b. Ingeborg Clausdr. Døde 1711.

Den Gode S. Ingeborg Clausdr., S. Fedder Andersens Efterleverske paa Koxbüll, efter at hund var fordreven derfra til Gørrits Mark, døde der strax æt. 62 og blev Liget hidført til Præstegaarden og Hæderl. begravet d.18. Jun. Text P.S. 116. 7. 3.

Cop. Emmerlev 1668.

Fedder Andersøn af Coxbüll oc min kiere daatter Engeborg Clausdaatter bleffue sammen viide Dom Septuages. den 19. Januari.

5. Hans Claussøn.

1651 Den 24. December lige paa en Juleaftten bleff voris liden kiere Søn Hans Claussøn fød oc døbt den 28. Gud velsigne ham.

Hæderlig oc vellærd Mand H. Laurtz Mauritius var hans døbefader.

Hans Faddere vare: Min hierte kiere Broder H. Hans Claussøn Sogne Præst vdi Daler, Anders Plog (?) i Farup, Peder Michelssøn, Hans kiere Oldemoder aff Tynder Anna Hans Christenssøns Hustru.

6. Peder Claussøn.

Dbt. 1654. Den 10. Augusti ipso die Laurentii bleff voris lille kiere Søn Peder Claussøn fød tilig om morgenen Klocken ved 5 Slett oc blef døbt den 16. Augusti, Gud velsigne hannem.

Compatres: Hæderlig oc vellærd Mand H. Powel i Hostrup, item Hæderlig oc Vellærd H. Laurentius Mauritius vdi Hierupsted, Madzt Ibssøn i Kiergaard. Gudsfrøctige quinde Elsbe Mattis Crahmer aff Hadersleb, Mette Clausdaatter aff Jeiseng.

7. Agatha.

Dbt. 1657. Den 27. Januarii imellem 6 oc 7 formiddag bleff voris liden kiere daatter Agatha fød oc bleff døbt den 29.

Compatres: Hans Pederssøn min Svoger, Hans H. Jensis Søn af Daler, Herlig H. Powels Hustru aff Hostrup, Olgaar Bertel Eisenbergers (Giesenbergers) aff Tynder, Marcus Boe Christenssøns aff Hiemgaard, hendis døbefader var hæderlig oc Vellærd Mand H. Laurtz Mauritius Pastor Hierupstadiensis. Gud hende naadeligen bevare, oc velsigne hende til liff oc siel oc det for Christi Skyld Amen.

8. Agatha, Chresten Hanssøns.

Døde Emmerlev 1686. Ach Sorg och Sorig min kiere Daatter Agatha Chresten Hanssøns vdi Hierupsted bortsoffuede i Herren oc døde aff hendes lidetbarn oc bleff begraffuen vdi Hierupsted Kirke den 17. Februari oc døde 11. Febr. hora 5 om morgenen.

9. Jens Claussøn.

Dbt. 1661. Den 23 December Klocken 3 effter midnatt bleff voris liden kiere Søn Jens Claussøn fød oc døbt d.27 paa en tredie Jule Dag.

Compatres fuere: Hæderlige oc Vellærd Mand H. Ægidius i Daler, Niels Michelssøn, Hans Tygessøn min Naaboe, Marin H. Lauritzes i Hierupsted, Olgaar S. H. Jensis daatter aff Daler.

10. Claudius Claudii.

Begr. 1691. Ærværdige, Hæderlige oc Vellærd Mand, Sal. H. Claudius Claudii Se. Præp. et. Past. Emmerl., som døde i sit alders 80 Aar, 7 maaneder oc 3 Uger, I sit Embedis 56, oc Prouste Embedis 32 Aar, blef hæderligen begrafuen oc lagt nest norden ved den øfuerste Steen ved Alteret, d.4.sept.

11. Anne (Daler) gift med Claus Claussøn, død 1691.

Begr. 1673. Ach Sorig och hiertesorg Min kiereste Hustroe oc Syster bortsoff vdi Herren den 20.septemb. imellem Lørdag oc Syndag om natten hora 12 - ætatis anno 51, efterat den S. haffuer leffuit met mig in conjugt.27 oc saa megit i det 8de siden Dom. 4.past. Trinit., bleff hæderligen begrafuet 26. September oc bleff lagt vnder den huide steen neden for alterit oc holte hæderlige og vellærde Mand min kiere Swoger H. Ægidius Nicolai pastor. Dølgerensis hendis ligprediken.

12. Ægidius Nielssøn, Daler.

Døde 1675, H. Ægidius Nielssøn, Pastor Dalegerensis, bortsoffuede 1. Julii oc bleff begraaffuen den 8. dito, hans ligprediken gjorde H. Lawe i Møgeltønder, orationen i huuset gjorde ieg.

13. Agathe, Sal. Hans Dalers efterleverske.

Døde i Emmerlev 1681: Voris gamle oldemor min S. Hustrois moder Agathe, S. Hans Dalers efterleffuerske bortsoffuede i Herren i sit alders 85 Aar oc saa megit i det 6te siden Gregoris dag, bleff begraaffuen 21 aprilis.

14. Claus Claussøn, søn af Claus Claussøn og Marie Elisabeth.

Dbt. 1679. Hæderlige og Vellærd Mand H. Claus Claussøn hans liden K. Søn, min Søns søn Hans Claussøn bleff lyckeligen fød 28. Junii hora fine 7.time pomeridiami oc bleff døbt 9. Julii.

Compatres: Hans Højgrefflige Excellentz Otto Diderich arffherre til Schackenburg, H. Ober Inspect. paa Schackenburg, Forvalter paa Troiburg Jørgen ...berg, H. Magister aff Hostrup, Engeborg Fedders paa Coxbüll,

hans døbefader var hæderlig og vellærd mand D. Laurentius Bleeg,
Pastor Hierupstadiensis. Gud bevare hannem oc velsigne hannem bode
til lifff oc Siel. Amen.

15. Begr. 1650. Min kiere Fader Hæderlige oc Vellærd Mand H. Claus Powel-
sen bortsoffuede sødeligen i Herren den 10. September, effter at hand
haffde verit sognepræst her udi 53 Aar oc saa megit i det fierde som
fra Paaske, oc blef hæderligen begraffuen vdi Emmerleff Kierke den
12. September vdi sit alder 78.

BILAG 5.

Ambders: Tundersche Unsterbliche Sterblichkeit. 1675.

Über das Absterben des weyland
WolEhrwürdigen, Grossachtbaren und Wolgelährten Herrn
Paulus Klaudius
Pastoren zu Hostrup, welcher im 51 Jahr seines Alters
1665 Sept. Mon. in seinem Heylande verschied.

Sonnet.

Da sie nunmehr zum Kiel geschäftig waren
Die Hohe Schul, ein Kleinodt unser Zeit,
Einzuweihen durch Gottes Gütigkeit,
da erfuhr man, dass in den besten Jahren
Zu der Engel und Ausserwelten Scharen
Herr Klaudius aus der Welt Eitelkeit
In den Freuden Saal wahrer Seligkeit
Der Seelen nach im Glauben Hingefahren.
Denn ob er wol mit frischer Lieblichkeit
Im Reden war begabt und Freundlichkeit,
Dennoch hat er den Mörder zu erweichen
gar nicht vermocht, in dem der kein Gehör
Mitgetheilet, und keine Jahre mehr
Des Leben Ihm vergönnet zu erweichen.

Trost - Gebetlein.

Ach mein Herr Christe Gottes Sohn,
Der du bist des Himmels Thron,
Du hast für mich ja gnug gethan,
Das zeige deinem Vater an,
In deinen Wunden o Herr Christ
All mein Trost, Heyl und Leben ist,
Drumb bitt ich dich durch deine Güt
All mein Vernunft und Sinn behüt.
Lass dein Wort liebster Vater mein,
Allzeit mein Schild und Waffen seyn.
In Anfechtungen mannichfalt
Bey rechten Glauben mich erhalt,
Das ich auff JESUM CHRIST allein
Setzt allen Trost und Hoffnung mein,
Den Teufel lass ich freuen sich

Dass er hat überwunden mich,
Er hat an mir nicht, dass weiss ich,
Ich bin ein Christ, den tröst ich mich.

AMEN.

(A. Ambders:Tund. Unsterbl. Sterblichk., II. Theil, pag. 85., 1675.)

PRÆSTESLÆGTEN FRA EMMERLEV.

Noter og henvisninger.

1. Vigtigste kilder: A. J. Smith. Slægten Claudius. Personalhistorisk Tidsskrift 1943. Emmerlev Præstearkiv - L.A.S.
2. Emmerlev Præstearkiv - Ba 1. Liber Daticus, Pastores et Praepositi a tempore Reformationis.
3. Sdj. Årbøger 1946, s.238. Langebeck: Scriptorum rerum danicarum VIII (Løgumbogen).
4. Optegnelser i Bedsted præstearkiv.
5. Jordebog Tønder Amt 1613 - Tønder Amtsarkiv, L.A.S.
6. Tønder Amtsregnskab 1658 - 1661 - R.A. S.-film 1303.
7. Tønder Amtsregnskab 1640 - S.-silm 1290 - R.A.
8. Kirkeblad for Hostrup sogn nr.6 1927.
9. Svend Jacobsen: En sønderjysk slægt Bruun i 4 generationer, Personalhistorisk Tidsskrift 1981, s.61.
10. F.B.Fabricius og L.P.Fabricius: Danske Slægter Fabricius - sønderjyske slægter Fabricius, København 1966.
11. Carl Langholz: Ahnetavle for Hans Heinrich Jessen og Helene Clausen, Manuskript 1952.
12. Se afsnittet " Flensborg - Rudbøl - Tønder - Slægten", s. 299 ff.
13. Ifølge Hostrup kirkes regnskabsbog (Mahnbuch, Tønder Provstearkiv, L.A.S.) for årene 1647 - 1660 var der i den forudgående krigstid betalt 6 mark lb. for en kur-brandenborgs "salvanguardia". Et sådant beskyttelsesbrev (oprindelig en beskyttelsesvagt) blev flere steder udstedt til gejstlige personer og deres familie for at undgå at de led overlast ved soldaternes plyndringer.
14. Anne Johanne Fabricius var 2. gang gift med Georg Christensen Eichel, født i Bevtoft d. 24. marts 1697, død i Hostrup d. 21. jan. 1767, søn af sognepræst i Bevtoft Christen Eichel og Christiane Boysen. Georg Eichel var sognepr. i Hostrup 1722 - 67.
15. Foruden de nævnte børn var der sønnen Johan Christiab Fabricius, født i Hostrup d. 6. maj 1705, død i København d. 4. maj 1775. Dr. med., fysikus i Tønder, senere overmedicus på Frederiks Hospital i København. Gift i Tønder d. 9. aug. 1730 (ifølge bevilning) med Anna Cornelia Hennings, der døde i Tønder d. 26. okt. 1758, 47½ år gammel, datter af rådmand i Tønder Peter Hennings.

16. Sønderjyske Slægter Fabricius har som begravelsesdato for Mette Mauritia: 10/5 1707 eller /12 1705. Begge datoer kan synes noget tvivlsomme, da Vilhelm Fabicius (1702 - 1767) i hvert fald synes opkaldt efter Wilhelm Buchholtz, fader til Johan Christian Fabricius's anden hustru Brigitte Buchholtz.
17. Svend Jacobsen: En sønderjysk slægt Bruun. Personalthist. Tidsskrift 1981, s. 70.
18. Det var moderens ønske, at Claus Feddersen skulle have efterfulgt hende som forpagter på Kogsbøl.
19. Fredagen efter apostelen Andreas's dag (3. dec.) 1546 fik hr. Hans Ditlefsen "livsbrev" på det vikarie, som lå til Emmeløv kirke i Novis (Højer) herred mod sædvanlig tyngde og tjeneste både inden kirken og uden. (Bilag 3C).

Ved samme tid synes Iver Eriksen (Rosenkrands) til Kogsbøl overfor kongen (Chr. III) at have gjort krav på fire gårde i Emmerlev by og en gård i Sejerslev, som hans forældre havde givet til vor Frue alter i Emmerlev kirke. Han blev af kongen indkaldt sammen med superintendenten i Ribe, Hans Tausen, der bekræftede donationen til kirken, og at en kapellan altid havde været og endnu var forlenet med samme adelsgods. Striden blev afgjort derhen, at landgilden skulle tilfalde kapellanen "til evig Tid", medens forsvaret, ægt, arbejde og al anden herlighed skulle tilfalde Iver Eriksen og hans arvinger. Givet Hellig tre kongers dag på Koldinghus 1547.